Downloaded from eduguide.gr

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

Οδηγός Σπουδών

2026–2027

www.edlit.auth.gr

Downloaded from eduguide.gr

Downloaded from eduguide.gr

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Οδηγός σπουδών

ακαδημαϊκού έτους 2026-2027

Downloaded from eduguide.gr

Θεσσαλονίκη 2026

Downloaded from eduguide.gr

Επιμέλεια:

Χρίστος Ντούσκος, επίκουρος καθηγητής Τομέα Φιλοσοφίας

Αχιλλέας Παπαδημητρίου, επίκουρος καθηγητής Τομέα Παιδαγωγικής

http://www.edlit.auth.gr

Downloaded from eduguide.gr

Περιεχόμενα

Πρόλογος Προέδρου 6

ΓΕΝΙΚΑ **8**

Διοικητικά όργανα 10
Το προσωπικό του Τμήματος 12
Βιβλιοθήκες 16
Νησίδα Η/Υ 17
Εργαστήρια 17
Ερευνητικές μονάδες 18
Ηλεκτρονική διδασκαλία 19
Κινητικότητα φοιτητών σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού (LLP/Erasmus) 20
Εσωτερική κινητικότητα 24
Υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας φοιτητών στο Α.Π.Θ. 25

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ **29**

Γενικές πληροφορίες 31
Πρόγραμμα Σπουδών 37
Πρακτική Άσκηση 41

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ **44**

Προσφερόμενα προπτυχιακά μαθήματα 46
Περιγραφές προπτυχιακών μαθημάτων 63
Μαθήματα Φιλοσοφίας 63
Μαθήματα Παιδαγωγικής 74
Άλλα μαθήματα 103

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ **105**

1. Διιδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών:
Συστηματική Φιλοσοφία 107
2.Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: Φιλοσοφική,
Παιδαγωγική και Διεπιστημονική Ανθρωπολογία 108

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ **110**

Downloaded from eduguide.gr

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ 115

Κανονισμοί διδακτορικών σπουδών 117

Χρήσιμες πληροφορίες 132

Downloaded from eduguide.gr

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Αγαπητές φοιτήτριες, αγαπητοί φοιτητές,

Με την ευκαιρία της έναρξης του νέου ακαδημαϊκού έτους καθώς και της έκδοσης του φετινού οδηγού σπουδών (2026-2027) καλωσορίζω τις πρωτοετείς φοιτήτριες και τους πρωτοετείς φοιτητές και εύχομαι σε όλους, ανεξαρτήτως εξαμήνου φοίτησης και επιπέδου (προπτυχιακού, μεταπτυχιακού), καθώς και στα μέλη του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής (διδακτικό ερευνητικό, διοικητικό κ. ά. προσωπικό), υγεία, δημιουργικότητα και εν γένει μία καλή ακαδημαϊκή χρονιά.

Το πανεπιστήμιο ως ευρωπαϊκός θεσμός αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές ενσαρκώσεις της ρυθμιστικής ιδέας της αλήθειας. Στο πλαίσιο των αρχαίων σχολών, επί παραδείγματι της Ακαδημίας και του Λυκείου, επιχειρείται για πρώτη φορά η διασύνδεση της ως άνω ιδέας με την κοινή εργασία ερευνητών, οι οποίοι είναι συγχρόνως διδάσκαλοι, δεν διδάσκουν, επομένως, μια νεκρή γνωστική ύλη, αλλά υπό την σημασία της δραστικής διεργασίας διερεύνησης του αληθούς καλλιεργούν την επιστήμη. Στον ορίζοντα αυτής της επιστήμης καθίσταται πρωτίστως δυνατή η διάνοιξη της μάζας του παραδεδομένου γνώριμου στο αληθές, και μάλιστα με όχημα την ίδια την ελεύθερη νοητική σύλληψη.

Η ιδέα της διάνοιξης του γνώριμου στο αληθές τέθηκε υπό την προστασία των ευρωπαϊκών κρατών και απόκτησε πραγματική υπόσταση ήδη κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους. Το πανεπιστήμιο ως θεσμός εδράζεται όντως στο ζωντανό πνεύμα της αλήθειας, το οποίο απελευθερώνει την γνώση από την εγγενή αδράνειά της. Το πνεύμα αυτό, αν και διέρχεται μέσα από πολλαπλές διενέξεις, αφορά στον συνολικό πνευματικό βίο του ανθρώπου. Αντιστοίχως, η απονέκρωση αυτού του πνεύματος συνεπάγεται τον θάνατο της επιστήμης και κατ' επέκτασιν του ιδίου του πανεπιστημίου, δηλαδή την μετατροπή της ζωής των ιδεών σε ένα ανομοιογενές σύνολο από ετερόκλητες ειδήσεις, οι οποίες προσλαμβάνονται από τον άνθρωπο μόνο παθητικά.

Το πανεπιστήμιο ενέχει, κατά συνέπεια, ήδη στην έννοιά του την διάσταση της διαπάλης των ιδεών, καλλιεργεί όμως συγχρόνως το ζωντανό πνεύμα της διαλλαγής, μεταστρέφοντας έτσι την πολεμική διάσταση του διαλέγεσθαι στην πράξη της αναγνώρισης του ετέρου λόγου ως ετέρου. Η γνώση απελευθερώνεται πρωτίστως από τον εγγενή εγωισμό της εντός του θεσμού αυτού, καθ' όσον ο ίδιος μέσα στην θρυμμάτιση των γνωστικών εικόνων, υποστηρίζει ανυποχώρητα την αποκατάσταση του νοηματικού συνεχούς, δηλαδή την ένταξη των κατακερματισμένων γνωστικών οπτικών γωνιών και προσεγγίσεων στην ενάργεια μιας γνώσης, η οποία αποκαθιστά την ενιαία συνείδηση του ανθρώπου.

Εύχομαι και πάλι να έχουμε όλες και όλοι μία καλή ακαδημαϊκή χρονιά, υπηρετώντας από κοινού την εδραίωση του κύρους του πανεπιστημίου μας.

Σεπτέμβριος 2026

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Θεόδωρος Πενολίδης

Καθηγητής

Downloaded from eduguide.gr

Downloaded from eduguide.gr

Γενικά

Downloaded from eduguide.gr

Downloaded from eduguide.gr

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

Πρύτανης: Κυριάκος Αναστασιάδης
Αντιπρυτάνεις:
Ιωάννης Ρέκανος, Αντιπρύτανης Έρευνας και Καινοτομίας
Νικόλαος Μαγγιώρος, Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Ανάπτυξης
Ιάκωβος Μιχαηλίδης, Αντιπρύτανης Διεθνών Σχέσεων, Εξωστρέφειας, Δια Βίου Μάθησης και Φοιτητικής Μέριμνας
http://www.auth.gr/rect

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Εσωτερικά μέλη: Απόστολος Αποστολίδης, Γρηγόριος Ζαρωτιάδης, Γιώργος Ζωγραφίδης, Ευστράτιος Στυλιανίδης, Χαράλαμπος Φείδας
Εξωτερικά μέλη: Ειρήνη Αγγελιδάκη, Δημήτριος Βάββας, Δημήτριος Παπαντώνης, Νικηφόρος Σταματιάδης, Γεώργιος Τσατσαρώνης

ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ

Αποτελείται από τον Πρύτανη, τους Αντιπρυτάνεις, τους Κοσμήτορες των Σχολών, τους Προέδρους των Τμημάτων και εκπροσώπους των φοιτητών (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών), Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π..

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1925 και άρχισε να λειτουργεί το 1926. Σήμερα απαρτίζεται από 8 Τμήματα.

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

Κοσμήτορας: Κωνσταντίνος Τσιούμης
Πρόεδροι των Τμημάτων της Σχολής:
Τμήμα Φιλολογίας: Ιωάννα Καραμάνου
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας: Ιωάννης Ξυδόπουλος
Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής: Θεόδωρος Πενολίδης
Τμήμα Ψυχολογίας: Σοφία-Ελευθερία Γωνίδα
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας: Ζωή Δέτση
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας: Παναγιώτης Αρβανίτης
Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας: Κωνσταντίνος Χατζηδήμου
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας: Ελένη Λεονταρίδη

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Το Τμήμα απαρτίζεται από δύο Τομείς, τον Τομέα Φιλοσοφίας και τον Τομέα Παιδαγωγικής, προάγει την επιστήμη στα αντίστοιχα επιστημονικά πεδία και οργανώνει τη διδασκαλία στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών. Προσφέρει:

- ✓ πτυχίο Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής (με κατεύθυνση Φιλοσοφίας ή Παιδαγωγικής),
- ✓ μεταπτυχιακό δίπλωμα σε τρία προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (δύο στη Φιλοσοφία και ένα στην Παιδαγωγική Επιστήμη) και
- ✓ διδακτορικό δίπλωμα στα πεδία της Φιλοσοφίας και της Παιδαγωγικής.

Downloaded from eduguide.gr

Το προσωπικό του Τμήματος αποτελείται από τα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (καθηγητές), του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.ΤΕ.Π.), καθώς και τους διοικητικούς υπαλλήλους που υπηρετούν σ' αυτό. Όργανα του Τμήματος είναι: α) η Συνέλευση του Τμήματος, β) το Διοικητικό Συμβούλιο και γ) ο Πρόεδρος του Τμήματος.

Πρόεδρος: Θεόδωρος Πενολίδης
Αναπληρώτρια Πρόεδρος: Βασιλική Παπαδοπούλου

Η **Συνέλευση** του Τμήματος απαρτίζεται (σε πλήρη σύνθεση) από:
α) τον Πρόεδρο του Τμήματος
β) τα μέλη ΔΕΠ (Καθηγητές) του Τμήματος,
γ) έναν (1) εκπρόσωπο των μελών Ε.ΔΙ.Π.,
δ) τρεις (3) εκπροσώπους των φοιτητών/φοιτητριών, έναν (1) ανά κύκλο σπουδών.

Διοικητικό Συμβούλιο
Συμμετέχουν: ο Πρόεδρος και ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος, οι Διευθυντές των δύο Τομέων και ο εκπρόσωπος του Ε.ΔΙ.Π.

Προϊστάμενος Γραμματείας
Σάββας Παπαδόπουλος 2310.99.5206, info@edlit.auth.gr

Τομέας Φιλοσοφίας
Διευθυντής: Κωνσταντίνος Καβουλάκος
Γραμματεία: Αποστολία Μούντιου, 2310.99.7319, gramphilos@edlit.auth.gr

Τομέας Παιδαγωγικής
Διευθύντρια: Αναστασία Κεσίδου
Γραμματεία: Ελένη Ανθούλα, 2310.99.7358, eanthoul@edlit.auth.gr

Ο κάθε Τομέας διοικείται από τη **Γενική Συνέλευση του Τομέα**, η οποία απαρτίζεται (σε πλήρη σύνθεση) από:
α) τον Διευθυντή του Τομέα
β) τα μέλη ΔΕΠ (Καθηγητές) του Τομέα
γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Ε.Δ.Ι.Π..

Όργανα Μεταπτυχιακών Σπουδών

1) Συνέλευση Τμήματος (για το μονοτμηματικό ΠΜΣ)

ΠΜΣ στην Παιδαγωγική Επιστήμη
Διευθυντής: Γεώργιος Ζαρίφης
Συντονιστική Επιτροπή: Γ. Ζαρίφης, Α. Κεσίδου, Β. Παπαδοπούλου, Δ. Σταμοβλάσης, Βασίλης Α. Φούκας

2) Ειδικές Επιτροπές Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (για τα ΔΠΜΣ)

Διιδρυματικό ΠΜΣ "Συστηματική Φιλοσοφία"
Διευθυντής: Κωνσταντίνος Καβουλάκος
Ειδική Διιδρυματική Επιτροπή: Δ. Αθανασάκης, Γ. Αραμπατζής, Κ. Καβουλάκος, Θ. Πενολίδης, Ε. Πρωτοπαπαδάκης, Γ. Στείρης

Διατμηματικό ΠΜΣ "Φιλοσοφική, Παιδαγωγική και Διεπιστημονική Ανθρωπολογία"
Διευθυντής: Γ. Ζαρωτιάδης
Ειδική Διατμηματική Επιτροπή: Γ. Ζαρωτιάδης, Δ. Σταμοβλάσης, Χ. Χριστοδούλου

Downloaded from eduguide.gr

Το επιστημονικό προσωπικό

Τομέας Φιλοσοφίας

	Βαθμίδα	Γραφείο	Τηλέφωνο	Email
Αθανασάκης Δημήτρης *Νεότερη Φιλοσοφία*	Αναπληρωτής Καθηγητής	208α ΠΚ	2310.997585	athanasakis@edlit.auth.gr
Αλεξάκης Δημήτρης *Φιλοσοφία της Παιδείας*	Επίκουρος Καθηγητής	421δ ΝΚ		dalexakis@edlit.auth.gr
Γκολίτσης Παντελής *Αρχαία και Μεσαιωνική Φιλοσοφία*	Αναπληρωτής καθηγητής	208ε ΠΚ	2310.997365	pgolitsis@edlit.auth.gr
Δασκαλάκη Μαρία *Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική:18ος και 19ος αιώνας*	Επίκουρη Καθηγήτρια	216στΠΚ		mdaskalaki@edlit.auth.gr
Ζωγραφίδης Γιώργος *Αρχαία Ελληνική και Βυζαντινή Φιλοσοφία*	Καθηγητής	208η ΠΚ	2310.997995	zograf@edlit.auth.gr
Καβουλάκος Κωνσταντίνος *Νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία, κοινωνική και πολιτική φιλοσοφία*	Καθηγητής	206 ΠΚ	2310.997321	kavoulakos@edlit.auth.gr
Κόκορης Δημήτρης *Νεοελληνική γραμματεία: φιλολογικές & φιλοσοφικές διαστάσεις*	Καθηγητής	216α ΠΚ	2310.997315	dkokoris@edlit.auth.gr
Ντούσκος Χρίστος *Αναλυτική φιλοσοφία και ηθική*	Επίκουρος καθηγητής	208δ ΠΚ	2310.997311	cidou@edlit.auth.gr
Πενολίδης Θεόδωρος *Φιλοσοφία: Οντολογία και Γνωσιολογία*	Καθηγητής	214 ΠΚ	2310.997564	thepenol@edlit.auth.gr
Σαργέντης Κωνσταντίνος *Ηθική Φιλοσοφία*	Αναπληρωτής καθηγητής	209α ΠΚ		ksargen@edlit.auth.gr
Σταμπουλής Χαρίλαος *Φιλοσοφία του Δικαίου*	Επίκουρος καθηγητής	208 ΠΚ		cstampoc@edlit.auth.gr
Γιάννου Τριανταφυλλιά *Αρχαία Ελληνική Φιλολογία με έμφαση στα φιλοσοφικά κείμενα και τις ψηφιακές ανθρωπιστικές σπουδές*	ΕΔΙΠ	421ε ΝΚ	2310.997374	giannoutr@edlit.auth.gr

Downloaded from eduguide.gr

Τομέας Παιδαγωγικής

	Βαθμίδα	Γραφείο	Τηλέφωνο	Email
Αυγητίδου Σοφία *Παιδαγωγική – Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών*	Καθηγήτρια	209β ΠΚ	2310.997343	savgitidou@edlit.auth.gr
Δούναβη Κατερίνα Εκπαιδευτική ψυχολογία- Ακαδημαϊκή και ψυχοκοινωνική στήριξη παιδιών και νέων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αναπληρώτρια καθηγήτρια	208θ ΠΚ	2310.997556	kdounavi@edlit.auth.gr
Ζαρίφης Γεώργιος *Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση*	Καθηγητής	216β ΠΚ	2310.997893	gzarifis@edlit.auth.gr
Κεσίδου Αναστασία *Συγκριτική Παιδαγωγική & Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*	Αναπληρώτρια καθηγήτρια	216γ ΠΚ	2310.997580	akesidou@edlit.auth.gr
Παντελιάδου Σουζάνα *Ειδική Αγωγή – Μαθησιακές δυσκολίες*	Καθηγήτρια	216δ ΠΚ	2310.997204	spadeli@edlit.auth.gr
Παπαδημητρίου Αχιλλέας *Συμμετοχή ενηλίκων στην εκπαίδευση*	Επίκουρος καθηγητής	216β ΠΚ	2310.997893	achipap@edlit.auth.gr
Παπαδοπούλου Βασιλική *Σχολική Παιδαγωγική*	Καθηγήτρια	216ζ ΠΚ	2310.997330	vpapadopoulou@edlit.auth.gr
Σαπουνίδης Θεοδόσιος *Εκπαιδευτικές τεχνολογίες απτικών διεπαφών και εκπαιδευτική ρομποτική*	Αναπληρωτής καθηγητής	111 ΠΚ	2310.997412	teo@edlit.auth.gr
Σαρακινιώτη Αντιγόνη *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*	Αναπληρώτρια καθηγήτρια	216ε ΠΚ	2310.997367	sarakinioti@edlit.auth.gr
Τσιούμης Κωνσταντίνος *Μειονότητες: Ιστορία και Εκπαίδευση*	Καθηγητής	216 ΠΚ	2310.997380	ktsioumi@edlit.auth.gr
Φούκας Βασίλης Α. *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης*	Καθηγητής	110 ΠΚ	2310.997190	vfoukas@edlit.auth.gr
Ηλιοπούλου Κωνσταντίνα *Διδακτική Μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας*	ΕΔΙΠ	111 ΠΚ	2310.997283	kiliopoulou@edlit.auth.gr
Παντούλη Όλγα *Έμφυλες διαστάσεις της Παιδαγωγικής Διαδικασίας*	ΕΔΙΠ	216εΠΚ	231.0997367	pantouli@edlit.auth.gr
Τολούδη Φωτεινή *Διδακτική Μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας*	ΕΔΙΠ	5α Ν.Πτ.	2310.997302	ftoloudi@edlit.auth.gr
Τσανίδης Χάρης *Ψηφιακά Περιβάλλοντα Μάθησης και Διδασκαλίας: Ανάπτυξη και Αξιολόγηση*	ΕΔΙΠ	111 ΠΚ	2310.997412	tsanidis@edlit.auth.gr

Downloaded from eduguide.gr

Λοιπό επιστημονικό προσωπικό Τμήματος

Ονοματεπώνυμο	Κατηγορία	Γραφείο	Τηλέφωνο	Email
Βολιώτη Χριστίνα	ΕΔΙΠ			chvolioti@edlit.auth.gr

Εκπαιδευτικές τεχνολογίες: Διεπαφές υλικού και λογισμικού

Το διοικητικό προσωπικό

Ονοματεπώνυμο	Αρμοδιότητα	Γραφείο	Τηλέφωνο	Email
Ανθούλα Ελένη	Γραμματεία ΤΠ	215 ΠΚ	2310.99.7358	eanthoul@edlit.auth.gr
Δημητριάδου Μαρία	Βιβλιοθήκη ΤΠ	207 ΠΚ	2310.99.7329	library@edlit.auth.gr
Κουγιουμτζόγλου Σάββας	Γραμματεία Τμήματος	302ΚΔ	2310.99.1608	savvask@edlit.auth.gr
Μούντιου Αποστολία	Γραμματεία ΤΦ	215 ΠΚ	2310.99.7319	mountiou@edlit.auth.gr
Παπαδόπουλος Σάββας	Γραμματέας Τμήματος	302 ΚΔ	2310.99.5206	savaspap@ad.auth.gr
Πειραζερίδου Ευαγγελία	Γραμματεία Τμήματος	302 ΚΔ	2310.99.5220	epeiraze@edlit.auth.gr
Τριανταφύλλου Αιμιλία	Βιβλιοθήκη ΤΦ	204 ΠΚ	2310.99.7318	atr@edlit.auth.gr

ΚΔ: Κτήριο Διοίκησης Α.Π.Θ.
Ν.Πτ.: Νέα Πτέρυγα Φιλοσοφικής Σχολής
ΝΚ: Νέο Κτήριο Φιλοσοφικής Σχολής
ΠΚ: Παλαιό Κτήριο Φιλοσοφικής Σχολής
ΤΠ: Τομέας Παιδαγωγικής
ΤΦ: Τομέας Φιλοσοφίας

Επίτιμοι Διδάκτορες – Ομότιμοι και αφυπηρετήσαντες Καθηγητές

Επίτιμοι Διδάκτορες

John Anton (1920-2014)	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Παν/μιο South Florida, Η.Π.Α.
Κώστας Αξελός (1924-2010)	Φιλόσοφος, Πανεπιστήμιο Paris I, Sorbonne
Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος (1913-2016)	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Μέλος Ακαδημίας Αθηνών
Λάμπρος Κουλουμπαρίτσης	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Université Libre de Bruxelles
Ευάγγελος Μουτσόπουλος (1930-2021)	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Μέλος Ακαδημίας Αθηνών
Αλέξανδρος Νεχαμάς	Καθηγητής Φιλοσοφίας, Παν/μιο Princeton, Μέλος Ακαδημίας Αθηνών
Ilya Prigogine (1917-2003)	Université Libre de Bruxelles, Βραβείο Νόμπελ Χημείας 1977
Hermann Röhrs (1915-2012)	Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης
Josef Simon (1930-2016)	Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Βόννης

Downloaded from eduguide.gr

Ομότιμοι Καθηγητές / ΟμότιμεςΚαθηγήτριες

Ανδριόπουλος Δημήτριος †	
Αυγελής Νικόλαος	nikosavgelis@gmail.com
Δεληγιώργη Αλεξάνδρα	deligiorgia@gmail.com
Ζιώγου-Καραστεργίου Σιδηρούλα	ziogou@edlit.auth.gr
Κάλφας Βασίλης	kalfasvassilis@gmail.com
Κελπανίδης Μιχάλης †	
Μαυροσκούφης Δημήτριος	dmavrosk@edlit.auth.gr
Μιχαηλίδης-Νουάρος Ανδρέας †	
Μπίκος Κωνσταντίνος	bikos@edlit.auth.gr
Ξωχέλλης Παναγιώτης †	
Παπαναούμ Ζωή	zoipapa@edlit.auth.gr
Παρισάκη Θεόπη	thparisa@edlit.auth.gr
Πεντζοπούλου-Βαλαλά Αθηνά-Τερέζα	
Πλάγγεσης Ιωάννης †	
Σφενδόνη-Μέντζου Δήμητρα	sfendoni@edlit.auth.gr
Τερζής Νικόλαος	terzis@edlit.auth.gr
Χατζηδήμου Δημήτρης	dimch@edlit.auth.gr

Αφυπηρετήσαντες Καθηγητές / Αφυπηρετήσασες Καθηγήτριες

Βαμπούλης Επαμεινώνδας †	
Βαρμάζης Νικόλαος	nvarmazis@gmail.com
Δεληβογιατζής Σωκράτης	sodelis4@gmail.com
Δόικος Παναγιώτης	podoikos@edlit.auth.gr
Καϊμάκης Παύλος	pavloskaimakis@gmail.com
Καλοκαιρινού Ελένη	ekalo@edlit.auth.gr
Μάρω Δόικου	maro@edlit.auth.gr
Σταμοβλάσης Δημήτρης	stadi@edlit.auth.gr
Χοντολίδου Ελένη	hodol@edlit.auth.gr

Downloaded from eduguide.gr

Βιβλιοθήκη Φιλοσοφίας (Παλαιό Κτήριο, αίθ. 204)

Η βιβλιοθήκη του Τομέα Φιλοσοφίας είναι η αρχαιότερη του Α.Π.Θ. και αποτελείται από 21.000 τόμους βιβλίων, ενώ πλαισιώνεται από τις δωρεές των αείμνηστων καθηγητών της Σχολής Χαράλαμπου Θεοδωρίδη και Γιάννη Ιμβριώτη· τα φιλοσοφικά περιοδικά βρίσκονται στη Θεματική Βιβλιοθήκη της Σχολής.

Καλύπτει όλες τις περιόδους του φιλοσοφικού στοχασμού (Αρχαία Ελληνική, Μεσαιωνική, Νεότερη Ευρωπαϊκή και Σύγχρονη), καθώς και όλους τους βασικούς κλάδους της Φιλοσοφίας (Οντολογία, Μεταφυσική, Γνωσιολογία, Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία, Αισθητική, Φιλοσοφία της Επιστήμης, Λογική, Φιλοσοφία της Γλώσσας, Φιλοσοφική Ανθρωπολογία, Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών κ.ά.). Η βιβλιοθήκη είναι μηχανογραφημένη, διαθέτει Η/Υ για αναζήτηση βιβλιογραφίας και ο κατάλογός της είναι προσβάσιμος από την ιστοσελίδα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του ΑΠΘ (http://www.lib.auth.gr). Δικαίωμα δανεισμού έχουν όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Α.Π.Θ.

Υπεύθυνος: Γιώργος Ζωγραφίδης. Προσωπικό Βιβλιοθήκης: Αιμιλία Τριανταφύλλου, 2310.99.7953, e-mail: libphil@edlit.auth.gr

Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής (Παλαιό Κτήριο, αίθ. 207)

Η βιβλιοθήκη έχει στη συλλογή της 23.000 τόμους βιβλίων από τους οποίους οι 22.000 περίπου είναι βιβλία (στην ελληνική, αγγλική, γερμανική και γαλλική γλώσσα), ενώ τα υπόλοιπα είναι εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, διατριβές και διπλωματικές εργασίες.

Το υλικό της συλλογής κατατάσσεται στις παρακάτω θεματικές ενότητες: Ιστορία της Αγωγής, Ιστορία της Εκπαίδευσης, Γενική και Ειδική Παιδαγωγική, Γενική και Ειδική Διδακτική, Κοινωνιολογία της τάξης και του σχολείου, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών, Παιδαγωγική Ψυχολογία, Τεχνολογία της Εκπαίδευσης και Ειδική Αγωγή. Η βιβλιοθήκη είναι μηχανογραφημένη και διαθέτει Η/Υ για αναζήτηση βιβλιογραφίας. Δικαίωμα δανεισμού έχουν όλα τα μέλη που ανήκουν στην ακαδημαϊκή κοινότητα του Α.Π.Θ. καθώς και οι εξωτερικοί χρήστες που πληρώνουν συνδρομή.

Υπεύθυνη: Αντιγόνη Σαρακινιώτη. Προσωπικό Βιβλιοθήκης: Μαρία Δημητριάδου, 2310.99.7329, 2310.99.7348
e-mail: libed@edlit.auth.gr

Downloaded from eduguide.gr

ΝΗΣΙΔΑ Η/Υ

Η Νησίδα βρίσκεται στην αίθουσα 04, στο υπόγειο του Παλαιού Κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής. Η αίθουσα διαθέτει 12 υπολογιστές που είναι προσβάσιμοι στους προπτυχιακούς φοιτητές και τις προπτυχιακές φοιτήτριες του Τμήματος κατά τις περιόδους δηλώσεων μαθημάτων, κατά τη διεξαγωγή των μαθημάτων που απαιτούν υπολογιστή και κατά τις συνεδρίες της πρακτικής άσκησης.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες, καθώς και οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν ελεύθερη πρόσβαση στη νησίδα όλες τις ημέρες και ώρες κατόπιν συνεννόησης με τον υπεύθυνο.

Υπεύθυνος: Θεοδόσιος Σαπουνίδης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Εργαστήριο φιλοσοφίας των κοινωνικών επιστημών (Νέα Πτέρυγα, αίθ. 5α2, τηλ. 2310.99.7564)

Διευθυντής: Δημήτρης Αθανασάκης

Ιδρύθηκε το 2003 και ασχολείται με την επιστημολογική διερεύνηση παραδειγμάτων, εννοιών, κατηγοριών ανάλυσης και μεθόδων που εφαρμόζουν οι κοινωνικές επιστήμες. Στην ερευνητική δραστηριότητα του Εργαστηρίου συμμετέχουν μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες. Το Εργαστήριο προσκαλεί Έλληνες και ξένους ειδικούς για διαλέξεις και σεμινάρια.

Εργαστήριο **Φιλοσοφίας: Κείμενα και ερμηνείες** (Νέο Κτήριο, αίθ. 421ε, τηλ. 2310.99.7374)

Διευθυντής: Γιώργος Ζωγραφίδης

Ιδρύθηκε το 2016 και αποβλέπει στη μελέτη των κειμένων της φιλοσοφικής και ευρύτερα της θεωρητικής παράδοσης σε όλη της την έκταση, και σε συνδυασμό με τις πολλαπλές ερμηνείες αυτής της παράδοσης. Το Εργαστήριο οργανώνει φιλοσοφικά συνέδρια, σεμινάρια και διαλέξεις.

Μέλη του εργαστηρίου είναι οι: Βασίλης Κάλφας, Παντελής Γκολίτσης, Μαρία Δασκαλάκη, Γιώργος Ζωγραφίδης, Κώστας Καβουλάκος, Δημήτρης Κόκορης και Κωνσταντίνος Σαργέντης.

Εργαστήριο Πειραματικής Παιδαγωγικής (Παλαιό Κτήριο, αίθ. 111, τηλ. 2310.99.7328)

Διευθυντής: Βασίλης Α. Φούκας

Το Εργαστήριο επεδίωξε να ιδρύσει ο Αλέξανδρος Δελμούζος, πρώτος καθηγητής της Παιδαγωγικής στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. Η άρνηση, τότε, του Υπουργείου να δημιουργηθεί το Εργαστήριο ήταν ένας από τους λόγους που οδήγησαν τον Δελμούζο στην παραίτηση. Το Εργαστήριο στεγάζει σήμερα την ερευνητική και άλλη δραστηριότητα του Τομέα Παιδαγωγικής.

Εργαστήριο Μικροδιδασκαλίας (Νέα Πτέρυγα της Φιλοσοφικής Σχολής, αίθ. 4, τηλ. 2310.99.7302)

Διευθύντρια: Βασιλική Παπαδοπούλου

Ιδρύθηκε το 1999. Είναι εξοπλισμένο με σύγχρονα μέσα εκπαιδευτικής τεχνολογίας, διαθέτει εποπτικό και διδακτικό υλικό και ασκεί κυρίως τους φοιτητές και φοιτήτριες του Τομέα Παιδαγωγικής καθώς και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές άλλων Τμημάτων σε παιδαγωγικές, κοινωνικές και διδακτικές δεξιότητες. Στις ερευνητικές και διδακτικές του δραστηριότητες συμμετέχουν μεταπτυχιακοί φοιτητές και μεταπτυχιακές φοιτήτριες και εκπαιδευτικοί με απόσπαση από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Εργαστήριο Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών και Ρομποτικής (Νέα Πτέρυγα της Φιλοσοφικής Σχολής, αίθ. 5, τηλ. +30 2310 997416)

Downloaded from eduguide.gr

Διευθυντής: Θεοδόσιος Σαπουνίδης

Το Εργαστήριο έχει στόχο την ανάπτυξη και προώθηση της έρευνας, της διδασκαλίας και της καινοτομίας σε σύγχρονους τομείς που συνδέουν την εκπαίδευση με την τεχνολογία. Το Εργαστήριο επιδιώκει την παραγωγή επιστημονικής γνώσης σε αντικείμενα όπως οι Εκπαιδευτικές Τεχνολογίες, Ρομποτική, Απτικές Διεπαφές και η Αλληλεπίδραση Ανθρώπου Υπολογιστή. Στο πλαίσιο της αποστολής του, το Εργαστήριο αναπτύσσει διεπιστημονικές ερευνητικές δραστηριότητες και επιδιώκει τη συνεργασία με ακαδημαϊκά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα μέσα από τη διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων, τη συμμετοχή σε ερευνητικά έργα, την εκπόνηση μελετών και την παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

Κέντρο Έρευνας Σχολικών Βιβλίων και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης «Παναγιώτης Ξωχέλλης»

Υπεύθυνη: Αναστασία Κεσίδου

Το Κέντρο Έρευνας Σχολικών Βιβλίων και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (ΚΕΣΒΙΔΕ) αποτελεί από 1.7.1999, έπειτα από σχετική απόφαση της Συγκλήτου, τη συνέχεια της «Μονάδας Έρευνας Σχολικού Βιβλίου» (ΜΟΕΣΒΙ), που ιδρύθηκε το 1992 μετά από πρωτοβουλία του ομότιμου καθηγητή Παναγιώτη Δ. Ξωχέλλη, και λειτουργεί στο πλαίσιο του Τομέα Παιδαγωγικής. Με βάση πρόταση του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, η Σύγκλητος του ΑΠΘ αποφάσισε από 26.5.2023 τη μετονομασία του σε «Παναγιώτης Ξωχέλλης» Κέντρο Έρευνας Σχολικών Βιβλίων και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, προς τιμήν του ιδρυτή του και προς αναγνώριση της πολύτιμης επιστημονικής του προσφοράς. Το Κέντρο έχει επιδείξει σημαντικό ερευνητικό έργο, με διεθνή εμβέλεια, στο πεδίο της εικόνας του «άλλου»/του γείτονα στα σχολικά βιβλία των βαλκανικών κρατών, με στόχο την προώθηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Σήμερα το Κέντρο εστιάζει στην έρευνα και την αξιολόγηση των σχολικών βιβλίων, των προγραμμάτων σπουδών και του εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ψηφιακού, από την Ελλάδα και το εξωτερικό, και αναπτύσσει ερευνητική δραστηριότητα στο σύνολο των πεδίων και των θεματικών της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Στους στόχους του συμπεριλαμβάνονται: 1) η σύνδεσή του και η συνεργασία με ομοειδή ερευνητικά κέντρα και ακαδημαϊκά δίκτυα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, με τη διεξαγωγή συγκριτικής έρευνας, 2) η οργάνωση σχετικών διεθνών συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, 3) η ενημέρωση και ο εμπλουτισμός του αρχείου σχολικών βιβλίων και της βιβλιοθήκης που διατηρεί, 4) η παραγωγή σχετικού εκπαιδευτικού υλικού, 5) η σύνδεσή του με Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, 6) η συνεργασία με εκπαιδευτικούς και σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και 7) η συμβολή στην ανάπτυξη εκπαιδευτικής πολιτικής, όσον αφορά το σχολικό βιβλίο και την εφαρμογή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο σχολείο.

Ιστορικό Αρχείο Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (Ι.Α.Ν.Ε.)

Υπεύθυνος: Βασίλης Α. Φούκας

Το Ι.Α.Ν.Ε. άρχισε τη λειτουργία του το 1992 (Ιδρυτική Πράξη Συγκλήτου: Α 9508/11-5-1992) ως υποστηρικτική δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τομέα Παιδαγωγικής και έχει

Downloaded from eduguide.gr

ως βασικούς στόχους: α) τη συλλογή, την ταξινόμηση και τη διαφύλαξη αρχειακού υλικού και πηγών σχετικών με την ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης, β) την επεξεργασία και την αξιοποίηση του συλλεχθέντος υλικού, και γ) την έρευνα στην ιστορία της εκπαίδευσης, εν γένει. Στο Ι.Α.Ν.Ε. έχουν ήδη συγκεντρωθεί σημαντικές πρώτες πηγές και πλούσιο αρχειακό υλικό για την εκπαιδευτική κίνηση στον ευρύτερο χώρο της Βαλκανικής κατά την τελευταία περίοδο της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Για την αξιοποίηση του υλικού αυτού έχουν ήδη ολοκληρωθεί ερευνητικά προγράμματα, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη νέες έρευνες που αναφέρονται στην εκπαιδευτική και πολιτιστική δραστηριότητα των ελληνικών πληθυσμών και κοινοτήτων κατά τον 18ο και 19ο αιώνα.
Ιστοσελίδα του Αρχείου: http://iane.edlit.auth.gr/

Κέντρο Έρευνας και Υποστήριξης Σχολείων σε θέματα Διοίκησης και Επιμόρφωσης (Κ.ΕΡ.Υ.Σ.Δ.Ε.)

Υπεύθυνη: Σοφία Αυγητίδου

Το ΚΕΡΥΣΔΕ αποτελεί ερευνητική μονάδα του Τομέα Παιδαγωγικής και λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο του 2004, ύστερα από απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου. Το Κέντρο έχει ως βασικούς στόχους: α) την εκπόνηση ερευνών που αφορούν τη διοίκηση σχολείου και την ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, β) την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης σε σχολεία που επιθυμούν να βελτιώσουν τις διοικητικές τους πρακτικές και να ενισχύσουν την επαγγελματική μάθηση του εκπαιδευτικού τους προσωπικού και γ) τη συγκρότηση «τράπεζας» δεδομένων (εφαρμογές από άλλες χώρες, βιβλιογραφική τεκμηρίωση, στατιστικά στοιχεία), καθώς και αρχείου σχετικού εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού.

Ιστοσελίδα του ΚΕΡΥΣΔΕ: https://websites.auth.gr/kerisde/

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, προκειμένου να υποστηρίξει την ηλεκτρονική διδασκαλία, αξιοποιεί την πλατφόρμα φιλοξενίας ηλεκτρονικών μαθημάτων **elearning** που στηρίζεται στο λογισμικό ανοικτού κώδικα MOODLE. Το περιεχόμενο των ηλεκτρονικών μαθημάτων αναπτύσσεται από τους διδάσκοντες του Τμήματος. Παράλληλα, μέσα από τις πλατφόρμες παρουσιάζεται και υλικό θεματικών περιοχών γενικού ενδιαφέροντος (διαλέξεις, συνέδρια, κ.λπ.), που δεν εντάσσονται άμεσα στο Πρόγραμμα Σπουδών.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες εγγράφονται αυτόματα στην ιστοσελίδα του κάθε μαθήματος που δηλώνουν και μπορούν να χρησιμοποιούν τις σχετικές υπηρεσίες με τον ιδρυματικό λογαριασμό τους (xxx@edlit.auth.gr). Συνιστάται η τακτική είσοδος για την πρόσβαση στο ηλεκτρονικό υλικό και την παρακολούθηση των ανακοινώσεων κάθε μαθήματος.
Η πλατφόρμα **elearning** είναι ένα διαδικτυακό εκπαιδευτικό περιβάλλον που διαθέτει η Βιβλιοθήκη του Αριστοτελείου σε όλη την ακαδημαϊκή κοινότητα του Α.Π.Θ. για τις εκπαιδευτικές και μαθησιακές ανάγκες του ιδρύματος. Τα e-μαθήματα υποστηρίζονται κεντρικά στο ΑΠΘ από τη Βιβλιοθήκη και το Κέντρο Πληροφόρησης (ΒΚΠ), καθώς και τη Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Η **υπηρεσία ηλεκτρονικών μαθημάτων** προσφέρει βοήθεια (helpdesk) στους διδάσκοντες και φοιτητές σε θεωρητικής ή πρακτικής φύσης ερωτήματα που αφορούν τη χρήση του MOODLE.

Downloaded from eduguide.gr

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
(Πρόγραμμα LLP/Erasmus)

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ δίνεται η δυνατότητα σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες και σε υποψήφιους διδάκτορες να πραγματοποιήσουν ένα αναπόσπαστο κομμάτι των σπουδών τους στις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς στις συνεργαζόμενες χώρες Ισλανδία, Νορβηγία και Τουρκία. Επίσης, μέλη του Διδακτικού Προσωπικού έχουν την ευκαιρία με το ίδιο πρόγραμμα να μετακινηθούν με σκοπό τη διδασκαλία ή την επιμόρφωση, ενώ και το διοικητικό προσωπικό μπορεί να μετακινηθεί για επιμόρφωση.

Η **αναγνώριση και μεταφορά των πιστωτικών μονάδων** γίνεται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Διδακτικών Μονάδων (European Credit Transfer System/ECTS), το οποίο έχει συμπεριληφθεί, τα τελευταία χρόνια, στις επιμέρους δράσεις του προγράμματος Erasmus με σκοπό την ενίσχυση της κινητικότητας των φοιτητών και φοιτητριών και της συνεργασίας μεταξύ των ανωτάτων ιδρυμάτων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ανταλλαγές φοιτητών και φοιτητριών που προτείνονται για κινητικότητα βασίζονται σε διμερείς συμφωνίες μεταξύ ευρωπαϊκών πανεπιστημίων οι οποίες αφορούν το γνωστικό αντικείμενο, το επίπεδο σπουδών και τον μέγιστο αριθμό των φοιτητών και φοιτητριών που μπορούν να μετακινηθούν. Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής έχει συνάψει **50 συμφωνίες μετακίνησης** με πανεπιστήμια του εξωτερικού, στο πλαίσιο των οποίων μπορούν να διακινηθούν περισσότεροι από 100 φοιτητές και φοιτήτριες ετησίως. Προτεραιότητα διακίνησης με αυτές τις συμφωνίες έχουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος· ειδικότερα, στα προγράμματα διακίνησης που αφορούν τη Φιλοσοφία δίνεται προτεραιότητα σε φοιτητές και φοιτήτριες που ακολουθούν την κατεύθυνση της Φιλοσοφίας, ενώ αντίστοιχα στις επιστημονικές συμφωνίες που αφορούν την Παιδαγωγική, προτεραιότητα δίνεται σε φοιτητές και φοιτήτριες που ακολουθούν την κατεύθυνση της Παιδαγωγικής.

Τα **κριτήρια επιλογής**, βάσει απόφασης της Συγκλήτου, είναι τα εξής:

1. Συμπλήρωση του 50% του συνόλου των πιστωτικών μονάδων που αναλογούν στο διάστημα έως και το τρέχον εξάμηνο φοίτησης.
2. Επαρκής γνώση της γλώσσας του προγράμματος που πρόκειται να παρακολουθήσει ο φοιτητής.
3. Επίπεδο σπουδών του φοιτητή ή της φοιτήτριας (υποψήφιοι διδάκτορες και μεταπτυχιακοί έχουν προτεραιότητα έναντι προπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών).
4. Έτος εισαγωγής.
5. Συνολικός αριθμός πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων στα οποία έχει εξετασθεί με επιτυχία ο φοιτητής ή η φοιτήτρια έως τον χρόνο υποβολής της αίτησης.
6. Ακαδημαϊκή επίδοση (μέσος όρος βαθμολογίας μαθημάτων).
7. Βιογραφικό σημείωμα που συμπεριλαμβάνει τα κίνητρα συμμετοχής.
8. Βαθμός και διάρκεια κτήσης πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος σε περίπτωση μεταπτυχιακού φοιτητή ή φοιτήτριας ή υποψήφιου διδάκτορα.

Η **περίοδος σπουδών** στο εξωτερικό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος σπουδών του πανεπιστημίου προέλευσης, κυμαίνεται από τρεις έως και δώδεκα μήνες και **αναγνωρίζεται πλήρως**: το Ίδρυμα προέλευσης δεσμεύεται να διασφαλίσει την αναγνώριση της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό (συμπεριλαμβανομένων των εξετάσεων και άλλων μορφών αξιολόγησης) σε αντικατάσταση αντίστοιχης

Downloaded from eduguide.gr

περιόδου σπουδών στο Ίδρυμα προέλευσης, ακόμη και εάν το περιεχόμενο δεν ταυτίζεται απολύτως. Οι φοιτητές και φοιτήτριες πρέπει να ενημερώνονται για το περιεχόμενο των μαθημάτων, τα οποία θα παρακολουθήσουν στο εξωτερικό και να ετοιμάζουν τη Συμφωνία Σπουδών (Learning Agreement), η οποία υπογράφεται από κοινού από το Ίδρυμα προέλευσης και το Ίδρυμα υποδοχής. Μετά το τέλος της περιόδου το Ίδρυμα Υποδοχής οφείλει να χορηγήσει στον εισερχόμενο φοιτητή ή στην εισερχόμενη φοιτήτρια και στο Ίδρυμα προέλευσης αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας, στο οποίο θα πιστοποιείται η ολοκλήρωση του προσυμφωνημένου προγράμματος σπουδών και όπου θα αναγράφονται η τοπική βαθμολογία του φοιτητή ή της φοιτήτριας, οι πιστωτικές μονάδες ECTS και η κατάταξη της βαθμολογίας του/της σε σχέση με εκείνες των υπόλοιπων συμφοιτητών και συμφοιτητριών του.

Στο Ίδρυμα υποδοχής δεν καταβάλλονται δίδακτρα, δικαίωμα εγγραφής, εξέταστρα, δικαίωμα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις των εργαστηρίων, σε βιβλιοθήκες κτλ. Παρόλα αυτά, ενδέχεται να υπάρξουν μικρές επιβαρύνσεις για δαπάνες, όπως ασφάλιση, συνδρομή σε φοιτητικούς συλλόγους, χρήση διαφόρων ειδών εξοπλισμού, όπως φωτοτυπικά μηχανήματα, προϊόντα εργαστηρίου κ.λπ., εξίσου με τους λοιπούς φοιτητές και φοιτήτριες. Τυχόν καταβαλλόμενες εθνικές υποτροφίες και δάνεια εξακολουθούν να καταβάλλονται πλήρως στους εξερχόμενους φοιτητές και φοιτήτριες.

Φοιτητές και φοιτήτριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus κατά τη διάρκεια της απουσίας τους στο εξωτερικό "μεταφέρουν" τυπικά το τρέχον εξάμηνο σπουδών τους από το Α.Π.Θ. στο ίδρυμα που τους υποδέχθηκε. Για τον λόγο αυτόν δεν δικαιούνται να υποβάλουν δήλωση μαθημάτων στο εξάμηνο εκείνο στο Τμήμα μας.

Για να έχουν **δικαίωμα συμμετοχής** στο Πρόγραμμα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι **στο τρίτο ή σε μεγαλύτερο εξάμηνο**. Όσες και όσοι έχουν ήδη συμμετάσχει στο πρόγραμμα LLP/Erasmus για Σπουδές ως προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί φοιτητές/φοιτήτριες ή υποψήφιοι διδάκτορες, δεν έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν και πάλι στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Ωστόσο, έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα Erasmus για Πρακτική Άσκηση (Erasmus Placement):
https://eurep.auth.gr/el/students/traineeship

Περισσότερες χρήσιμες πληροφορίες και όλα τα σχετικά έντυπα για το Erasmus, καθώς και για άλλα προγράμματα και συμφωνίες διακίνησης, υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Τμήματος Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων: http://www.eurep.auth.gr/index.php. Ο κατάλογος των διμερών συμφωνιών Erasmus+ του Τμήματος είναι διαθέσιμος στον ακόλουθο σύνδεσμο: https://eurep.auth.gr/el/agreementsform/viewall

Πληροφορίες για εισερχόμενους φοιτητές/φοιτήτριες (Information for incoming students):
https://eurep.auth.gr/en
https://www.edlit.auth.gr/en/erasmus-international-students

Συντονιστές Erasmus (ECTS Coordinators) του Τμήματος:

- για φοιτητές και φοιτήτριες **κατεύθυνσης Φιλοσοφίας**: Δημήτρης Αθανασάκης, Αναπλ. Καθηγητής
- για φοιτητές και φοιτήτριες **κατεύθυνσης Παιδαγωγικής**: Κατερίνα Δούναβη, Αναπλ. Καθηγήτρια

Αναπληρωτές Συντονιστές Erasmus (ECTS Coordinators) του Τμήματος:

Downloaded from eduguide.gr

- για φοιτητές και φοιτήτριες **κατεύθυνσης Φιλοσοφίας**: Χρίστος Ντούσκος, επίκουρος καθηγητής
- για φοιτητές και φοιτήτριες **κατεύθυνσης Παιδαγωγικής**: Αντιγόνη Σαρακινιώτη, Αναπλ. Καθηγήτρια

Διμερείς συμφωνίες του Τμήματος στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ κατά το ακαδ. έτος 2026-2027

Α/Α	Χώρα μετακίνησης	Πανεπιστήμιο	Erasmus code	Υπεύθυνος συμφωνίας	Αριθμός μετακινούμενων φοιτητών	Διάρκεια μετακίνησης (μήνες)	Επίπεδο σπουδών
1	Αυστρία	Karl-Franzens-Universität Graz	A GRAZ01	Σαρακινιώτη Α.	2	10	FST
2	Αυστρία	Katholische Privat-Universität Linz	A LINZ11	Πενολίδης Θ.	2	6	FST
3	Αυστρία	Universität Wien	A WIEN01	Σαρακινιώτη Α.	2	10	FS
4	Βέλγιο	Université Libre de Bruxelles	B BRUXEL04	Γκολίτσης Π.	2	6	FST
5	Βουλγαρία	Ugozapaden Universitet 'Neophit Rilski'	BG BLAGOEV02	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
6	Βουλγαρία	Sofiiski Universitet 'Sveti Kliment Ohridski'	BG SOFIA06	Πενολίδης Θ.	2	6	FST
7	Βουλγαρία	Sofiiski Universitet 'Sveti Kliment Ohridski'	BG SOFIA06	Ζαρίφης Γ.	1	6	F
8	Βουλγαρία	Velikoturnovski Universitet Sv. Sv. Kiril i Metodii	BG VELIKO01	Τολούδη Φ.	3	6	FST
9	Γαλλία	Université Jean Moulin Lyon 3	F LYON03	Αθανασάκης Δ.	2	5	FS
10	Γαλλία	Université Paris 8 Vincennes - Saint-Denis	F PARIS008	Αθανασάκης Δ.	2	6	FST
11	Γαλλία	Ecole Normale Supérieure de Lyon	F LYON103	Αθανασάκης Δ.	3	5	FST
12	Γαλλία	Université Paris Ouest Nanterre La Défense	F PARIS010	Αθανασάκης Δ.	3	5	FST
13	Γερμανία	Freie Universität Berlin	D BERLIN01	Καβουλάκος Κ.	1	10	FST
14	Γερμανία	Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn	D BONN01	Πενολίδης Θ.	2	9	FST
15	Γερμανία	Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt	D EICHSTA01	Πενολίδης Θ.	3	6	FST

Downloaded from eduguide.gr

16	Γερμανία	Universität Duisburg-Essen	D ESSEN04	Ζαρίφης Γ.	2	6	FS
17	Γερμανία	Universität Hildesheim	D HILDESH01	Πενολίδης Θ.	3	5	FS
18	Γερμανία	Karlsruher Institut für Technologie (KIT)	D KARLSRU01	Παιονίδης Φ.	4	5	FST
19	Γερμανία	Ludwig-Maximilians-Universität München	D MUNCHEN01	Πενολίδης Θ.	2	5	FST
20	Γερμανία	Universität Münster	D MUNSTER01	Γκολίτσης Π.	2	5	FST
21	Γερμανία	Universität Regensburg	D REGENSB01	Κεσίδου Α.	1	6	FS
22	Γερμανία	Eberhard Karls Universität Tübingen	D TUBINGE01	Πενολίδης Θ.	3	10	FST
23	Γερμανία	Julius-Maximilians-Universität Würzburg	D WURZBUR01	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
24	Γερμανία	Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg	D ERLANGE01	Σαργέντης Κ.	2	12	FST
25	Δανία	Aarhus Universitet	DK ARHUS01	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
26	Εσθονία	Tallinna Ülikool	EE TALLINN05	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
27	Ισπανία	Universitat de Barcelona	E BARCELO01	Κεσίδου Α.	2	6	FST
28	Ισπανία	Universidad de Cordoba	E CORDOBA01	Δούναβη Κ.	2	6	F
29	Ισπανία	Universidad Complutense de Madrid	E MADRID03	Αθανασάκης Δ.	2	4	FST
29	Ισπανία	Universidad de la Laguna	E TENERIF01	Δούναβη Κ.	2	6	F
30	Ισπανία	Universitat de les Illes Balears	E PALMA01	Παντούλη Ο.	2	5	FST
31	Ισπανία	Universidad de Zaragoza	E ZARAGOZ01	Ζαρίφης Γ.	2	6	F
32	Ιταλία	Università degli Studi di Firenze	I FIRENZE01	Ζωγραφίδης Γ.	3	6	FST
33	Ιταλία	Università degli Studi di Napoli Federico II	I NAPOLI01	Καβουλάκος Κ.	2	10	FST
34	Ιταλία	Università degli Studi di Padova	I PADOVA01	Ζωγραφίδης Γ.	1	6	FS
35	Ιταλία	Università degli Studi Roma Tre	I ROMA16	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST
36	Ιταλία	Università degli Studi di Bologna 'Alma Mater Studiorum'	I BOLOGNA01	Αθανασάκης Δ.	2	6	FST
37	Κύπρος	University of Cyprus	CY NICOSIA01	Ζαρίφης Γ.	2	6	FST

Downloaded from eduguide.gr

38	Κύπρος	European University Cyprus	CY NICOSIA24	Παντελιάδου Σ.	2	6	FST
39	Ολλανδία	University of Humanistic Studies	NL UTRECHT34	Κεσίδου Α.	2	6	FST
40	Ουγγαρία	University of Pécs	HU PECS01	Ζαρίφης Γ.	2	5	FST
41	Πολωνία	Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza	PL POZNAN01	Ζωγραφίδης Γ.	1	6	FST
42	Πολωνία	Uniwersutet Szczeciński	PL SZCZECI01	Ζωγραφίδης Γ.	1	5	FS
43	Πολωνία	Akademia Zamojska	PL ZAMOSC03	Δούναβη Κ.	2	6	F
44	Ρουμανία	Universitatea din Bucuresti	RO BUCURES09	Αθανασάκης Δ.	2	6	FST
45	Σλοβακία	Comenius University in Bratislava	SK BRATISL02	Τσιούμης Κ.	2	6	FST
46	Τσεχία	Masaryk University	CZ BRNO05	Ζαρίφης Γ.	6	5	FS
47	Τσεχία	Charles University	CZ PRAHA07	Κεσίδου Α.	1	5	FS
48	Φινλανδία	Tampere University	SF TAMPERE01	Ζαρίφης Γ.	1	9	FST

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Μέσω του προγράμματος εσωτερικής κινητικότητας, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν τη δυνατότητα να μετακινηθούν για ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο σε οποιοδήποτε ομοειδές ή μη ομοειδές Τμήμα ή Μονοτμηματική Σχολή των Α.Ε.Ι. της χώρας που οργανώνει πρόγραμμα σπουδών πρώτου κύκλου (με εξαίρεση τα ξενόγλωσσα προγράμματα). Κατά τη διάρκεια της μετακίνησής τους, μπορούν να παρακολουθούν τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος ή της Σχολής υποδοχής και να συμμετέχουν στις αντίστοιχες εξετάσεις.

Για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα, ο/η φοιτητής/-τρια θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει τουλάχιστον το 1° ακαδημαϊκό εξάμηνο του 1ου έτους σπουδών και να του/της υπολείπονται τουλάχιστον 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS) για την ολοκλήρωση του προγράμματος και τη λήψη του πτυχίου. Επιπλέον, δεν θα πρέπει να έχει υπερβεί τον ελάχιστο χρόνο φοίτησης που προβλέπει το πρόγραμμα σπουδών. Δικαίωμα μετακίνησης μέσω του προγράμματος εσωτερικής κινητικότητας δίνεται μία φορά κατά τη διάρκεια της φοίτησης στο συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών. Κατά το εξάμηνο για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση μετακίνησης, ο/η φοιτητής/-τρια δεν μπορεί να έχει ενταχθεί σε καθεστώς μερικής φοίτησης.

Οι αιτήσεις εσωτερικής κινητικότητας υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω της ειδικής ψηφιακής πλατφόρμας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η διαδικασία πραγματοποιείται δύο φορές κάθε ακαδημαϊκό έτος, μία φορά για κάθε εξάμηνο. Ειδικότερα, οι αιτήσεις που

Downloaded from eduguide.gr

υποβάλλονται τον Μάιο αφορούν μετακίνηση κατά το χειμερινό εξάμηνο του επόμενου ακαδημαϊκού έτους, ενώ οι αιτήσεις του Νοεμβρίου αφορούν μετακίνηση κατά το εαρινό εξάμηνο του ίδιου ακαδημαϊκού έτους. Για την υποβολή της αίτησης απαιτούνται, μεταξύ άλλων, η ακαδημαϊκή ταυτότητα, βεβαίωση σπουδών, σύντομο βιογραφικό σημείωμα και επιστολή κινήτρων, ενώ ενδέχεται να ζητηθούν και πρόσθετα δικαιολογητικά, ανάλογα με τις απαιτήσεις του Τμήματος ή της Σχολής υποδοχής. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής, οι πίνακες των επιλεγέντων και των επιλαχόντων αναρτώνται στην ψηφιακή πλατφόρμα του Υπουργείου.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ Α.Π.Θ.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες του Α.Π.Θ. έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν τη συνδρομή ειδικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ή να γίνουν οι ίδιοι εθελοντές, προσφέροντας τις υπηρεσίες τους σε συναδέλφους συμφοιτητές και συμφοιτήτριές τους που τις έχουν ανάγκη.
Συγκεκριμένα, η Επιτροπή Υγείας του ΑΠΘ μαζί με τις υπόλοιπες σχετικές δομές και φορείς του Πανεπιστημίου μας έχουν θέσει ως σκοπό τους την υποστήριξη των φοιτητών/τριών με προβλήματα προσβασιμότητας στην εκπαιδευτική διαδικασία, είτε αυτά αφορούν σε κινητικά προβλήματα, είτε σε προβλήματα όρασης, ακοής ή και οποιασδήποτε μορφής δυσκολίες πρόσβασης σε παρακολούθηση μαθημάτων, πρόσβασης σε εκπαιδευτικά συγγράμματα, επικοινωνία με τους καθηγητές, το διοικητικό προσωπικό και τους άλλους φοιτητές κ.ά.
Κατευθύνουμε, λοιπόν, όποιον φοιτητής/τρια έχει ανάλογα προβλήματα και επιθυμεί να αξιοποιήσει τις δομές και τις σχετικές δυνατότητες που προσφέρει το Πανεπιστήμιό μας, στην ιστοσελίδα https://www.auth.gr/health_committee_merimna/

Επιτροπή Κοινωνικής Μέριμνας, Ψυχολογικής Υποστήριξης και Παρατηρητηρίου Φοιτητών

Η Επιτροπή Ψυχολογικής Υποστήριξης μεριμνά για τη λειτουργία των πανεπιστημιακών δομών που σχετίζονται με την ψυχολογική υποστήριξη και βοήθεια στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Α.Π.Θ. Συγκεκριμένα, εισηγείται δράσεις για:
α) την οργάνωση και βελτίωση της λειτουργίας του Κέντρου Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΨΥ.ΣΥ) που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο, και
β) την προβολή και διάδοση του έργου του ΚΕ.ΨΥ.ΣΥ με στόχο την ενημέρωση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Το ΚΕ.ΨΥ.ΣΥ λειτουργεί στο Παν/μιο από το 1999 και παρέχει δωρεάν συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη ατομικά ή ομαδικά σε θέματα που σχετίζονται με την προσωπική, κοινωνική και ακαδημαϊκή ζωή των φοιτητών/τριών, όπως είναι το άγχος, οι φοβίες, η εμφάνιση ψυχοσωματικών συμπτωμάτων, οι διαπροσωπικές και οικογενειακές σχέσεις, η σεξουαλικότητά τους, η ένταξή τους και συμμετοχή τους στην πανεπιστημιακή ζωή.

Για περαιτέρω πληροφορίες, επισκεφθείτε https://www.auth.gr/committee/com-sapcovsg/.

Downloaded from eduguide.gr

Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΨΥ .ΣΥ.)

Το Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (**ΚΕ.ΨΥ.ΣΥ**.) λειτουργεί στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης από το 1999. Παρέχει στους φοιτητές και στις φοιτήτριες του Α.Π.Θ δωρεάν υπηρεσίες συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης σε θέματα που τους απασχολούν όπως: άγχος, στρες, δυσκολίες προσαρμογής σε νέο περιβάλλον ή σε σπουδές, οικογενειακές/προσωπικές δυσκολίες, σεξουαλικά θέματα, ψυχοσωματικά προβλήματα, κ.ά.

Το ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. βρίσκεται στο ισόγειο της Κάτω Πανεπιστημιακής Φοιτητικής Λέσχης, στον χώρο της Υγειονομικής Υπηρεσίας, στα γραφεία 5 & 8.
E-mail: vpapadot@ad.auth.gr
Τηλ.: 2310 992643 & 2310 992621

Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
Η Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 209 του Ν. 4957/2022 και λειτουργεί ως αυτοτελές Τμήμα (ΦΕΚ 2760_Τ.Β_16-5-2024 ΣΥΣΤΑΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΑΜΕΑ). Για πληροφορίες, επισκεφθείτε https://www.auth.gr/directorate/mip/.

Υπηρεσία Υποστήριξης Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης ΑΠΘ
Η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης ΑΠΘ (ΒΚΠ) σε συνεργασία με τη Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, την Επιτροπή Υγείας και το Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής (ΚΕΠ), παρέχει σε μέλη του ΑΠΘ με προβλήματα όρασης, ή/και με αντιληπτική ή αναγνωστική αναπηρία, ή/και με σωματική ανικανότητα, ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μια ποικιλία σταθμών εργασίας, προσαρμοσμένων συγγραμμάτων και ψηφιακών υποστηρικτικών εργαλείων. Για πληροφορίες, επισκεφθείτε https://www.lib.auth.gr/el/amea

Σπουδές των φοιτητών και φοιτητριών με αναπηρία/ ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο Α.Π.Θ.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη συμμετοχή των φοιτητών και φοιτητριών με αναπηρία/ ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι απαραίτητο να διαμορφωθούν κατά το δυνατόν οι συνθήκες που θα τους επιτρέπουν να παρακολουθούν τα μαθήματα και να αξιολογούνται με τρόπο που δεν έρχεται σε σύγκρουση με την αναπηρία τους. Σύμφωνα με Απόφαση της Συγκλήτου (Συνεδρίαση αριθμ. 2760/ 25.2.2004), για την εξέταση και την αξιολόγηση των φοιτητών και των φοιτητριών με ειδικές ανάγκες είναι σκόπιμο να τηρούνται τα εξής:

- ✓ Γνωριμία των διδασκόντων και διδασκουσών με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με ειδικές ανάγκες και συζήτηση μαζί τους για τις δυσκολίες που συναντούν κατά τη φοίτηση.
- ✓ Έγκαιρη ενημέρωση των φοιτητών και των φοιτητριών με ειδικές ανάγκες για την ύλη και τις απαιτήσεις του μαθήματος.
- ✓ Παροχή βοήθειας κατά την προετοιμασία του φοιτητή ή της φοιτήτριας μέσω φροντιστηριακών μαθημάτων.
- ✓ Επιλογή του κατάλληλου τρόπου εξέτασης ανάλογα με την αναπηρία του φοιτητή ή της φοιτήτριας (για παράδειγμα, προφορική εξέταση για τους τυφλούς, κινητικά ανάπηρους, δυσλεξικούς, γραπτή για τους κωφούς).
- ✓ Παρουσία διερμηνέα νοηματικής γλώσσας για τις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η γραπτή εξέταση των κωφών φοιτητών και φοιτητριών.
- ✓ Παροχή χρόνου προετοιμασίας (10′–15′) πριν από την εξέταση, ώστε να μπορέσει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια να εξοικειωθούν με τα θέματα και να αντισταθμιστεί η χαμηλή ταχύτητα γραφής.

Downloaded from eduguide.gr

- ✓ Μεγαλύτερη διάρκεια χρόνου κατά την προφορική ή γραπτή εξέταση, εφόσον αυτή απαιτείται.
- ✓ Μεγαλύτερη διάρκεια εξεταστικής περιόδου, εφόσον αυτή απαιτείται.
- ✓ Χρήση Η/Υ κατά την εξέταση, εάν αυτό είναι δυνατό.
- ✓ Εξετάσεις με τη μέθοδο πολλαπλής επιλογής, όπου είναι δυνατό.
- ✓ Ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου αντί μίας τελικής αξιολόγησης.
- ✓ Χρήση άλλων εναλλακτικών τρόπων εξέτασης, για παράδειγμα, γραπτές εργασίες, συμμετοχή σε ερευνητικές εργασίες.

Στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών με αναπηρία/ ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα μαθήματα, παρέχονται, με βάση σχετική απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, οι ακόλουθες διευκολύνσεις:

- Ενημέρωση των φοιτητών και των φοιτητριών:

Ο σύμβουλος σπουδών ενημερώνει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με αναπηρίες/ ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για θέματα σπουδών, για τις παροχές ακαδημαϊκής στήριξης και εισηγείται στο Τμήμα για τροποποιήσεις που χρειάζονται κατά τη διδασκαλία και στον τρόπο αξιολόγησης. Επίσης, οι παραπάνω φοιτητές και φοιτήτριες ενημερώνονται από τη Γραμματεία ή τον σύμβουλο σπουδών για τυχόν αλλαγές στο πρόγραμμα μαθημάτων.

- Εκπαιδευτικές - διδακτικές διευκολύνσεις:
  - ✓ έγκαιρη διανομή διδακτικών σημειώσεων
  - ✓ διανομή διαγράμματος με τα κύρια σημεία του μαθήματος
  - ✓ μαγνητοφώνηση των παραδόσεων κατόπιν σύμφωνης γνώμης του διδάσκοντα/ διδάσκουσας
  - ✓ αύξηση του ορίου απουσιών στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο.

Σύμβουλος σπουδών του Τμήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με αναπηρία/ ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες: Κατερίνα Δούναβη, αναπληρώτρια καθηγήτρια Εκπαιδευτικής ψυχολογίας - Ακαδημαϊκής και ψυχοκοινωνικής στήριξης παιδιών και νέων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (208θ ΠΚ, 2310.997556, kdounavi@edlit.auth.gr).

Υπεύθυνη στη Γραμματεία του Τμήματος για την εξυπηρέτηση των φοιτητών και των φοιτητριών με αναπηρία/ ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες: **Ευαγγελία Πειραζερίδου** (2310.99.5220).

Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος

Ο/Η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος παρέχει καθοδήγηση και υποστήριξη σε ακαδημαϊκά και ερευνητικά θέματα. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενημερώνονται από την ηλεκτρονική γραμματεία για τον/την Ακαδημαϊκό/ή Σύμβουλο που τους έχει ανατεθεί και μπορούν να απευθύνονται σε αυτόν/σε αυτήν για *θέματα ακαδημαϊκής φύσης* που αφορούν τη δομή του Προγράμματος Σπουδών, τον Οδηγό Σπουδών, τις δηλώσεις μαθημάτων, τις προϋποθέσεις ολοκλήρωσης των σπουδών και τις βασικές ακαδημαϊκές διαδικασίες του Τμήματος (π.χ. πρακτική άσκηση, Erasmus, πτυχιακή εργασία). Εξυπακούεται ότι θα έχει προηγηθεί επισταμένη και προσεκτική μελέτη του Οδηγού Σπουδών. Επίσης, ο /η Σύμβουλος μπορεί να ενημερώνει για ερευνητικές δράσεις, συνέδρια και άλλες ακαδημαϊκές ευκαιρίες.

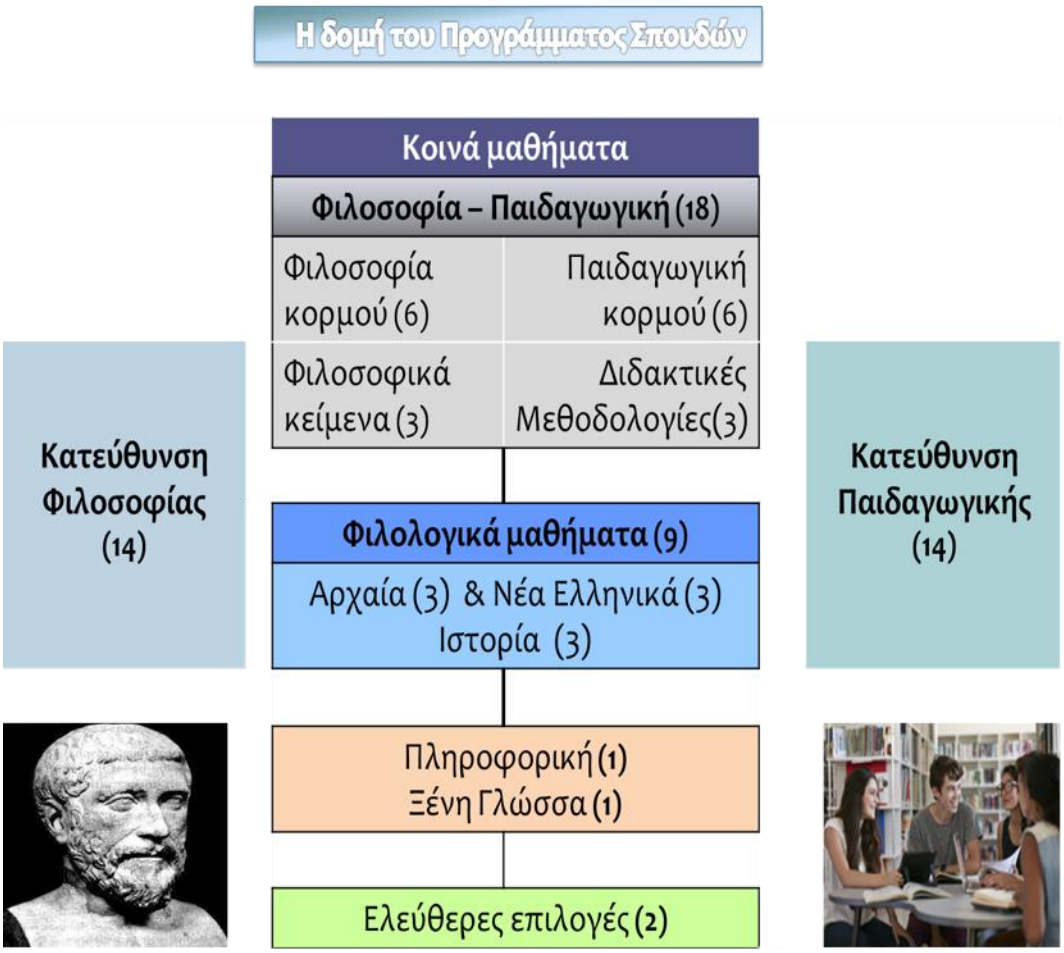
Στην αρχή κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται σχετική ομαδική ενημερωτική συνάντηση (διά ζώσης ή διαδικτυακή), έπειτα από πρόσκληση του/της Ακαδημαϊκού/ής Συμβούλου. Επίσης, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δύνανται να ζητήσουν ατομική συνάντηση από τον/την Ακαδημαϊκό/ή τους Σύμβουλο, στέλνοντας e-mail από τον ιδρυματικό τους λογαριασμό για θέματα που εμπίπτουν στα παραπάνω πεδία.

Downloaded from eduguide.gr

Σημειώνεται ότι, ειδικότερα για *θέματα προσβασιμότητας*, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες απευθύνονται στη Σύμβουλο σπουδών του Τμήματος για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με αναπηρία/ ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή και στις σχετικές υπηρεσίες που προσφέρονται από το ΑΠΘ (βλ. παραπάνω την ενότητα Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και την ενότητα Υπηρεσία Υποστήριξης Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης ΑΠΘ). Για *θέματα διοικητικής φύσης* που αφορούν τις σπουδές τους, απευθύνονται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Downloaded from eduguide.gr

Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών

Downloaded from eduguide.gr

Downloaded from eduguide.gr

Διάρκεια Σπουδών

Η ελάχιστη διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του πτυχίου είναι **οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα**.

Ανώτατη διάρκεια φοίτησης: Η ανώτατη διάρκεια είναι δώδεκα (12) ακαδημαϊκά εξάμηνα για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που εισάγονται από το ακαδ. έτος 2022-23 και εξής (άρθρο 76 παρ. 1 Ν.4957/22). Οι φοιτητές και φοιτήτριες που τον Φεβρουάριο του 2021 (α) φοιτούσαν έως και το όγδοο εξάμηνο σπουδών έχουν ανώτατο όριο φοίτησης το τέλος του ακαδ. έτους 2026-27, ενώ (β) όσοι και όσες είχαν υπερβεί το όγδοο εξάμηνο σπουδών το τέλος του ακαδ. έτους 2024-25.

Στον Εσωτερικό Κανονισμό του Α.Π.Θ. θα καθοριστούν οι διαδικασίες και τα δικαιολογητικά για την κατ' εξαίρεση υπέρβασης της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης για σοβαρούς λόγους υγείας.

Δήλωση εγγραφής στο εξάμηνο: Στην **αρχή κάθε εξαμήνου** οι φοιτητές και φοιτήτριες υποβάλλουν ηλεκτρονικά δήλωση εγγραφής στο Τμήμα. Από το ακαδ. έτος 2021-22 η δήλωση αυτή θεωρείται ότι γίνεται αυτόματα όταν υποβάλουν την ηλεκτρονική δήλωση των μαθημάτων.

Σε περίπτωση που φοιτητής ή φοιτήτρια έχει ολοκληρώσει την παρακολούθηση των μαθημάτων αλλά έχει κάποια εκκρεμότητα (π.χ. πτυχιακή εργασία), επιτρέπεται να υποβάλει κενή δήλωση μαθημάτων, εφόσον επιθυμεί να εμφανίζεται εγγεγραμμένος/η στο εξάμηνο.

Μερική φοίτηση: Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που (α) αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα ή (β) έχουν αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή (γ) είναι παράλληλα αθλητές σε αθλητικά σωματεία και πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις (άρθρο 76 παρ. 3 Ν.4957/22) δύνανται να εγγράφονται ως "φοιτητές μερικής φοίτησης", ύστερα από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής. Για τους φοιτητές που φοιτούν υπό καθεστώς μερικής φοίτησης, κάθε εξάμηνο προσμετράται ως μισό ακαδημαϊκό εξάμηνο και δεν μπορούν να δηλώνουν προς παρακολούθηση και να εξετάζονται σε αριθμό μεγαλύτερο από το ήμισυ των μαθημάτων του εξαμήνου που προβλέπει το πρόγραμμα σπουδών (δηλ. έως τρία [3] μαθήματα ανά εξάμηνο). Λεπτομέρειες της διαδικασίας θα καθοριστούν στον εσωτερικό Κανονισμό του Α.Π.Θ.

Διακοπή φοίτησης: Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης (βλ. παραπάνω) δύνανται, ύστερα από αίτησή τους προς τη Γραμματεία του Τμήματος, να διακόψουν τη φοίτησή τους, άπαξ ή τμηματικά. Η διάρκεια της διακοπής δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τα δύο (2) έτη και δεν μπορεί να ζητηθεί για διάστημα μικρότερο από ένα (1) ακαδημαϊκό εξάμηνο. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο της διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Στον εσωτερικό Κανονισμό του Α.Π.Θ. θα καθοριστεί η σχετική διαδικασία.

Προγράμματα Σπουδών

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και εξής ακολουθούν το τρέχον Πρόγραμμα Σπουδών **(ΠΣ)**: για τη λήψη πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση **240 ECTS** που αντιστοιχούν σε **45 μαθήματα**. Για το ΠΣ βλ. παρακάτω σελ. **35**.

Για τους/τις **πρωτοετείς φοιτητές και φοιτήτριες** υπάρχει αρχείο με συνοπτικές οδηγίες για τον προσανατολισμό τους στο ΠΣ: https://www.edlit.auth.gr/odigies-protoeteis.

Downloaded from eduguide.gr

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 έως και το ακαδ. έτος 2010-11 ακολουθούν το Παλιό Πρόγραμμα Σπουδών (**ΠΠΣ**): για τη λήψη πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση **244 ECTS** στην Κατεύθυνση Φιλοσοφίας και **242 ECTS** στην Κατεύθυνση Παιδαγωγικής, που αντιστοιχούν σε **55 μαθήματα**. Για το ΠΠΣ βλ. https://www.edlit.auth.gr/wp-content/uploads/sites/64/2021/02/Odigos-Spoudwn-palaio-PPS-2003-2010.pdf.

Δήλωση μαθημάτων

Ημερομηνία – προθεσμία δηλώσεων

Στην **αρχή κάθε εξαμήνου**, μετά την έναρξη των μαθημάτων και σε ημερομηνία που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εγγράφονται και υποβάλλουν στην ηλεκτρονική γραμματεία του Τμήματος (https://students.auth.gr –ηλεκτρονικές υπηρεσίες φοιτητών) δήλωση των μαθημάτων που προτίθενται να παρακολουθήσουν και στα οποία θα έχουν δικαίωμα να εξετασθούν στο συγκεκριμένο εξάμηνο. **Η προθεσμία αυτή είναι αποκλειστική**. Μετά την καταληκτική ημερομηνία δεν υπάρχει δυνατότητα υποβολής δήλωσης μαθημάτων.

Φοιτητές και φοιτήτριες που δεν έχουν πρόσβαση στην ηλεκτρονική γραμματεία, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη Νησίδα Υπολογιστών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής (μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας του Τμήματος).

Αριθμός μαθημάτων προς δήλωση

Το σύνολο των εξαμηνιαίων μαθημάτων που μπορούν να δηλώσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του νέου προγράμματος σπουδών (εισαγωγή: 2011 έως σήμερα) είναι **επτά** (7), ενώ οι του 7ου εξαμήνου και άνω μπορούν να δηλώσουν έως και **εννέα** (9) μαθήματα –ανεξαρτήτως, και στις δύο περιπτώσεις, του συνολικού αριθμού των πιστωτικών μονάδων ECTS. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του παλιού προγράμματος σπουδών (εισαγωγή: 2003-2010) μπορούν να δηλώσουν έως και δέκα (10) μαθήματα.

Για τη δήλωση των *Διδακτικών Μεθοδολογιών*, που συνδυάζονται με την Πρακτική Άσκηση (2η σπείρα), βλ. σελ. 40 και τις σχετικές ανακοινώσεις του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης. Σε κάθε εξάμηνο συνιστάται να δηλώνεται μία (1) Διδακτική Μεθοδολογία και, πάντως, δεν μπορούν να δηλωθούν περισσότερες από δύο (2).

Για τη δήλωση *πτυχιακής εργασίας*, βλ. παρακάτω.

Δήλωση μαθημάτων Κατεύθυνσης

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που ενδιαφέρονται να δηλώσουν κάποιο μάθημα κατεύθυνσης οφείλουν να παρευρεθούν στην πρώτη συνάντηση του μαθήματος και να δηλώσουν το ονοματεπώνυμό τους στον διδάσκοντα/στην διδάσκουσα με τον τρόπο που θα τους υποδειχθεί. Σε όσα μαθήματα τίθεται μέγιστος αριθμός δηλώσεων, ο αριθμός αυτός θα συμπληρωθεί με τρόπο επιλογής που ανακοινώνεται πριν από την έναρξη των μαθημάτων.

α) Μαθήματα Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας (οροφή 90 δηλώσεις): θα δηλωθούν ηλεκτρονικά, όταν ανοίξουν οι δηλώσεις μαθημάτων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, έως τη συμπλήρωση του μέγιστου αριθμού.

β) Μαθήματα Κατεύθυνσης Παιδαγωγικής (οροφή 50 δηλώσεις): θα δηλωθούν ηλεκτρονικά, όταν ανοίξουν οι δηλώσεις μαθημάτων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, έως τη συμπλήρωση του μέγιστου αριθμού.

Downloaded from eduguide.gr

Δήλωση μαθημάτων ελεύθερης επιλογής από άλλα Τμήματα

Όσα μαθήματα δεν περιλαμβάνονται στην ηλεκτρονική σελίδα των δηλώσεων, πρέπει να δηλωθούν σε έντυπη συμπληρωματική δήλωση, η οποία θα υπογραφεί από τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα του μαθήματος και θα κατατεθεί ηλεκτρονικά στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

Επικάλυψη – αποκλεισμός μαθημάτων προς δήλωση

Η επιλογή των μαθημάτων γίνεται με βάση τον κωδικό τους αριθμό. Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν προακτέο βαθμό σε κάποιο μάθημα *δεν* επιτρέπεται να το δηλώσουν για δεύτερη φορά, (α) αν έχει ίδιο τίτλο/περιεχόμενο αλλά διαφορετικό κωδικό (ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία ανήκουν, π.χ. ΦΚ ή ΑΕΦ), ή (β) αν έχει ίδιο κωδικό αλλά διαφορετικό τίτλο/περιεχόμενο.

Δήλωση μαθήματος σε περίπτωση αποτυχίας σε αυτό και στις δύο εξεταστικές ενός εξαμήνου:

(α) σε υποχρεωτικό μάθημα (δηλαδή στα μαθήματα κορμού, τις διδακτικές μεθοδολογίες και την πληροφορική): οι φοιτητές και οι φοιτήτριες υποχρεούνται να το επαναλάβουν σε επόμενο εξάμηνο όταν προσφερθεί, αφού προηγουμένως το (ξανα)δηλώσουν,

(β) στα άλλα μαθήματα: μπορούν στη θέση του κάθε μαθήματος να δηλώσουν είτε το ίδιο, εάν προσφερθεί πάλι, είτε κάποιο άλλο της ίδιας κατηγορίας.

Υπέρβαση αριθμού μαθημάτων δήλωσης

Σε περίπτωση υπέρβασης του αριθμού δηλωνόμενων μαθημάτων, η Γραμματεία –εφόσον ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν απαντήσουν σε σχετικό μήνυμά της– θα προβεί η ίδια, αναγκαστικά, στην τυχαία διαγραφή μαθημάτων από τις καρτέλες των φοιτητών ώστε να μην υπερβαίνεται ο μέγιστος προβλεπόμενος αριθμός.

Δηλώσεις φοιτητών/φοιτητριών σε Erasmus+

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ κατά τη διάρκεια της απουσίας τους στο εξωτερικό "μεταφέρουν" τυπικά το τρέχον εξάμηνο σπουδών τους από το Α.Π.Θ. στο Ίδρυμα που τους υποδέχθηκε. Για τον λόγο αυτόν **δεν** δικαιούνται στο εξάμηνο εκείνο να υποβάλουν δήλωση μαθημάτων στο Τμήμα μας.

Δηλώσεις για αντικατάσταση βαθμού (πρόσθετα μαθήματα)

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δικαιούνται να αντικαταστήσουν τους βαθμούς συνολικά δύο (2) μαθημάτων από τα 30 κατ' επιλογήν μαθήματα που οφείλουν για την απόκτηση πτυχίου (δηλ. εκτός από τον βαθμό στα δώδεκα μαθήματα κορμού και τις τρεις διδακτικές μεθοδολογίες). Γι' αυτό, όταν συμπληρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό μαθημάτων ανά κατηγορία, δικαιούνται να δηλώσουν πρόσθετα μαθήματα για εξέταση· ο προακτέος βαθμός κάθε τέτοιου μαθήματος (έως δύο μαθήματα) αντικαθιστά τον χαμηλότερο βαθμό άλλου μαθήματος της ίδιας κατηγορίας (Κατεύθυνσης Φ ή Π, ΦΚ, ΑΕΦ/ΛΦΙ, ΝΕΦ/ ΜΕΦ, Ιστορίας, Ξένης γλώσσας, Ελεύθερης Επιλογής). Τα μαθήματα των οποίων ο βαθμός αντικαθίσταται δεν συνυπολογίζονται στον βαθμό πτυχίου αλλά περιλαμβάνονται στην αναλυτική βαθμολογία. Τα αναγραφόμενα μαθήματα των οποίων ο βαθμός δεν συνυπολογίζεται δεν μπορεί να ξεπερνούν τα πέντε (5).

Downloaded from eduguide.gr

Επιλογή Κατεύθυνσης

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οφείλουν **να επιλέξουν την Κατεύθυνση σπουδών** που επιθυμούν (Φιλοσοφία ή Παιδαγωγική) στην ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων από το **3ο εξάμηνο και *το αργότερο* στην αρχή του 5ου εξαμήνου**. Η επιλογή Κατεύθυνσης είναι **προϋπόθεση** για τη δήλωση μαθημάτων αυτής της Κατεύθυνσης.

Στην περίπτωση που φοιτητές και φοιτήτριες επιθυμούν να δηλώσουν μάθημα Κατεύθυνσης χωρίς να έχουν δηλώσει ακόμη Κατεύθυνση, αυτό μπορεί να γίνει ***μόνο*** μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα. Το μάθημα θα τους πιστωθεί αναλόγως της Κατεύθυνσης που θα δηλώσουν αργότερα, δηλ. ως μάθημα είτε Κατεύθυνσης είτε Ελεύθερης Επιλογής.

Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν έρθει με μετεγγραφή από άλλα αντίστοιχα Τμήματα μπορούν να επιλέξουν οποιαδήποτε από τις δύο Κατευθύνσεις.

Η αλλαγή Κατεύθυνσης είναι δυνατή. Ωστόσο, μόνο δύο από τα μαθήματα της προηγούμενης Κατεύθυνσης μπορούν να πιστωθούν ως μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής. Τυχόν παραπάνω μαθήματα της προηγούμενης Κατεύθυνσης απλώς θα αναφέρονται στο Παράρτημα Διπλώματος και δεν θα συνυπολογίζονται στον βαθμό πτυχίου.

Πτυχιακή εργασία

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που βρίσκονται στο 7ο εξάμηνο και άνω έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία στο πλαίσιο της Κατεύθυνσης που ακολουθούν. Η δήλωση της εργασίας γίνεται κατά την περίοδο δήλωσης των μαθημάτων, μετά από συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή, με κατάθεση *ειδικού έντυπου* στη Γραμματεία του Τμήματος.

Η πτυχιακή εργασία, εφόσον βαθμολογηθεί με προακτέο βαθμό, πιστώνεται με τις ακόλουθες μονάδες:

α) στην Κατεύθυνση Φιλοσοφίας με 12 ECTS που αντιστοιχούν σε δύο (2) μαθήματα Κατεύθυνσης (η εργασία πρέπει να έχει έκταση τουλάχιστον 10.000 λέξεις, χωρίς τη βιβλιογραφία, τυχόν παραρτήματα κ.ά.)·

β) στην Κατεύθυνση Παιδαγωγικής με 8 ECTS που αντιστοιχούν στα δύο (2) μαθήματα ελεύθερης επιλογής (οδηγίες για την εργασία: https://www.edlit.auth.gr/wp-content/uploads/sites/64/2021/09/Προδιαγραφές-Πτυχιακής-εργασίας-Παιδαγωγικής.pdf).

Σε περίπτωση δήλωσης πτυχιακής εργασίας, ο αριθμός μαθημάτων προς δήλωση (εκτός της πτυχιακής) είναι για το εξάμηνο δήλωσής της επτά (7)· για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Παλιού Προγράμματος Σπουδών είναι οκτώ (8) μαθήματα.

Δήλωση συγγραμμάτων

Η επιλογή συγγράμματος γίνεται με ηλεκτρονική δήλωση σε ημερομηνία που ανακοινώνεται μετά την έναρξη του εξαμήνου, αποκλειστικά μέσα από την ηλεκτρονική υπηρεσία ολοκληρωμένης διαχείρισης συγγραμμάτων «ΕΥΔΟΞΟΣ», http://eudoxus.gr. Η εμπρόθεσμη δήλωση είναι αναγκαία προϋπόθεση για την παραλαβή του συγγράμματος.

Ο συνολικός αριθμός των συγγραμμάτων που δικαιούται κάθε φοιτητής και φοιτήτρια είναι ίσος με τον ελάχιστο αριθμό των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου και για τα οποία προσφέρεται σύγγραμμα μέσω του «ΕΥΔΟΞΟΣ».

Downloaded from eduguide.gr

Αξιολόγηση μαθημάτων

Κάθε εξάμηνο, πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση να αξιολογούν τα μαθήματα και τους διδάσκοντές τους. Η συμμετοχή στην ηλεκτρονική ανώνυμη αξιολόγηση προσφέρει σημαντική ανατροφοδότηση με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού. Η ενημέρωση γίνεται με ανακοίνωση του Τμήματος και με ηλεκτρονικό μήνυμα που αποστέλλει η ΜΟΔΙΠ-ΑΠΘ.

Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ-ΑΠΘ: http://qa.auth.gr) και στην ιστοσελίδα του Τμήματος (http://www.edlit.auth.gr).

Εξετάσεις

Για κάθε μάθημα, είτε διδάσκεται σε ένα εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους (χειμερινό ή εαρινό) είτε διδάσκεται και στα δύο εξάμηνα (από τον ίδιο ή διαφορετικό καθηγητή), υπάρχουν δύο (2) εξεταστικές περίοδοι. Η πρώτη περίοδος ορίζεται αμέσως μετά τη λήξη του εξαμήνου που διδάσκεται· η δεύτερη ορίζεται τον Σεπτέμβριο. Δεν επιτρέπεται η δεύτερη εξέταση σε μάθημα στο οποίο ο φοιτητής/η φοιτήτρια έχει προβιβάσιμο βαθμό, ούτε είναι υποχρεωτική η συμμετοχή στη δεύτερη εξεταστική σε περίπτωση αποτυχίας στην πρώτη εξεταστική.

Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα μετά και τη δεύτερη εξεταστική ενός εξαμήνου:

(α) σε υποχρεωτικό μάθημα (δηλαδή στα μαθήματα κορμού, τις διδακτικές μεθοδολογίες και την πληροφορική): οι φοιτητές και οι φοιτήτριες υποχρεούνται να το επαναλάβουν σε επόμενο εξάμηνο όταν προσφερθεί, *αφού προηγουμένως το (ξανα)δηλώσουν*,

(β) στα άλλα μαθήματα: μπορούν στη θέση του κάθε μαθήματος να δηλώσουν είτε το ίδιο, εάν προσφερθεί πάλι, είτε κάποιο άλλο της ίδιας κατηγορίας.

Αναγκαία προϋπόθεση για τη συμμετοχή κατά τις δύο περιόδους στην εξέταση *οποιουδήποτε* μαθήματος είναι η εμπρόθεσμη ηλεκτρονική δήλωσή του στην αρχή του εξαμήνου που διδάσκεται. **Δεν γίνεται δεκτός βαθμός εξέτασης σε αδήλωτο μάθημα.**

*Αποτυχία **περισσότερες** από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα:* στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δύναται να ζητήσει με αίτηση προς τον Πρόεδρο του Τμήματος να αξιολογηθεί από τριμελή επιτροπή καθηγητών/καθηγητριών, στην οποία δεν συμμετέχει ο διδάσκων ή η διδάσκουσα του μαθήματος.

Πρόσθετες εξετάσεις για 9ο εξάμηνο και άνω: Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που περάτωσαν την τετραετή φοίτηση (δηλ. φοιτούν στο 9ο εξάμηνο κ.ε.) έχουν τη δυνατότητα κατά την εξεταστική περίοδο κάθε εξαμήνου να εξεταστούν σε μαθήματα που είναι υποχρεωτικά για τη λήψη του πτυχίου και τα είχαν δηλώσει σε παλαιότερα εξάμηνα αλλά δεν τα έχουν περάσει. Προϋπόθεση για να εξεταστούν στα μαθήματα αυτά είναι να τα **ξαναδηλώσουν**, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας στην οποία περιλαμβάνονται τα προς εξέταση μαθήματα.

Ο βαθμός πτυχίου

Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών/τριών ορίζεται από μηδέν έως δέκα. Η κλίμακα των προβιβάσιμων βαθμών και του βαθμού πτυχίου είναι: η εξής: Άριστα (8,5-10), Λίαν Καλώς (6,50-8,49), Καλώς (5-6,49).

Downloaded from eduguide.gr

Ο βαθμός του πτυχίου σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 14.1/Β3/2166 (ΦΕΚ Β΄ 308/ 18.6.1987) υπολογίζεται ως εξής:

(α) Το άθροισμα των βαθμών όλων των μαθημάτων πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή 1,5 (που είναι ο συντελεστής βαρύτητας για τα τρίωρα μαθήματα) και δίνει το γινόμενο Α.

(β) Ο αριθμός όλων των μαθημάτων (45 ή 55, αναλόγως του Προγράμματος Σπουδών) πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 1,5 και δίνει το γινόμενο Β.

(γ) Το πηλίκον της διαίρεσης των δύο γινομένων (Α : Β) είναι ο βαθμός του πτυχίου.

Σε περίπτωση που βαθμολογείται πτυχιακή εργασία, ο υπολογισμός του βαθμού του πτυχίου γίνεται ως εξής: (α) Το άθροισμα των βαθμών όλων των μαθημάτων (εκτός από την πτυχιακή) πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή 1,5 (που είναι ο συντελεστής για τα τρίωρα μαθήματα) και δίνει το γινόμενο Α1. (β) Ο βαθμός της πτυχιακής πολλαπλασιάζεται με τον συντελεστή 2 (που είναι ο ανώτατος συντελεστής βαρύτητας) και δίνει το γινόμενο Α2. (γ) Προστίθενται τα δύο γινόμενα Α1 + Α2 και δίνουν το άθροισμα Α. (δ) Ο αριθμός όλων των μαθημάτων (εκτός από την πτυχιακή: 43 ή 53, αναλόγως του Προγράμματος Σπουδών) πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό 1,5 και δίνει το γινόμενο Β1. (ε) Στο γινόμενο Β1 προστίθεται το 2 (συντελεστής πτυχιακής) και δίνει το άθροισμα Β. (στ) Το πηλίκον της διαίρεσης του Α με το Β (Α : Β) είναι ο βαθμός του πτυχίου.

Οι ηλεκτρονικές δηλώσεις

Συνολικά, οι φοιτητές/τριες οφείλουν να κάνουν τις ακόλουθες ηλεκτρονικές δηλώσεις, *μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας* και όπως αναφέρεται παραπάνω:

Στην αρχή κάθε εξαμήνου:

(α) δήλωση εγγραφής στο εξάμηνο: θεωρείται ότι υποβάλλεται αυτόματα μαζί με τη (β)

(β) δήλωση μαθημάτων στο http://students.auth.gr

(γ) δήλωση συγγραμμάτων στο http://eudoxus.gr

Στην αρχή 3ου – 5ου εξαμήνου:

(δ) δήλωση κατεύθυνσης σπουδών (γίνεται μαζί με τη δήλωση μαθημάτων).

Downloaded from eduguide.gr

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (2011–)

Το πρόγραμμα σπουδών (**ΠΣ**) ισχύει από τον Σεπτέμβριο 2013 για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που έχουν εισαχθεί στο Τμήμα **από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και εξής**[*]: για τη λήψη πτυχίου απαιτείται η συμπλήρωση 240 ECTS, που αντιστοιχούν σε 45 μαθήματα.

		Κατηγορία μαθημάτων	Σύνολο μαθημ.	ECTS/ μάθημα	Σύνολο ECTS
ΚΟΙΝΑ (31)	1	**Φιλοσοφία-κορμός (6)** 1. *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία* (Φ 101) 2. *Γνωσιολογία* (Φ 103) 3. *Πολιτική Φιλοσοφία* (Φ 106) 4. *Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία* (Φ 111) 5. *Νεότερη Φιλοσοφία* (Φ 112) 6. *Σύγχρονη Φιλοσοφία* (Φ 114)	6	5	30
	2	**Παιδαγωγική-κορμός (6)** 1. *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική* (ΕΙΣΠ 100) [6 ECTS] 2. *Σχολική Παιδαγωγική Ι* (ΣΧΠ 400) 3. *Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ* (ΣΧΠΙΙ 400) 4. *Ιστορική Παιδαγωγική* (ΙΠ 700) 5. *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης* (ΚΕ 800) 6. *Εκπαιδευτική ψυχολογία* (ΕΨ 900)	6	5/6	31
	3	**Φιλοσοφικά κείμενα (3)** Κείμενα αρχαίας φιλοσοφίας [ΦΚ]	3	6	18
	4	**Διδακτικές μεθοδολογίες (3)** Νεοελληνικής Γλώσσας (701) Ιστορίας (702) Αρχαίων Ελληνικών (703)	3	6	18
	5	**Μαθήματα φιλολογικής κατάρτισης (9)** Αρχαία ελληνική & λατινική φιλολογία [ΑΕΦ/ΛΦΙ] Μεσαιωνική & Νεοελληνική φιλολογία [ΝΕΦ/ΜΕΦ] Ιστορία, Αρχαιολογία, Ιστορία Τέχνης	 3 3 3	 5 5 4	 15 15 12
	6	**Πληροφορική (1)**	1	5	5
	7	**Ξένη γλώσσα (1)**	1	4	4
	8	**Ελεύθερες επιλογές (2)**	2	4	8

[*] Για το **Παλιό Πρόγραμμα Σπουδών (2003-2010)** βλ. https://www.edlit.auth.gr/wp-content/uploads/sites/64/2021/02/Odigos-Spoudwn-palaio-PPS-2003-2010.pdf.

Downloaded from eduguide.gr

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ (14)		**Φιλοσοφία (14)** Μαθήματα κατεύθυνσης – κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	14	6	84
		Παιδαγωγική (14) Π 1000 – υποχρεωτικό 13 Μαθήματα κατεύθυνσης – κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	14	6	84
		Σύνολο μαθημάτων / ECTS	**45**		**240**

Κοινά μαθήματα

1. Μαθήματα Φιλοσοφίας – Κορμού (6 μαθήματα x 5 ECTS = 30 ECTS)

Σκοπός των έξι μαθημάτων κορμού είναι η εισαγωγή στην προβληματική κεντρικών κλάδων της φιλοσοφίας και η επισκόπηση των κυριότερων περιόδων της ιστορίας της φιλοσοφίας. Συνιστάται η παρακολούθησή τους στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα των σπουδών.

2. Μαθήματα Παιδαγωγικής – Κορμού (6 μαθήματα, 31 ECTS)

Τα έξι μαθήματα Κορμού καλύπτουν βασικές θεματικές της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Συνιστάται η παρακολούθησή τους στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα των σπουδών.

3. Φιλοσοφικά κείμενα (3 μαθήματα x 6 ECTS = 18 ECTS – κωδικοί ΦΚ200-399)

Επιλέγονται τρία (3) από τα προσφερόμενα μαθήματα (ΦΚ), τα οποία σκοπό έχουν την εξοικείωση με τα κείμενα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής γραμματείας από το πρωτότυπο.

4. Μαθήματα Διδακτικής Μεθοδολογίας (3 μαθήματα x 6 ECTS = 18 ECTS)

Τα τρία υποχρεωτικά μαθήματα Διδακτικής Μεθοδολογίας δηλώνονται στα τελευταία εξάμηνα και συνιστάται να έχει προηγηθεί η παρακολούθηση των μαθημάτων φιλολογικής κατάρτισης.

5. Μαθήματα φιλολογικής κατάρτισης (9 μαθήματα, 42 ECTS)

Τα μαθήματα επιλέγονται από τα προσφερόμενα ως εξής:

α. Τρία (3) μαθήματα Αρχαίας Ελληνικής ή/και Λατινικής Φιλολογίας [x 5 ECTS = 15 ECTS]. Προσφέρονται από το Τμήμα μας και από το Τμήμα Φιλολογίας (κωδικοί: ΑΕΦ και ΛΦΙ).

β. Τρία (3) μαθήματα Μεσαιωνικής ή/και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας [x 5 ECTS = 15 ECTS]. Προσφέρονται από το Τμήμα μας και από το Τμήμα Φιλολογίας (κωδικοί: ΜΕΦ και ΝΕΦ).

γ. Τρία (3) μαθήματα Αρχαίας, Βυζαντινής, Νεότερης ή Σύγχρονης Ιστορίας, Αρχαιολογίας ή Ιστορίας της Τέχνης [x 4 ECTS = 12 ECTS]. Προσφέρονται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Επιλέξιμοι κωδικοί: ΙΑΕ, ΙΒΥ, ΙΝΕ, ΙΝΧ, ΙΣΕ, ΑΒΥ, ΑΙΤ, ΑΚΛ, ΑΠΡ. Οι *ελάχιστες* μονάδες ECTS του κάθε μαθήματος αυτής της κατηγορίας είναι τέσσερις (4).

6. Πληροφορική (1 μάθημα x 5 ECTS = 5 ECTS)

Το μάθημα Πληροφορικής προσφέρεται από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

7. Ξένη Γλώσσα (1 μάθημα x 4 ECTS = 4 ECTS)

Επιλέγεται ένα (1) μάθημα από τις ξένες γλώσσες που διδάσκονται στο Α.Π.Θ., σύμφωνα με τις σχετικές ανακοινώσεις.

8. Μαθήματα ελεύθερης επιλογής (2 μαθήματα x 4 ECTS = 8 ECTS)

Downloaded from eduguide.gr

Τα μαθήματα αυτά (ΕΕ) μπορούν να προέρχονται από *οποιοδήποτε* Τμήμα του Α.Π.Θ., συμπεριλαμβανομένου και του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Δεν μπορεί να δηλωθεί ως ΕΕ μάθημα που προσφέρεται ως γλωσσικό μάθημα ξένης γλώσσας. Οι *ελάχιστες* μονάδες ECTS του κάθε μαθήματος αυτής της κατηγορίας είναι τέσσερις (4).

Μαθήματα Κατεύθυνσης

Κατεύθυνση Φιλοσοφίας (14 μαθήματα x 6 ECTS = 84 ECTS)

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οφείλουν να επιτύχουν σε 14 μαθήματα Κατεύθυνσης που επιλέγουν από τα προσφερόμενα, τα οποία ανανεώνονται κάθε έτος. Τα μαθήματα αυτά προσφέρουν αναλυτικότερη ενασχόληση με συγκεκριμένες μορφές, περιόδους και προβλήματα της φιλοσοφικής σκέψης. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα *Σεμινάρια*, στα οποία γίνεται εμβάθυνση σε φιλοσοφικά ζητήματα ή κείμενα και ερευνητική προσέγγισή τους. Ο ανώτατος αριθμός φοιτητών και φοιτητριών ανά σεμινάριο είναι τριάντα (30), η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική και αντί τελικής εξέτασης εκπονείται γραπτή εργασία.

Κατεύθυνση Παιδαγωγικής (14 μαθήματα x 6 ECTS = 84 ECTS)

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οφείλουν να επιτύχουν σε 14 μαθήματα Κατεύθυνσης από τα προσφερόμενα. Το μάθημα Π1000 είναι υποχρεωτικό για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες της κατεύθυνσης Παιδαγωγικής που ακολουθούν το Πρόγραμμα Σπουδών (εισαγωγή από το ακαδ. έτος 2011-12), εκτός εάν έχουν προακτέο βαθμό στο ΕΙΣΜ600.

Downloaded from eduguide.gr

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ & ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

	Κατηγορία μαθημάτων	1ο εξ.	2ο εξ.	3ο εξ.	4ο εξ.	5ο εξ.	6ο εξ.	7ο εξ.	8ο εξ.	Σύνολ μαθημ	ECTS μάθημ	ECTS
ΚΟΙΝΑ (31)	Φιλοσοφία: κορμός (6)	**2** (10)	**1** (5)	**2** (10)	**1** (5)	—	—	—	—	***6***	5	30
	Φιλοσοφικά κείμενα (3)	—	—	**1** (6)	—	**1** (6)	—	**1** (6)	—	***3***	6	18
	Παιδαγωγική: κορμός (6)	**2** (11)	**1** (5)	**2** (10)	**1** (5)	—	—	—	—	***6***	5 ή 6	31
	Διδακτικές μεθοδολογίες (3)	—	—	—	—	—	**1** (6)	**1** (6)	**1** (6) —	***3***	6	18
	Αρχαία γραμματεία (3)	**1** (5)	**1** (5)	—	**1** (5)	—	—	—	—	***3***	5	15
	Νεοελληνική γραμματεία (3)	—	**1** (5)	—	**1** (5)	—	**1** (5)	—	—	***3***	5	15
	Ιστορία (3)	—	**1** (4)	**1** (4)	—	**1** (4)	—	—	—	***3***	4	12
	Πληροφορική (1)	—	**1** (5)	—	—	—	—	—	—	***1***	5	5
	Ξένη γλώσσα (1)	**1** (4)	—	—	—	—	—	—	—	***1***	4	4
	Ελεύθερες επιλογές (2)	—	—	—	—	**1** (4)	—	—	**1** (4)	***2***	4	8
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ (14)	**1. Φιλοσοφία (14)**											
	Μαθήματα κατεύθυνσης κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	—	—	—	**2** (12)	**3** (18)	**3** (18)	**3** (18)	**3** (18)	***14***	6	84
	2. Παιδαγωγική (14)											
	Μαθήματα κατεύθυνσης κατ' επιλογήν υποχρεωτικά	—	—	—	**2** (12)	**3** (18)	**3** (18)	**3** (18)	**3** (18)	***14***	6	84
	Σύνολο μαθημάτων	***6***	***6***	***6***	***6***	***6***	***5***	***5***	***5***	***45***		
	ECTS	30	29	30	32	32	29	30	28			**240**

- Σε παρένθεση οι πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Downloaded from eduguide.gr

- Ο συνολικός αριθμός των δηλωνόμενων μαθημάτων μπορεί να φτάσει τα επτά (7) για τα εξάμηνα 1ο-6ο και εννέα (9) για τα εξάμηνα 7ο κ.ε.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, στο πλαίσιο της παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης των φοιτητών και των φοιτητριών του αναπτύσσει πρόγραμμα **υποχρεωτικής** Πρακτικής Άσκησης με δυο σπείρες.

Σπείρα 1η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Υπεύθυνες: η καθηγήτρια Βασιλική Παπαδοπούλου και τα μέλη Ε.ΔΙ.Π. Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου και Όλγα Παντούλη

Το **υποχρεωτικό** πρόγραμμα της «1ης σπείρας» της «Πρακτικής Άσκησης: οργάνωση, διοίκηση και εσωτερική λειτουργία του σχολείου» αφορά 26 ωρες πρακτική άσκηση σε συνεργασία με τα σχολεία με πρόβλεψη τόσο επιτόπιων επισκέψεων φοιτητών και φοιτητριών όσο και πρόσκλησης στη σχολή υπευθύνων της σχολικής διοίκησης και της σχολικής μονάδας. Αναλυτικότερα, στο **χειμερινό εξάμηνο** κάθε ακαδημαϊκού έτους αναπτύσσεται το πρόγραμμα της «1ης σπείρας» του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, συνδεόμενο με το τρίωρο μάθημα Π400 ΣΧΠ ΙΙ: Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ που εμπεριέχει και συναντήσεις ανατροφοδότησης, προετοιμασίας και αναστοχασμού. Η άσκηση πρακτικής πραγματοποιείται από μία έως δύο τετραμελείς ομάδες φοιτητών/τριών σε κάθε συνεργαζόμενη σχολική μονάδα, που βρίσκονται στο 3ο και άνω εξάμηνο των σπουδών τους, παράλληλα με τη θεωρητική εκπαίδευσή τους στο παραπάνω μάθημα, επισκέπτονται ένα δευτεροβάθμιο σχολείο (4 ημέρες), με στόχο να προσεγγίσουν το σχολείο ως υποψήφιοι/ες εκπαιδευτικοί-ερευνητές/τριες, να παρατηρήσουν το σχολείο και τη διδασκαλία, να συνδιαλλαγούν με τα μέλη της σχολικής μονάδας και στη βάση αυτών να αναστοχαστούν κριτικά και να αυτοστοχαστούν αναφορικά με τα παρακάτω θέματα:

- Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας
- Υλικοτεχνική υποδομή της σχολικής μονάδας - το σχολείο ως κοινότητα μάθησης
- Το επάγγελμα του φιλολόγου
- Η διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων
- Η διδασκαλία των άλλων γνωστικών αντικειμένων

Επίσης σε σχέση με όλα τα παραπάνω θέματα προβλέπεται η πρόσκληση στελεχών της εκπαιδευτικής κοινότητας αλλά και μελών των συνεργαζόμενων σχολικών μονάδων στη σχολή, με σκοπό να ενισχυθεί η σύνδεση του πανεπιστημίου με την τοπική κοινότητα από τη μία αλλά και από την άλλη να εξορθολογιστεί ο φόρτος εργασίας που αναλαμβάνουν τα σχολεία στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των υποψήφιων εκπαιδευτικών μας.

Παραδοτέο: Το portfolio της «1ης σπείρας» του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.

Σπείρα 2η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Υπεύθυνες: η καθηγήτρια Βασιλική Παπαδοπούλου και τα μέλη Ε.ΔΙ.Π. Τριανταφυλλιά Γιάννου, Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου και Φωτεινή Τολούδη

Το υποχρεωτικό πρόγραμμα της «2ης σπείρας» της «Πρακτικής Άσκησης: Παρατήρηση, ανάλυση διδασκαλίας και αυτόνομη διδασκαλία τριών "φιλολογικών" μαθημάτων» αφορά 4 ώρες πρακτική άσκηση σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αναλυτικότερα, **στο χειμερινό και στο εαρινό**

Downloaded from eduguide.gr

εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους αναπτύσσεται το υποχρεωτικό πρόγραμμα της «2ης σπείρας» του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης συνδεόμενο με τα τρία υποχρεωτικά μαθήματα Διδακτικής Μεθοδολογίας (1: Διδακτική Μεθοδολογία Νεοελληνικής Γλώσσας [701], 2: Διδακτική Μεθοδολογία Ιστορίας [702] και 3: Διδακτική Μεθοδολογία Αρχαίων Ελληνικών [703]) και συμμετέχοντες και συμμετέχουσες τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του 5ου και άνω εξαμήνου. Συστήνεται να έχουν, πρώτα, ολοκληρώσει τη φοίτησή τους στο μάθημα Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ - 1η Σπείρα της Πρακτικής Άσκησης. Στα εξάμηνα αυτά οι τελευταίοι/τελευταίες συμμετέχουν σε ένα (1) μάθημα Διδακτικής Μεθοδολογίας ανά εξάμηνο και παράλληλα προς τη σχετική θεωρητική και εφαρμοσμένη εκπαίδευσή τους στο Πανεπιστήμιο ασκούνται τέσσερις (4) ώρες σε δευτεροβάθμιο σχολείο. Παρατηρούν και κατόπιν αναλύουν τρεις (3) διδασκαλίες ενός/μιας εκπαιδευτικού και στο τέλος σχεδιάζουν και διδάσκουν αυτόνομα για μια διδακτική ώρα μόνοι τους ή ανά ζεύγη.

Παραδοτέα: Οι τρεις φάκελοι της Πρακτικής Άσκησης του κάθε μαθήματος (της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, της Ιστορίας και της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας) και, μετά την ολοκλήρωση και των τριών μαθημάτων, το portfolio της «2ης σπείρας» του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.

3η σπείρα ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Το προαιρετικό πρόγραμμα της «3ης σπείρας» αφορά στην «Επιδοτούμενη Πρακτική Άσκηση σε Σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Δομές Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Ενηλίκων» διεξάγεται ετησίως στο εαρινό εξάμηνο και αφορά φοιτητές και φοιτήτριες του τμήματος που έχουν ολοκληρώσει της 1η και 2η Σπείρα Πρακτικής Άσκησης. Η υπεύθυνη επιστημονική επιτροπή αποτελείται από τα εξής μέλη ΔΕΠ: Αχιλλέας Παπαδημητρίου, Σοφία Αυγητίδου, Γεώργιος Κ. Ζαρίφης.

Η Πρακτική Άσκηση σε δευτεροβάθμιο σχολείο περιλαμβάνει:

1. Διακόσιες (200) ώρες δράση στο εκπαιδευτικό πεδίο: - Σαράντα (40 ώρες) ώρες διοικητικού έργου/γραμματειακής υποστήριξης με ανάθεση και επίβλεψη από τον διευθυντή ή τη διευθύντρια του σχολείου ή από εκπαιδευτικό. - Εικοσιπέντε (25) ώρες παρατήρησης διδασκαλιών και βοήθεια σε εκπαιδευτικό (5 ώρες του μαθήματος της ΝΕ Γλώσσας, 5 ώρες της Λογοτεχνίας, 5 ώρες των Αρχαίων Ελληνικών, 5 ώρες της Ιστορίας και 5 ώρες της Φιλοσοφίας, εάν είναι εφικτό. Σε αντίθετη περίπτωση οι 5 ώρες του μαθήματος της Φιλοσοφίας κατανέμονται στα υπόλοιπα μαθήματα ανάλογα με τα ενδιαφέροντα του φοιτητή/της φοιτήτριας και μετά από συνεννόηση με τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες εκπαιδευτικούς). - Εικοσιπέντε (25) ώρες αυτόνομης διδασκαλίας πάντοτε υπό την επίβλεψη και τη βοήθεια εκπαιδευτικού (5 ώρες του μαθήματος της ΝΕ Γλώσσας, 5 ώρες της Λογοτεχνίας, 5 ώρες των Αρχαίων Ελληνικών, 5 ώρες της Ιστορίας και 5 ώρες της Φιλοσοφίας, εάν είναι εφικτό). Οι ώρες αυτές μπορούν να αυξηθούν μετά από συμφωνία εκπαιδευτικού φοιτητή ή φοιτήτριας. Στην περίπτωση αυτή μειώνονται οι ώρες παρακολούθησης διδασκαλίας ή εργασίας ως βοηθού εκπαιδευτικού. - Πενήντα πέντε (55) ώρες συμμετοχή σε εξωδιδακτικές δραστηριότητες, π.χ. στην ανάπτυξη προγραμμάτων διαδικασίας (projects, προγράμματα Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Ομίλους, στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, στην οργάνωση σχολικών γιορτών κ.λπ.) – Εξήντα πέντε (65) ώρες συμμετοχής στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη Έρευνας δράσης κατά τις παραπάνω ώρες σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς, μαθητές, μαθήτριες, συμφοιτητές, συμφοιτήτριές τους.

2. Ογδόντα (80) ώρες προετοιμασίας για την παραπάνω δράση (μελέτη, σχεδιασμός σεναρίων, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τον/την εκπαιδευτικό ή τη δική τους διδασκαλία, διεξαγωγή της Έρευνας δράσης κ.λπ.).

Downloaded from eduguide.gr

3. Πενήντα (50) ώρες για τη δημιουργία του Portfolio της αξιολόγησης του φοιτητή/της φοιτήτριας (σενάρια διδακτικής παρέμβασης, διδακτικό υλικό, έκθεση δραστηριοτήτων, τήρηση ημερολογίου κριτικού αναστοχασμού και αυτοστοχασμού, φύλλα αυτοαξιολόγησης κ.λπ.).

Παραδοτέο: Το portfolio της τρίμηνης εργασίας σε δευτεροβάθμιο σχολείο, της 3ης Σπείρας της Πρακτικής Άσκησης.

Η Πρακτική Άσκηση σε δομή Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης περιλαμβάνει:

1. Διακόσιες (200) ώρες δράση στο εκπαιδευτικό πεδίο: - Εβδομήντα (70) ώρες διοικητικού έργου/γραμματειακής υποστήριξης με ανάθεση και επίβλεψη από τον υπεύθυνο μέντορα ή τον σύμβουλο προσωπικού/ανθρώπινου δυναμικού. - Πενήντα (50) ώρες παρακολούθησης διδασκαλιών και βοήθεια σε εκπαιδευτή ενηλίκων για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη συγκεκριμένης διδακτικής θεματικής. - Εικοσιπέντε (25) ώρες αυτόνομης διδασκαλίας πάντοτε υπό την επίβλεψη και τη βοήθεια εκπαιδευτή ενηλίκων. Οι ώρες αυτές μπορούν να αυξηθούν μετά από συμφωνία εκπαιδευτή ή εκπαιδεύτριας και φοιτητή ή φοιτήτριας. Στην περίπτωση αυτή μειώνονται οι ώρες παρακολούθησης διδασκαλίας ή εργασίας ως βοηθού εκπαιδευτή.
2. Εξήντα πέντε (65) ώρες συμμετοχή σε δραστηριότητες εκτός δομής (projects, προγράμματα συμβουλευτικής εργασίας, υποστήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, υποδοχής προσφύγων και μεταναστών, οργάνωσης δικτύων μεταξύ δομών, οργάνωσης συνεδρίων και σεμιναρίων).
3. Ογδόντα (80) ώρες προετοιμασίας για την παραπάνω δράση (μελέτη, σχεδιασμός σεναρίων, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τον/την εκπαιδευτή ή τη δική τους διδασκαλία κ.λπ.).
4. Πενήντα (50) ώρες για τη δημιουργία του Portfolio της αξιολόγησης του φοιτητή ή της φοιτήτριας (σενάρια διδακτικής παρέμβασης, διδακτικό υλικό, έκθεση δραστηριοτήτων, τήρηση ημερολογίου κριτικού αναστοχασμού και αυτοστοχασμού, φύλλα αυτοαξιολόγησης κ.λπ.).

Παραδοτέο: Το portfolio της τρίμηνης εργασίας σε δομή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, της *3ης* Σπείρας της Πρακτικής Άσκησης.

Το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης και τα παραδοτέα

<table>
<tr><th>ΕΞΑΜΗΝΟ</th><th>ΜΑΘΗΜΑΤΑ</th><th>ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ</th><th colspan="2">ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ</th></tr>
<tr><td>4ο</td><td>ΣΧΠ ΙΙ Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ</td><td>«1η σπείρα» (υποχρεωτική)
(48 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση)</td><td colspan="2">Portfolio της «1ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης</td></tr>
<tr><td>5ο</td><td>Διδακτική Μεθοδολογία 1</td><td>«2η σπείρα»: μάθημα 1 (υποχρεωτική)
(6 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση)</td><td>Φάκελος 1 της «2ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης</td><td rowspan="3">Portfolio της «2ης σπείρας» του προγράμματος ΠΑ</td></tr>
<tr><td>6ο</td><td>Διδακτική Μεθοδολογία 2</td><td>«2η σπείρα»: μάθημα 2 (υποχρεωτική)
(6 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση)</td><td>Φάκελος 2 της «2ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης</td></tr>
<tr><td>7ο</td><td>Διδακτική Μεθοδολογία 3</td><td>«2η σπείρα»: μάθημα 3 (υποχρεωτική)
(6 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση)</td><td>Φάκελος 3 της «2ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης</td></tr>
<tr><td>8ο</td><td>Π 3009 Εκπαιδευτική Πράξη Ι +
Π 3010 Εκπαιδευτική Πράξη ΙΙ</td><td>«3η σπείρα » (προαιρετική), χρηματοδοτούμενη ΠΑ (300 ώρες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή σε δομή Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης)</td><td colspan="2">Portfolio
της «3ης σπείρας» Πρακτικής Άσκησης</td></tr>
</table>

Downloaded from eduguide.gr

Προπτυχιακά Μαθήματα

2026-2027

Downloaded from eduguide.gr

Downloaded from eduguide.gr

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2026-2027

ΠΡΟΣΟΧΗ: Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν προακτέο βαθμό σε μάθημα με κωδικό είτε του παλιού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) είτε του τρέχοντος Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) *δεν* επιτρέπεται να το δηλώσουν για δεύτερη φορά (α) αν έχει ίδιο τίτλο/περιεχόμενο αλλά διαφορετικό κωδικό (ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία ανήκουν, π.χ. ΦΚ ή ΑΕΦ), (β) αν έχει ίδιο κωδικό αλλά διαφορετικό τίτλο/περιεχόμενο.

Τα μαθήματα που προσφέρονται από τα Τμήματα Φιλολογίας και Ιστορίας-Αρχαιολογίας πιστώνονται στους φοιτητές και στις φοιτήτριες του Τμήματός μας με τις μονάδες ECTS που αναγράφονται στον παρόντα *Οδηγό Σπουδών*.[1]

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2026-2027
Κοινά μαθήματα

ΚΩΔ	ECTS	*Τίτλος*	Διδάσκων/διδάσκουσα
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ			
Φ 101	5	*Εισαγωγή στη φιλοσοφία*	Γιώργος Ζωγραφίδης
Φ 103	5	*Γνωσιολογία*	Θεόδωρος Πενολίδης
Φ 111	5	*Αρχαία ελληνική φιλοσοφία*	Παντελής Γκολίτσης
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ			
ΕΙΣΠ 100	6	*Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (με ασκήσεις)*	Γεώργιος Ζαρίφης / Όλγα Παντούλη
ΣΧΠ ΙΙ 400	5	*Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ: Διδασκαλία και Προγράμματα Σπουδών (προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας)* *Σπείρα 1 της Πρακτικής Άσκησης (Α΄ κύκλος)*	Βασιλική Παπαδοπούλου Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου Όλγα Παντούλη
ΕΨ900	5	*Εκπαιδευτική Ψυχολογία*	Κατερίνα Δούναβη
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ			
ΦΚ 282	6	*Επίκτητος, Ἐγχειρίδιον*	Γιώργος Ζωγραφίδης
ΦΚ 294	6	*Πλήθων, Περί ων Αριστοτέλης προς Πλάτωνα διαφέρεται*	Παντελής Γκολίτσης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ [2]			

[1] Αλλαγές στους τίτλους των προσφερόμενων μαθημάτων από τα άλλα τμήματα της Φιλοσοφικής σχολής κατά τη διάρκεια του ακ. έτους θα ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

[2] Ο αριθμός των φοιτητών/φοιτητριών που θα γίνει δεκτός θα εξαρτηθεί από τη διαθεσιμότητα των εκπαιδευτικών και των σχολείων, και θα οριστικοποιηθεί το πρώτο δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου –θα υπάρξει σχετική ενημέρωση από τις διδάσκουσες.

Downloaded from eduguide.gr

701	6	Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) [από το 5° εξάμηνο, οροφή: 80]	Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
702	6	Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) [από το 5° εξάμηνο, οροφή: 80]	Φωτεινή Τολούδη
703	6	Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές) [από το 5° εξάμηνο, οροφή: 80]	Τριανταφυλλιά Γιάννου
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ [1]			
ΑΕΦ 101	5	*Ρητορική*	1. Α. Λάμαρη 2. Ε. Σκαρσουλή
ΑΕΦ 103	5	*Ιστοριογραφία*	1. Ν. Μήλτσιος 2. Ευ. Αλεξίου 3. Ιω. Τζιφόπουλος 4. Α. Οικονομάκη
ΑΕΦ 105	5	*Αρχαϊκή λυρική ποίηση- ελληνιστική ποίηση* *1. Θεόκριτος: Ειδύλλια* *2. Λυρική Ποίηση: Στησίχορος, Ίβυκος*	1. Ε. Σιστάκου 2. Α. Λάμαρη / Χ. Τσαγγάλης
ΛΦΙ 125	5	*Λατινική γλώσσα 1* *Γραμματική, Συντακτικό, Θεματογραφία* ** Το μάθημα περιλαμβάνει επιπλέον και ενισχυτική διδασκαλία.*	1. Θ. Τσαρτσίδης 2. Χ. Τσίτσιου 3. Β. Φυντίκογλου
ΛΦΙ127	5	*Έπος – Δράμα* *1. Βιργίλιος, Aeneis (επιλογές)* (Θ. Αντωνιάδης) *2. Βιργίλιος, Aeneis (επιλογές)* (Β. Φυντίκογλου)	1. Θ. Αντωνιάδης 2. Β. Φυντίκογλου
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ [2]			
ΝΕΦ 114	5	*Τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ως φιλολογικό – διδακτικό υλικό*	Δημήτρης Κόκορης

[1] Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Τα μαθήματα δηλώνονται ηλεκτρονικά με βάση την αλφαβητική κατανομή που ισχύει για το κάθε μάθημα, ανάλογα με το επώνυμο των φοιτητών/τριών: τμήματα 3 (Α-Κα, Κε-Πα, Πε-Ω), τμήματα 4 (Α-Ζ, Η-Μα, Με-Ρ, Σ-Ω).

[2] Εκτός των μαθημάτων **ΝΕΦ 131** και **ΝΕΦ 320**, τα λοιπά μαθήματα προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Τα μαθήματα δηλώνονται ηλεκτρονικά με βάση την αλφαβητική κατάνομή που ισχύει για το κάθε μάθημα, ανάλογα με το επώνυμο των φοιτητών/τριών: τμήματα 3 (Α-Κα, Κε-Πα, Πε-Ω), τμήματα 4 (Α-Ζ, Η-Μα, Με-Ρ, Σ-Ω).

Downloaded from eduguide.gr

ΝΕΦ 313	5	*Θεωρία και πρακτική της λογοτεχνικής κριτικής*	Δημήτρης Κόκορης
ΝΕΦ 201	5	*Ιστορία της νεοελληνικής γραμματείας και εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία*	1. Α. Καπλάνης, 2. Τ. Μαρκομιχελάκη 3. Β. Soethaert 4. Μ. Ακριτίδου/ Τ.Μαρκομιχελάκη
ΝΕΦ 203	5	*Νεοελληνική ποίηση (1789-1914) με φροντιστηριακή άσκηση*	1. Κ. Τικτοπούλου 2. Λ. Αραμπατζίδου 3. Ε. Πέτκου
ΝΕΦ 204	5	*Νεοελληνική πεζογραφία (1789-1914) με φροντιστηριακή άσκηση*	1. Λ. Βαρελάς 2. Μ. Βασιλειάδη 3. Μ. Μπακογιάννης

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ[1]			
ΑΡΧ 151	4	*Εισαγωγή στις Αρχαιολογικές Σπουδές*	Ε. Μανακίδου Α.Τάντσης Σ.Τριανταφύλλου
ΑΠΡ 151	4	*Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία*	Σ.Μ. Βαλαμώτη Μ. Ντίνου Ι. Φάππας
ΑΠΡ 251	4	*Παλαιολιθική Αρχαιολογία*	Μ. Ντίνου
ΑΠΡ 652	4	*Προϊστορική Αρχαιολογία: Κοινωνίες του Αιγαίου και της Βαλκανικής το τέλος της Νεολιθικής*	Μ. Ντίνου
ΑΠΡ 653	4	*Προϊστορική Αρχαιολογία: Κοινωνίες του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου της Εποχής του Χαλκού*	Ι. Φάππας
ΑΚΛ 151	4	*Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία*	Β. Βλάχου Α. Κυριάκου
ΑΚΛ 651	4	*Κλασική Αρχαιολογία: Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία*	Π. Καρβώνης
ΑΚΛ 652	4	*Κλασική Αρχαιολογία: Πλαστική*	Β. Βλάχου Α. Κυριάκου
ΑΚΛ 263	4	*Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία: Ελληνιστική εποχή*	Π. Καρβώνης
ΑΚΛ 264	4	*Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία: Ρωμαϊκή εποχή*	Ε. Παπαγιάννη
ΑΚΛ 266	4	*Πλαστική: Ελληνιστική - Ρωμαϊκή εποχή*	Ε. Παπαγιάννη
ΑΚΛ 276	4	*Αρχαία Ελληνική Θρησκεία*	Β. Βλάχου
ΑΚΛ 357	4	*Νομισματική. Σεμινάριο*	Π. Τσέλεκας

[1] Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται από το Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Οι φοιτητές και φοιτήτριες δηλώνουν ηλεκτρονικά τα μαθήματα που επιθυμούν.

Downloaded from eduguide.gr

ΑΒΥ 358	4	*Θέματα Ζωγραφικής. Τοιχογραφίες-Ψηφιδωτά*	Θ. Σέμογλου
ΑΒΥ 271	4	*Βυζαντινά εικονογραφημένα χειρόγραφα*	Μ. Παϊσίδου
ΑΒΥ 651	4	*Βυζαντινή Αρχιτεκτονική*	Α. Τάντσης
ΑΒΥ 275	4	*Βυζαντινή και μεσαιωνική νομισματική*	Π. Παπαδοπούλου
ΑΒΥ 280	4	*Μεταβυζαντινή ζωγραφική: Μνημειακός διάκοσμος και εικόνες*	Μ. Παϊσίδου
ΑΙΤ 652	4	*Η Ευρωπαϊκή Τέχνη από την Αναγέννηση έως Σήμερα*	Ι. Ζάρρα
ΑΙΤ 255	4	*Νεοκλασικισμός-Ρομαντισμός*	Χ.-Γ. Γκότση
ΑΙΤ 351	4	*Το κοινό της τέχνης και η τεχνοκριτική (18ος-20ος αι.). Σεμινάριο*	Χ.-Γ. Γκότση
ΘΣΝ 151	4	*Thessaloniki: History and Archaeology from Prehistoric Times to the Present Days*	Δ. Παπασταματίου
ΙΕΑ 252	4	*Ο Ελληνισμός της Μαύρης Θάλασσας στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία*	Κ. Χατζηκυριακίδης
ΙΕΒ 452	4	*Εβραϊκές Κοινότητες του Ελλαδικού Χώρου*	Γ. Αντωνίου
ΙΝΕ 152	4	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Ιστορία	Ε. Μαντά
ΙΝΧ 253	4	*Ιστορία της Αποικιοκρατίας*	Λ. Χασιώτης
ΙΤΛ 651	4	*Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας*	Φ. Κοτζαγεώργης
ΙΧΑ 651	4	*Νεότερη και Σύγχρονη Βαλκανική Ιστορία*	Ε. Δορδανάς
ΛΑΚ 271	4	*Ιστορική Ανθρωπολογία*	Ε. Παπαδάκη
ΛΑΚ 353	4	*Φύλο, συγγένεια, σεξουαλικότητα*	Α. Πεγκλίδου Α. Τζιντζιόβα
ΛΑΚ 465	4	*Οπτική Ανθρωπολογία και Εθνογραφικός Κινηματογράφος*	Α. Πεγκλίδου
ΙΑΕ 151	4	*Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία*	Ι. Καλλιοντζής
ΙΑΕ 651	4	*Αρχαία Ελληνική Ιστορία. Αρχαϊκή και Κλασική Εποχή*	Ι. Ξυδόπουλος
ΙΒΥ 651	4	*Βυζαντινή Ιστορία Ι*	Γ. Λεβενιώτης
ΙΜΕ 651	4	*Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης*	Ε. Τούντα
ΙΡΩ 651	4	*Ρωμαϊκή Ιστορία*	Μ. Καντηρέα
ΙΒΥ 256	4	*Θέματα Οικονομικής Ιστορίας του Βυζαντίου*	Ε. Χατζηαντωνίου
ΙΒΥ 357	4	*Σινο-Βυζαντινές Σχέσεις*	Σ. Κορδώσης
ΙΒΥ 451	4	*Βυζαντινή Σφραγιστική*	Α. Βασιλείου-Seibt
ΙΛΚ 351	4	*Η περιοχή του Καυκάσου μεταξύ Βυζαντίου και Αράβων*	Κ. Τακιρτάκογλου
ΙΜΕ 651	4	*Μεσαιωνική Ιστορία της Δύσης*	Ε. Τούντα

Downloaded from eduguide.gr

ΙΡΩ 651	4	*Ρωμαϊκή Ιστορία*	Μ. Καντηρέα
ΙΣΛ 452	4	*Ρωσική Ιστορία (882-1613)*	Α. Δεληκάρη

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ			
ΠΛ101	5	Πληροφορική	Θεοδόσιος Σαπουνίδης/ Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη

Μαθήματα Κατευθύνσεων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ [1]			
Φ353	6	*Πολιτική φιλοσοφία στην Αρχαία Ελλάδα*	Εντεταλμένος Διδάσκων
Φ355	6	*G.W.F. Hegel: Το σύστημα της επιστήμης*	Πενολίδης Θεόδωρος
Φ480	6	*Ελεύθερη βούληση και ηθική ευθύνη*	Ντούσκος Χρήστος
Φ501	6	*Εισαγωγή στη Γαλλική Φιλοσοφία του 20ου αιώνα*	Εντεταλμένος Διδάσκων
Φ502	6	*Φιλοσοφία του σημείου στον F. de Saussure και τους επιγόνους*	Εντεταλμένος Διδάσκων
Φ543	6	*Αριστοτέλους «Ποιητική»: Υπολογιστικές μέθοδοι και Τεχνητή Νοημοσύνη στην ερμηνεία του φιλοσοφικού κειμένου*	Γιάννου Τριανταφυλλιά
Φ544	6	*Εισαγωγή στην επικοινωνιακή κριτική θεωρία του Γ. Χάμπερμας*	Καβουλάκος Κωνσταντίνος
Φ545	6	*Immanuel Kant: θεωρία της αρετής*	Σαργέντης Κωνσταντίνος
Φ546	6	*Η ηθική φιλοσοφία του Ντέιβιντ Χιουμ*	Σαργέντης Κωνσταντίνος
Φ547	6	*John Rawls: Οι διαλέξεις στην ιστορία της πολιτικής φιλοσοφίας*	Χαρίλαος Σταμπουλής
Φ548	6	*Εισαγωγή στον πραγματισμό*	Αλεξάκης Δημήτριος
Φ557	6	*Φιλοσοφία και θρησκεία στην Αρχαία Ελλάδα*	Εντεταλμένος Διδάσκων
ΦΠ101	6	*Φιλοσοφία της παιδείας*	Αλεξάκης Δημήτριος

[1] Στα μαθήματα Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας έχει ορισθεί ως ανώτατο όριο ο αριθμός των ενενήντα (90) φοιτητών και φοιτητριών Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος. Εξαίρεση είναι το Φ543, όπου έχει ορισθεί ως ανώτατο όριο ο αριθμός των σαράντα (40) φοιτητών και φοιτητριών.

Downloaded from eduguide.gr

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ [1]			
Α′ Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας			
Π 1000	6	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα	Δημήτρης Σταμοβλάσης
Β′ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά [οροφή: 50]			
Π 1507	6	Ιστορία της Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στην Ελλάδα: Το "παράδειγμα" των Φιλοσοφικών Σχολών	Βασίλης Α. Φούκας
Π 1602	6	Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στην Παιδαγωγική	Εντεταλμένος διδάσκων
Π 1707	6	Σύγκριση προγραμμάτων διδασκαλίας Ελλάδας και Γερμανίας	Αναστασία Κεσίδου
Π 1807	6	Συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Δια Βιου μάθηση. Θεωρία & πράξη	Γεώργιος Ζαρίφης
Π 1812	6	Παράγοντες συμμετοχής ενηλίκων στην εκπαίδευση: ζητήματα κινητοποίησης και πρόσβασης σε οργανωμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες	Αχιλλέας Παπαδημητρίου
Π 1902	6	Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες [οροφή: 25]	Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη
Π 2107	6	Ειδική αγωγή και αποτελεσματική διδασκαλία	Σουζάνα Παντελιάδου
Π 2108	6	Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση [επώνυμα από Α-Κ]	Σουζάνα Παντελιάδου
Π 2201	6	Στόχοι και κατευθύνσεις στη διαπολιτισμική εκπαίδευση	Αναστασία Κεσίδου
Π 3007	6	Ιστορία της παιδικής ηλικίας (19ος-20ός αιώνας): Σχολείο, Οικογένεια, Κοινωνία	Βασίλης Α. Φούκας
Π 3014	6	Κοινωνιολογική ανάλυση της γνώσης και των εκπαιδευτικών πρακτικών	Αντιγόνη Σαρακινιώτη
Π 3016	6	Εκπαιδευτική πολιτική	Κωνσταντίνος Τσιούμης
Π 3017	6	Μειονοτική Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαίδευση Ξενόφωνων στη σύγχρονη Ελλάδα	Κωνσταντίνος Τσιούμης
Π 3022	6	Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας (Γ2)	Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
Π 3024	6	Εκπαίδευση, Επαγγελματισμός και Ταυτότητες Εκπαιδευτικών	Αντιγόνη Σαρακινιώτη

[1] Στα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα Κατεύθυνσης Παιδαγωγικής έχει ορισθεί, ως ανώτατο όριο ο αριθμός των πενήντα (50) φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος θα πρέπει να δηλώσουν τα μαθήματα κατεύθυνσης που επιθυμούν ανά εξάμηνο στην **ηλεκτρονική δήλωση** επιλογής μαθημάτων στον ιστοχώρο students.auth.gr (ηλεκτρονικές υπηρεσίες φοιτητών) εντός των προθεσμιών. Προσοχή! Η κατοχύρωση της θέσης στα μαθήματα που θα δηλωθούν ηλεκτρονικά προϋποθέτει τη συμμετοχή στην πρώτη συνάντηση του μαθήματος και τη δήλωση του ενδιαφέροντος των φοιτητών και των φοιτητριών στον/στην διδάσκοντα/ουσα. Για τα προσφερόμενα μαθήματα σε φοιτητές και φοιτήτριες άλλων Τμημάτων και τη δήλωσή τους βλ. τη σχετική ενότητα παρακάτω.

Downloaded from eduguide.gr

Π 3025	6	Adult Educators in Europe: Aspects of Identity and professional development (Μόνο για ERASMUS)	Γεώργιος Ζαρίφης
Π 3031	6	Προϋποθέσεις έρευνας στη συμμετοχή ενηλίκων στην εκπαίδευση	Αχιλλέας Παπαδημητρίου
Π 3036	6	Σύγχρονα θέματα στην εκπαίδευση: Συμμετοχικές, διαλογικές και συνεργατικές προσεγγίσεις	Σοφία Αυγητίδου
Π 3040	6	Αναλυτικά Προγράμματα: θεωρία και εφαρμογές	Βασιλική Παπαδοπούλου
Π 3044	6	Εκπαιδευτικά λογισμικά στην πράξη	Θεοδόσης Σαπουνίδης/ Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη
Π 3051	6	Διαχείριση συμπεριφοράς στη σχολική τάξη: Βασικές έννοιες και μέθοδοι αποτελεσματικής εκπαίδευσης	Κατερίνα Δούναβη
Π 3057	6	Επιστημολογικές και Μεθοδολογικές προσεγγίσεις της Παιδαγωγικής: θεωρία και πρακτική	Εντεταλμένος διδάσκων
Π 3061	6	Εκπαίδευση και εξωτερική πολιτική: Τα σχολικά εγχειρίδια ιστορίας των Βαλκανικών Κρατών	Φωτεινή Τολούδη

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2026-2027

Κοινά μαθήματα

ΚΩΔ	ECTS	*Τίτλος*	Διδάσκων/διδάσκουσα
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ			
Φ 106	5	*Πολιτική φιλοσοφία*	Χαρίλαος Σταμπουλής
Φ 112	5	*Νεότερη φιλοσοφία*	Δημήτρης Αθανασάκης
Φ 114	5	*Σύγχρονη φιλοσοφία*	Κωνσταντίνος Καβουλάκος
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ			
ΙΠ 700	5	*Ιστορική Παιδαγωγική: Σταθμοί στην Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης*	Βασίλης Α. Φούκας
ΚΕ 800	5	*Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (κοινωνικοποίηση – διαπολιτισμικότητα)*	Αντιγόνη Σαρακινιώτη
ΣΧΠΙ 400	5	*Σχολική Παιδαγωγική Ι. Η παιδαγωγική σχέση: αλληλεπίδραση και επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή*	Σοφία Αυγητίδου
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ			
ΦΚ 288	6	*Πλατωνικοί Μύθοι*	Γιάννου Τριανταφυλλιά
ΦΚ 295	6	*Αριστοτέλης, Ηθικά Νικομάχεια, βιβλίο Κάππα*	Παντελής Γκολίτσης

Downloaded from eduguide.gr

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ			
701	6	*Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)* [από το 6ο εξάμηνο, οροφή: 80]	Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
702	6	*Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)* [από το 6ο εξάμηνο, οροφή: 80]	Φωτεινή Τολούδη
703	6	*Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)* [από το 6ο εξάμηνο, οροφή: 80]	Τριανταφυλλιά Γιάννου
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ [1]			
ΑΕΦ 102	5	*Ομηρικό Έπος* *1. Ἰλιάς* *2. Ἰλιάς* *3. Ἰλιάς*	1. Ν. Οικονομάκη 2. Ι. Τζιφόπουλος 3. Χ. Τσαγγάλης
ΑΕΦ 106	5	*Φιλοσοφία* *1. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία (επιλογή κειμένων)* *2. Πολιτική σκέψη και κριτική: Πλάτων, Πρωταγόρας* *3. Αριστοτέλους, Ηθικά Νικομάχεια* *4. Πλάτων, Πολιτεία*	1. Θ. Κουρεμένος 2. Α. Λιανέρη 3. Μ. Λιάτση 4. M. Vöhler
ΛΦΙ 126	5	*Λατινική πεζογραφία Ι* *1. Καίσαρ, De bello Gallico και De bello civili (επιλογές)* *2. Καίσαρ, Commentarii De Bello Gallico (επιλογές)*	1. Θ.Τσαρτσίδης 2. Ευ. Καρακάσης
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ [2]			

[1] Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Τα μαθήματα δηλώνονται ηλεκτρονικά με βάση την αλφαβητική κατανομή που ισχύει για το κάθε μάθημα, ανάλογα με το επώνυμο των φοιτητών/τριών: τμήματα 3 (Α-Κα, Κε-Πα, Πε-Ω), τμήματα 4 (Α-Ζ, Η-Μα, Με-Ρ, Σ-Ω).

[2] Τα μαθήματα προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Τα μαθήματα δηλώνονται ηλεκτρονικά με βάση την αλφαβητική κατανομή που ισχύει για το κάθε

Downloaded from eduguide.gr

ΝΕΦ 104	5	*Νεοελληνική πεζογραφία - Από την ηθογραφία στην κοινωνική διαμαρτυρία*	Δημήτρης Κόκορης
ΝΕΦ 118	5	*Μεταφρασμένη ποίηση: θεωρία και κριτική προσέγγιση μεταφραστικών δοκιμών*	Δημήτρης Κόκορης
ΝΕΦ 202	5	*Νεοελληνική ποίηση, πεζογραφία και θέατρο (αρχές-1789)*	1. Τ. Καπλάνης 2. Α. Μαρκομιχελάκη 3. Κ. Τικτοπούλου
ΝΕΦ 205	5	*Νεοελληνική ποίηση (1914-σήμερα) με φροντιστηριακή άσκηση*	1. Λ. Αραμπατζίδου 2. Β. Βασιλειάδης 3. Μ. Μπακογιάννης
ΝΕΦ 206	5	*Νεοελληνική Πεζογραφία (1914-σήμερα)*	1. Β. Soethaert 2. Ε. Πέτκου 3. Μ. Ακριτίδου/Β. Soethaert

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ[1]			
ΑΠΡ 651	4	*Προϊστορική Αρχαιολογία: Θεωρία και Μέθοδος*	Μ. Ντίνου
ΑΠΡ 259	4	*Κοινότητες της Μέσης και Ύστερης Εποχής του Χαλκού (2η χιλιετία π.Χ.) στο Αιγαίο*	Ι. Φάππας
ΑΠΡ 360	*4*	*Οστεοαρχαιολογία. Σεμινάριο*	Σ. Τριανταφύλλου
ΑΚΛ 653	*4*	*Κλασική Αρχαιολογία: Κεραμική*	Β. Βλάχου
ΑΚΛ 255	*4*	*Μνημειακή Τοπογραφία Μακεδονίας*	Α. Κυριάκου
ΑΚΛ 359	*4*	*Ταφικά Μνημεία. Σεμινάριο*	Β. Βλάχου
ΑΚΛ 361	*4*	*Μυθολογία – Ερμηνευτική*	Κ. Τσονάκα Μ. Γκεϊβανίδου
ΑΒΥ 354	*4*	*Αρχαιολογία και Τέχνη των Σταυροφορικών κρατών της Ανατολικής Μεσογείου. Σεμινάριο*	Π. Ανδρούδης
ΑΒΥ 151	4	*Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία*	Π. Ανδρούδης
ΑΒΥ 275	4	*Βυζαντινή και μεσαιωνική νομισματική*	Π. Παπαδοπούλου
ΑΡΧ 351	4	*Εισαγωγή στις Μουσειακές Σπουδές. Σεμινάριο*	Α. Τάντσης
ΑΙΤ 151	4	*Ιστορία και Θεωρία της Τέχνης*	Ι. Ζάρρα
ΑΙΤ 651		*Η Τέχνη της Αναγέννησης*	Χ.-Γ. Γκότση

μάθημα, ανάλογα με το επώνυμο των φοιτητών/τριών: τμήματα 3 (Α-Κα, Κε-Πα, Πε-Ω), τμήματα 4 (Α-Ζ, Η-Μα, Με-Ρ, Σ-Ω).

[1] Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται από το Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, στον *Οδηγό Σπουδών* του οποίου υπάρχουν οι σχετικές πληροφορίες. Οι φοιτητές και φοιτήτριες δηλώνουν ηλεκτρονικά τα μαθήματα που επιθυμούν.

Downloaded from eduguide.gr

ΙΒΥ 151	4	*Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία*	Α. Γκουτζιουκώστας Α.
ΙΒΥ 652	4	*Βυζαντινή Ιστορία ΙΙ*	Ε. Χατζηαντωνίου
ΙΒΥ 456	4	*Ειδικά θέματα ύστερης βυζαντινής περιόδου (Υστεροβυζαντινή Θεσσαλονίκη. Ιστορία – Διοίκηση – Κοινωνία)*	Ε. Χατζηαντωνίου
ΙΑΚ 252	4	*Ιστορία του Αρμενικού Βασιλείου της Κιλικίας*	Κ. Τσακιρτάκογλου
ΘΣΝ 151	4	*Thessaloniki: History and Archaeology from Prehistoric Times to the Present Days*	Δ. Παπασταματίου
ΙΕΑ 254	4	*Το Προσφυγικό Ζήτημα στην Ελλάδα (19ος-20ός αι.)*	Κ. Χατζηκυριακίδης
ΙΕΒ 451	4	*Ολοκαύτωμα και Μνήμη στην Ελλάδα και την Ευρώπη*	Γ. Αντωνίου
ΙΝΕ 253	4	*Η ελληνική επανάσταση: προσεγγίσεις και γεγονότα*	Δ. Παπασταματίου
ΙΝΧ 356	4	*Πολιτισμική ιστορία της Νεότερης Ευρώπης*	Ε. Λιάπη
ΙΝΧ 454	4	*Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία: Θερμοί και Ψυχροί Πόλεμοι*	Α. Σφήκας
ΙΝΧ 651	4	*Νεότερη Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία*	Β. Γούναρης Ε. Λιάπη
ΙΣΤ 461	4	*Διδακτική της Ιστορίας*	Ε. Μαντά
ΙΤΛ 253	4	*Καθημερινός Βίος και Υλικός Πολιτισμός στον Οθωμανικό Κόσμο*	Φ. Κοτζαγεώργης
ΛΑΚ 151	4	*Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία*	Α. Πεγκλίδου Ε. Παπαδάκη
ΛΑΚ 372	4	*Πολιτική Ανθρωπολογία*	Γ. Αγγελόπουλος
ΛΑΚ 463	4	*Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις των Βαλκανίων*	Γ. Αγγελόπουλος Α. Τζιντζιόβα

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ			
ΠΛ 101	5	Πληροφορική	Θεοδόσιος Σαπουνίδης/ Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη

Μαθήματα Κατευθύνσεων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ [1]

[1] Στα μαθήματα Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας έχει ορισθεί ως ανώτατο όριο ο αριθμός των ενενήντα (90) φοιτητών και φοιτητριών Κατεύθυνσης Φιλοσοφίας του Τμήματος. Ο αριθμός των δηλώσεων θα συμπληρωθεί με τρόπο επιλογής που θα ανακοινωθεί.

Downloaded from eduguide.gr

Φ381	6	*Θωμάς Ακινάτης, Περί του όντος και της ουσίας*	Γκολίτσης Παντελής
Φ531	6	*Γνωσιοθεωρία 18ος, 19ος αιώνας*	Δασκαλάκη Μαρία
Φ549	6	*Κράτος και φυσικό δίκαιο στον Σπινόζα και τον Χομπς*	Αθανασάκης Δημήτριος
Φ550	6	*Εισαγωγή στην Αριστοτελική Θεωρία του Όντος*	Θεόδωρος Πενολίδης
Φ551	6	*Χέρμπερτ Μαρκούζε: Ο μονοδιάστατος άνθρωπος*	Καβουλάκος Κωνσταντίνος
Φ552	6	*David Hume: "Έρευνα για την ανθρώπινη νόηση"*	Δασκαλάκη Μαρία
Φ553	6	*Ηθική των ζώων: Θεωρίες ηθικών δικαιωμάτων*	Σαργέντης Κωνσταντίνος
Φ554	6	*Η πολιτική φιλοσοφία του Hegel*	Σταμπουλής Χαρίλαος
Φ555	6	*John Dewey: Πειραματισμός και εκπαίδευση*	Δημήτριος Αλεξάκης
Φ556	6	*Φιλοσοφία της τέχνης: ωραίο και υψηλό*	Ζωγραφίδης Γεώργιος
ΦΠ105	6	*Θεωρία Δημοκρατίας και Εκπαίδευση*	Δημήτριος Αλεξάκης
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ [1]			
Α΄ Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας			
Π 1000	6	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα	Δημήτριος Σταμοβλάσης
Β΄ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά [οροφή: 50]			
Π 1404	6	Εκπαίδευση και Φύλο	Όλγα Παντούλη
Π 1438	6	Διδακτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών	Θεοδόσης Σαπουνίδης/ Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη
Π 1444	6	Ιστορίες ζωής ως μέθοδος έρευνας: αυτοβιογραφίες και βιογραφίες γυναικών	Όλγα Παντούλη
Π 1446	6	Διαφοροποιημένη διδασκαλία: αρχές και εφαρμογές	Σουζάνα Παντελιάδου
Π 1509	6	Παιδαγωγοί και παιδαγωγική σκέψη στον ελληνόφωνο χώρο (18ος αιώνας – Μεσοπόλεμος)	Βασίλης Α. Φούκας
Π 1708	6	Η Συγκριτική Παιδαγωγική ως πεδίο της Παιδαγωγικής Επιστήμης	Αναστασία Κεσίδου
Π 1808	6	Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση: Ζητήματα οργάνωσης και σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων με στόχο την ανάπτυξη και τη βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού	Γεώργιος Ζαρίφης

[1] Στα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα Κατεύθυνσης Παιδαγωγικής έχει ορισθεί ως ανώτατο όριο ο αριθμός των πενήντα (50) φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής. Για τα προσφερόμενα μαθήματα σε φοιτητές και φοιτήτριες άλλων Τμημάτων και τη δήλωσή τους βλ. τη σχετική ενότητα παρακάτω.

Downloaded from eduguide.gr

Π 1811	6	Ο ρόλος του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων: ζητήματα νοηματοδότησης και μετασχηματισμού της ανθρώπινης εμπειρίας και ο ρόλος του κριτικοστοχαστικού εκπαιδευτή	Γεώργιος Ζαρίφης
Π 1902	6	Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες [οροφή: 25]	Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη
Π 2108	6	Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση [επώνυμα από Λ-Ω]	Σουζάνα Παντελιάδου
Π 3018	6	Η διδασκαλία της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: αρχές μεθόδευσης διδασκαλίας αξιολόγηση σχολικής επίδοσης, σχεδιασμός σεναρίων	Ελένη Χοντολίδου
Π 3009	6	Εκπαιδευτική πράξη Ι	Αχιλλέας Παπαδημητρίου
Π 3010	6	Εκπαιδευτική πράξη ΙΙ	Αχιλλέας Παπαδημητρίου
Π 3019	6	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτική ηγεσία	Κωνσταντίνος Τσιούμης
Π 3025		Adult Educators in Europe: Aspects of Identity and professional development (Μόνο για ERASMUS)	Γεώργιος Ζαρίφης
Π 3030	6	Η διδασκαλία της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο σχολείο	Αναστασία Κεσίδου
Π 3037	6	Προσεγγίσεις και Έρευνες Δίγλωσσης και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης	Κωνσταντίνος Τσιούμης / Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου
Π 3043	6	Παρατήρηση διδασκαλίας: ερευνητικές χρήσεις, παιδαγωγικές διαστάσεις	Βασιλική Παπαδοπούλου
Π 3048	6	Οικογένειες και σχολεία: Επίκαιρα ζητήματα μιας σύνθετης σχέσης	Αντιγόνη Σαρακινιώτη
Π 3051	6	Διαχείριση συμπεριφοράς στη σχολική τάξη: Βασικές έννοιες και μέθοδοι αποτελεσματικής εκπαίδευσης	Κατερίνα Δούναβη
Π 3052	6	Διαταραχές Φάσματος Αυτισμού και Νοητική Αναπηρία: Βασικές έννοιες και εκπαιδευτικές μέθοδοι συμπερίληψης	Κατερίνα Δούναβη
Π 3053	6	Το σχολείο ως επαγγελματική κοινότητα μάθησης στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής σχολικής κουλτούρας	Σοφία Αυγητίδου
Π 3062	6	Πηγές της Ιστορίας: Αξιοπιστία και Χρήση	Φωτεινή Τολούδη
ΦΠ105	6	*Θεωρία Δημοκρατίας και Εκπαίδευση*	Δημήτριος Αλεξάκης

Downloaded from eduguide.gr

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΕ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2026-2027

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
Τα μαθήματα φιλοσοφίας (κορμού, φιλοσοφικά κείμενα, κατεύθυνσης) είναι **ανοιχτά**, χωρίς οροφή, στους φοιτητές και στις φοιτήτριες των άλλων Τμημάτων. Για τα μαθήματα Κατεύθυνσης οφείλουν να έρθουν σε επικοινωνία με τον διδάσκοντα.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
Οι προσφερόμενες θέσεις στα μαθήματα Παιδαγωγικής (κορμού, κατεύθυνσης) που αναφέρονται στους παρακάτω πίνακες προσφέρονται στους φοιτητές και στις φοιτήτριες των υπόλοιπων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής (Φιλολογίας, Ιστορίας-Αρχαιολογίας και Ξένων Γλωσσών) και των Τμημάτων της Σχολής Θετικών Επιστημών (Μαθηματικό, Φυσικής, Χημείας και Γεωλογίας) για Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια. Οι δηλώσεις των μαθημάτων Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, γίνονται αποκλειστικά και με ευθύνη των φοιτητών και των φοιτητριών, μέσα από την Υπηρεσία Ηλεκτρονικής Γραμματείας ΑΠΘ, students.auth.gr, στην αρχή κάθε εξαμήνου, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας. **Προσοχή!** α) Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που δεν θα έχουν κάνει ηλεκτρονική δήλωση μαθήματος, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από τη γραμματεία, δεν θα δικαιούνται να συμμετάσχουν στις εξετάσεις, β) οι παρακολουθήσεις είναι υποχρεωτικές στα μαθήματα κατεύθυνσης. Για τα μαθήματα κορμού η παρακολούθηση –αν και την θεωρούμε αναγκαία– δεν είναι υποχρεωτική.

Θεματική ενότητα 1: Θέματα Εκπαίδευσης και Αγωγής
Θεματική ενότητα 2: Θέματα Μάθησης και Διδασκαλίας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ				Προσφερόμενες θέσεις	Θεματική ενότητα
ΕΙΣΠ 100	5	*Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*	Γεώργιος Ζαρίφης	250	1
ΕΨ 900	5	*Εκπαιδευτική Ψυχολογία*	Κατερίνα Δούναβη	200	1

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ		

Downloaded from eduguide.gr

Α΄ Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας					
Π 1000	6	*Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα*	Δημήτριος Σταμοβλάσης	250	1
Β΄ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά					
Π 1507	6	*Ιστορία της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στην Ελλάδα: το 'παράδειγμα' των Φιλοσοφικών Σχολών*	Βασίλης Α. Φούκας	20	2
Π 1602	6	*Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στην Παιδαγωγική*	Εντεταλμένος διδάσκων	20	2
Π 1707	6	Σύγκριση προγραμμάτων διδασκαλίας Ελλάδας και Γερμανίας	Αναστασία Κεσίδου	20	1
Π 1902	6	Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες	Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη	15 (μόνο ΦΛΣ)	2
Π 2108	6	*Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση [επώνυμα από Α-Κ]*	Σουζάνα Παντελιάδου	20	1
Π 2201	6	*Στόχοι και κατευθύνσεις στη διαπολιτισμική εκπαίδευση*	Αναστασία Κεσίδου	20	2
Π 3007	6	*Ιστορία της παιδικής ηλικίας (19ος και 20ός αιώνας): Σχολείο, οικογένεια, κοινωνία*	Βασίλης Α. Φούκας	20	2
Π 3014	6	*Κοινωνιολογική ανάλυση της γνώσης και των εκπαιδευτικών πρακτικών*	Αντιγόνη Σαρακινιώτη	20	2
Π 3016	6	*Εκπαιδευτική πολιτική*	Κωνσταντίνος Τσιούμης	30	2
Π 3017	6	*Μειονοτική Εκπαιδευτική*	Κωνσταντίνος Τσιούμης	30	2

Downloaded from eduguide.gr

		Πολιτική και Εκπαίδευση Ξενόφωνων στη σύγχρονη Ελλάδα			
Π 3022	6	*Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας (Γ2)*	Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου	20	2
Π 3024	6	*Εκπαίδευση, Επαγγελματισμός και Ταυτότητες Εκπαιδευτικών*	Αντιγόνη Σαρακινιώτη	20	2
Π 3040	6	*Αναλυτικά Προγράμματα: θεωρία και εφαρμογές*	Βασιλική Παπαδοπούλου	20	2
Π 3057	6	*Επιστημολογικές και Μεθοδολογικές προσεγγίσεις της Παιδαγωγικής: θεωρία και πρακτική*	Εντεταλμένος διδάσκων	20	2
Π 3061		*Εκπαίδευση και Εξωτερική Πολιτική: Τα σχολικά εγχειρίδια ιστορίας των Βαλκανικών Κρατών*	Φωτεινή Τολούδη	20	2

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2026-2027

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Τα μαθήματα φιλοσοφίας (κορμού, φιλοσοφικά κείμενα, κατεύθυνσης) είναι **ανοιχτά**, χωρίς οροφή, στους φοιτητές και στις φοιτήτριες των άλλων Τμημάτων.

Για τα μαθήματα Κατεύθυνσης οφείλουν να έρθουν σε επικοινωνία με τον διδάσκοντα.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Οι προσφερόμενες θέσεις στα μαθήματα Παιδαγωγικής (κορμού, κατεύθυνσης) που αναφέρονται στους παρακάτω πίνακες προσφέρονται στους φοιτητές και στις φοιτήτριες των υπόλοιπων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής (Φιλολογίας, Ιστορίας-Αρχαιολογίας και Ξένων Γλωσσών) και των Τμημάτων της Σχολής Θετικών Επιστημών (Μαθηματικό, Φυσικής, Χημείας και Γεωλογίας) για Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια.

Downloaded from eduguide.gr

Οι δηλώσεις των μαθημάτων Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, γίνονται αποκλειστικά και με ευθύνη των φοιτητών και των φοιτητριών, μέσα από την Υπηρεσία Ηλεκτρονικής Γραμματείας ΑΠΘ, students.auth.gr, στην αρχή κάθε εξαμήνου, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας.

Προσοχή! α) Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που δεν θα έχουν κάνει ηλεκτρονική δήλωση μαθήματος, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών από τη γραμματεία, δεν θα δικαιούνται να συμμετάσχουν στις εξετάσεις, β) οι παρακολουθήσεις είναι υποχρεωτικές στα μαθήματα κατεύθυνσης. Για τα μαθήματα κορμού η παρακολούθηση –αν και την θεωρούμε αναγκαία– δεν είναι υποχρεωτική.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ				**Προσφερόμενες θέσεις**	**Θεματική ενότητα**
ΙΠ 700	5	*Ιστορική Παιδαγωγική: Σταθμοί στην Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης*	Βασίλης Α. Φούκας	250	1
ΚΕ 800	5	*Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (κοινωνικοποίηση – διαπολιτισμικότητα)*	Αντιγόνη Σαρακινιώτη	250	1
ΣΧΠΙ 400	5	*Σχολική Παιδαγωγική Ι. Η παιδαγωγική σχέση: αλληλεπίδραση και επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή*	Σοφία Αυγητίδου	250	1
ΣΧΠ ΙΙ 400	5	*Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ: Διδασκαλία και Προγράμματα Σπουδών*	Βασιλική Παπαδοπούλου	250	2

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ					
Α′ Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας					
Π 1000	6	*Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα*	Δημήτριος Σταμοβλάσης	250	1
Β′ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά					
Π 1509	6	*Παιδαγωγοί και παιδαγωγική σκέψη στον ελληνόφωνο χώρο (18ος αιώνας – Μεσοπόλεμος)*	Βασίλης Α. Φούκας	20	2
Π 1902	6	*Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με*	Χαράλαμπος Τσανίδης/	15 (μόνο ΦΛΣ)	2

Downloaded from eduguide.gr

		εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες	Χριστίνα Βολιώτη		
Π 2108	6	*Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση [επώνυμα από Λ-Ω]*	Σουζάνα Παντελιάδου	20	1
Π 3019	6	*Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτική Ηγεσία*	Κωνσταντίνος Τσιούμης	30	2
Π 3030	6	*Η διδασκαλία της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο σχολείο*	Αναστασία Κεσίδου	20	2
Π 3037	6	*Προσεγγίσεις και Έρευνες Δίγλωσσης και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*	Κωνσταντίνος Τσιούμης, Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου	30 (μόνο ΦΛΣ)	2
Π 3048	6	*Οικογένειες και σχολεία: Επίκαιρα ζητήματα μιας σύνθετης σχέσης*	Αντιγόνη Σαρακινιώτη	20	2
Π 3062		*Πηγές της Ιστορίας: Αξιοπιστία και Χρήση*	Φωτεινή Τολούδη	20	2

Downloaded from eduguide.gr

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΈΤΟΣ 2026-2027

ΠΡΟΣΟΧΗ: Φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν προακτέο βαθμό σε μάθημα με κωδικό είτε του παλιού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) είτε του τρέχοντος Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) *δεν επιτρέπεται να το δηλώσουν για δεύτερη φορά,* (α) αν έχει ίδιο τίτλο/περιεχόμενο αλλά διαφορετικό κωδικό και (β) αν έχει ίδιο κωδικό αλλά διαφορετικό τίτλο/περιεχόμενο.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Χειμερινό εξάμηνο

Ι. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ (5 ECTS)

Φ 101 ***Εισαγωγή στη φιλοσοφία*** **Γιώργος Ζωγραφίδης**

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην προβληματική και σε βασικά ζητήματα της φιλοσοφικής σκέψης, με έμφαση στο πεδίο της μεταφυσικής, και μια πρώτη επαφή με ορισμένα κλασικά φιλοσοφικά κείμενα.

1. Γίνεται απόπειρα προσδιορισμού της φιλοσοφίας και των χαρακτηριστικών της φιλοσοφικής δραστηριότητας, παρουσιάζονται τα θεμελιώδη ερωτήματα και οι παραδοσιακοί κλάδοι της και οριοθετείται ως προς γειτονικές περιοχές της (επιστήμη, θεολογία).

2. Εξετάζονται κεντρικά ζητήματα της μεταφυσικής (ορισμός και δυνατότητά της) και ορισμένες βασικές θεωρίες για τη φύση της πραγματικότητας (δυισμός, υλισμός, πνευματοκρατία κ.ά.) και για τις γενικές έννοιες (ρεαλισμός, νομιναλισμός), με αναφορές στη σύγχρονη συζήτηση και σε σημαντικές στιγμές της ιστορίας της φιλοσοφίας (Πλάτων, Αριστοτέλης, Ντεκάρτ, Λοκ, Καντ).

3. Παρουσιάζονται, με αναφορά κυρίως στη σύγχρονη φιλοσοφία, οι θεματικές: (α) το σώμα, η ψυχή και ο εγκέφαλος· (β) η ύπαρξη του θεού· (γ) το πρόβλημα της ελευθερίας της βούλησης. Τέλος, τίθεται και σχολιάζεται το ερώτημα σε τι χρησιμεύει (ακόμη) η φιλοσοφία.

Φ 103 ***Γνωσιολογία*** **Θεόδωρος Πενολίδης**

Το μάθημα αποτελεί μια γενική εισαγωγή στην προβληματική της γνωσιολογίας από την Κλασική Αρχαιότητα μέχρι τον 20ό αιώνα. Εξετάζει το πρόβλημα του θεμελίου, του υποκειμένου και του αντικειμένου της γνώσης, τον ρόλο και τη σημασία της αντίληψης, της παράστασης, της ιδέας, της έννοιας, της κρίσης και του συλλογισμού στον σχηματισμό και την ανάπτυξη της γνώσης, τις έννοιες της μεθόδου, της αμφιβολίας, της αλήθειας, της βεβαιότητας και της πεποίθησης. Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: 1. Η διαλεκτική του Πλάτωνα και η πλατωνική θεωρία των Ιδεών. 2. Συλλογισμός και θεωρία της γνώσης στον Αριστοτέλη. 3. Λογική και Γνωσιολογία των Στωικών και των Επικούρειων. 4. Η φιλοσοφική διδασκαλία των Σκεπτικών. 5. Θεωρίες της γνώσης στον Δυτικό Μεσαίωνα: Αυγουστινισμός (Μπεναβεντούρα), Θωμισμός, Νομιναλισμός (Όκκαμ). 6. Η θεωρία της γνώσης στον Νεοπλατωνισμό της Αναγέννησης: το Περί Εικασιών του Ν. Κουζανού και η Πλατωνική Θεολογία του Μ. Ficino. 7. Προέλευση, μέθοδος και όρια της γνώσης στους Νεότερους Χρόνους: Ορθολογισμός και Εμπειρισμός από τον Καρτέσιο στον Λοκ. Η κριτική της αιτιότητας στη φιλοσοφία του Χιουμ. 8. Μορφή και περιεχόμενο της γνώσης στην κριτική φιλοσοφία του Καντ. 9. Ιδεαλισμός, θετικισμός και πραγματισμός στον 19ο αιώνα. 10. Αλήθεια και

Downloaded from eduguide.gr

ερμηνεία στη φιλοσοφία του Νίτσε. 11. Θεωρίες της γνώσης στον 20ό αιώνα Ι: ο Λογικός θετικισμός και η «γλωσσική στροφή». Επαληθευσιμότητα και διαψευσιμότητα ως κριτήρια διάκρισης μεταξύ των επιστημονικών και των μεταφυσικών προτάσεων. 12. Θεωρίες της γνώσης στον 20ό αιώνα ΙΙ: α) Αντίληψη και γνώση στη Φαινομενολογία· β) Η κριτική του υποκειμένου της γνώσης στον Στρουκτουραλισμό.

Φ 111 ***Αρχαία ελληνική φιλοσοφία*** **Παντελής Γκολίτσης**

Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία (6ος αι. π.Χ. – 6ος αι. μ.Χ.). Το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τα βασικά χαρακτηριστικά της αρχαίας φιλοσοφίας και τις βασικές διακρίσεις που υφίστανται εντός της μέσω της ανάγνωσης και της εξήγησης ενδεικτικών κειμένων. Στο μάθημα δεν υιοθετείται η καθιερωμένη εξιστόρηση σύμφωνα με τις μεγάλες «εποχές» της φιλοσοφίας (Προσωκρατικοί — Κλασική φιλοσοφία — Ελληνιστική φιλοσοφία — Φιλοσοφία των αυτοκρατορικών χρόνων), όπως τις συνέλαβε η γερμανική ιστοριογραφία της φιλοσοφίας κατά τον 18ο και τον 19ο αίωνα, αλλά παρακολουθούνται διαχρονικά οι προβληματικές από τις οποίες εκκινεί ο αρχαίος φιλοσοφικός στοχασμός. Κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι να καταστήσει την αρχαία φιλοσοφία κατανοητή εκ των ένδον, δηλαδή με τον τρόπο με τον οποίο κατανοούσαν τη φιλοσοφική δραστηριότητα και τον φιλοσοφικό στοχασμό οι ίδιοι οι αρχαίοι φιλόσοφοι.

Το μάθημα είναι "ανοικτό" σε φοιτητές και φοιτήτριες όλων των Σχολών και Τμημάτων.

Για την παρακολούθηση του μαθήματος είναι απαραίτητη η εγγραφή στην ηλεκτρονική σελίδα του στο e-learning (https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=16086), όπου διατίθεται και το σχετικό εγχειρίδιο.

ΙΙ. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (6 ECTS)

ΦΚ 282 ***Επίκτητος, Ἐγχειρίδιον*** **Γιώργος Ζωγραφίδης**

Σκοπός της παράδοσης είναι η συστηματική ανάγνωση και ερμηνεία του *Ἐγχειριδίου* του Επίκτητου, ως ενός εμβληματικού κειμένου της νεότερης στωικής φιλοσοφίας, η οποία εξετάζεται ως απόπειρα απάντησης στο κεντρικό για την ελληνορωμαϊκή εποχή ερώτημα σχετικά με τη δυνατότητα και τους όρους επίτευξης μιας ευτυχισμένης ζωής.

Το *Ἐγχειρίδιον*, όπως και μια μικρή επιλογή κειμένων από τις Διατριβές του Επίκτητου, θα διαβαστούν και θα σχολιαστούν με κύριο σκοπό: (α) να αναλυθούν και να αξιολογηθούν οι κεντρικές θέσεις της στωικής ηθικής και τα επιχει¬ρήματα που τις υποστηρίζουν, και (β) να ενταχθούν στα φιλοσοφικά και ιστορικά τους συμφραζόμενα και να γίνουν κατανο¬ητές τόσο η προβληματική τους όσο και οι θέσεις τους μέσα από τον διάλογό τους με τις άλλες φιλοσοφικές σχολές, προγενέστερες ή σύγχρονες.

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν άμεσα τον αρχαίο φιλοσοφικό λόγο μέσω της ανάγνωσης του *Ἐγχειριδίου* από το πρωτότυπο (όπως απαιτεί ο χαρακτήρας του μαθήματος ως ΦΚ). Θα μπορέσουν να κατανοήσουν την (αρχαία) φιλοσοφία ως έναν τρόπο ζωής που επιδιώκει να θεμελιώ¬σει σε ένα ευρύτερο σύστημα σκέψης (με επίκεντρο τη φυσική και τη λογική) την ηθική, ως σύνολο κανόνων και ως τρόπο προσέγγισης και επίλυσης επιμέρους ηθικών προβλημάτων.

Μετά από εισαγωγική επισκόπηση των κεντρικών χαρακτηριστικών της Ελληνιστικής φιλοσοφίας και των προβλημάτων στη μελέτη της, θα εξετάσουμε τις αντιλήψεις για τον ρόλο της φιλοσοφίας και τη θεμελίωση της στωικής ηθικής στη λογική και τη φυσική. Τα θέματα που θα αναπτυχθούν με βάση τα κείμενα του Επίκτητου είναι τα εξής: Αγαθό, κακό και αδιάφορα· καθήκοντα και προσταγές· αρετές και κακίες, και η σχέση αρετής και ηδονής· επιθυμίες και πάθη· αναγκαιότητα

Downloaded from eduguide.gr

και ελευθερία της βούλησης και της πράξης· ηθική ευθύνη· η έλλογη ζωή του σοφού· φιλία και έρωτας· κοινωνική ζωή και άτομο· θεοί, πεπρωμένο, ειμαρμένη, τύχη· θάνατος και αυτοκτονία.

Απαραίτητη είναι η παρακολούθηση της ιστοσελίδας του μαθήματος στο e-learning.

ΦΚ 294 ***Πλήθων, Περί ων Αριστοτέλης προς Πλάτωνα διαφέρεται*** **Παντελής Γκολίτσης**

Στο περιθώριο των εργασιών της Συνόδου που ξεκίνησε στη Φερράρα και συνεχίστηκε στη Φλωρεντία το 1438-1439 με αντικείμενο την Ένωση της Ορθόδοξης με την Καθολική Εκκλησία, ο φιλόσοφος του Μιστρά Γεώργιος Γεμιστός, γνωστός και ως Πλήθων, συνέταξε κατά παραγγελία των Ιταλών φίλων του την πραγματεία *Περὶ ὧν Ἀριστοτέλης πρὸς Πλάτωνα διαφέρεται* («Αναφορικά με αυτά ως προς τα οποία ο Αριστοτέλης διαφοροποιείται από τον Πλάτωνα»). Ο Πλήθων επιχειρούσε με αυτήν την πραγματεία να δείξει στους εγκλωβισμένους στον Αριστοτέλη αλλά φιλομαθείς Σχολαστικούς φιλοσόφους την ανωτερότητα του Πλάτωνα και την εσφαλμένη απομάκρυνση του Αριστοτέλη από θεμελιώδεις διδασκαλίες του δασκάλου του, όπως η ενικότητα και η ποιητική αιτιότητα του Θεού, καθώς και την κακόβουλη κριτική του στην πλατωνική θεωρία των Ιδεών. Στο μάθημα θα διαβαστεί και θα εξηγηθεί επιλογή χωρίων από αυτήν την έξοχη πραγματεία βυζαντινής φιλοσοφίας.

ΙΙΙ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (6 ECTS)

Φ353 ***Πολιτική Φιλοσοφία στην Αρχαία Ελλάδα*** **Εντεταλμένος διδάσκων**

Η παράδοση έχει στόχο τη γνωριμία με τη φιλοσοφική προβληματική για τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τον σκοπό του πολιτικού βίου (τη σχέση ηθικής και πολιτικής, την ισότητα, την ελευθερία), το πώς έχουν τεθεί τα σχετικά ερωτήματα εντός του κάθε φορά ιστορικού και διανοητικού πλαισίου τους, και επιδιώκει μια πρώτη επαφή με ορισμένα από τα κλασικά κείμενα της αρχαίας πολιτικής φιλοσοφίας. Σχέδιο μαθήματος: Εισαγωγικά: προσεγγίσεις της αρχαίας πολιτικής φιλοσοφίας. Η κοσμική δικαιοσύνη στους Προσωκρατικούς. Η έννοια του κοινωνικού συμβολαίου στη Σοφιστική. Η υπακοή του πολίτη: Πλάτων, *Απολογία* και *Κρίτων*. Η σχέση φιλοσοφίας, εκπαίδευσης και πολιτείας: Πλάτων, *Πολιτεία*. Οι ιδεολογικοί μηχανισμοί του κράτους: Πλάτων, *Νόμοι*. Ο ορισμός της δικαιοσύνης: Πλάτων, *Πολιτεία*· Αριστοτέλης, *Ηθικά Νικομάχεια*. Το φύσει πολιτικό ζώον: Αριστοτέλης, *Πολιτικά*. Αναχωρητισμός και η άρνηση του πολιτικού: Κυνικοί, Επικούρειοι. Ο κοσμοπολιτισμός και η δικαιολόγηση του πραγματικού: Στωικοί. Η *βασιλικὴ ἐπιστήμη*, ο φιλόσοφος και ο *θεῖος βασιλεύς*: η πλατωνική παράδοση.

Φ355 ***G.W.F. Hegel, Το σύστημα της Επιστήμης*** **Θεόδωρος Πενολίδης**

Στόχος του μαθήματος αυτού είναι η αδρομερής παρουσίαση του εγελιανού συστήματος της επιστήμης σύμφωνα με την *Εγκυκλοπαίδεια των φιλοσοφικών επιστημών*. Σε επιτομή, από το έτος 1830 (σύστημα του Βερολίνου).

Το σύστημα αυτό περιλαμβάνει 1. την επιστήμη της Λογικής, 2. την φιλοσοφία της φύσης (η φύση και η ιδέα, η μηχανική, η φυσική, η οργανική φυσική), 3. την φιλοσοφία του υποκειμενικού πνεύματος (η ανθρωπολογία, η φαινομενολογία του πνεύματος, η ψυχολογία), 4. την φιλοσοφία του αντικειμενικού πνεύματος (το δίκαιο, ο κόσμος της θεσμοσύνης, η φιλοσοφία της ιστορίας), 5. την φιλοσοφία του απολύτου πνεύματος (η φιλοσοφία της τέχνης, η αποκεκαλυμμένη θρησκεία, η φιλοσοφία: α. η έννοια της φιλοσοφίας και η ιστορία της φιλοσοφίας. β. οι τρεις συλλογισμοί. γ. η ιστορία της φιλοσοφίας ως το συνεχές εξέλιξης της ιδέας).

Downloaded from eduguide.gr

Φ480 ***Ελεύθερη βούληση και ηθική ευθύνη*** **Χρίστος Ντούσκος**

Το μάθημα αποτελείται από δύο ενότητες. Η πρώτη αφορά το ζήτημα της ελεύθερης βούλησης. Αρχίζουμε με μια σύντομη ιστορική εισαγωγή στο ζήτημα αυτό. Στη συνέχεια θα εισέλθουμε στη διαμάχη μεταξύ ντετερμινισμού και ελευθεριοκρατίας, καθώς και την αντιπαράθεση μεταξύ συμβατοκρατικών και ασυμβατοκρατικών προσεγγίσεων. Θα εξετάσουμε τα επιχειρήματα για κάθε μία από τις θέσεις αυτές, εστιάζοντας τόσο στα μεταφυσικής υφής επιχειρήματα βάσει των οποίων αμφισβητείται η θέση ότι διαθέτουμε ελεύθερη βούληση, όσο και ορισμένα πρόσφατα επιστημονικά πορίσματα που έχει θεωρηθεί ότι οδηγούν στο ίδιο συμπέρασμα. Θα εξετάσουμε επίσης τις εναλλακτικές αναλύσεις της ελευθερίας ως ικανότητας να πράξουμε αλλιώς. Στη δεύτερη ενότητα θα διερευνήσουμε τις επιπτώσεις των θέσεων που λαμβάνονται ως προς τα παραπάνω ζητήματα για τη σχέση μεταξύ ελεύθερης βούλησης και ηθικής ευθύνης. Θα αντιπαραβάλουμε κριτικά τις θεωρίες ελέγχου και τις εναλλακτικές τους, με αναφορά σε ερωτήματα όπως η ευθύνη που φέρουμε για πράξεις και παραλείψεις, για τις πεποιθήσεις και άλλες στάσεις μας, καθώς και για τον ίδιο τον χαρακτήρα μας.

Φ501 ***Εισαγωγή στη Γαλλική Φιλοσοφία του 20ου αιώνα*** **Εντεταλμένος διδάσκων**

Συνοπτική παρουσίαση ορισμένων από τα κυριότερα φιλοσοφικά ρεύματα που αναπτύχθηκαν στη Γαλλία στη διάρκεια του 20ού αιώνα. Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες με τα αντίστοιχα κείμενα αναφοράς: 1. Μπερξόν και μπερξονισμός (Τα άμεσα δεδομένα της συνείδησης). 2. Σαρτρ και υπαρξισμός (*Ο υπαρξισμός είναι ένας ανθρωπισμός*). 3. Ιπολίτ και γαλλικός εγελιανισμός (*Γένεση και δομή της Φαινομενολογίας του Πνεύματος του Χέγκελ*). 4. Μερλώ-Ποντύ (*Οι περιπέτειες της διαλεκτικής*). 5. Δομισμός και μεταδομισμός (Z. Ντελέζ,«Τι είναι ο στρουκτουραλισμός», Ρ. Μπαρτ, *Στοιχεία σημειολογίας*). 6. Η ερμηνευτική του Ρικέρ (*Περί ερμηνείας*) 7. Ντελέζ (*Διαφορά και επανάληψη*). 8. Ντεριντά (*Η γραφή και η διαφορά*). 9. Φουκώ (*Οι λέξεις και τα πράγματα | Επιτήρηση και τιμωρία.*

Φ520 ***Φιλοσοφία του σημείου F.de Saussure και τους επιγόνους*** **Εντεταλμένος διδάσκων**

Το μάθημα οργανώνεται γύρω από δύο βασικούς άξονες: 1. Η έννοια του σημείου στα Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας του Σωσύρ. Μελετώνται, ειδικότερα, τα ακόλουθα θέματα και έννοιες: Ι. Γλώσσα, ομιλία, γραφή. ΙΙ. Η φύση του γλωσσικού σημείου: α. σημείο-σημαινόμενο-σημαίνον· β. το αυθαίρετο του σημείου· γ. το μεταβλητό και το αμετάβλητο του σημείου. ΙΙΙ. Συγχρονική και διαχρονική γλωσσολογία. IV. Το πρόβλημα της πρωταρχικής ή καταγωγικής γλώσσας. 2. Ο δεύτερος άξονας του μαθήματος συνίσταται στη μελέτη του τρόπου με τον οποίο τα Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας -και ιδίως η έννοια του γλωσσικού συστήματος που εισάγεται στο έργο αυτό- συνέβαλαν στη συγκρότηση της έννοιας της δομής, η οποία αποτελεί τον γενέθλιο τόπο του στρουκτουραλισμού, ενός από τα σημαντικότερα γαλλικά φιλοσοφικά ρεύματα του 20ού αιώνα. Ειδικότερα, εξετάζεται τόσο ως προς τις προϋποθέσεις της όσο και ως προς τις συνέπειές της η βασική στρουκτουραλιστική αρχή σύμφωνα με την οποία η ανάλυση της τάξης της γλώσσας, όπως αυτή επιχειρήθηκε από τον Σωσύρ, συνιστά πρότυπο ανάλυσης τόσο για τη φιλοσοφία όσο και για το σύνολο των επιστημών του ανθρώπου.

Φ543 ***Αριστοτέλους «Ποιητική»: Υπολογιστικές μέθοδοι και Τεχνητή Νοημοσύνη στην ερμηνεία του φιλοσοφικού κειμένου*** **Τριανταφυλλιά Γιάννου**

Το μάθημα εμβαθύνει στην *Ποιητική* του Αριστοτέλη, ένα από τα πιο επιδραστικά έργα στην ιστορία της Αισθητικής. Πρόκειται για το πρώτο αυτόνομο, συστηματικό κείμενο που διερευνά τη φύση του ποιητικού λόγου συνδυάζοντας περιγραφικές αναλύσεις (που εστιάζουν στον παράγοντα της

Downloaded from eduguide.gr

αποτελεσματικότητας) με κανονιστικές προδιαγραφές (αναφορικά με τη σύνθεση της "ιδανικής" τραγωδίας). Η ανάγνωση παρακολουθεί τη θεωρητική και ιστορική οπτική του Αριστοτέλη, που σκιαγραφεί συνοπτικά την ιστορία του δράματος από τα πρώτα βήματα έως την καθιέρωσή του και καθορίζει τη φύση και ειδοποιό διαφορά της λογοτεχνίας σε αντιδιαστολή προς άλλους τομείς του επιστητού (όπως η Ιστορία και η Φιλοσοφία). Μέσα από κατηγορίες και έννοιες που εισήγαγε ή επαναπροσδιόρισε ο φιλόσοφος (όπως *μίμησις, κάθαρσις, πρᾶξις, καθόλου, εἰκός, ἁμαρτία* κ.ά.) ανασυγκροτείται η αριστοτελική θεωρία περί τραγωδίας, αναδεικνύοντας τον βαθύτατα ανθρωπογνωστικό χαρακτήρα της ποιητικής τέχνης εν γένει.

Η δομική και διακειμενική επεξεργασία του φιλοσοφικού λόγου επιχειρείται με την αξιοποίηση των Μεγάλων Γλωσσικών Μοντέλων (LLMs) και της πλατφόρμας ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΣΤΕΣ. Μέσω των ψηφιακών εργαλείων υποστηρίζεται η συστηματική καταγραφή εννοιολογικών διασυνδέσεων, οι οποίες υπερβαίνουν τους περιορισμούς της γραμμικής ανάγνωσης. Οι αναζητήσεις λέξεων και φράσεων στο αριστοτελικό σώμα κειμένων επιτρέπουν την ιχνηλάτηση της σημασιολογικής εξέλιξης των φιλοσοφικών όρων, καθώς και την ανάδειξη των διαφοροποιήσεων της σημασίας τους σε διαφορετικά συμφραζόμενα. Επιπλέον, οι ψηφιακές μέθοδοι υφολογικής ανάλυσης διευκολύνουν την αναγνώριση επαναλαμβανόμενων εκφραστικών δομών στα έργα του φιλοσόφου, καθώς και τη συγκριτική αξιολόγηση των προτεινόμενων γραφών για την αποκατάσταση χωρίων με προβληματική παράδοση. Παράλληλα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εξοικειώνονται με περιβάλλοντα χαρτογράφησης της πλοκής σωζόμενων και χαμένων τραγωδιών, με στόχο τη διερεύνηση και κριτική αποτίμηση της σχέσης της αριστοτελικής θεωρίας με την τραγική παραγωγή της κλασικής εποχής.

Στόχος του μαθήματος είναι η πολυδιάστατη ανάγνωση της Ποιητικής, μέσω υπολογιστικών μεθόδων και ευφυών συστημάτων που λειτουργούν συμπληρωματικά προς την παραδοσιακή φιλοσοφική ερμηνεία, διευρύνοντας την κατανόηση των σύνθετων νοημάτων του αριστοτελικού κειμένου και συμβάλλοντας στη διαμόρφωση νέων ερευνητικών ερωτημάτων.

Φ544 ***Εισαγωγή στην επικοινωνιακή κριτική θεωρία του Γ. Χάμπερμας*** **Κωνσταντίνος Καβουλάκος**

Ο Γιούργκεν Χάμπερμας είναι η κεντρική μορφή της δεύτερης γενιάς της Σχολής της Φρανκφούρτης. Με ένα έργο που ξεκινάει από τη δεκαετία του 1950 μέχρι τον πρόσφατο θάνατό του (2026), ο Χάμπερμας θεωρείται από πολλούς ο τελευταίος μεγάλος συστηματικός υπερασπιστής της παράδοσης του Διαφωτισμού. Με τη θεωρία του αναδιατύπωσε την κριτική θεωρία παίρνοντας αποστάσεις τόσο από τον μηχανιστικό μαρξισμό όσο και από τη διαλεκτική μαρξιστική θεωρία και την παλαιά Σχολή της Φρανκφούρτης (Αντόρνο, Χορκχάιμερ). Άνοιξε κριτικό διάλογο με την αναλυτική φιλοσοφία της γλώσσας και τον αμερικάνικο πραγματισμό οδηγούμενος έτσι σε μια «επικοινωνιακή στροφή» της κριτικής θεωρίας που συνδυάζει την ερμηνευτική με τη θεωρία των συστημάτων. Στη δεκαετία του 1990 ολοκλήρωσε τη φιλοσοφία του με τη διατύπωση μιας διαλογικής θεωρίας του δικαίου και μια διαβουλευτική θεωρία της δημοκρατίας.

Φ545 ***Immanuel Kant: θεωρία της αρετής*** **Κωνσταντίνος Σαργέντης**

Στο μάθημα θα εξετάσουμε την καντιανή αρετολογία, όπως αυτή εκτίθεται στο δεύτερο μέρος της *Μεταφυσικής των Ηθών* τού 1797, το οποίο φέρει τον τίτλο *Μεταφυσικές πρώτες αρχές της θεωρίας της αρετής*. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην έννοια του 'υποχρεωτικού σκοπού' (του «σκοπού που είναι συγχρόνως καθήκον»), την οποία ο Καντ εισάγει για πρώτη φορά στο έργο αυτό, και χωρίς την οποία, όπως θα δούμε, δεν μπορεί να έχει κανείς ολοκληρωμένη εικόνα της καντιανής ηθικής στο σύνολό της.

Φ546 ***Η ηθική φιλοσοφία του Ντέιβιντ Χιουμ*** **Κωνσταντίνος Σαργέντης**

Downloaded from eduguide.gr

Στο μάθημα θα εξετάσουμε την ηθική φιλοσοφία του Χιουμ με βάση την *Έρευνα για τις αρχές της ηθικής* (1751) και το τρίτο βιβλίο («Για την ηθική») της *Πραγματείας για την ανθρώπινη φύση* (1740).

Φ547 ***John Rawls: Οι διαλέξεις στην ιστορία της πολιτικής φιλοσοφίας*** **Χαρίλαος Σταμπουλής**

Σειρά μαθημάτων αφιερωμένων στην ρωλσιανή φιλοσοφική ανάγνωση σημαντικών πολιτικών στοχαστών της φιλοσοφικής παράδοσης, σε συγκριτική εξέταση με την δική του κλασική θεωρία περί δικαιοσύνης. Οι πολιτικοί φιλόσοφοι, τους οποίους πραγματεύεται ο Rawls στις διαλέξεις του, είναι οι Hobbes, Locke, Hume, Rousseau, John Stewart Mill και Marx. Το μάθημα έχει διπλό στόχο. Αφενός, την εξοικείωση των φοιτητών με την πολιτική φιλοσοφική σκέψη κορυφαίων στοχαστών της νεωτερικότητας, με την αρωγή της διαυγούς, διεισδυτικής και συστηματικής κριτικής ματιάς του Rawls. Αφετέρου, την βαθύτερη και πιο προσδιορισμένη κατανόηση της ίδιας της πολιτικής φιλοσοφικής τοποθέτησης του Αμερικανού φιλοσόφου.

Φ548 ***Εισαγωγή στον πραγματισμό*** **Δημήτριος Αλεξάκης**

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στις βασικές θέσεις του ρεύματος του πραγματισμού του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ου αιώνα εστιάζοντας σε 4 θεωρητικούς: τον Charles Peirce, τον William James, τον John Dewey και τον George H. Mead. Αρχικά θα εξετάσουμε το ζήτημα της γνώσης, του νοήματος, της εμπειρίας και της αλήθειας στους Peirce, James και Dewey αναδεικνύοντας τις διαφορετικές τους προσεγγίσεις. Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τη φιλοσοφική ανθρωπολογία και την κοινωνική φιλοσοφία των Dewey και Mead δίνοντας έμφαση στα ζητήματα της επικοινωνίας και της διυποκειμενικότητας.

Φ557 ***Φιλοσοφία κα Θρησκεία στην Αρχαία Ελλάδα*** **Εντεταλμένος διδάσκων**

Οι προφιλοσοφικοί στοχασμοί για το θείο και βασικά χαρακτηριστικά της αρχαίας ελληνικής θρησκείας. Το ερώτημα της αρχής και ο ενδοκοσμικός θεός (Προσωκρατικοί). Ο σοφιστικός ορθολογισμός: εξηγήσεις της γένεσης της έννοιας του θεού και αγνωστικισμός. Πλάτων: η αποδοχή των άυλων οντοτήτων, η ηθικοποίηση των θεών και ο πολιτικός ρόλος της θρησκείας. Η φιλοσοφική θεολογία του Αριστοτέλη. Η κριτική υλιστική θεολογία του Επικουρισμού. Ο στωικός πανθεϊσμός. Η νεοπλατωνική φιλοσοφικοθρησκευτική σύνθεση: ο Πλωτίνος και το Εν· Ιάμβλιχος και θεουργία.

ΦΠ101 ***Φιλοσοφία της Παιδείας*** **Δημήτριος Αλεξάκης**

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στη προβληματική της φιλοσοφίας της παιδείας. Θα εξετάσουμε βασικούς σταθμούς της ιστορίας των φιλοσοφικών ιδεών πάνω σε ζητήματα παιδείας και εκπαίδευσης από την αρχαιότητα έως και τον 19ο αιώνα (Πλάτωνας, Ρουσσώ κ.α.). Στη συνέχεια θα αναλύσουμε ορισμένες σύγχρονες προβληματικές της φιλοσοφίας της παιδείας γύρω από τις έννοιες της μάθησης και της διδασκαλίας, τον σκοπό της εκπαίδευσης και τη σχέση της εκπαίδευσης με την κοινωνία.

Εαρινό εξάμηνο

Downloaded from eduguide.gr

Ι. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ (5 ECTS)

Φ 106 ***Πολιτική φιλοσοφία*** **Χαρίλαος Σταμπουλής**

Το μάθημα επιχειρεί μια ιστορική αναδρομή στην εξέλιξη της φιλοσοφικής πολιτικής σκέψης από τις απαρχές της μέχρι και την σημερινή εποχή. Παράλληλα, εξετάζει με συστηματικό τρόπο τις κύριες μεθοδολογικές προσεγγίσεις του πολιτικού φαινομένου και τις κεντρικές πολιτικές φιλοσοφικές έννοιες.

Φ 112 ***Νεότερη φιλοσοφία*** **Δημήτρης Αθανασάκης**

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην προβληματική της νεότερης φιλοσοφίας από τον Μπέικον έως τον Χέγκελ. Εξετάζει τη συγκρότηση της έννοιας του υποκειμένου, το πρόβλημα της μεθόδου, το πρόβλημα της προέλευσης, της φύσης και των ορίων της γνώσης, τη διάκριση μεταξύ ορθολογισμού και εμπειρισμού, την καντιανή κριτική φιλοσοφία και την εγελιανή φιλοσοφία του πνεύματος. Ειδικότερα, οι παραδόσεις οργανώνονται με βάση τις ακόλουθες θεματικές ενότητες: 1. Τι είναι η νεότερη φιλοσοφία; Εκπρόσωποι, έννοιες, προβλήματα. 2. Η γένεση της φιλοσοφικής νεωτερικότητας Ι: η φιλοσοφία του Μπέικον και η «γνήσια επαγωγή». 3. Η γένεση της φιλοσοφικής νεωτερικότητας ΙΙ: Η φιλοσοφία του Ντεκάρτ. Mathesis universalis και Cogito. Η διάκριση ψυχής και σώματος και οι αποδείξεις για την ύπαρξη του Θεού. 4. Η φιλοσοφία του Σπινόζα: Deus sive Natura. 5. Η φιλοσοφία του Λάιμπνιτς. 6. Ο εμπειρισμός του Λοκ και η νευτώνεια «philosophia experimentalis». 7. Ο σκεπτικισμός του Χιουμ: η κριτική της αιτιότητας και το πρόβλημα της επαγωγής. 8. Η κριτική φιλοσοφία του Καντ. 9. Η διαλεκτική του κυρίου και του δούλου στη Φαινομενολογία του Πνεύματος του Χέγκελ. 10. Σύνοψη και συμπεράσματα.

Φ 114 ***Σύγχρονη φιλοσοφία*** **Κωνσταντίνος Καβουλάκος**

Η παράδοση αποσκοπεί στην εισαγωγική εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα τρία βασικά ρεύματα της σύγχρονης φιλοσοφίας του 20ου αιώνα: Τη φαινομενολογία, την αναλυτική φιλοσοφία και τον δυτικό μαρξισμό. Η εξέταση των τριών ρευμάτων θα στηριχθεί στην αναφορά στους κύριους εκπρόσωπούς της και στην επίδρασή τους σε άλλους στοχαστές στην πορεία του 20ου αιώνα. Πιο συγκεκριμένα θα συζητηθούν:

1) Η φαινομενολογία, με αναφορά στον θεμελιωτή της Έντμουντ Χούσερλ και στον Χάιντεγκερ. Εξετάζονται επίσης οι επιδράσεις της στην ερμηνευτική του Χάνς Γκ. Γκάνταμερ και στην αποδόμηση του Ζακ Ντεριντά.

2) Η αναλυτική φιλοσοφία, με αναφορά στους θεμελιωτές της Μπέρτραντ Ράσσελ, Γκότλομπ Φρέγκε και, κυρίως, Λούντβιχ Βιτγκενστάιν. Εξετάζονται επίσης οι συνεχιστές αυτής της κατεύθυνσης στη Σχολή της Βιέννης (Σλικ, Κάρναπ, Νόυρατ) και στην ιστορική προσέγγιση της επιστήμης (Κουν, Φεγιεράμπεντ, Λάκατος).

3) Ο δυτικός μαρξισμός, με αναφορά στον θεμελιωτή του Γκέοργκ Λούκατς και στους συνεχιστές αυτής της κατεύθυνσης στο πλαίσιο της κριτικής θεωρίας (Χορκχάιμερ, Αντόρνο, Χάμπερμας), του δομισμού (Αλτουσέρ) και του μεταδομισμού (Φουκώ).

4) Η γενική τάση των ρευμάτων της φιλοσοφίας του 20ου αιώνα προς μια κριτική του υποκειμένου και του λόγου του ως συνέχεια της αποδόμησης των μεγάλων φιλοσοφικών συστημάτων που έλαβε χώρα κατά τον 19ο αιώνα.

ΙΙ. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (6 ECTS)

Downloaded from eduguide.gr

ΦΚ 288 ***Πλατωνικοί μύθοι*** **Τριανταφυλλιά Γιάννου**

Ξεχωριστή θέση στους πλατωνικούς διαλόγους κατέχουν οι μύθοι, όπως «Η αλληγορία του σπηλαίου», «Το δαχτυλίδι του Γύγη» και «Ο μύθος του Ηρός» στην *Πολιτεία*, «Η ανακάλυψη της γραφής» και «Ο μύθος της ψυχής» στον Φαίδρο, «Ο μύθος της Ατλαντίδας» στον *Τίμαιο*, οι εσχατολογικοί μύθοι στον *Γοργία* και τον *Φαίδωνα*, οι μύθοι για την κοινωνική συγκρότηση στον *Πρωταγόρα*, τον *Πολιτικό* και τους *Νόμους*. Άλλοι μύθοι αποτελούν πλατωνική επινόηση και άλλοι στηρίζονται σε προγενέστερες παραδόσεις· άλλοι είναι αλληγορικές ή διδακτικές διηγήσεις και άλλοι έχουν τη μορφή μυθολογικού παραδείγματος ή μιας θεωρητικής κατασκευής για τη δημιουργία του κόσμου.

Μέσα από την ανάγνωση επιλεγμένων μύθων θα επιχειρήσουμε να κατανοήσουμε τα βασικά χαρακτηριστικά τους και να διακρίνουμε τον ρόλο τους στην εξέλιξη του κάθε διαλόγου. Ανάμεσα στα θέματα που θα μας απασχολήσουν είναι:

- Πότε και γιατί ο Πλάτων επιλέγει τον μύθο; Έχει ο φιλοσοφικός μύθος ηθικο-παιδαγωγική ή και γνωσιο-θεωρητική αξία;
- Έχει ο εἰκὼς μῦθος αξιώσεις αλήθειας και καθολικότητας ή επιλέγεται επειδή πραγματεύεται θέματα για τα οποία είναι δύσκολη ή αδύνατη η ελέγξιμη γνώση;
- Μπορεί και υπό ποιες προϋποθέσεις ο φιλοσοφικός μύθος να συμπληρώσει το διαλεκτικό επιχείρημα και να συμβάλει στην αναζήτηση της αλήθειας;

ΦΚ 295 ***Αριστοτέλης, Ηθικά Νικομάχεια, βιβλίο Κάππα*** **Παντελής Γκολίτσης**

Στο δέκατο και τελευταίο βιβλίο των *Ηθικών Νικομαχείων* ο Αριστοτέλης συζητά πρωτίστως την ηδονή, την οποία προγενέστεροι φιλόσοφοι ταύτιζαν με το αγαθό. Ορίζει την ηδονή και εξηγεί ποιες ηδονές αξίζει να επιδιώκουμε, συνδέοντας τις τελευταίες με τον *σπουδαῖον*, δηλαδή τον άνθρωπο που έχει υψηλό ηθικό χαρακτήρα. Η συζήτηση για την ηδονή οδηγεί τελικά στη συζήτηση για την *εὐδαιμονίαν*, η κατανόηση της οποίας αποτελεί τον τελικό σκοπό ολόκληρης της πραγματείας. Ως «τέλεια ευδαιμονία» ορίζεται εδώ η δραστηριότητα που είναι σύμφωνη με την ύψιστη αρετή, δηλαδή την αρετή του *νοῦ*, η οποία «αθανατίζει» τον άνθρωπο. Στο μάθημα θα διαβαστεί και θα εξηγηθεί το σύνολο του βιβλίου.

ΙΙΙ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (6 ECTS)

Φ381 ***Θωμάς Ακινάτης, Περί του όντος και της ουσίας*** **Παντελής Γκολίτσης**

Το σχετικά σύντομο έργο *Περί του όντος και της ουσίας* (*De ente et essentia*) ή *Περί του είναι και της ουσίας* (*De esse et essentia*), το οποίο ο Θωμάς Ακινάτης (1225-1274) συνέγραψε το 1252 για τους μοναχούς του Κολλεγίου των Ιακωβίνων στο Παρίσι, αποτελεί ένα περιεκτικό εγχειρίδιο μεταφυσικής στο οποίο εξηγούνται οι θεμελιώδεις έννοιες του *εἶναι* (*esse*), του *ὄντος* (*ens*) και της *οὐσίας* (*essentia*) – τις οποίες ο Ακινάτης αντλεί από την αριστοτελική φιλοσοφία – σε σχέση με τις υλικές και άυλες κτιστές υποστάσεις (*substantiae*), καθώς και με τον άυλο άκτιστο θεό. Το μάθημα στοχεύει επίσης στην εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με βασικές έννοιες της σχολαστικής μεταφυσικής.

Φ531 ***Γνωσιοθεωρία 18ος, 19ος αιώνας*** **Μαρία Δασκαλάκη**

Downloaded from eduguide.gr

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η εξέταση της θεωρητικής φιλοσοφίας, η οποία αναπτύσσεται στην Ευρώπη κατά τον 18ο και τον 19ο αιώνα. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα παρακολουθήσουμε τη σταδιακή ανάπτυξη θεωριών για τη γνώση που, σε συνδυασμό με την ενδυνάμωση της φυσικής επιστήμης, υπονομεύουν και αποδυναμώνουν το θεοκρατικό-τελεολογικό μοντέλο ερμηνείας του κόσμου. Αποκορύφωμα όλης αυτής της κίνησης γνώσης του αντικειμένου με έλλογα μέσα αποτελεί η διατύπωση της κριτικής φιλοσοφίας του Ιμμάνουελ Καντ, του οποίου τις γνωσιοθεωρητικές απόψεις θα αναλύσουμε εκτενέστερα. Στη συνέχεια θα παρακολουθήσουμε πώς η καντιανή στροφή στις γνωστικές ικανότητες του υποκειμένου ανακινούν νέα ερωτήματα και ανοίγουν νέες προοπτικές στη φιλοσοφία, ερωτήματα που θα οδηγήσουν στην εμφάνιση ενός νέου φιλοσοφικού ρεύματος, του γερμανικού ιδεαλισμού. Η μελέτη των απόψεων των επιφανέστερων εκπροσώπων του γερμανικού ιδεαλισμού για τη γνώση και την αλήθεια θα αποτελέσει τον τελευταίο κύκλο των παραδόσεων στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος.

Φ549 ***Κράτος και φυσικό δίκαιο στον Σπινόζα και τον Χομπς*** **Δημήτρης Αθανασάκης**

Το μάθημα είναι μια εισαγωγή στην πολιτική φιλοσοφία του Σπινόζα και του Χομπς. Εξετάζεται η γένεση της πολιτικής κοινωνίας, η έννοια του κοινωνικού συμβολαίου, η φύση και τα όρια της πολιτικής εξουσίας σε σχέση με το φυσικό δίκαιο των ατόμων: σε αντίθεση με τον Χομπς, ο Σπινόζα δείχνει ότι το φυσικό δίκαιο διατηρείται ακέραιο στην πολιτική κατάσταση. Η ίδια η έννοια του κοινωνικού συμβολαίου δεν είναι για τον Σπινόζα παρά μια θεωρητική εικασία ανίκανη να εξηγήσει τους πραγματικούς όρους της συγκρότησης και της διατήρησης του κράτους.

Φ550 ***Εισαγωγή στην Αριστοτελική θεωρία του όντος*** **Θεόδωρος Πενολίδης**

Στο μάθημα αυτό το ενδιαφέρον εστιάζεται σε ένα εξαιρετικά σημαντικό θέμα της αριστοτελικής φιλοσοφίας, στην επιστήμη του όντος ως όντος, στην οποία επιχειρείται η θεμελίωση της παραδοσιακής φιλοσοφίας. Το αντικείμενο αυτής της επιστήμης προσδιορίζεται από τον Αριστοτέλη στα Βιβλία Α, Ε, Κ, Λ, αλλά και σε άλλα σημεία της Μεταφυσικής του. Εν τούτοις, μόνο στο βιβλίο Γ διασαφηνίζεται αναλυτικά το πρόγραμμα αυτής της επιστήμης, που συντελεί ώστε η ίδια να είναι μία και μοναδική, και επίσης στο Γ ο Αριστοτέλης προσδιορίζει ακριβέστερα την φύση του αντικειμένου της ως άνω επιστήμης.

Φ551 ***Χέρμπερτ Μαρκούζε: «Ο μονοδιάστατος άνθρωπος»*** **Κωνσταντίνος Καβουλάκος**

Στο μάθημα θα διαβάσουμε και θα συζητήσουμε κεντρικές θέσεις του *Μονοδιάστατου ανθρώπου* (1964) του Χέρμπερτ Μαρκούζε, ενός έργου που άνοιξε νέες προοπτικές στη μεταπολεμική κριτική θεωρία, ενώ αποτέλεσε βασική αναφορά των κινημάτων του 1960. Στο φιλοσοφικό επίπεδο, το έργο αυτό υπερασπίζεται μια θεωρία του διαλεκτικού λόγου, η οποία δεν υποχωρεί προς τον ιδεαλισμό. Ο *Μονοδιάστατος άνθρωπος* συζητήθηκε ευρύτατα τόσο για την κεντρική διάγνωση για τον σύγχρονο «μονοδιάστατο» πολιτισμό, όσο και για τις κριτικές θέσεις του για την ουδετερότητα ή μη ουδετερότητα της επιστήμης και της τεχνολογίας, επηρεάζοντας καθοριστικά τη σύγχρονη κριτική της επιστήμης και της τεχνολογίας. Με αυτή την έννοια διατηρεί μια σημαντική επικαιρότητα ενόψει των νέων προβλημάτων του σύγχρονου τεχνολογικού πολιτισμού

Φ552 ***David Hume: "Έρευνα για την ανθρώπινη νόηση"*** **Μαρία Δασκαλάκη**

Η *Έρευνα για την ανθρώπινη νόηση*, γραμμένη από τον εμπειριστή φιλόσοφο David Hume και δημοσιευμένη το 1748, αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη κείμενα της νεωτερικότητας, εφόσον σε αυτό ο

Downloaded from eduguide.gr

Hume έθεσε σε αμφισβήτηση την αναγκαιότητα της αιτιακής σχέσης. Στην ανάγνωσή μας θα επικεντρωθούμε στις βασικές διακρίσεις των όρων γνώσης που προϋποθέτει ο Hume και στη διερεύνηση των σχέσεων ανάμεσά τους. Στη συνέχεια, θα επικεντρωθούμε στη σχέση αιτιότητας, της οποίας η αναγκαιότητα θεωρείται μέχρι εκείνη τη στιγμή αναμφισβήτητη, και θα εξετάσουμε τις αντιρρήσεις του Hume αναφορικά με τη βεβαιότητα της αιτιακής σχέσης.

Φ553 ***Ηθική των ζώων: Θεωρίες ηθικών δικαιωμάτων*** **Κωνσταντίνος Σαργέντης**

Η ηθική των ζώων είναι ένας κλάδος της εφαρμοσμένης ηθικής που αφορά τη σχέση του ανθρώπου με τα ζώα και ειδικά το ερώτημα για την ηθικώς ορθή στάση του ανθρώπου απέναντι σε αυτά. Έχουν τα ζώα δικαιώματα; Έχουν αξία ή αξιοπρέπεια; Ποια είναι και πώς οριοθετούνται τα καθήκοντά μας απέναντί τους; Η σχετική συζήτηση, σχετικά πρόσφατη στην ιστορία της φιλοσοφίας, τα τελευταία χρόνια γνωρίζει μεγάλη άνθηση στη διεθνή φιλοσοφική κοινότητα. Από την άποψη των φιλοσοφικών ρευμάτων, στην ηθική των ζώων συναντώνται ο ωφελιμισμός, η καντιανή παράδοση, οι θεωρίες ηθικών δικαιωμάτων, η ηθική της συμπάθειας, η συμβολαιοκρατία, η αρεταϊκή ηθική. Στο μάθημα θα εστιάσουμε στις θεωρίες ηθικών δικαιωμάτων και ειδικά σε αυτήν του Tom Regan.

Φ554 ***Η πολιτική φιλοσοφία του Hegel*** **Χαρίλαος Σταμπουλής**

Το μάθημα διερευνά τις βασικές ιδέες του Hegel για το δίκαιο, την ηθική και την πολιτική, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον στην κατανόηση της διαλεκτικής θεωρησιακής μεθόδου συγκρότησης των πολιτικών φιλοσοφικών εννοιών.

Φ555 ***John Dewey: Πειραματισμός και εκπαίδευση*** **Δημήτριος Αλεξάκης**

Το μάθημα εστιάζει στη φιλοσοφική σκέψη του John Dewey και στη σύνδεσή της με την εκπαίδευση. Αρχικά θα εξετάσουμε την πραγματιστική φιλοσοφία του Dewey με έμφαση στην έννοια της εμπειρίας, του σκέπτεσθαι και της γνώσης. Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τη νατουραλιστική μεταφυσική του Dewey και τη θεωρία του περί δημοκρατίας με έμφαση στην έννοια της επικοινωνίας. Τέλος, θα αναλύσουμε τη σύνδεση της φιλοσοφικής του σκέψης με την προοδευτική παιδαγωγική.

Φ556 ***Φιλοσοφία της τέχνης: ωραίο και υψηλό*** **Γεώργιος Ζωγραφίδης**

Σκοπός της παράδοσης είναι η εισαγωγή στη φιλοσοφία της τέχνης, τις βασικές έννοιες και τα προβλήματά της, με άξονα δύο κεντρικές αισθητικές κατηγορίες, το ωραίο και το υψηλό, και με αναφορά στην ιστορία της τέχνης. Βασικές θεματικές: Το αισθητό ωραίο ως απόκρυψη του όντος: η πλατωνική εικονολογία και η επίθεση στην τέχνη (*Πολιτεία* βιβλίο 10). Το μεταφυσικό ωραίο: η νεοπλατωνική καλολογία (Πλωτίνος, *Περὶ τοῦ καλοῦ*). Το ύψηλόν: Ψευδο-Λογγίνος, *Περὶ ὕψους*. Η διαμάχη για την αναπαριστατικότητα του ωραίου και το βυζαντινό υψηλό: βυζαντινή εικονομαχία και τέχνη. Νεότερες αισθητικές κατηγορίες: Η αντικειμενικότητα του ωραίου – Αναγέννηση (Leon Battista Alberti, *Περί ζωγραφικής*). Η υποκειμενικότητα της αισθητικής εμπειρίας: David Hume, *Το κριτήριο του γούστου* – Edmund Burke, *Περί του υψηλού και του ωραίου*. Στοιχεία καντιανής αισθητικής: I. Kant, *Κριτική της κριτικής δύναμης*. Το υψηλό και ο Ρομαντισμός: θεωρία και τέχνες. Η υπονόμευση του ωραίου και του υψηλού: Walter Benjamin, *Το έργο τέχνης την εποχή της τεχνικής αναπαραγωγιμότητάς του* – Jean-François Lyotard για το υψηλό. Η επιστροφή του ωραίου: H.-G. Gadamer και Roger Scruton.
Απαραίτητη είναι η παρακολούθηση της ιστοσελίδας του μαθήματος στο e-learning.

ΦΠ105 ***Θεωρία Δημοκρατίας και Εκπαίδευση*** **Δημήτριος Αλεξάκης**

Downloaded from eduguide.gr

Το μάθημα στοχεύει στην εξέταση τη σχέσης της θεωρίας της δημοκρατίας με την εκπαίδευση. Αρχικά θα εξετάσουμε τις πολλαπλές νοηματοδοτήσεις της έννοιας της δημοκρατίας και τον τρόπο με τον οποίο αυτές κατανοούν τον ρόλο και τη λειτουργία της εκπαίδευσης εστιάζοντας στα ρεύματα της προοδευτικής και κριτικής παιδαγωγικής. Στη συνέχεια, θα αναλύσουμε τη σύγχρονη συζήτηση για την καλλιέργεια της δημοκρατικής πολιτειότητας στην εκπαίδευση συσχετίζοντάς την με τις διαφορετικές κατανοήσεις της δημοκρατίας.

Downloaded from eduguide.gr

Χειμερινό εξάμηνο

Ι. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ (5 ECTS)

ΕΙΣΠ 100 *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική* *Ασκήσεις* — **Γεώργιος Ζαρίφης, Όλγα Παντούλη**

Το μάθημα Εισαγωγή στην Παιδαγωγική απευθύνεται σε φοιτητές και φοιτήτριες με στόχο την κριτική και διευρυμένη ανάλυση της παιδαγωγικής ως μιας βαθιά ανθρώπινης, πολιτισμικής και πολιτικής διεργασίας. Η παιδαγωγική δεν προσεγγίζεται εδώ ως ένα σύνολο τεχνικών διδασκαλίας, αλλά ως ένα δυναμικό πεδίο θεωρητικής και πρακτικής αναστοχαστικότητας-ιστορικά θεμελιωμένο, κοινωνικά ενσωματωμένο και ηθικά φορτισμένο. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ενθαρρύνονται να σκεφτούν κριτικά πάνω στα πολλαπλά νοήματα και τις πρακτικές της εκπαίδευσης, και να εμβαθύνουν στους παράγοντες που επηρεάζουν τι διδάσκεται, σε ποιους και ποιες, πώς και γιατί.

Ξεκινώντας με θεμελιώδη ερωτήματα για τη φύση και τους σκοπούς της εκπαίδευσης, το μάθημα εξετάζει τις ιστορικές, φιλοσοφικές και κοινωνικοπολιτικές βάσεις της παιδαγωγικής σκέψης. Αναδεικνύει τον/την μαθητή/μαθήτρια ως ένα πολύπλοκο υποκείμενο διαμορφωμένο από την ταυτότητα, την εμπειρία και τη διαθεματικότητα, ενώ ταυτόχρονα αναγνωρίζει τον ρόλο της οικογένειας, της κοινότητας και των άτυπων χώρων μάθησης στις μαθησιακές διαδρομές. Στη συνέχεια, η προσοχή στρέφεται στον ρόλο του/της εκπαιδευτικού - όχι απλώς ως μεταδότη/ μεταδότριας γνώσης, αλλά ως ηθικού, συναισθηματικού και διαπροσωπικού φορέα που συνδιαμορφώνει το μαθησιακό περιβάλλον. Εξετάζονται επίσης τα προγράμματα σπουδών: πώς κατασκευάζονται, ποιοι αποφασίζουν το περιεχόμενο, και πώς η εξουσία, η ιδεολογία και η πολιτική διαπλέκονται στη διδακτική πράξη. Το μάθημα εστιάζει στις κοινωνικές ανισότητες στην εκπαίδευση, εξετάζοντας πώς οι ταξικές διαφορές, το φύλο, η μετανάστευση, η φυλή και η αναπηρία επηρεάζουν την πρόσβαση και την εμπειρία της μάθησης. Αυτά τα θέματα προσεγγίζονται διαθεματικά και με στοχασμό πάνω στις παιδαγωγικές προσεγγίσεις που απαιτούνται.

Στο δεύτερο μισό, το μάθημα εξετάζει τις προκλήσεις της σύγχρονης εκπαίδευσης: την επίδραση των ψηφιακών και μετα-ψηφιακών περιβαλλόντων, τη διά βίου μάθηση, την εκπαίδευση ενηλίκων και τη λαϊκή εκπαίδευση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις παγκόσμιες και αποαποικιοκρατικές οπτικές, στην αναγνώριση πολλαπλών γνωσιακών παραδόσεων και στη θεματική της επιστημονικής και πολιτισμικής δικαιοσύνης.

Το μάθημα ολοκληρώνεται με τη μελέτη της δημοκρατικής εκπαίδευσης και της κριτικής παιδαγωγικής, ενθαρρύνοντας τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να αντιληφθούν την εκπαίδευση όχι μόνο ως προετοιμασία για τη ζωή, αλλά ως έναν τρόπο ζωής που καλλιεργεί την πράξη, τη συνείδηση και τη συλλογικότητα για κοινωνικό μετασχηματισμό. Με το πέρας του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν αναπτύξει ένα ευρύ εννοιολογικό πλαίσιο και κριτική αντίληψη για την κατανόηση της εκπαίδευσης στις ποικίλες μορφές της, και θα είναι σε θέση να προσεγγίσουν την εκπαιδευτική τους ταυτότητα με αναστοχαστικότητα, ήθος και κοινωνική ευθύνη.

Downloaded from eduguide.gr

ΣΧΠ ΙΙ 400 ***Σχολική Παιδαγωγική ΙΙ: Διδασκαλία και Προγράμματα Σπουδών (προετοιμασία, διεξαγωγή, αξιολόγηση διδασκαλίας) Σπείρα 1 της Πρακτικής Άσκησης (Πρώτος κύκλος Πρακτικής Άσκησης)*** **Βασιλική Παπαδοπούλου**

Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου

Όλγα Παντούλη

Σε αυτό το μάθημα που συνδέεται άμεσα με την 1η Σπείρα της Πρακτικής Άσκησης θα γίνει πραγμάτευση βασικών θεμάτων της Σχολικής Παιδαγωγικής, τα οποία θα αντληθούν από τους εξής άξονες: παρατήρηση διδασκαλίας, θεωρία του σχολείου και θεωρία της διδασκαλίας, και τέλος θεωρία των αναλυτικών προγραμμάτων. Σε σχέση με τον άξονα της παρατήρησης διδασκαλίας θα γίνει πραγμάτευση βασικών ζητημάτων που σχετίζονται με αυτήν, η οποία είναι σημαντική τόσο στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των υποψήφιων εκπαιδευτικών όσο και σε σχέση με την καθημερινότητα του ίδιου του σχολείου. Σε σχέση με τον άξονα της θεωρίας του σχολείου θα πραγματευθούμε ζητήματα που σχετίζονται με το σχολείο ως θεσμό και τις λειτουργίες του και θα δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στην οργανωτική /διοικητική διάσταση της θεσμοθετημένης εκπαίδευσης. Επίσης σε αυτόν τον άξονα θα πραγματευθούμε ζητήματα που σχετίζονται με το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Στον τρίτο άξονα θα γίνει πραγμάτευση του ζητημάτων που σχετίζονται με τη θεωρία διδασκαλίας όπως είναι οι αρχές, οι μορφές και οι μέθοδοι διδασκαλίας, η παιδαγωγική και διδακτική διάσταση του σχολικού χώρου σε όλα του τα επίπεδα, αλλά και ζητήματα που συνδέονται με το σχεδιασμό της διδασκαλίας. Ο σχεδιασμός διδασκαλίας είναι ένα εργαλείο αρχικά απαραίτητο στην 1η αλλά και στις υπόλοιπες Σπείρες της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών και φοιτητριών για να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται πώς και τι και γιατί θα παρατηρήσουν οτιδήποτε, αλλά επίσης ένα εργαλείο απαραίτητο για τη διεξαγωγή και την αξιολόγησή κάθε διδασκαλίας στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική κάθε εκπαιδευτικού. Στον τελευταίο άξονα θα πραγματευθούμε βασικά ζητήματα που σχετίζονται με το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των αναλυτικών προγραμμάτων, όπως το ζήτημα των σκοπών της αγωγής και της εκπαίδευσης, το ζήτημα της επιλογής αλλά και οργάνωσης και διάταξης των γνωστικών περιεχομένων που θα αναχθούν σε αντικείμενα διδασκαλίας.

ΕΨ 900 ***Εκπαιδευτική Ψυχολογία*** **Κατερίνα Δούναβη**

Η εκπαιδευτική ψυχολογία είναι ένα σύνθετο επιστημονικό πεδίο που αφορά τις διεργασίες ανάπτυξης και μάθησης σε εκπαιδευτικά πλαίσια καθόλη τη διάρκεια της ζωής. Μελέτες από τον κλάδο της εκπαιδευτικής ψυχολογίας μας δίνουν εργαλεία για να βελτιώσουμε τη διδασκαλία, να αυξήσουμε τα κίνητρα και να αξιολογήσουμε την πρόοδο, επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν καίριες δεξιότητες και να γίνουν πιο αποτελεσματικοί.

Αυτό το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στον κλάδο της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και στη διδασκαλία ως τέχνη και επιστήμη. Στα πλαίσια του μαθήματος, εξετάζονται η γλωσσική και γνωστική ανάπτυξη, οι ατομικές διαφορές η κοινωνικοπολιτισμική διαφορετικότητα, οι μαθητές με ιδιαιτερότητες, τα κίνητρα και εύρος θεωριών μάθησης, συμπεριλαμβανομένων των συμπεριφορικών, κοινωνικογνωστικών και κονστρουκτιβιστικών προσεγγίσεων. Αναλύονται συγκεκριμένες τεχνικές σχεδιασμού και διδασκαλίας και παρουσιάζονται στρατηγικές αξιολόγησης της προόδου.

Downloaded from eduguide.gr

ΙΙ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ (6 ECTS)

701 ***Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)*** **Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου**

Αντικείμενο μελέτης και έρευνας είναι ο τρόπος διδασκαλίας της νεοελληνικής γλώσσας στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Παρουσιάζονται βασικά στοιχεία διδακτικής της γλώσσας, η μέθοδος «Project», το περιεχόμενο και οι κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων ως προς το συγκεκριμένο μάθημα.

702 ***Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)*** **Φωτεινή Τολούδη**

Το μάθημα αποτελεί την εκπαίδευση των φοιτητών και φοιτητριών στη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας και ολοκληρώνεται με την άσκησή τους σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Ανήκει στη Β΄ Σπείρα της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε ολιστικούς τρόπους διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας. Με βάση τα ευρήματα της Σχολικής Παιδαγωγικής, της Παιδαγωγικής Ψυχολογίας και της Διδακτικής Μεθοδολογίας της Ιστορίας εφαρμόζεται, κατά κύριο λόγο, το κονστρουκτιβιστικό παιδαγωγικό μοντέλο με στόχο την κατανόηση – στον μέγιστο δυνατό βαθμό - του τρόπου κατάκτησης της γνώσης (to learn how to learn).

Ζητούμενο της πρακτικής άσκησης είναι να επιτευχθεί μάθηση διά της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, καλλιεργώντας την ψυχολογία του/της ερευνητή/τριας, ασκούνται στην παρατήρηση διδασκαλίας σε σχολική τάξη της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στην ανάλυση των ευρημάτων της έρευνάς τους, στην οργάνωση σεναρίου διδασκαλίας με βάση τα ευρήματα αυτής της έρευνας, στη διδασκαλία τους σε πλαίσιο μικροδιδασκαλίας και τέλος στη διδασκαλία στην τάξη. Δεξιότητες που καλλιεργούνται διά της άσκησής τους, όπως η παρατήρηση, η κριτική προσέγγιση, η ενσυναίσθηση και η ερμηνεία αποτελούν χρήσιμα εφόδια, όχι μόνο για την επαγγελματική τους αλλά και, ευρύτερα, για την προσωπική τους ανάπτυξη.

Αναλύονται θεματικές ενότητες από **όλες τις ιστορικές περιόδους – αρχαιότητα, μέσοι χρόνοι, νεότερη και σύγχρονη εποχή - και από όλες τις τάξεις της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διδασκαλία της Ιστορίας διά της ανάλυσης ιστορικών πηγών με κριτική και ολιστική προσέγγιση και στόχο την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και την ανάπτυξη ιστορικής συνείδησης. Οι προσεγγίσεις κινούνται στον άξονα των νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών.

Αναδεικνύεται, επίσης, ο πολιτικός και κοινωνικός ρόλος των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο, ιδιαίτερα για τις παρελθούσες δεκαετίες, καθώς και η μορφωτική αξία του μαθήματος της Ιστορίας, διά παραδειγμάτων από τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Το μάθημα έχει, κυρίως, εργαστηριακή μορφή. Η επαρκής προετοιμασία των εκπαιδευόμενων – παρατήρηση σχολικής διδασκαλίας (κοινωνική έρευνα), ανάλυση των ευρημάτων αυτής της έρευνας, αναστοχασμός, μελέτη της ιστοριογραφίας, εκπόνηση σεναρίων διδασκαλίας με κριτική και ολιστική προσέγγιση ιστορικών πηγών και παρουσίασή τους σε πλαίσιο μικροδιδασκαλίας – αποτελούν προϋπόθεση για να τους δοθεί η έγκριση να υλοποιήσουν διδασκαλία σε σχολική τάξη στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης. Για τους λόγους αυτούς και η ουσιαστική παρουσία τους στο μάθημα είναι

Downloaded from eduguide.gr

υποχρεωτική. Τέλος, σε κάθε εξάμηνο είναι προγραμματισμένη διάλεξη από επισκέπτη καθηγητή πανεπιστημίου της αλλοδαπής.

703 ***Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)*** **Τριανταφυλλιά Γιάννου**

Το μάθημα εστιάζει σε θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα σχετικά με τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Μέση Εκπαίδευση. Εξετάζονται διεξοδικά οι κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων, τα σχολικά εγχειρίδια, το περιεχόμενο και η μεθοδολογία της διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών (από το πρωτότυπο ή από μετάφραση) υπό το πρίσμα των πορισμάτων της σύγχρονης Γλωσσολογίας και Παιδαγωγικής.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση των διεθνών τάσεων στη διδασκαλία των κλασικών γλωσσών, οι οποίες σηματοδοτούν τη μετατόπιση του ενδιαφέροντος από γλωσσοκεντρικές προς κειμενοκεντρικές διδακτικές παραδόσεις και από τον κλασικό στον κριτικό γραμματισμό — σε συνδυασμό με ερμηνευτικές, διαθεματικές, βιωματικές και διαπολιτισμικές προσεγγίσεις. Παράλληλα, επιδιώκεται η αξιοποίηση ψηφιακών μέσων (ειδικά σωμάτων κειμένων και ηλεκτρονικών λεξικών), πολυτροπικών σημειωτικών πόρων και εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης τόσο κατά την εκπαιδευτική διαδικασία όσο και κατά τον σχεδιασμό διδακτικών σεναρίων και εκπαιδευτικού υλικού, ώστε να συνεισφέρουν στην ανανέωση της διδακτικής μεθοδολογίας και πράξης.

Υπερβαίνοντας τη διχοτομία μεταξύ του παλαιού και του νέου ή του παραδοσιακού και του καινοτόμου, η διδακτική προσέγγιση του μαθήματος δεν εξαντλείται στη γλωσσική, γραμματολογική και πραγματολογική επεξεργασία των κειμένων, αλλά εδράζεται σε μια λειτουργική αναγνωστική θεώρηση, σε συνδυασμό με κατάλληλα επιλεγμένους εκπαιδευτικούς πόρους και εναλλακτικές διδακτικές πρακτικές. Υπό αυτήν την οπτική, το περιεχόμενο, οι μέθοδοι και οι στόχοι αλληλοπροσδιορίζονται με γνώμονα την ανάπτυξη των εγγράμματων ταυτοτήτων των μαθητών και μαθητριών.

Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιείται Πρακτική Άσκηση των φοιτητών και φοιτητριών σε συνεργαζόμενες σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης..

ΙΙΙ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (6 ECTS)

Α΄ Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας

Π 1000 ***Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα*** **Δημήτρης Σταμοβλάσης**

Το μάθημα αυτό έχει τρία μέρη: (α) Επιστημολογικές προϋποθέσεις της Μεθοδολογίας της Έρευνας, (β) Μεθοδολογία και (γ) Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της Στατιστικής.

(α) Επιστημολογικές προϋποθέσεις της Μεθοδολογίας: Στο πρώτο μέρος θα γίνει εισαγωγή στις επιστημολογικές προϋποθέσεις της επιστημονικής έρευνας, όπως έννοια και σκοπός της επιστήμης, γενίκευση, επιστημονική εξήγηση και πρόγνωση, διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων, εμπειρικό περιεχόμενο των υποθέσεων και θεωριών, διεύρυνση της γνώσης και επιστημονική πρόοδος. Διαφορές και ομοιότητες των Φυσικών και των Κοινωνικών Επιστημών: νομοθετικές και ιδιογραφικές επιστήμες.

(β) Μεθοδολογία: Στο δεύτερο μέρος θα αναπτυχθούν οι κυριότερες μέθοδοι συλλογής δεδομένων, όπως η συνέντευξη, επισκόπηση, παρατήρηση, κοινωνιομετρία κλπ. και θα αναλυθούν οι διαφορετικές

Downloaded from eduguide.gr

λειτουργίες των ποσοτικών και των ποιοτικών μεθόδων στο πλαίσιο της λογικής της επιστημονικής έρευνας.

(γ) Εισαγωγή στη Στατιστική: Εδώ θα εξηγηθούν οι βασικές έννοιες της Περιγραφικής Στατιστικής, όπως οι δείκτες κεντρικής τάσης, δείκτες διασποράς, κατανομές συχνότητας των μεταβλητών, διασταύρωση μεταβλητών σε πίνακες διπλής εισόδου, δείκτες στατιστικής συνάφειας, απλή ανάλυση δεδομένων. Στο δεύτερο μέρος θα αναπτυχθούν ορισμένες βασικές έννοιες της Επαγωγικής Στατιστικής, όπως η κανονική κατανομή, τα επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας, τα διαστήματα εμπιστοσύνης και ο στατιστικός έλεγχος των υποθέσεων. Επισημαίνεται ότι η κατανόηση της θεματικής τόσο της Μεθοδολογίας όσο και της Στατιστικής απαιτεί ουσιαστικά την παρακολούθηση του μαθήματος.

Οι εξετάσεις γίνονται με γραπτές δοκιμασίες και με εκπόνηση μικρών εργασιών.

Β΄ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

Π 1507 ***Ιστορία της Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στην Ελλάδα: Το "παράδειγμα" των Φιλοσοφικών Σχολών*** **Βασίλης Α. Φούκας**

Σκοπός του σεμιναρίου είναι οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες σε αυτό να μελετήσουν τη διαχρονική εξέλιξη της ελληνικής Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης από το 1837, έτος ίδρυσης του Πανεπιστημίου Αθηνών, έως τη Μεταπολίτευση (1974). Η έμφαση θα δοθεί στις Φιλοσοφικές Σχολές Πανεπιστημίων, Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Ιωαννίνων.

Οι επιμέρους *στόχοι* του σεμιναρίου μπορούν να συνοψισθούν ως εξής: Οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες

α) να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τις ιδιαίτερες συνθήκες ίδρυσης και λειτουργίας των δύο Πανεπιστημίων (Αθηνών 1837 και Θεσσαλονίκης 1926) καθώς και του Παραρτήματος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ()

β) να μελετήσουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του διδακτικού προσωπικού, διαχρονικά και συγκριτικά,

γ) να μελετήσουν τα προγράμματα σπουδών και να ερμηνεύσουν κάθε φορά τον προσανατολισμό τους (επιστημονικός ή/και επαγγελματικός),

δ) να μελετήσουν και να ερμηνεύσουν την κοινωνική φυσιογνωμία των Σχολών,

ε) να παρουσιάσουν και να ερμηνεύσουν το περιεχόμενο των παιδαγωγικών σπουδών στις Σχολές αυτές, διαχρονικά και συγκριτικά.

Στο σεμινάριο αυτό οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έρθουν σε επαφή με πολλαπλές πηγές (νομοθετικά κείμενα, αρχειακό υλικό: πρακτικά συνεδριάσεων, εκθέσεις πεπραγμένων, επετηρίδες, εφημερίδες και ημερολόγια κ.λπ.) για την αναπαράσταση του ιστορικού φαινομένου, τις οποίες θα κληθούν να προσεγγίσουν με δύο, κυρίως, μεθοδολογικά 'παραδείγματα' ανάλυσης και ερμηνείας, την ιστορική-ερμηνευτική μέθοδο και την ποιοτική ανάλυση περιεχομένου, με κριτήριο κάθε φορά τη μορφή του προς εξέταση υλικού.

Π 1602 ***Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στην Παιδαγωγική*** **Εντεταλμένος διδάσκων**

Downloaded from eduguide.gr

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην ποιοτική μεθοδολογία, εφαρμοσμένη στην Παιδαγωγική, την Ψυχολογία, τις Επιστήμες της Αγωγής και στις Κοινωνικές Επιστήμες γενικότερα. Αναλύονται οι βασικές φιλοσοφικές θεωρήσεις της κοινωνικής πραγματικότητας και το επιστημολογικό πλαίσιο που διέπει την ποιοτική μεθοδολογία. Αποδίδεται έμφαση στο σχεδιασμό και την υλοποίηση ερευνητικών σχεδίων με τις βασικές μεθόδους συλλογής δεδομένων, όπως η συνέντευξη, η παρατήρηση και οι ομάδες εστίασης. Παρουσιάζονται, επίσης, οι κυριότερες μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων, όπως η ανάλυση λόγου, η θεμελιωμένη θεωρία, η θεματική ανάλυση, οι φαινομενολογικές και ερμηνευτικές μέθοδοι, η αφηγηματική ανάλυση και η ανάλυση περιεχομένου. Ακόμη, εξετάζονται οι μεθοδολογίες εθνογραφικών προσεγγίσεων και έρευνας δράσης. Επιπλέον, εξετάζονται κριτήρια αξιολόγησης, καθώς και ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας στην ποιοτική κοινωνική έρευνα. Τέλος, παρουσιάζονται σύγχρονες εφαρμογές της τεχνολογίας που υπηρετούν την ποιοτική έρευνα, όπως δημοφιλή λογισμικά που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση δεδομένων.

Π 1707 ***Σύγκριση προγραμμάτων διδασκαλίας Ελλάδας και Γερμανίας*** **Αναστασία Κεσίδου**

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις ανάπτυξης προγραμμάτων διδασκαλίας, να συγκρίνουν βασικές διαστάσεις του γερμανικού και του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, να ανιχνεύσουν την εκπαιδευτική πολιτική που αφορά την ανάπτυξη και την εφαρμογή των προγραμμάτων διδασκαλίας στις δύο χώρες και να ασκηθούν στην ανάλυση των προγραμμάτων διδασκαλίας (curriculum analysis).

Περιεχόμενο μαθήματος: Σύγκριση, προγράμματα διδασκαλίας, εκπαίδευση στην Ελλάδα και τη Γερμανία: εισαγωγή στη θεματική (1ο μάθημα), Διεθνείς συγκριτικές μελέτες επίδοσης των μαθητών και προγράμματα διδασκαλίας (2ο μάθημα), Τύποι προγραμμάτων διδασκαλίας (περιεχομένου, στοχοκεντρικό, διαδικασίας, αποτελέσματος) - ομάδα σχεδιασμού του προγράμματος διδασκαλίας (3ο μάθημα), Σκοποί και στόχοι, περιεχόμενα, μέθοδοι, μέσα διδασκαλίας και μάθησης, αξιολόγηση προγραμμάτων διδασκαλίας (4ο, 5ο και 6ο μάθημα), «Γιατί σύγκριση;» Στόχοι και κατευθύνσεις της Συγκριτικής Παιδαγωγικής (7ο μάθημα), Η εκπαίδευση στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (8ο μάθημα), Από τα Αναλυτικά Προγράμματα (1985) στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Α.Π.Σ.) (2003) (9ο μάθημα), Νέα πιλοτικά Προγράμματα Σπουδών (2011)- Νέα Προγράμματα Σπουδών (2021) (10ο μάθημα), Προγράμματα Διδασκαλίας στη Βάδη-Βυρτεμβέργη: οι μεταρρυθμίσεις του 1994, του 2004 και του 2016 (11ο μάθημα), Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.), Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Α.Π.Σ.) και σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας στην Ελλάδα (12ο μάθημα), Το Πρόγραμμα Διδασκαλίας της Ιστορίας στη Βάδη-Βυρτεμβέργη (13ο μάθημα).

Π 1807 ***Συνεχιζόμενη εκπαίδευση. Δια Βιου μάθηση. Θεωρία & πράξη*** **Γεώργιος Ζαρίφης**

Το μάθημα αυτό έχει ως κύριο στόχο την εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με εκείνα τα ζητήματα που σχετίζονται με το περιεχόμενο των όρων Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση και με τον προσδιορισμό του πλαισίου αναφοράς τους, το οποίο αν και στις συνειδήσεις των περισσότερων ταυτίζεται με την εκπαίδευση των ενηλίκων, δεν περιορίζεται μόνο σε αυτήν. Συγκεκριμένα στο μάθημα παρουσιάζονται και ερμηνεύονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δύο εννοιών, αλλά και το πως αυτές συνδέονται μεταξύ τους σε πρακτικό κυρίως επίπεδο μέσω τυπικών, μη τυπικών ή κατά συνθήκη τυπικών εκπαιδευτικών διαδικασιών αλλά και μέσω άτυπων διαδικασιών μάθησης. Εξετάζεται επίσης ο τρόπος με τον οποίο οι δύο αυτές έννοιες εξελίσσονται ιστορικά καθώς και πως διαφοροποιούνται από την τυπική σχολική εκπαιδευτική διαδικασία. Θίγεται ακόμη ο ρόλος πολλών διεθνών

Downloaded from eduguide.gr

οργανισμών που για μεγάλο χρονικό διάστημα προσδιόρισαν το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά των παραπάνω εννοιών, αλλά και θεσμών όπως το πανεπιστήμιο που έχει πλέον αναλάβει πρωτεύοντα ρόλο στην ανάπτυξή τους ως ξεχωριστό πεδίο μελέτης, ενώ εξετάζεται και ο βαθμός στον οποίο η εξέλιξη στην οικονομία και στην αγορά εργασίας και έννοιες όπως ανθρώπινο και κοινωνικό κεφάλαιο, επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύονται και συνδιαμορφώνονται ανταποκρινόμενες κυρίως στις απαιτήσεις των σύγχρονων οργανισμών μάθησης. Το μάθημα πέρα από τα θεωρητικά ζητήματα τα οποία θίγει, εξετάζει και πολλά πρακτικά θέματα που αφορούν σε στρατηγικές και τρόπους μάθησης (συνειρμική, κοινωνική, εμπειρική, ενορατική, μετασχηματιστική και αυτο-διαχειριζόμενη μάθηση) με ιδιαίτερες αναφορές στη σημασία των κύκλων μάθησης στους ενηλίκους (Neugarten, Havinghurst, κ.ά.), στην ψυχο- κοινωνική προσέγγιση στη μάθηση σε σχέση με τα στάδια ανάπτυξης (Erikson, Loevinger, Perry, Gagné, κ.ά.) και στα βασικά χαρακτηριστικά της εμπειρικής μάθησης (Dewey, Lewin, Piaget και Kolb). Θα εξεταστούν ακόμη η ανδραγωγική προσέγγιση του Malcolm Knowles, η σημασία της κριτικής σκέψης στη μάθηση των ενηλίκων και η προσέγγιση του Paulo Freire που ενισχύει την αντίληψη για τη μάθηση ως χειραφετητική διαδικασία, καθώς και οι αντιλήψεις των Jack Mezirow, Stephen Brookfield και Donald Schön για τη σημασία του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση των ενηλίκων, του Rogers και των Hammond & Collins για την αυτοδιαχειριζόμενη μάθηση, αλλά και των Argyris & Schön, και Marsick & Watkins για τη σημασία της μάθησης στον οργανισμό. Στο μάθημα θα γίνει επίσης ανάλυση συγκε-κριμένων θεμάτων που αφορούν στην πρόσβαση και συμμετοχή των ενηλίκων σε οργανωμένες εκπαι-δευτικές δραστηριότητες (με ιδιαίτερες αναφορές στις προσεγγίσεις των Miller, Tough, Rubenson και Cross), σε επιθυμητές μεθόδους διδασκαλίας ενηλίκων (με ιδιαίτερη αναφορά στις προσεγγίσεις των Long, Knox, Brunner, Dewey, Illich, Freire, Knowles, Illeris και Rogers) και σε ζητήματα μεθόδευσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας στους ενηλίκους κατά τον Cyril O'Houle. Τέλος θα γίνει αναφορά σε ζητήματα που αφορούν στη σημασία της χρήσης νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση των ενηλίκων (εξ αποστάσεως εκπαίδευση, e-learning, e-training), στο ρόλο του οργανισμού μάθησης στην ανάπτυξη και βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων, στη διευκόλυνση της μαθησιακής διαδικασίας και στο ρόλο και τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτή ενηλίκων.

Π 1812 ***Παράγοντες συμμετοχής ενηλίκων στην εκπαίδευση: ζητήματα κινητοποίησης και πρόσβασης σε οργανωμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες*** **Αχιλλέας Παπαδημητρίου**

Στο συγκεκριμένο μάθημα μελετάται και αναλύεται ο ρόλος της 'δύναμης' ή του κινήτρου που βρίσκεται πίσω από τη συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση, αλλά και η σύνδεση του με τη μάθηση εν γένει, παράμετροι οι οποίες αποτελούν για όσους ασχολούνται τόσο θεωρητικά όσο και ερευνητικά, αλλά και πρακτικά με το πεδίο μελέτης που αφορά στην εκπαίδευση των ενηλίκων, το μεγαλύτερο ίσως κεφάλαιο στην κατανόηση τόσο των ενδογενών όσο και των εξωγενών 'μηχανισμών' που καθορίζουν το λειτουργικό πλαίσιο μέσα στο οποίο ένας ενήλικος ενεργοποιείται, για να πετύχει την ικανοποίηση των μαθησιακών του αναγκών, μέσα από συνειδητά οργανωμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες τυπικού, μη τυπικού ή και άτυπου χαρακτήρα. Παρά τις μέχρι σήμερα προσεγγίσεις φαίνεται πως δεν υπάρχει, ακόμη τουλάχιστον, ένα σαφές συναινετικά δομημένο θεωρητικό πλαίσιο το οποίο να εξηγεί με επάρκεια τις συνθήκες εκείνες οι οποίες ενισχύουν ή δυσκολεύουν τη συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση. Παρά τα διαφορετικά πολλές φορές συμπεράσματα στα οποία καταλήγουν οι ερευνητές με τη χρήση των παραπάνω τρόπων συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων τους, στην αγγλοαμερικάνικη τουλάχιστον βιβλιογραφία, υπάρχει ωστόσο αρκετή συνάφεια ώστε να είμαστε σε θέση να προσδιορίσουμε τους σημαντικότερους παράγοντες συμμετοχής. Το κατά πόσο φυσικά οι έρευνες που έγιναν και γίνονται στο συγκεκριμένο χώρο απαντούν επαρκώς στα ερωτήματα που αφορούν στη γενικότερη στάση των συμμετεχόντων απέναντι στη μάθηση –δηλαδή

Downloaded from eduguide.gr

τον μαθησιακό τους προσανατολισμό ο οποίος εμμέσως τους οδηγεί στην αναζήτηση εκπαιδευτικών ευκαιριών με στόχο την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη- είναι ένα ζήτημα που απαιτεί περαιτέρω μελέτη και ενδεχομένως και τη χρήση ή την επινόηση νέων μεθοδολογικών εργαλείων συλλογής και ανάλυσης δεδομένων. Στο μάθημα αναλύονται διεξοδικά οι θεωρητικές προσεγγίσεις των O' Houle, Miller, Boshier, Rubenson, Aslanian & Brickell, Darkenwald & Merriam, Cookson, Tough, De Montlibert, Hedoux, Darkenwald & Valentine, και Cross, με αντίστοιχες αναφορές σε συνθετικές προσεγγίσεις που αφορούν στη συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση όπως το παράδειγμα της ομαδοποίησης μεταβλητών (Recruitment Paradigm), τα προσδοκώμενα οφέλη (Anticipated Benefits Model), ο συνδυασμός των ευνοϊκών περιστάσεων (Combination of Favourable Circumstances), το μοντέλο της ψυχοκοινωνικής αλληλεπίδρασης (Psycho-Social Interaction Model), και το μοντέλο της 'Αλυσίδας Αντιδράσεων' (C.O.R - Chain Of Response Model).

Π 1902 ***Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες*** **Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη**

Το μάθημα περιέχει μία συνοπτική εισαγωγή στις προϋποθέσεις της χρήσης του Η/Υ και επικεντρώνεται στις βασικές εντολές του λογισμικού IBM/SPSS, οι οποίες εφαρμόζονται παραδειγματικά στην ανάλυση δεδομένων κοινωνικών ερευνών, που πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα σε διδακτικά/ερευνητικά πλαίσια του Τομέα Παιδαγωγικής. Το μάθημα εστιάζει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα παραπάνω λογισμικά και στην απόκτηση μικρής εμπειρίας στην ανάλυση ερευνητικών δεδομένων. Η παρουσία είναι υποχρεωτική, καθώς και η διεκπεραίωση και παράδοση μικρών εργασιών που γίνονται κατά την διάρκεια των συναντήσεων.

Π 2107 ***Ειδική αγωγή και αποτελεσματική διδασκαλία*** **Σουζάνα Παντελιάδου**

Στόχος στο μάθημα είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες της ειδικής αγωγής και η ανάπτυξη προβληματισμού σχετικά με την κατάλληλη εκπαίδευση για κάθε κατηγορία ειδικών αναγκών. Στο μάθημα, που αποτελεί μια εισαγωγή στην ειδική αγωγή, αναπτύσσονται θεματικές που αφορούν στους στόχους και στο περιεχόμενο της ειδικής αγωγής, στις δομές της ειδικής αγωγής καθώς επίσης και πληροφορίες για κάθε κατηγορία ειδικών αναγκών. Με βάση τα ειδικά χαρακτηριστικά των παιδιών σε κάθε κατηγορία, παρουσιάζονται ερευνητικά τεκμηριωμένες παρεμβάσεις, μέθοδοι και τεχνικές σε τέσσερις άξονες: α) οργάνωση χώρου και μαθησιακού περιβάλλοντος, β) προσαρμοσμένου και εξειδικευμένου εκπαιδευτικού υλικού, γ) στρατηγικών και τεχνικών διδασκαλίας και δ) σύγχρονων τάσεων και προβληματισμού.

Π 2108 ***Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση*** **Σουζάνα Παντελιάδου**

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι Μαθησιακές Δυσκολίες προσεγγίζονται από την εκπαιδευτική οπτική, με στόχο την σε βάθος κατανόηση των σχολικών δυσκολιών που προκαλούνται από τα βασικά γνωστικά και κοινωνικο-συναισθηματκά χαρακτηριστικά των μαθητών. Επιπλέον, συζητούνται ζητήματα που αφορούν στην αναγνώριση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στο σχολείο και τη συμμετοχή του/της εκπαιδευτικού στη διαγνωστική διαδικασία. Έμφαση δίνεται στις κατάλληλες προσεγγίσεις για την εκπαίδευση των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, καθώς επίσης και στη θεωρητική και εμπειρική τεκμηρίωση κάθε προσέγγισης. Η σε βάθος κατανόηση των μαθησιακών δυσκολιών υποστηρίζεται από τη μελέτη της οπτικής των ίδιων των μαθητών/τριών και των οικογενειών τους.

Downloaded from eduguide.gr

Π 2201 ***Στόχοι και κατευθύνσεις στη διαπολιτισμική εκπαίδευση*** **Αναστασία Κεσίδου**

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να ευαισθητοποιηθούν ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί σχετικά με την ετερότητα στην κοινωνία και την εκπαίδευση, να κατανοήσουν τη φιλοσοφία της διαπολιτισμικής προσέγγισης σε επίπεδο εκπαιδευτικής πολιτικής και εκπαιδευτικής πράξης και να εφαρμόσουν τη διαπολιτισμική θεωρία σε βασικά πεδία της μειονοτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Περιεχόμενο μαθήματος: Εισαγωγή στη θεματική (1ο μάθημα), Ο Μαρσίντ, μαθητής αλβανικής καταγωγής της Α΄ Γυμνασίου σε σχολείο της Κεντρικής Μακεδονίας: μια μελέτη περίπτωσης (2ο μάθημα), Μοντέλα διαχείρισης της ετερότητας στην εκπαίδευση (αφομοίωση, ενσωμάτωση, πολυπολιτισμικό, αντιρατσιστικό): τί δεν είναι η διαπολιτισμική εκπαίδευση (3ο μάθημα), Αξιώματα, αρχές και στόχοι της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης- η διαχείριση της εκπαιδευτικής ετερότητας στην Ελλάδα, την Ευρώπη και αλλού (4ο και 5ο μάθημα), Στερεότυπα, προκαταλήψεις, ρατσισμός (6ο και 7ο μάθημα), Η ένταξη των Ελληνοποντίων στην ελληνική εκπαίδευση και την αγορά εργασίας (8ο μάθημα), Η μειονοτική εκπαίδευση στη Δυτική Θράκη (9ο μάθημα), Διγλωσσία και εκπαίδευση (10ο μάθημα), Διαπολιτισμική εκπαίδευση, προγράμματα διδασκαλίας και σχολικά εγχειρίδια (11ο μάθημα), Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στα Βαλκάνια (12ο μάθημα), Η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση (13ο μάθημα).

Π 3007 ***Ιστορία της παιδικής ηλικίας (19ος-20ός αιώνας): Σχολείο, Οικογένεια, Κοινωνία*** **Βασίλης Α. Φούκας**

Σκοπός του σεμιναρίου είναι να μελετηθούν οι τρόποι με τους οποίους συγκροτήθηκε η παιδική ηλικία και η παιδικότητα στην Ελλάδα κατά τον 19ο και 20ό αιώνα. Ειδικότερα, στο σεμινάριο αυτό θα διερευνηθεί το περιεχόμενο που αποδίδεται στην παιδική ηλικία σε διάφορες περιόδους και σε διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα, οι κυρίαρχες αντιλήψεις που διαμορφώνουν τα αποδεκτά πρότυπα του παιδιού, τα όρια που σηματοδοτούν το πέρασμα από τη μία φάση της ζωής του ανθρώπου στην επόμενη, παιδική ηλικία-εφηβεία-νεότητα. Ως προς τα χρονικά όρια, θεωρούμε ότι κατά τον 19ο και τις αρχές του 20ού αιώνα (έως τη Μικρασιατική Καταστροφή) αποκρυσταλλώθηκαν βασικές απόψεις σχετικά με το παιδί στη νεοελληνική κοινωνία. Στην περίοδο αυτή διαμορφώθηκαν οι συγκυρίες και το ιδεολογικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύχθηκαν οι προβληματισμοί ως προς τα αποδεκτά πρότυπα συμπεριφοράς του παιδιού, τους κοινωνικούς ρόλους ανάλογα με το φύλο ή την κοινωνική καταγωγή και, συνεκδοχικά, το περιεχόμενο της εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, στο σεμινάριο αυτό θα διερευνηθούν:

α) **Η παιδαγωγική θεωρία και η αντιμετώπιση του παιδιού, της παιδικής ηλικίας και της παιδικότητας εξελικτικά.** Θα μελετηθούν οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στις απόψεις των εκπροσώπων του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, στους πρώτους παιδαγωγούς του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, στους εκπροσώπους της Ερβαρτιανής Παιδαγωγικής, και, τέλος, στους εκπροσώπους της Νέας Αγωγής κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Θα επιχειρήσουμε να αποτυπώσουμε με βάση τα ίδια τα κείμενα την πορεία κατά την οποία το παιδί μεταβάλλεται, σταδιακά, από παθητικό δέκτη σε κέντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

β) **Η εκπαιδευτική νομοθεσία και οι σχετικές ρυθμίσεις.** Θα καταγραφούν και θα μελετηθούν οι νομοθετικές ρυθμίσεις που σχετίζονται γενικότερα με το παιδί και την παιδική ηλικία (στο πλαίσιο της οικογένειας και της κοινωνίας) και, ειδικότερα, θα μελετηθούν οι νομοθετικές ρυθμίσεις που σχετίζονται με τη θέση και τα δικαιώματα του παιδιού στο σχολείο.

Downloaded from eduguide.gr

γ) **Η σχολική ζωή, οι σχέσεις με τους εκπαιδευτικούς και την ομάδα των συνομηλίκων.** Θα μελετηθούν διαστάσεις της εκπαιδευτικής πραγματικότητας (σκοπός-στόχοι, περιεχόμενο εκπαίδευσης, πολιτισμικά πρότυπα, σχολικές δραστηριότητες, Γυμναστική, Εργόχειρα, σχολικές γιορτές, σχολικές εκδρομές, οι τύποι των σχολείων και οι ανάγκες των παιδιών που καλύπτονται εξελικτικά: *Σχολεία αρρένων-θηλέων*, *Ορφανοτροφεία* (Αμαλίειο, *Παπάφειο, Χατζηκώνστα κ.ά.), ιδρύματα-άσυλα, επαγγελματικά σχολεία αρρένων, οικοκυρικές σχολές θηλέων, Νυχτερινά και Κυριακά σχολεία (Σχολεία Κυριακής Κ. Παρρέν, Παρνασσού), Ειδικά Σχολεία (Σχολή Τυφλών Καλλιθέας).*

δ) **Το παιδί στην ελληνική οικογένεια.** Σχέσεις γονέων-παιδιών. Παιδιά σε αγροτικές και εργατικές οικογένειες. Παιδιά στον αστικό και αγροτικό χώρο. Αποδεκτές συμπεριφορές στην ιδιωτική ζωή και στον δημόσιο χώρο. Παιδιά σε συνθήκες πολέμων και προσφυγιάς.

ε) **Το παιδί στην ελληνική κοινωνία:** Αντιλήψεις, κυρίαρχες αξίες και στάσεις για το παιδί. Πρότυπα συμπεριφοράς-Κανονιστικός λόγος για το παιδί. Κοινωνικοί ρόλοι ανάλογα με το φύλο-Συμπεριφορές αγοριών-κοριτσιών. Κοινωνικοί ρόλοι ανάλογα με την κοινωνική προέλευση. Το παιδί στην ελληνική ύπαιθρο και στον χώρο της πόλης.

στ) **Παιδιά στον αγώνα της επιβίωσης.** Η παιδική εργασία κατά τον 19ο αιώνα. Ρυθμίσεις στις αρχές του 20ού αιώνα. Συνθήκες εργασίας. Νυχτερινά σχολεία. Εγκαταλειμμένα και περιπλανώμενα παιδιά. Τα παιδιά του δρόμου - Ιδρύματα και Άσυλα παιδιών.

ζ) **Άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται άμεσα με το παιδί, την παιδική ηλικία και το σχολείο:** παιδικά αναγνώσματα, παιδικά παιχνίδια, παιδικά περιοδικά (*Η Διάπλασις των παίδων* κ.ά.), παιδική ενδυμασία (μαθητική ποδιά), η παιδική ηλικία και ζωή μέσα από τη λογοτεχνία, η παιδική ηλικία και ζωή μέσα από τη ζωγραφική.

Π 3014 ***Κοινωνιολογική ανάλυση της γνώσης και των εκπαιδευτικών πρακτικών*** **Αντιγόνη Σαρακινιώτη**

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η κοινωνιολογική ανάλυση της εκπαιδευτικής γνώσης και των παιδαγωγικών εφαρμογών της στο σχολείο. Σκοπό έχει την υποστήριξη των φοιτητών και των φοιτητριών στην κατανόηση της σχέσης του προγράμματος σπουδών, του σχολικού πλαισίου και της μορφής των παιδαγωγικών σχέσεων με την πολιτισμική αναπαραγωγή και τις διαδικασίες συγκρότησης των ταυτοτήτων των συμμετεχόντων σε κάθε εκπαιδευτική διαδικασία. Το μάθημα θα βασιστεί θεωρητικά στις ορίζουσες της μπερσταϊνικής οπτικής για την εκπαίδευση, η οποία παρέχει χρήσιμα εργαλεία στους εκπαιδευτικούς τόσο για την πραγμάτωση του παιδαγωγικού τους έργου σε διαφορετικά σχολικά περιβάλλοντα όσο και για τον συνεχή αναστοχασμό της παιδαγωγικής τους δράσης στην καθημερινή ζωή του σχολείου. Σύμφωνα με αυτή, κομβικής σημασίας για τη μελέτη του κοινωνικού και πολιτικού χαρακτήρα των διαδικασιών επιλογής, οργάνωσης και αξιολόγησης της εκπαιδευτικής γνώσης είναι οι έννοιες της εκπαιδευτικής πρακτικής και της αναπλαισίωσης, οι οποίες θα αξιοποιηθούν για την προσέγγιση και ανάλυση διαφορετικών μορφών οργάνωσης της γνώσης (μονοεπιστημονικότητα, διεπιστημονικότητα, διαθεματικότητα) και των παραδοχών τους. Το μάθημα αξιοποιεί παραδείγματα από την τελευταία αναμόρφωση των ελληνικών προγραμμάτων σπουδών με σκοπό την παρακολούθηση και την κατανόηση της στροφής του ελληνικού σχολείου στην ανάπτυξη ικανοτήτων (γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες), αλλά και υλικό σχετικά με την προώθηση των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα διεθνώς.

Π 3016 ***Εκπαιδευτική πολιτική*** **Κωνσταντίνος Τσιούμης**

Περιεχόμενα: Ιστορικός και Κοινωνικός Τόπος της Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Η έννοια του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και της εκπαιδευτικής πολιτικής. Τα χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής πολιτικής. Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Εκπαίδευση και εκσυγχρονισμός.

Downloaded from eduguide.gr

Εκπαίδευση και ανθρώπινο κεφάλαιο. Οι κυριότεροι συντελεστές της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών στην εκπαιδευτική πολιτική. Συγκεντρωτισμός και αποκεντρωτισμός στην εκπαίδευσης Το νεοφιλελεύθερο μοντέλο. Τύπος και εκπαιδευτική πολιτική. Η πολιτική του αναλυτικού προγράμματος. Σχολική ηγεσία και διοίκηση της εκπαίδευσης. Διαπολιτισμική εκπαιδευτική πολιτική. Ερμηνευτικά σχήματα της εκπαιδευτικής πολιτικής. Η έρευνα της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Π 3017 ***Μειονοτική Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαίδευση Ξενόφωνων στη σύγχρονη Ελλάδα*** **Κωνσταντίνος Τσιούμης**

Η μειονοτική εκπαιδευτική πολιτική του ελληνικού κράτους ακολούθησε σε ένα βαθμό την ανάπτυξη του ελληνικού εθνικισμού και τη γεωγραφικά επέκταση των συνόρων του. Σημείο τομή αποτέλεσε η ένταξη των λεγόμενων Νέων Χωρών στο Κράτος. Η αύξηση του αριθμού των ετερόγλωσσων και γενικά των μειονοτικών πληθυσμών είχε ως άμεση συνέπεια την ανάπτυξη πολιτικών για την εκπαιδευτική διαχείριση αυτών των πληθυσμών. Κύριο ζητούμενο η εθνική, γλωσσική και πολιτισμική ομοιογενοποίηση και βασικό εργαλείο η αφομοίωση. Παράλληλα όμως με την αφομοίωση, που προτάχθηκε για ξενόφωνους και όχι μόνο πληθυσμούς με διακυμάνσεις, αναπτύχθηκαν και άλλες μειονοτικές πολιτικές προσαρμοσμένες στα ζητούμενα και στις υποχρεώσεις του κράτους. Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος αναλύεται η διαδικασία αυτή από την περίοδο του μεσοπολέμου ως τις μέρες μας.

Π 3022 ***Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας (Γ2)*** **Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου**

Αποτελεί κοινή παραδοχή η διαρκώς αυξανόμενη ανάγκη για την εκμάθηση της ελληνικής σε προσφυγικούς/μεταναστευτικούς πληθυσμούς. Το συγκεκριμένο μάθημα, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη αυτή και με βάση ποιοτικά χαρακτηριστικά, εστιάζει στην παροχή θεωρητικών και μεθοδολογικών/πρακτικών γνώσεων σε φοιτητές/τριες που επιθυμούν να διδάξουν την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα (Γ2) σε μαθητές/τριες με μεταναστευτική/ προσφυγική βιογραφία. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται οι θεωρίες εκμάθησης μιας Γ2, μελετάται το φαινόμενο της διγλωσσίας και η επίδρασή του τόσο στη γλώσσα όσο και στη σκέψη του/της δίγλωσσου ομιλητή/τριας, παρουσιάζονται οι σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της Γ2 με έμφαση στην προφορά, στο λεξιλόγιο και στη γραμματική και διερευνώνται αναλυτικά τα λάθη των διδασκομένων την ελληνική ως Γ2 σε μια προσπάθεια πληρέστερης κατανόησης των γλωσσικών και κατ' επέκταση διδακτικών αναγκών τους. Το μάθημα ολοκληρώνεται με την εφαρμογή δημιουργικών δραστηριοτήτων προκειμένου οι φοιτητές/ τριες να είναι σε θέση να αντεπεξέλθουν με επιτυχία στη νέα αυτή εκπαιδευτική ανάγκη και τάση.

Π 3024 ***Εκπαίδευση, Επαγγελματισμός και Ταυτότητες Εκπαιδευτικών*** **Αντιγόνη Σαρακινιώτη**

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών και των φοιτητριών, καθώς και η ευαισθητοποίησή τους σε θεμελιώδη ζητήματα για το επάγγελμα των εκπαιδευτικών, όπως τα θέτει η κοινωνιολογική προσέγγιση και τα τεκμηριώνει η σύγχρονη σχετική έρευνα. Ειδικότερα, το περιεχόμενο αναπτύσσεται με άξονες μελέτης την αρχική εκπαίδευση και πιστοποίηση της παιδαγωγικής επάρκειας, τις διαδικασίες εισδοχής και ανάπτυξης της επαγγελματικής δράσης στο πεδίο του σχολείου ή και άλλων εκπαιδευτικών φορέων, καθώς και τα σύγχρονα αιτήματα για συνεχή επαγγελματική μάθηση και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Αυτά τα πεδία γνώσης και πρακτικών και οι μετασχηματισμοί τους αναλύονται ως διακριτοί ωστόσο, αλληλοεξαρτώμενοι χώροι συγκρότησης

Downloaded from eduguide.gr

και ανασυγκρότησης των επαγγελματικών ταυτοτήτων, τόσο για τους ενεργούς, όσο και για τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς. Το μάθημα βασίζεται στην παρουσίαση και βιβλιογραφική τεκμηρίωση θεμάτων σχετικών με τις προωθούμενες αλλαγές για τους εκπαιδευτικούς και το έργο τους στο παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο της εκπαιδευτικής πολιτικής. Βασικότερα αυτών είναι ο προσδιορισμός των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που αναμένεται να επιδεικνύουν σήμερα, τα όρια της αυτονομίας της επαγγελματικής τους δράσης, η άσκηση ελέγχου στο έργο τους μέσω π.χ. μέτρων λογοδοσίας και αξιολόγησης, καθώς και οι απαιτήσεις και οι προοπτικές που οι σύγχρονες συνθήκες της εκπαίδευσης (π.χ. πολυπολιτισμικότητα, εφαρμογές τεχνολογίας και επικοινωνίας κα) δημιουργούν για το επάγγελμά τους. Παράλληλα, το μάθημα στοχεύει να υποστηρίξει τη διερεύνηση των θεμάτων αυτών από τους ίδιους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες μέσα από την αναζήτηση και μελέτη της σχετικής ελληνικής έρευνας και βιβλιογραφίας, αλλά και μέσα από απόπειρες συστηματικής διερεύνησης των οπτικών που οι εκπαιδευτικοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν για τα ζητήματα αυτά.

Π 3031 ***Προϋποθέσεις έρευνας στη συμμετοχή ενηλίκων στην εκπαίδευση*** **Αχιλλέας Παπαδημητρίου**

Σε αυτό το μάθημα αναλύονται οι προϋποθέσεις και οι μεταβλητές οι οποίες αφορούν στην έρευνα για τη συμμετοχή ενηλίκων στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Το βασικότερο ερώτημα το οποίο απασχόλησε και συνεχίζει να απασχολεί τους ερευνητές στο συγκεκριμένο πεδίο μελέτης της εκπαίδευσης ενηλίκων έχει δύο συνιστώσες και είναι το εξής: «Ποιοι ενήλικοι και για ποιους λόγους συμμετέχουν στην εκπαίδευση;». Ακόμη και αν η απάντηση σε ένα τέτοιο ερώτημα θεωρηθεί από κάποιους ως δεδομένη ή απλή κάθε άλλο παρά έτσι είναι. Για τους περισσότερους μελετητές και θεωρητικούς στο χώρο η συμμετοχή συνδέεται περισσότερο με τα κίνητρα (επίτευξης ή μάθησης) παρά με κάποια ουσιαστική ανάγκη για ανάπτυξη του ατόμου (είτε αυτή πηγάζει από το ίδιο το άτομο είτε έρχεται ως αποτέλεσμα εξωτερικών παραγόντων).

Π 3036 ***Σύγχρονα θέματα στην εκπαίδευση: Συμμετοχικές, διαλογικές και συνεργατικές προσεγγίσεις*** **Σοφία Αυγητίδου**

Το μάθημα αυτό συζητά τις βασικές αρχές, προϋποθέσεις και διαδικασίες μιας συμμετοχικής, διαλογικής και συνεργατικής εκπαίδευσης και υποστηρίζει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην αξιοποίησή τους στον σχεδιασμό των διδακτικών τους σεναρίων ή/και πρακτικών. Έχει ως αφετηρία μία κριτική θεώρηση των εκπαιδευτικών πεποιθήσεων αλλά και των εκπαιδευτικών πρακτικών στη σχολική τάξη και υποστηρίζει τους/τις υποψήφιους/ες εκπαιδευτικούς ως ερευνητές/τριες και αναστοχαζόμενους/ες επαγγελματίες. Στο μάθημα επεξεργαζόμαστε κριτικά τις υπάρχουσες προσωπικές θεωρίες των φοιτητών και φοιτητριών και δίνουμε ευκαιρίες για αναστοχασμό και επανατοποθέτηση. Αξιοποιούνται σύγχρονες θεωρίες για τους τρόπους μάθησης, τη σημασία του κοινωνικο-πολιτισμικού πλαισίου και η θεώρηση των παιδιών ως δρώντων προσώπων για την ανάδειξη αρχών και πρακτικών κατά την διδασκαλία και την μάθηση. Εκπαιδευτικά θέματα που αναλύονται είναι η συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών στην εκπαιδευτική διαδικασία (προϋποθέσεις, διαδικασίες και στρατηγικές), η λεκτική αλληλεπίδραση στη σχολική τάξη και ο διερευνητικός διάλογος, η διαφοροποίηση της διδασκαλίας και της μάθησης, η συνεργατική μάθηση, η κριτική και δημιουργική σκέψη στην εκπαίδευση- καθώς και η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης (AI) στο διδακτικό σχεδιασμό.

Downloaded from eduguide.gr

Π 3040 ***Αναλυτικά Προγράμματα: θεωρία και εφαρμογές*** **Βασιλική Παπαδοπούλου**

Στο μάθημα αυτό θα γίνει πραγμάτευση των παρακάτω περιεχομένων: Ορισμοί του Αναλυτικού Προγράμματος, μορφές, είδη και ιστορική εξέλιξη και επιστημολογική θεμελίωσή τους. Το «κρυφό» Αναλυτικό Πρόγραμμα ή Παραπρόγραμμα. Οι λειτουργίες του Αναλυτικού Προγράμματος ως δέσμης των επίσημων προδιαγραφών διδασκαλίας. Μοντέλα σχεδιασμού και ανάπτυξης των Αναλυτικών Προγραμμάτων: πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Το πρόβλημα της εγκυρότητας και νομιμότητας στα Α.Π. Το ζήτημα της σκοποθεσίας στα Α.Π.: γενικοί σκοποί και ειδικοί στόχοι. Το ζήτημα επιλογής και διάταξης/οργάνωσης των γνωστικών περιεχομένων. Η αξιολόγηση των Α.Π.: μοντέλα και μορφές αξιολόγησης. Το αίτημα για διαρκή αναμόρφωση των Α.Π.: θεμελίωση της αναγκαιότητάς του. Το σύγχρονο ΔΕΠΠΣ για την υποχρεωτική εκπαίδευση: κριτική παρουσίαση επιλεγμένων αποσπασμάτων συναφών με τη θεωρητική πραγμάτευση που προηγήθηκε. Το σύγχρονο ΔΕΠΠΣ για τη γυμνασιακή βαθμίδα: κριτική παρουσίαση θεμάτων από τον κύκλο των φιλολογικών ή άλλων μαθημάτων. Ζητήματα εγκυρότητας των Αναλυτικών Προγραμμάτων από την πρόσφατη ελληνική εκπαιδευτική ιστορία: η περίπτωση των φιλολογικών μαθημάτων και του ανθρωπιστικού ιδεώδους της μόρφωσης.

Π 3044 ***Εκπαιδευτικά λογισμικά στην πράξη*** **Θεοδόσης Σαπουνίδης/**
Χαράλαμπος Τσανίδης/
Χριστίνα Βολιώτη

Πρόκειται για εργαστηριακό μάθημα το οποίο φέρνει τους φοιτητές σε επαφή με λογισμικά γενικής χρήσης όπως επεξεργασίας video και εικόνας αλλά και λογισμικά για ειδικές εφαρμογές τα οποία είναι όμως προσανατολισμένα στην εκπαίδευση. Τα λογισμικά που αξιοποιούνται στο μάθημα είναι κυρίως λογισμικά ελεύθερα και διαθέσιμα online.
Το μάθημα διεξάγετε σε ολιγομελή τμήματα στα οποία οι φοιτητές παρακολουθούν τη διαδικασία δημιουργίας περιεχομένου και στη συνέχεια υλοποιούν ασκήσεις κατά τη διάρκεια των συναντήσεων.

Π 3051 ***Διαχείριση συμπεριφοράς στη σχολική τάξη: Βασικές έννοιες και μέθοδοι αποτελεσματικής εκπαίδευσης*** **Κατερίνα Δούναβη**

Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται δεξιότητες που τους επιτρέπουν να σχεδιάσουν μεθόδους συμπερίληψης στο σχολείο, να εξατομικεύσουν τις πρακτικές στήριξης για τους μαθητές που τις χρειάζονται και να διαχειριστούν την τάξη. Αυτές οι δεξιότητες θα τους επιτρέψουν να διαχειριστούν τα προβλήματα συμπεριφοράς που συχνά παρεμποδίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία και δυσχεραίνουν την πρόοδο και ως συνέπεια να βελτιώσουν την μαθησιακή εμπειρία και να αυξήσουν την ικανοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας. Στο έργο που επιτελούν οι εκπαιδευτικοί, η χρήση τεκμηριωμένων παρεμβάσεων είναι καίριας σημασίας.
Αυτό το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις βασικές έννοιες και μεθόδους ανάλυσης συμπεριφοράς και τις εφαρμογές τους στην επιστημονικά τεκμηριωμένη εκπαίδευση. Δίνεται έμφαση στα πιο κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός και το πώς μπορεί να τα διαχειριστεί χρησιμοποιώντας θετικές μεθόδους τροποποίησης της συμπεριφοράς. Παρουσιάζονται ηθικές, ανθρωποκεντρικές διαδικασίες που βελτιώνουν την εμπειρία μαθητών και εκπαιδευτικών, προωθούν την επίλυση προβλημάτων και τη δημιουργική σκέψη και συνδράμουν στην επίτευξη των απώτερων στόχων της εκπαίδευσης. Αναλύονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές μέθοδοι και στρατηγικές παρακολούθησης προόδου, υπό το πρίσμα του θεμελιώδους συμπεριφορισμού.

Downloaded from eduguide.gr

Π 3057 ***Επιστημολογικές και Μεθοδολογικές προσεγγίσεις της Παιδαγωγικής: θεωρία και πρακτική*** **Εντεταλμένος διδάσκων**

Το μάθημα εξετάζει τις επιστημολογικές σχέσεις τριών τεμνόμενων κύκλων: επιστημολογικών προσεγγίσεων (θετικισμός, αντιθετικισμός κ.λπ.), θεωριών μάθησης (συμπεριφορισμός, κατασκευατισμός, κοινωνικοπολιτισμική προσέγγιση κ.ά.) και διδακτικών πρακτικών (παράδοση, ομαδοσυνεργατική μάθηση, διαφοροποιημένη διδασκαλία κ.ά.) με στόχο την ανάδειξη των εσωτερικών, ρητών ή άρρητων, επιστημολογικών τους συνδέσεων και δεσμεύσεων. Επομένως, στοχεύει στην ανάδειξη της διαλεκτικής σχέσης μεταξύ θεωρίας και πράξης, επιδιώκει τη σύνδεση της θεωρίας (επιστημολογίας) με την εκπαιδευτική πρακτική και διδασκαλία. Τέλος, επιδιώκει οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, να μπορούν να αναγνωρίζουν τις επιστημολογικές αφορμήσεις και τις συνέπειες των εκάστοτε εκπαιδευτικών πρακτικών που επιλέγουν, να αντιληφθούν ότι αυτές δεν είναι αμετάκλητες, να διαμορφώσουν ουσιαστικά τη μελλοντική τους παιδαγωγική ταυτότητα.

Π 3061 ***Εκπαίδευση και εξωτερική πολιτική: Τα σχολικά εγχειρίδια ιστορίας των Βαλκανικών Κρατών*** **Φωτεινή Τολούδη**

Στο μάθημα εξετάζεται η αντανάκλαση της εξωτερικής πολιτικής στο περιεχόμενο των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας. Επιλέγεται ως εκπαιδευτικός χώρος διερεύνησης ο βαλκανικός, διότι αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα διαμόρφωσης στάσεων, προκαταλήψεων και στερεοτύπων για τους συγκατοικούντες λαούς της Χερσόνησου του Αίμου, κατά την πορεία της εθνικής τους ολοκλήρωσης. Γίνεται μία εκτενής εισαγωγή στην ιστορία των Βαλκανικών λαών και στη συνέχεια εξετάζονται ευρήματα από τις αναλύσεις των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας από όλα τα βαλκανικά κράτη. Ιδιαίτερες χρονικές τομές θα αποτελέσουν το τέλος του Ψυχρού Πολέμου και η προσπάθεια για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πώς διαφοροποιείται το περιεχόμενο των σχολικών εγχειριδίων σε σχέση με αυτά τα δύο χρονικά σημεία αναφοράς, πώς «ανακατασκευάζεται» η Ιστορία, πώς επαναδιαπραγματεύονται ζητήματα ταυτότητας, πού εντοπίζονται «ηχηρές σιωπές», όλα αυτά θα αποτελέσουν το αντικείμενο διερεύνησης του μαθήματος.

Εαρινό εξάμηνο

Downloaded from eduguide.gr

Ι. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ (5 ECTS)

ΙΠ 700 ***Ιστορική Παιδαγωγική: Σταθμοί στην Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης*** **Βασίλης Α. Φούκας**

I. Οι όροι «Αγωγή» και «Εκπαίδευση»: σημασιολογικές αποχρώσεις και οπτικές, ιστορικότητα, εξέλιξη.

II. Σταθμοί στην Ιστορία της Αγωγής.

1. Η διαμόρφωση των «συστημάτων» Αγωγής κατά την Αναγέννηση και τον Διαφωτισμό (αναφορές στους: Ratke, Comenius, Locke, Rousseau, Fröbel, Pestalozzi, Fellenberg κ.λπ.). Το παιδαγωγικό σύστημα του Herbart.
2. Το κίνημα της «Νέας Αγωγής»/ του «Νέου Σχολείου»: Dewey, Γερμανική Μεταρρυθμιστική Παιδαγωγική (Kerschensteiner, Lietz κ.λπ.).
3. Η ανανέωση της παιδαγωγικής θεωρίας και πράξης: Decroly, Montessori, Makarenko, Cousinet, Neill κ.λπ.
4. Νεοελληνικός Διαφωτισμός και παιδαγωγικές θεωρίες (Βούλγαρης, Μοισιόδαξ, Κοραής, Κούμας κ.λπ.).
5. Έλληνες παιδαγωγοί (19ος και 20ός αι.): οι πηγές, οι αρχές και το έργο τους (Παπαμάρκου, Μωραΐτης, Ζαγγογιάνης, Εξαρχόπουλος, Δελμούζος, Κάστανος κ.λπ.).

III. Σταθμοί στην Ιστορία της (Νεοελληνικής) Εκπαίδευσης.

1. Το εκπαιδευτικό σύστημα: η έννοια της τυπικής εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού συστήματος, η θεμελίωση και η εξέλιξη των εκπαιδευτικών συστημάτων. Ζητήματα «μεταρρύθμισης» των εκπαιδευτικών συστημάτων.
2. Η θεμελίωση και η εξέλιξη του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος κατά τον 19ο αιώνα (1821–1870): εκπαιδευτική πολιτική και ιδεολογία, διάρθρωση συστήματος, προβλήματα και δυσλειτουργίες.
3. Η αμφισβήτηση του εκπαιδευτικού συστήματος: το αίτημα για αλλαγές, οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες και η εμφάνιση του εκπαιδευτικού δημοτικισμού.
4. Εκπαιδευτικός δημοτικισμός και βενιζελικές μεταρρυθμίσεις (1911–1932).
5. Το εκπαιδευτικό σύστημα από τη δικτατορία του Μεταξά (1936) έως το μεταρρυθμιστικό εγχείρημα του 1964-65. Η υπονόμευση της μεταρρύθμισης του 1964-65 από τις κυβερνήσεις των «αποστατών» και η ανατροπή της από τη δικτατορία του 1967.
6. Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις κατά τη μεταπολίτευση (1976 κ.ε.).
7. Συνόψιση – Συμπεράσματα.

ΚΕ 800 ***Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (κοινωνικοποίηση – διαπολιτισμικότητα)*** **Αντιγόνη Σαρακινιώτη**

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει και να υποστηρίξει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στη συστηματική κατανόηση της σημασίας και των αναλυτικών δυνατοτήτων που προσφέρει η κοινωνιολογική οπτική στην προσέγγιση της εκπαίδευσης. Αφετηρία του μαθήματος αποτελεί η ανάλυση της σχέσης κοινωνικής δομής και εμπρόθετης δράσης στην εκπαίδευση, καθώς και της μεθοδολογικής διάκρισης μεταξύ μάκρο- και μίκρο- κοινωνιολογικών προσεγγίσεων. Οι επόμενες ενότητες του μαθήματος αποτελούν εισαγωγή στις θεωρητικές οπτικές του δομικού λειτουργισμού,

Downloaded from eduguide.gr

της συμβολικής διαντίδρασης και του μαρξισμού για την εκπαίδευση με άξονες την κοινωνικοποίηση και την αναπαραγωγή της κοινωνικής ανισότητας. Στη συνέχεια, το περιεχόμενο του μαθήματος αφορά τα εξής ειδικά θέματα: 1. τη σχέση του αναπαραγωγικού ρόλου της εκπαίδευσης α. με τους υλικούς και συμβολικούς πόρους των οικογενειών, β. με τη γλώσσα των μαθητών και των μαθητριών και γ. με την ίδια τη σχολική γνώση, 2. τους αποκλεισμούς και τις κοινωνικές διακρίσεις στην κοινωνία και την εκπαίδευση. Η ανάπτυξη των ενοτήτων του μαθήματος εμπλουτίζεται και ανατροφοδοτείται από τη μελέτη και συζήτηση επιλεγμένων ερευνητικών εργασιών, αλλά και την αξιοποίηση ψηφιακού υλικού με σχετικά θέματα και προβληματισμούς.

ΣΧΠ Ι 400 ***Σχολική Παιδαγωγική Ι. Η παιδαγωγική σχέση: αλληλεπίδραση και επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή*** **Σοφία Αυγητίδου**

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων αλλά και δεξιοτήτων ανάλυσης, ερμηνείας, σχεδιασμού και αξιολόγησης σε ένα βασικό ζήτημα της Παιδαγωγικής Επιστήμης που αφορά στις κοινωνικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις στο σχολείο. Στο πρώτο μέρος του μαθήματος εννοιολογούμε τους όρους σχολική ένταξη, κοινωνική αποδοχή, παιδαγωγική σχέση, σχέσεις συνομηλίκων. Παρουσιάζουμε ποικίλα θεωρητικά πλαίσια και παραδείγματα που μας βοηθούν να αναλύουμε τις κοινωνικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις (μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών/μαθητριών αλλά και μεταξύ των συνομηλίκων) και να αναστοχαζόμαστε κριτικά για τις σχέσεις εξουσίας (τις διακρίσεις, τους αποκλεισμούς και τις συγκρούσεις) που προκύπτουν στο σχολείο. Εξηγούμε τη σημασία της διερεύνησης του εκπαιδευτικού πλαισίου ως προϋπόθεσης ενός τεκμηριωμένου σχεδιασμού και αξιολόγησης των εκπαιδευτικών δράσεων αλλά και ως μέσο ενίσχυσης του αναστοχασμού του εκπαιδευτικού. Παρουσιάζουμε διαφορετικά ερευνητικά εργαλεία και δίνουμε παραδείγματα αξιοποίησης της συλλογής των δεδομένων για την επιλογή στρατηγικών πρόληψης και αντιμετώπισης ζητημάτων που αφορούν στις σχέσεις στο σχολείο. Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος παρουσιάζονται αναλυτικότερα στρατηγικές, παρεμβάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα με στόχο την ενίσχυση των θετικών αλληλεπιδράσεων και της επικοινωνίας στην τάξη και στο σχολείο προκειμένου να επιτευχθεί ένα κλίμα αποδοχής, το οποίο αποτελεί προϋπόθεση της μάθησης. Οι εκπαιδευτικές στρατηγικές και οι παρεμβάσεις αφορούν τόσο στον σχεδιασμό μιας συμπεριληπτικής πολιτικής σε επίπεδο σχολείου και την διαμόρφωση πρακτικών ενίσχυσης της γνωριμίας, της εμπιστοσύνης και της συνεργασίας μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας όσο και σε στρατηγικές διδασκαλίας και μάθησης που επηρεάζουν την διαμόρφωση ενός κλίματος αποδοχής.

ΙΙ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ (6 ECTS)

701 ***Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)*** **Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου**

Αντικείμενο μελέτης και έρευνας είναι ο τρόπος διδασκαλίας της νεοελληνικής γλώσσας στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Παρουσιάζονται βασικά στοιχεία διδακτικής της γλώσσας, η μέθοδος «Project», το περιεχόμενο και οι κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων ως προς το συγκεκριμένο μάθημα. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες παρακολουθούν και διδάσκουν το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας σε σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

702 ***Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)*** **Φωτεινή Τολούδη**

Downloaded from eduguide.gr

Το μάθημα αποτελεί την εκπαίδευση των φοιτητών και φοιτητριών στη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας και ολοκληρώνεται με την άσκησή τους σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Ανήκει στη Β΄ Σπείρα της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε ολιστικούς τρόπους διδασκαλίας του μαθήματος της Ιστορίας. Με βάση τα ευρήματα της Σχολικής Παιδαγωγικής, της Παιδαγωγικής Ψυχολογίας και της Διδακτικής Μεθοδολογίας της Ιστορίας εφαρμόζεται, κατά κύριο λόγο, το κονστρουκτιβιστικό παιδαγωγικό μοντέλο με στόχο την κατανόηση – στον μέγιστο δυνατό βαθμό - του τρόπου κατάκτησης της γνώσης (to learn how to learn).

Ζητούμενο της πρακτικής άσκησης είναι να επιτευχθεί μάθηση διά της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, καλλιεργώντας την ψυχολογία του/της ερευνητή/τριας, ασκούνται στην παρατήρηση διδασκαλίας σε σχολική τάξη της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στην ανάλυση των ευρημάτων της έρευνάς τους, στην οργάνωση σεναρίου διδασκαλίας με βάση τα ευρήματα αυτής της έρευνας, στη διδασκαλία τους σε πλαίσιο μικροδιδασκαλίας και τέλος στη διδασκαλία στην τάξη. Δεξιότητες που καλλιεργούνται διά της άσκησής τους, όπως η παρατήρηση, η κριτική προσέγγιση, η ενσυναίσθηση και η ερμηνεία αποτελούν χρήσιμα εφόδια, όχι μόνο για την επαγγελματική τους αλλά και, ευρύτερα, για την προσωπική τους ανάπτυξη.

Αναλύονται θεματικές ενότητες από **όλες τις ιστορικές περιόδους – αρχαιότητα, μέσοι χρόνοι, νεότερη και σύγχρονη εποχή - και από όλες τις τάξεις της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διδασκαλία της Ιστορίας διά της ανάλυσης ιστορικών πηγών με κριτική και ολιστική προσέγγιση και στόχο την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και την ανάπτυξη ιστορικής συνείδησης. Οι προσεγγίσεις κινούνται στον άξονα των νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών.

Αναδεικνύεται, επίσης, ο πολιτικός και κοινωνικός ρόλος των σχολικών εγχειριδίων Ιστορίας σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο, ιδιαίτερα για τις παρελθούσες δεκαετίες, καθώς και η μορφωτική αξία του μαθήματος της Ιστορίας, διά παραδειγμάτων από τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Το μάθημα έχει, κυρίως, εργαστηριακή μορφή. Η επαρκής προετοιμασία των εκπαιδευόμενων – παρατήρηση σχολικής διδασκαλίας (κοινωνική έρευνα), ανάλυση των ευρημάτων αυτής της έρευνας, αναστοχασμός, μελέτη της ιστοριογραφίας, εκπόνηση σεναρίων διδασκαλίας με κριτική και ολιστική προσέγγιση ιστορικών πηγών και παρουσίασή τους σε πλαίσιο μικροδιδασκαλίας – αποτελούν προϋπόθεση για να τους δοθεί η έγκριση να υλοποιήσουν διδασκαλία σε σχολική τάξη στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης. Για τους λόγους αυτούς και η ουσιαστική παρουσία τους στο μάθημα είναι υποχρεωτική. Τέλος, σε κάθε εξάμηνο είναι προγραμματισμένη διάλεξη από επισκέπτη καθηγητή πανεπιστημίου της αλλοδαπής.

703 ***Διδακτική μεθοδολογία του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (με εφαρμογές)*** **Γιάννου**

Το μάθημα εστιάζει σε θεωρητικά και πρακτικά ζητούμενα σχετικά με τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Μέση Εκπαίδευση. Εξετάζονται αναλυτικότερα οι

Downloaded from eduguide.gr

κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων, τα σχολικά εγχειρίδια, το περιεχόμενο και η μεθοδολογία της διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών (από το πρωτότυπο ή από μετάφραση) με βάση και τα πορίσματα της σύγχρονης γλωσσολογικής και παιδαγωγικής επιστήμης.
Ιδιαίτερα θα μας απασχολήσει η ανάλυση των διεθνών τάσεων στη διδασκαλία των κλασικών γλωσσών, σύμφωνα με τις οποίες μετατοπίζεται το κέντρο ενδιαφέροντος από γλωσσοκεντρικές προς κειμενοκεντρικές διδακτικές παραδόσεις — σε συνδυασμό και με ερμηνευτικές, διαθεματικές, βιωματικές ή διαπολιτισμικές προσεγγίσεις. Έμφαση θα δοθεί και στη λειτουργική αξιοποίηση ψηφιακών μέσων και πολυτροπικών σημειωτικών πόρων κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς μπορούν να συμβάλουν στην ανανέωση της διδακτικής μεθοδολογίας και πράξης.
Στη θέση της αντιπαράθεσης παλαιού-νέου, συμβατικού-καινοτόμου, θα επιχειρηθεί να διαμορφώσουμε μια συγκροτημένη πρόταση διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών, που θα βασίζεται σε μια ολιστική αναγνωστική διαδικασία (όπου η γλωσσική, η γραμματολογική και η πραγματολογική επεξεργασία θα αποτελούν μόνο ένα μέρος) σε αντιστοιχία με κατάλληλα επιλεγμένο εκπαιδευτικό υλικό και εναλλακτικές διδακτικές πρακτικές, που κάθε φορά θα καθορίζονται από τους μαθησιακούς στόχους που θέτουμε και τις εγγράμματες ταυτότητες στις οποίες θέλουμε να επικεντρωθούμε.

Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιείται Πρακτική Άσκηση των φοιτητών/φοιτητριών σε συνεργαζόμενες σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

ΙΙΙ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (6 ECTS)

Α΄ Υποχρεωτικό: Μεθοδολογία παιδαγωγικής έρευνας

Π 1000 ***Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Έρευνα*** **Δημήτρης Σταμοβλάσης**

Το μάθημα αυτό έχει τρία μέρη: (α) Επιστημολογικές προϋποθέσεις της Μεθοδολογίας της Έρευνας, (β) Μεθοδολογία και (γ) Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της Στατιστικής.

(α) Επιστημολογικές προϋποθέσεις της Μεθοδολογίας: Στο πρώτο μέρος θα γίνει εισαγωγή στις επιστημολογικές προϋποθέσεις της επιστημονικής έρευνας, όπως έννοια και σκοπός της επιστήμης, γενίκευση, επιστημονική εξήγηση και πρόγνωση, διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων, εμπειρικό περιεχόμενο των υποθέσεων και θεωριών, διεύρυνση της γνώσης και επιστημονική πρόοδος. Διαφορές και ομοιότητες των Φυσικών και των Κοινωνικών Επιστημών: νομοθετικές και ιδιογραφικές επιστήμες.

(β) Μεθοδολογία: Στο δεύτερο μέρος θα αναπτυχθούν οι κυριότερες μέθοδοι συλλογής δεδομένων, όπως η συνέντευξη, επισκόπηση, παρατήρηση, κοινωνιομετρία κλπ. και θα αναλυθούν οι διαφορετικές λειτουργίες των ποσοτικών και των ποιοτικών μεθόδων στο πλαίσιο της λογικής της επιστημονικής έρευνας.

(γ) Εισαγωγή στη Στατιστική: Εδώ θα εξηγηθούν οι βασικές έννοιες της Περιγραφικής Στατιστικής, όπως οι δείκτες κεντρικής τάσης, δείκτες διασποράς, κατανομές συχνότητας των μεταβλητών, διασταύρωση μεταβλητών σε πίνακες διπλής εισόδου, δείκτες στατιστικής συνάφειας, απλή ανάλυση δεδομένων. Στο δεύτερο μέρος θα αναπτυχθούν ορισμένες βασικές έννοιες της Επαγωγικής Στατιστικής, όπως η κανονική κατανομή, τα επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας, τα διαστήματα εμπιστοσύνης και ο στατιστικός έλεγχος των υποθέσεων. Επισημαίνεται ότι η κατανόηση της θεματικής τόσο της Μεθοδολογίας όσο και της Στατιστικής απαιτεί ουσιαστικά την παρακολούθηση του μαθήματος. Οι εξετάσεις γίνονται με γραπτές δοκιμασίες και με εκπόνηση μικρών εργασιών.

Downloaded from eduguide.gr

Β΄ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

Π1404 ***Εκπαίδευση και Φύλο*** **Όλγα Παντούλη**

Το μάθημα έχει ως στόχο να εισαγάγει ορισμένες γενικές θεωρίες και βασικές έννοιες για το φύλο, αλλά και εμπειρική έρευνα σχετικά με θέματα ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση. Το μάθημα εστιάζει στην εκπαίδευση και στο πώς οι σχέσεις των φύλων επηρεάζουν και διαφοροποιούν την εκπαίδευση. Τρία κύρια θέματα θα δομήσουν το μάθημα: βασικές έννοιες των σχέσεων των φύλων, ταυτότητες φύλου και διαδικασίες στο σχολείο, ερευνητικές προσεγγίσεις για το φύλο στην εκπαίδευση. Η πρόθεση είναι να διευρύνουν τις γνώσεις τους οι φοιτητές και οι φοιτήτριες για τις τρέχουσες θεωρίες, την έρευνα και την πρακτική σχετικά με τον αντίκτυπο των φύλων στην εκπαίδευση. Θα παρουσιαστούν δεδομένα κυρίως από την ελληνική πραγματικότητα, αλλά και μια διεθνή οπτική.

Π1438 ***Διδακτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*** **Θεοδόσης Σαπουνίδης/ Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη**

Πρόκειται για εργαστηριακό μάθημα που δίνει τη δυνατότητα στο φοιτητή να δοκιμάσει στην πράξη διδακτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Αρχικά θεματοποιούνται οι εφαρμογές των βασικών θεωριών μάθησης στο εκπαιδευτικό λογισμικό: μπιχεβιορισμός, εποικοδομισμός, κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες, θεωρία της επεξεργασίας πληροφοριών. Στη συνέχεια δοκιμάζονται στην πράξη εφαρμογές που είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για τη διδασκαλία φιλολογικών μαθημάτων, όπως η ανάπτυξη σεναρίου διδασκαλίας, η αξιοποίηση της ιστοεξερεύνησης και η δημιουργία σημασιολογικού χάρτη με τη βοήθεια των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών.

Π1444 ***Ιστορίες ζωής ως μέθοδος έρευνας: Αυτοβιογραφίες και βιογραφίες γυναικών*** **Όλγα Παντούλη**

Το μάθημα επιχειρεί να εξοικειώσει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές με τη μέθοδο της βιογραφίας και αυτο-βιογραφίας ως ερευνητικής μεθόδου προσέγγισης κειμένων. Μέσα από αυτή την εξοικείωση θα μπορέσουν να κατανοήσουν τις διαδικασίες που τα άτομα συγκροτούν την υποκειμενικότητά τους και προσπαθούν να αποκτήσουν φωνή και να μιλήσουν για τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τους βίο.

Π 1446 ***Διαφοροποιημένη διδασκαλία: αρχές και εφαρμογές*** **Σουζάνα Παντελιάδου**

Η έντονη διαφοροποίηση του σχολικού πληθυσμού σε συνδυασμό με την αντίληψη ενός ενιαίου σχολείου για όλους, δημιουργούν την ανάγκη για την προσαρμογή της διδασκαλίας από τους/τις εκπαιδευτικούς. Στο πλαίσιο του μαθήματος η προσαρμογή αυτή γίνεται μέσα από το μοντέλο της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας, το οποίο περιλαμβάνει προσαρμογές στο περιεχόμενο, την επεξεργασία και το τελικό προϊόν της διδασκαλίας, ανάλογα με το επίπεδο, τις μαθησιακές προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Ειδικότερα, μελετώνται προσεγγίσεις της διδακτικής αξιολόγησης, η διδασκαλία σε επίπεδα, η οργάνωση υλικού και δραστηριοτήτων καθώς επίσης και συγκεκριμένες πρακτικές και τεχνικές. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατανόηση των διδακτικών εφαρμογών των ευρημάτων της γνωστικής έρευνας για τη μάθηση.

Downloaded from eduguide.gr

Π 1509 ***Παιδαγωγοί και παιδαγωγική σκέψη στον ελληνόφωνο χώρο (18ος αιώνας – Μεσοπόλεμος)*** **Βασίλης Α. Φούκας**

Η θεσμοποίηση της Παιδαγωγικής Επιστήμης στην Ευρώπη αρχίζει με την εμφάνιση έντονου ενδιαφέροντος για την πειραματική έρευνα και υλοποιείται μέσω της ίδρυσης εργαστηρίων, ιδρυμάτων και συνδέσμων καθώς και μέσω της δημιουργίας μιας σειράς εξειδικευμένων εντύπων (περιοδικών) και της διοργάνωσης εθνικών και διεθνών συνεδρίων.

Στο σεμινάριο αυτό θα παρακολουθήσουμε την εξέλιξη της παιδαγωγικής θεωρίας και τα πρώτα στάδια της Παιδαγωγικής Επιστήμης στην Ελλάδα από τον 18ο αιώνα έως και τον Μεσοπόλεμο.

Ειδικότερα, θα εξετάσουμε:

α) την εξέλιξη της παιδαγωγικής θεωρίας κατά την περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού με βάση τα πρώτα παιδαγωγικά κείμενα των βασικότερων εκπροσώπων του κινήματος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού (Ν. Θεοτόκη, Ι. Μοισιόδακα, Γ. Καλλονά, Δ. Δάρβαρη, Κ. Κούμα)

β) τις νομοθετικές ρυθμίσεις (νόμοι, νομοσχέδια, υπουργικές αποφάσεις) αναφορικά με την αναγκαιότητα παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Μέσης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα από το 1834 έως και τον Μεσοπόλεμο

γ) τα προγράμματα σπουδών των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και τη θέση της Παιδαγωγικής ως γνωστικού αντικειμένου, από τη μια, στα Διδασκαλεία αρρένων και θηλέων του κράτους και του εξωκρατικού ελληνισμού, και, από την άλλη, στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών, αρχικά, και στην αντίστοιχη της Θεσσαλονίκης, από το 1926 έως και τον Μεσοπόλεμο

δ) τους σημαντικότερους παιδαγωγούς και διδάσκοντες μαθήματα Παιδαγωγικής στα Διδασκαλεία αρρένων και θηλέων του κράτους και του εξωκρατικού ελληνισμού (Σέρρες, Θεσσαλονίκη, Φιλιππούπολη, Κωνσταντινούπολη) και στις Φιλοσοφικές Σχολές Αθηνών και Θεσσαλονίκης

ε) το περιεχόμενο και τις επιδράσεις των σημαντικότερων Εγχειριδίων Παιδαγωγικής που εκδόθηκαν και κυκλοφόρησαν στο νεοελληνικό κράτος (Ι. Κοκκώνη, Γ. Παγώντα, Λ. Μελά, Αρ. Σπαθάκη, Χρ. Παπαδόπουλου, Χ. Παπαμάρκου, Βλ. Σκορδέλη, Π. Π. Οικονόμου, Ι. Πανταζίδη, Δ. Ζαγγογιάννη, Ν. Εξαρχόπουλου, Αλ. Δελμούζου) και στον εξωκρατικό ελληνισμό (Κ. Κεχαγιά)

στ) τον ρόλο και τη συμβολή του παιδαγωγικού περιοδικού τύπου στην «επαφή» των Ελλήνων και των Ελληνίδων εκπαιδευτικών με παιδαγωγικές απόψεις της Ευρώπης και στη διάχυση των απόψεων αυτών

ζ) τον ρόλο των Πρώτων Παιδαγωγικών Συνεδρίων (1904 και 1930).

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα εκπονήσουν ατομικές ή ομαδικές εργασίες (αναλόγως του αριθμού των συμμετεχόντων/ συμμετεχουσών), τις οποίες θα παρουσιάσουν στην τάξη και θα καταθέσουν με τη μορφή γραπτών εργασιών.

Π 1708 ***Η Συγκριτική Παιδαγωγική ως πεδίο της Παιδαγωγικής Επιστήμης*** **Αναστασία Κεσίδου**

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να κατανοήσουν τη θέση και τη σημασία της Συγκριτικής Παιδαγωγικής στο πλαίσιο της Παιδαγωγικής Επιστήμης, να εξοικειωθούν με τη συγκριτική ερευνητική διαδικασία, να κατανοήσουν τις διεθνείς εκπαιδευτικές τάσεις και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζουν τα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα, καθώς και θέματα πολιτισμικού πλουραλισμού και διεθνοποίησης στην εκπαίδευση. Περιεχόμενο μαθήματος: Εισαγωγή στη θεματική: οριοθέτηση της Συγκριτικής Παιδαγωγικής ως κλάδου της Παιδαγωγικής Επιστήμης και αναγκαιότητα (1ο μάθημα), Η εξέλιξη της Συγκριτικής Παιδαγωγικής: ιστορική θεώρηση (2ο μάθημα), Στόχοι και κατευθύνσεις της Συγκριτικής Παιδαγωγικής (συγκριτική ανάλυση, Διεθνής

Downloaded from eduguide.gr

Παιδαγωγική) (3ο μάθημα), Συγκριτική μέθοδος, επιστημολογικές τάσεις της Συγκριτικής Παιδαγωγικής (4ο μάθημα), Ένα παράδειγμα εφαρμογής της συγκριτικής μεθόδου: η εκπαίδευση στην Ελλάδα και τη Φινλανδία (5ο και 6ο μάθημα), Το εκπαιδευτικό σύστημα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας (7ο μάθημα), Το εκπαιδευτικό σύστημα της Αγγλίας (8ο μάθημα), Το εκπαιδευτικό σύστημα της Γαλλίας (9ο μάθημα), Οι διεθνείς συγκριτικές μελέτες επίδοσης των μαθητών (PISA, TIMMS) (10ο μάθημα), Η Παιδαγωγική των Διεθνών Οργανισμών (11° μάθημα), Η Παιδαγωγική των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (12ο μάθημα), Διαπολιτισμική εκπαίδευση και ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση (13ο μάθημα).

Π 1808 ***Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση: Ζητήματα οργάνωσης και σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων με στόχο την ανάπτυξη και τη βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού*** **Γεώργιος Κ. Ζαρίφης**

Ο στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι διπλός. Από τη μία στοχεύει στην κατανόηση της σημασίας της επαγγελματικής κατάρτισης ως μέρος της τυπικής εκπαίδευσης που αποσκοπεί στην προετοιμασία των καταρτιζομένων για την είσοδο τους στο επάγγελμα. Από την άλλη στοχεύει και στον προσδιορισμό των συνθηκών εκείνων (μη τυπικών ή άτυπων) οι οποίες θα βοηθήσουν τον καταρτιζόμενο να αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες που θα τον βοηθήσουν να προσαρμοστεί ευκολότερα στο εργασιακό του περιβάλλον και να αναπτύξει την επαγγελματική του ταυτότητα. Το μάθημα πέρα από τα θεωρητικά ζητήματα στα οποία αναφέρεται και τα οποία αφορούν στις διάφορες μορφές κατάρτισης, στη σημασία της επαγγελματικής κατάρτισης στις σύγχρονες οικονομίες της γνώσης και στον τρόπο με τον οποίο η εξέλιξη στην εργασία επηρεάζει και την εξέλιξη στον τρόπο ανάπτυξης των επαγγελματικών δεξιοτήτων, εστιάζει κυρίως στο σχεδιασμό και στην οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και στις συνθήκες που την επηρεάζουν (όπως εργασιακό περιβάλλον, συνθήκες μάθησης, ομάδες αναφοράς, τύπος εργασίας και σχεσιακό κλίμα). Πιο συγκεκριμένα παρουσιάζονται και αναλύονται όλα τα δομικά στοιχεία ενός τυπικού προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης (τρόπος χρηματοδότησης, υλικοτεχνικές υποδομές, ομάδα στόχος, διάγνωση και καταγραφή μαθησιακών αναγκών, μαθησιακοί και διδακτικοί στόχοι, περιεχόμενα μάθησης, διδακτική μεθοδολογία, τρόποι αποτίμησης της μάθησης και μέσα συνολικής αξιολόγησης των προγραμμάτων, πιστοποίηση και συνεχής παρακολούθηση-follow up), από τη σκοπιά του εκπαιδευτή.

Πέρα από την ανάλυση των παραπάνω στοιχείων, γίνεται εκτενής αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα σχεδιασμού και οργάνωσης προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης τα οποία στοχεύουν στην ανάπτυξη και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού –κυρίως στο πλαίσιο του σύγχρονου οργανισμού μάθησης (όπως τρόποι διάγνωσης και κατα-γραφής των μαθησιακών αναγκών των καταρτιζομένων, προσδιορισμός και τρόποι ανοίγματος των στόχων μάθησης, συνθήκες επιλογής των περιεχομένων μάθησης και διδασκαλίας, εφαρμογή συγκεκριμένων διδακτικών μεθόδων για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, π.χ. δομημένες εμπειρίες-structured experiences, υποθέσεις εργασίας, παίξιμο ρόλων, παιχνίδια προσομοίωσης, κυκλική εργασία-job rotation). Τέλος γίνεται ιδιαίτερος λόγος και για τα μέσα εκείνα τα οποία διευκολύνουν τόσο τη μαθησιακή διαδικασία όσο και τη διασφάλιση της ποιότητας των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (όπως επαγγελματική καθοδήγηση-guidance και συμβουλευτική-counselling, αποτίμηση της μάθησης με τη χρήση χαρτοφυλακίων-

Downloaded from eduguide.gr

portfolios, τρόποι συνεχούς παρακολούθησης της απόδοσης των καταρτιζομένων στο εργασιακό περιβάλλον).

Π 1811 ***Ο ρόλος του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων: ζητήματα νοηματοδότησης και μετασχηματισμού της ανθρώπινης εμπειρίας και ο ρόλος του κριτικοστοχαστικού εκπαιδευτή*** **Γεώργιος Κ. Ζαρίφης**

Ο στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η οριοθέτηση της συζήτησης σχετικά με το ρόλο του κριτικού στοχασμού στη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων, καθώς και των συνθηκών εκείνων με βάση τις οποίες οργανώνεται η σχετική θεωρία που αφορά κυρίως στον τρόπο με τον οποίο ο κριτικός στοχασμός συνδέεται –ως διαδικασία– με τον μετασχηματισμό της προοπτικής (perspective transformation), τη χειραφέτηση, την ενδυνάμωση και την αλλαγή. Στο μάθημα γίνεται αρχικά εκτενής ανάλυση και συζήτηση της έννοιας του κριτικού στοχασμού ως post facto συνθήκη διαμόρφωσης μιας θεωρίας μάθησης και εκπαίδευσης ενηλίκων, με βάση προσεγγίσεις διαφόρων θεωρητικών όπως οι Dewey, Freire, Kolb & Fry, Mezirow, Brookfield, Boyd, Dirkx, Merriam & Heuer, Cranton και πολλών άλλων. Στη συνέχεια γίνεται σύνδεση της έννοιας "νοηματοδότηση" (meaning making), ως διαδικασία που οδηγεί σε μια νέα αναθεωρημένη ερμηνεία της εμπειρίας και στοχεύει στην εξατομικευμένη διερεύνηση του συστήματος νοημάτων (εμπειρικού συστήματος) και κατ' επέκταση στην ανάπτυξη του. Επίσης αναφορά γίνεται και στον δυναμικό συσχετισμό της έννοιας του κριτικού στοχασμού με τις έννοιες της "κριτικής συνειδητοποίησης" (conscientização) και της "μετασχηματιστικής μάθησης" (transformative learning), ως διαδικασίες οι οποίες προοιωνίζουν την ενδυνάμωση του ατόμου μέσω της αναθεώρησης της εμπειρίας του, και οι οποίες στοχεύουν στη χειραφέτηση. Πέρα όμως από τη θεωρητική προσέγγιση της έννοιας του κριτικού στοχασμού, της σύνδεσής του με τη μάθηση και τις πιθανές διαφοροποιήσεις μεταξύ των στοχαστών για το ρόλο του στη διαμόρφωση μιας θεωρίας μάθησης ενηλίκων, το μάθημα ασχολείται και με ζητήματα ενίσχυσης του κριτικού στοχασμού σε πρακτικό επίπεδο, με στόχο τη διαμόρφωση ενός πλαισίου δράσης (ενδυνάμωση και κριτικοστοχαστική εκπαιδευτική πρακτική) για την εκπαίδευση των ενηλίκων, το οποίο στοχεύει στην κριτική συνειδητοποίηση και στην αλλαγή.

Π 1902 ***Εισαγωγή στη χρήση Η/Υ με εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες*** **Χαράλαμπος Τσανίδης/ Χριστίνα Βολιώτη**

Το μάθημα περιέχει μία συνοπτική εισαγωγή στις προϋποθέσεις της χρήσης του Η/Υ και επικεντρώνεται στις βασικές εντολές του λογισμικού IBM/SPSS, οι οποίες εφαρμόζονται παραδειγ-ματικά στην ανάλυση δεδομένων κοινωνικών ερευνών, που πραγματοποιήθηκαν πρόσφα¬τα σε διδακτικά/ ερευνητικά πλαίσια του Τομέα Παιδαγωγικής. Το μάθημα εστιάζει στην εξοι¬κείω¬ση των φοιτητών/τριών με τα παραπάνω λογισμικά και στην απόκτηση μικρής εμπειρίας στην ανάλυση ερευνητικών δεδομένων. Η παρουσία είναι υποχρεωτική, καθώς και η διεκπεραί¬ωση και παράδοση μικρών εργασιών που γίνονται κατά την διάρκεια των συναντήσεων.

Π 2108 ***Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες στην εκπαίδευση*** **Σουζάνα Παντελιάδου**

Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι Μαθησιακές Δυσκολίες προσεγγίζονται από την εκπαιδευτική οπτική, με στόχο την σε βάθος κατανόηση των σχολικών δυσκολιών που προκαλούνται από τα βασικά γνωστικά και κοινωνικο-συναισθηματικά χαρακτηριστικά των μαθητών. Επιπλέον, συζητώνται ζητήματα που αφορούν στην αναγνώριση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών στο σχολείο και τη συμμετοχή του/της εκπαιδευτικού στη διαγνωστική διαδικασία. Έμφαση δίνεται στις κατάλληλες προσεγγίσεις για την εκπαίδευση των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, καθώς επίσης και στη

Downloaded from eduguide.gr

θεωρητική και εμπειρική τεκμηρίωση κάθε προσέγγισης. Η σε βάθος κατανόηση των μαθησιακών δυσκολιών υποστηρίζεται από τη μελέτη της οπτικής των ίδιων των μαθητών/τριών και των οικογενειών τους.

Π 3009 ***Εκπαιδευτική Πράξη Ι*** **Αχιλλέας Παπαδημητρίου**

Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αξιοποιήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν τόσο κατά τις σπουδές τους όσο και από τη συμμετοχή τους στον Α΄ και Β΄ κύκλο της Πρακτικής Άσκησης, συμμετέχοντας σε διδακτικές και γραφειοκρατικές δραστηριότητες ενός δευτεροβάθμιου σχολείου ή –κατ΄ επιλογήν– μιας εκπαιδευτικής δομής Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης (π.χ. σε Κέντρο Διά Βίου Μάθησης, σε Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, σε Σχολή Γονέων, σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης, σε Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης, σε Τάξη Μαθητείας, σε Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης, στον ΟΑΕΔ, σε υπηρεσία συμβούλων εργασίας, σε γραφείο ανάπτυξης προσωπικού σε κρατικές και ιδιωτικές επιχειρήσεις κ.ά.).

Στο μάθημα αυτό η συνολική απασχόληση του κάθε φοιτητή και φοιτήτριας είναι 150 ώρες οι οποίες κατανέμονται στο εξάμηνο, ανάλογα με τις ανάγκες του σχολείου ή της εκπαιδευτικής δομής Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και το πρόγραμμα μαθημάτων του φοιτητή ή της φοιτήτριας, ως εξής: 50 ώρες σεμινάρια ενημέρωσης και ανατροφοδότησης και συνεργασία με τους υπεύθυνους του μαθήματος στο Πανεπιστήμιο, 50 ώρες δράση στο εκπαιδευτικό πεδίο (35 ώρες διδασκαλίας και 15 ώρες διοικητικού/γραφειοκρατικού έργου) και 50 ώρες προετοιμασία για την παραπάνω δράση (μελέτη, σχεδιασμός σεναρίων, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού κ.λπ.) και τη δημιουργία του Portfolio αξιολόγησης (φύλλα παρατήρησης, σενάρια διδακτικής παρέμβασης, διδακτικό υλικό, αξιολόγηση παρεμβάσεων, έκθεση δραστηριοτήτων, τήρηση ημερολογίου, φύλλα αυτοαξιολόγησης κ.λπ.)

Περιεχόμενα μαθήματος, χρονοδιάγραμμα

1. Εισαγωγικό ενημερωτικό σεμινάριο στο Πανεπιστήμιο, άσκηση στα κριτήρια και στα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν, κατανομή σε σχολεία ή δομές Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης
2. Επίσκεψη στο εκπαιδευτικό πεδίο. Ενημέρωση για τη διοίκηση και τη λειτουργία του. Τήρηση ημερολογίου
3. Συνέντευξη από εκπρόσωπο των ομάδων αναφοράς (π.χ. του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, του συνδικαλιστικού οργάνου των εκπαιδευτικών, του δεκαπενταμελούς, από σχολικό σύμβουλο και προϊστάμενο διεύθυνσης, από το προσωπικό που εκπονεί και σχεδιάζει τα εκπαιδευτικά προγράμματα κ.λπ.)
4. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
5. Παρατήρηση της δράσης εκπαιδευτικών (ή εκπαιδευτών ενηλίκων), μαθητών και μαθητριών (ή εκπαιδευομένων) στην τάξη. Λήψη συνεντεύξεων
6. Παρατήρηση διδασκαλιών ή/και δράσεων, αναστοχασμός
7. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
8. Σχεδιασμός διδακτικών σεναρίων και παραγωγή υλικού για τη διδασκαλία του σε συνεργασία με τις ομάδες αναφοράς, πιθανόν στο πλαίσιο έρευνας δράσης
9. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
10. Διδασκαλίες
11. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο
12. Διοικητικό/γραφειοκρατικό έργο
13. Σεμινάριο ενημέρωσης και ανατροφοδότησης στο Πανεπιστήμιο.

Η αξιολόγηση των φοιτητών και φοιτητριών είναι «αυθεντική» και εστιάζει:

- στην ενεργό συμμετοχή τους στα σεμινάρια ενημέρωσης και ανατροφοδότησης
- στη βεβαιωμένη συμμετοχή τους σε παιδαγωγικές, διδακτικές και διοικητικές δραστηριότητες στο εκπαιδευτικό πεδίο, στο Portfolio τους, στα φύλλα παρατήρησης και αυτοαξιολόγησης κ.λπ.

Downloaded from eduguide.gr

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος δίνεται αναλυτική βεβαίωση συμμετοχής.

*Σημείωση: Το μάθημα αυτό συνδέεται με το μάθημα "Εκπαιδευτική Πράξη ΙΙ" **(Π 3010)**. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που το επιλέγουν δηλώνουν υποχρεωτικά στο ίδιο εξάμηνο και τα δύο μαθήματα.*

Π 3010 ***Εκπαιδευτική Πράξη ΙΙ*** **Αχιλλέας Παπαδημητρίου**

Σε αυτό το μάθημα οι φοιτήτριες και οι φοιτητές συμμετέχουν σε σεμινάρια ενημέρωσης και ανατροφοδότησης. Υπάρχει συνεργασία με τους υπεύθυνους του μαθήματος στο Πανεπιστήμιο, δράση στο εκπαιδευτικό πεδίο (σε μια εκπαιδευτική δομή Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης) και προετοιμασία για την παραπάνω δράση (μελέτη, σχεδιασμός σεναρίων, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού κ.λπ.) και τη δημιουργία του Portfolio αξιολόγησης (φύλλα παρατήρησης, σενάρια διδακτικής παρέμβασης, διδακτικό υλικό, αξιολόγηση παρεμβάσεων, έκθεση δραστηριοτήτων, τήρηση ημερολογίου, φύλλα αυτοαξιολόγησης κ.λπ.). Στο πρώτο σεμινάριο στο Πανεπιστήμιο, γίνεται άσκηση στα κριτήρια και στα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν, ενώ γίνεται και η κατανομή σε δομές Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης. Στο τελευταίο σεμινάριο γίνεται η αξιολόγηση του μαθήματος.

Σκοπός της Πρακτικής Άσκησης είναι η εξοικείωση των συμμετεχόντων με την εργασιακή πραγματικότητα που διέπει το πεδίο της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης και η εφαρμογή θεωρητικών γνώσεων σε πραγματικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα, σε πρώτο επίπεδο, η Πρακτική Άσκηση αποσκοπεί τόσο στην αξιοποίηση των γνώσεων που αποκτούν οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών τους, όσο και στην προσαρμογή τους σε σχετικούς χώρους εργασίας (Κέντρα Δια Βίου Μάθησης, Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης, Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, κλπ.), και στην εφαρμογή των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων τους. Επίσης, στοχεύει (στο μέτρο που αυτό είναι εφικτό) και στη δημιουργία νέων ευκαιριών επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων του τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

Τελικός στόχος είναι η ποιοτική εξειδίκευση των συμμετεχόντων ώστε να μπορούν με επιτυχία να ανταποκριθούν στις προκλήσεις του πεδίου. Σε δεύτερο επίπεδο, η Πρακτική Άσκηση στοχεύει στην ενδυνάμωση των μαθημάτων που απαιτούν από τους συμμετέχοντες την πρακτική εφαρμογή της θεωρίας, στην καλύτερη αναγνώριση και αντιμετώπιση των απαιτήσεων και των προκλήσεων όπως αυτές παρουσιάζονται σε δομές παροχής τυπικών και μη τυπικών προγραμμάτων αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και εκπαίδευσης ενηλίκων, στην δημιουργία κλίματος συνεργασίας μεταξύ των σχετικών εκπαιδευτικών δομών και του τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, στη δημιουργία βάσεων δεδομένων για την καταγραφή των αναγκών της αγοράς εργασίας και των οφελών που προήλθαν από την απασχόληση των συμμετεχόντων σε σχετικές δομές, στη διαμόρφωση επαγγελματικής συνείδησης στους συμμετέχοντες, στην απόκτηση εμπειρίας σχετικής με το επάγγελμα, στην άμεση εξοικείωση με το εργασιακό περιβάλλον και στην επαγγελματική ένταξη σε σχετικό φορέα ή δομή, στην αφομοίωση της επιστημονικής γνώσης κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, στην ανάδειξη των δεξιοτήτων των ασκούμενων και στην ανάπτυξη επαγγελματικής συνείδησης, και στην κατάλληλη προετοιμασία των συμμετεχόντων για επιτυχή μελλοντική επαγγελματική αποκατάσταση.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος δίνεται αναλυτική βεβαίωση συμμετοχής.

Σημείωση: Το μάθημα αυτό συνδέεται με το μάθημα **Π3009** (Εκπαιδευτική Πράξη Ι). Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που το επιλέγουν δηλώνουν υποχρεωτικά στο ίδιο εξάμηνο και τα δύο μαθήματα.

Π 3018 ***Η διδασκαλία της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: αρχές μεθόδευσης διδασκαλίας αξιολόγηση σχολικής επίδοσης, σχεδιασμός σεναρίων*** **Ελένη Χοντολίδου**

Downloaded from eduguide.gr

Το μάθημα συζητά τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην εκπαίδευση σε όλες της τις παραμέτρους (δημιουργία σχετικών προγραμμάτων διδασκαλίας, περιεχόμενο και διδακτικές μέθοδοι, αξιολόγηση της ανταπόκρισης των μαθητών στην ανάγνωση των λογοτεχνικών κειμένων) αλλά και τους τρόπους με τους οποίους δημιουργούνται –στη δημόσια σφαίρα και σε εξωεκπαιδευτικούς θεσμούς– παραστάσεις, εικόνες και αντιλήψεις για τη λογοτεχνία, τη σχέση των ανθρώπων με το βιβλίο και την ανάγνωση, τη διάδοση των λογοτεχνικών κανόνων καθώς και τις πρακτικές προώθησης της ανάγνωσης στο δημόσιο χώρο. Εξετάζει τη σχέση της ενδοσχολικής διδασκαλίας της λογοτεχνίας με την άτυπη «διδασκαλία» της στα άλλα κοινωνικά πεδία: τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τη λογοτεχνική κριτική που ασκείται σε αυτά, τις δραστηριότητες των δημόσιων βιβλιοθηκών, τα προγράμματα ανάγνωσης που προωθούνται από θεσμούς όπως το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου κ.ά. Το μάθημα εξοικειώνει τους φοιτητές με την προβληματική του μαθήματος της λογοτεχνίας και τα προβλήματα που προκύπτουν από τη διδασκαλία του στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και τους βοηθά στον σχεδιασμό σεναρίων διδασκαλίας κάνοντας χρήση όλων των διαθέσιμων ψηφιακών πόρων. Το μάθημα δεν διδάσκει τη χρήση ΗΥ, προϋποθέτει ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές είναι ψηφιακά εγγράμματοι.

Περιεχόμενο Μαθήματος

Προσεγγίσεις εννοιών και της πραγματικότητας του μαθήματος Ιστορία του μαθήματος των Νέων Ελληνικών.
Οι σκοποί του μαθήματος, τα νέα προγράμματα σπουδών.
Τα εγχειρίδια της λογοτεχνίας σήμερα.
Λογοτεχνικός κανόνας-«Σχολικός λογοτεχνικός κανόνας».
Επιλογή λογοτεχνικών βιβλίων.
Η μεταμόρφωση της έννοιας του όρου μέσα στο χρόνο (γραμματεία-λογοτεχνία). Η ιστορικότητα των ειδών. Ιστορία της λογοτεχνίας.
Σχεδιασμός ενότητας λογοτεχνίας: σκοποθεσία, επιλογή περιεχομένων, μεθόδευση της διδασκαλίας, αξιολόγηση των μαθητών.
Η λογοτεχνία ως θεσμός και ως μέρος της κουλτούρας, λογοτεχνία και ιδεολογία: η λογοτεχνία ως πηγή πολιτικών, θρησκευτικών και πολιτισμικών αξιών. Εθνική διάσταση της λογοτεχνίας.
Η έννοια της εγγραμματοσύνης-γραμματισμού. Η γλώσσα της λογοτεχνίας. Γλωσσολογία και λογοτεχνία.
Λογοτεχνικό κείμενο: από την παραγωγή στην πρόσληψη.
Διδασκαλία ποίησης & πεζογραφίας.
Διδασκαλία πεζογραφίας και παραμυθιών.

Π 3019 ***Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης και εκπαιδευτική ηγεσία*** **Κωνσταντίνος Τσιούμης**

Περιεχόμενα: Διοικητική επιστήμη και Management. Ο ρόλος της διοίκησης στην εκπαίδευση. Οι έννοιες της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας. Θεωρητικές προσεγγίσεις –Πρότυπα Διοίκησης στην Εκπαίδευση (γραφειοκρατικό, ορθολογικό, των συστημάτων, συνεργατικό). Προγραμματισμός στην εκπαίδευση. Η έννοια της ηγεσίας στην εκπαίδευση. Προσεγγίσεις -τύποι ηγεσίας στην εκπαίδευση. Το σχολείο ως οργανισμός. ο διδακτικό προσωπικό του σχολείο. Ο ρόλος του διευθυντή στη σχολική μονάδα. Η λήψη των αποφάσεων στη σχολική μονάδα.

Π 3030 ***Η διδασκαλία της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο σχολείο*** **Αναστασία Κεσίδου**

Στις σύγχρονες επιταγές που απευθύνονται στα εκπαιδευτικά συστήματα συγκαταλέγονται βασικοί σκοποί, όπως η ανάπτυξη των νέων ανθρώπων σε ενεργούς πολίτες που σέβονται τα ανθρώπινα

Downloaded from eduguide.gr

δικαιώματα και έχουν τα εφόδια για να ζήσουν με επιτυχία σε ανοιχτές, δημοκρατικές και πλουραλιστικές κοινωνίες. Το ζήτημα αυτό εξελίσσεται σε μείζον, εάν λάβει κανείς υπόψη την ενίσχυση φαινομένων εθνικισμού, μισαλλοδοξίας και ρατσισμού κατά την τελευταία δεκαετία, αλλά και τις προκλήσεις που θέτει η έλευση μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Τα παραπάνω νοούνται καταρχήν στο επίπεδο μιας εκπαιδευτικής πολιτικής που θα διαπνέεται από την προσήλωση στις δημοκρατικές αρχές και τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά παράλληλα προϋποθέτουν τη συστηματική διδασκαλία τους στο σχολείο.
Το μάθημα εστιάζει σε βασικές παραμέτρους αυτού του εγχειρήματος (Πρόγραμμα Σπουδών, εξωδιδακτικές δραστηριότητες, ανάπτυξη του σχολείου ως κοινότητας, κτλ.) ως προϋποθέσεις μιας αποτελεσματικής εκπαίδευσης για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, με στόχο οι μαθητές να αναδειχθούν σε «καταλύτες» που θα επιφέρουν την αλλαγή στο κοινωνικό τους περιβάλλον. Ζητούμενο είναι να αναδειχθεί επιπροσθέτως η αναγκαιότητα για ποιοτική εκπαίδευση για όλους, που απορρέει από την κατοχύρωση της εκπαίδευσης ως ανθρώπινου δικαιώματος, όπως και από τις επιταγές μιας δημοκρατικής εκπαίδευσης. Πλαίσιο ανάπτυξης των θεμάτων αποτελούν τα πεδία «Εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη» και «Εκπαίδευση για τα/στα ανθρώπινα δικαιώματα».

Π 3037 ***Προσεγγίσεις και Έρευνες Δίγλωσσης και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*** **Κωνσταντίνος Τσιούμης**
Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου

Το παρόν μάθημα αποσκοπεί στην εξάσκηση των φοιτητριών και φοιτητών στις πρακτικές της δίγλωσσης και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με απώτερο στόχο την ανάδειξη αφενός της ανάγκης υπέρβασης μιας καθαρά γλωσσικής προσέγγισης και αφετέρου της ένταξης των ευρύτερων κοινωνικών και ιδεολογικών διαστάσεων του θέματος στη διδακτική πράξη.

Υπό το πρίσμα αυτό το μάθημα εξακτινώνεται στο τρίπτυχο: Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων, Σχέδια Εργασίας και Παιδαγωγικό Υλικό για δίγλωσσες και διαπολιτισμικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, διερευνώνται οι εξής θεματικές:
*Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Θέατρο
*Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Τοπικό Περιβάλλον
*Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Ιστορία (Ιδιότητα Πολίτη και Ανθρώπινα Δικαιώματα.)
*Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Θρησκευτική Ετερότητα
*Διαπολιτισμική εκπαίδευση και Εθνικές Γιορτές.
*Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Μουσειακή (αλλά και Μουσική)

Παράλληλα, για όλες τις προτεινόμενες θεματικές παρουσιάζονται ολοκληρωμένες διδακτικές εφαρμογές εστιασμένες σε συγκεκριμένες διγλωσσικές και διαγλωσσικές διδακτικές πρακτικές:
*Content and Language Integrated Learning (CLIL)- Ολοκληρωμένη Εκμάθηση Γλώσσας και Περιεχομένου
* Content Based Instruction - Διδασκαλία της γλώσσας με βάση το περιεχόμενο.
* Task Based Learning - Δραστηριοκεντρική Μέθοδος
* Project
* Identity texts - Κείμενα ταυτότητα/Κείμενα ταύτισης

Κοινός άξονας όλων αυτών των πρακτικών είναι η μύηση των φοιτητριών και φοιτητών σε μία πολιτισμικά ευαισθητοποιημένη εκπαιδευτική διαδικασία η οποία μπορεί να κάνει ορατό το γλωσσικό και πολιτισμικό κεφάλαιο των ξενόγλωσσων παιδιών στην τάξη.

Π 3043 ***Παρατήρηση διδασκαλίας: ερευνητικές χρήσεις, παιδαγωγικές διαστάσεις*** **Βασιλική Παπαδοπούλου**

Downloaded from eduguide.gr

Σε αυτό το μάθημα θα γίνει πραγμάτευση των παρακάτω περιεχομένων: η παρατήρηση ως επιλεκτική αντίληψη. Παρατήρηση, κρίση και αξιολόγηση. Η Παρατήρηση Διδασκαλίας ως μέθοδος της εμπειρικά προσανατολισμένης έρευνας. Μεθόδευση, τεχνικές και εργαλεία παρατήρησης. Προβλήματα μεθοδολογικά: αντικειμενικότητα, εγκυρότητα, αξιοπιστία. Η Παρατήρηση Διδασκαλίας ως μέθοδος της εθνογραφικά προσανατολισμένης έρευνας. Η παρατήρηση στη σχολική ζωή και τάξη: εργαλείο της Παιδαγωγικής και Ψυχολογικής Διαγνωστικής. Η Παρατήρηση Διδασκαλίας στην Εκπαίδευση των Εκπαιδευτικών: το πρόταγμα της διαφοροποιημένης και επεξεργασμένης αντιληπτικής ικανότητας ως προαπαιτούμενο για τον ιδεότυπο του κριτικά αναστοχαζόμενου εκπαιδευτικού. Εφαρμογές της Παρατήρησης Διδασκαλίας στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: από τα Κρίσιμα Περιστατικά στις φαινομενολογικές προσεγγίσεις της μάθησης και τις Βινιέτες. Παραδείγματα από την εκπαιδευτική πραγματικότητα: γράφοντας και αναλύοντας Κρίσιμα Περιστατικά και Βινιέτες.

Π 3048 ***Οικογένειες και σχολεία: Επίκαιρα ζητήματα μιας σύνθετης σχέσης*** **Αντιγόνη Σαρακινιώτη**

Το μάθημα στοχεύει να υποστηρίξει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να κατανοήσουν την περίπλοκη σχέση των θεσμών της οικογένειας και του σχολείου στην ελληνική κοινωνία σήμερα. Σε αυτή τη σχέση πρωταγωνιστές είναι οι γονείς, τα παιδιά, οι εκπαιδευτικοί και οι λοιποί επαγγελματίες υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου και των οικογενειών (κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι). Το μάθημα θέτει το ζήτημα του ρόλου του κράτους και συζητά σύντομα τις σχετικές πολιτικές και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για τη ρύθμιση της σχέσης σχολείου-οικογένειας. Περιλαμβάνει επίσης υλικό και συζήτηση για τα μοντέλα, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά, τις πρακτικές, τις προσδοκίες και τις αντιλήψεις μέσα από τα οποία διαμορφώνεται η έννοια και ο θεσμός της «οικογένειας» σήμερα και η σχέση της με το σχολείο, καθώς και υλικό για τον τρόπο με τον οποίο αυτά προσλαμβάνονται και γίνονται κατανοητά από τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης και το σχολείο. Υποστηρίζει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να αναγνωρίσουν τις διαφορετικές ανάγκες, αρχές και προσδοκίες γονέων και εκπαιδευτικών, να κατανοήσουν τις εντάσεις και τις προκλήσεις που μπορεί να βιώνουν κατά τη διαδικασία της αλληλεπίδρασης τους στο καθημερινό πλαίσιο λειτουργίας των σχολείων, καθώς και να εξοικειωθούν με τις στρατηγικές που μπορεί να αναπτύσσουν για τη διαχείρισή τους. Επίσης, τους καθοδηγεί στη μελέτη των συνεπειών που επιφέρει το είδος της συνεργασίας και της επικοινωνίας που αναπτύσσεται μεταξύ οικογενειών και σχολείων για την ένταξη, τις επιλογές και για την εκπαιδευτική πορεία των μαθητών και των μαθητριών. Το μάθημα δομείται γύρω από τη διεξαγωγή συνεντεύξεων με γονείς, εκπαιδευτικούς και λοιπούς επαγγελματίες στην εκπαίδευση από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες. Το εμπειρικό υλικό που θα παραχθεί θα τροφοδοτήσει τη συζήτηση και τη διαδικασία συστηματικής επεξεργασίας του θέματος στην τάξη με την αξιοποίηση της σχετικής βιβλιογραφίας.

Π 3051 ***Διαχείριση συμπεριφοράς στη σχολική τάξη: Βασικές έννοιες και μέθοδοι αποτελεσματικής εκπαίδευσης*** **Κατερίνα Δούναβη**

Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται δεξιότητες που τους επιτρέπουν να σχεδιάσουν μεθόδους συμπερίληψης στο σχολείο, να εξατομικεύσουν τις πρακτικές στήριξης για τους μαθητές που τις χρειάζονται και να διαχειριστούν την τάξη. Αυτές οι δεξιότητες θα τους επιτρέψουν να διαχειριστούν τα προβλήματα συμπεριφοράς που συχνά παρεμποδίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία και δυσχεραίνουν την πρόοδο και ως συνέπεια να βελτιώσουν την μαθησιακή εμπειρία και να αυξήσουν την ικανοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας. Στο έργο που επιτελούν οι εκπαιδευτικοί, η χρήση τεκμηριωμένων παρεμβάσεων είναι καίριας σημασίας.

Downloaded from eduguide.gr

Αυτό το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις βασικές έννοιες και μεθόδους ανάλυσης συμπεριφοράς και τις εφαρμογές τους στην επιστημονικά τεκμηριωμένη εκπαίδευση. Δίνεται έμφαση στα πιο κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός και το πώς μπορεί να τα διαχειριστεί χρησιμοποιώντας θετικές μεθόδους τροποποίησης της συμπεριφοράς. Παρουσιάζονται ηθικές, ανθρωποκεντρικές διαδικασίες που βελτιώνουν την εμπειρία μαθητών και εκπαιδευτικών, προωθούν την επίλυση προβλημάτων και τη δημιουργική σκέψη και συνδράμουν στην επίτευξη των απώτερων στόχων της εκπαίδευσης. Αναλύονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές μέθοδοι και στρατηγικές παρακολούθησης προόδου, υπό το πρίσμα του θεμελιώδους συμπεριφορισμού.

Π 3052 ***Διαταραχές Φάσματος Αυτισμού και Νοητική Αναπηρία: Βασικές έννοιες και εκπαιδευτικές μέθοδοι συμπερίληψης*** **Κατερίνα Δούναβη**

Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται γνώσεις που τους επιτρέπουν να κατανοήσουν τη διαφορετικότητα και συγκεκριμένα τις αναπτυξιακές διαταραχές και τη νοητική αναπηρία και τον αντίκτυπό τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Χρειάζονται επίσης δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να δημιουργήσουν ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον συμπερίληψης και να αυξήσουν την ικανοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο του εκπαιδευτικού στη χρήση τεκμηριωμένων παρεμβάσεων για την προώθηση ουσιαστικής συμμετοχής και προόδου για κάθε μαθητή.
Αυτό το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις Διαταραχές Φάσματος Αυτισμού (ΔΦΑ) και τη Νοητική Αναπηρία (ΝΑ), το πώς ορίζονται, τη διάγνωση και αξιολόγηση των ατόμων με ΔΦΑ και/ή ΝΑ αλλά και τον αντίκτυπο στο άτομο και την οικογένεια. Εξετάζεται το πώς οι ΔΦΑ και η ΝΑ επηρεάζουν την ποιότητα ζωής, ποια είναι τα δικαιώματα των ατόμων με αυτισμό και/ή νοητική αναπηρία αλλά και ποιος είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών στη διαδικασία συμπερίληψης. Η εκπαιδευτική διαδικασία παρουσιάζεται υπό το πρίσμα του επιστημονικού μοντέλου θετικής στήριξης συμπεριφοράς και αναλύονται συγκεκριμένες τεχνικές τροποποίησης συμπεριφοράς τόσο για την ανάπτυξη καίριων δεξιοτήτων όσο και για τη διαχείριση ήπιων προβλημάτων συμπεριφοράς.

Π 3053 ***Το σχολείο ως επαγγελματική κοινότητα μάθησης στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής σχολικής κουλτούρας*** **Σοφία Αυγητίδου**

Σκοπός του μαθήματος είναι να αναδείξει την σημασία, τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες υποστήριξης του σχολείου ως μιας επαγγελματικής κοινότητας μάθησης που συνεργάζεται, διερευνά και αναστοχάζεται συλλογικά προκειμένου να αναπτύξει μια δημοκρατική σχολική κουλτούρα προς όφελος των μαθητών και των μαθητριών, των υπόλοιπων μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας και εν τέλει μιας συμπεριληπτικής και δίκαιης κοινωνίας. Στο μάθημα αναλύονται οι ποικίλες διαστάσεις της λειτουργίας του σχολείου ως κοινότητας μάθησης και οι διαδικασίες υποστήριξής τους. Αναλύονται επίσης οι διαστάσεις μιας δημοκρατικής σχολικής κουλτούρας. Δίνεται έμφαση στην υποστήριξη της έρευνας και του αναστοχασμού από τα ίδια τα μέλη της κοινότητας ως προϋποθέσεων για την συμμετοχική και τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων και τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων με δημοκρατικό και συμπεριληπτικό προσανατολισμό. Παρουσιάζονται παραδείγματα λειτουργίας του σχολείου ως κοινότητας μάθησης σε βασικές λειτουργίες του σχολείου όπως η διαμόρφωση οράματος και πολιτικής του σχολείου, ο προγραμματισμός και η αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου, η διδασκαλία και η μάθηση, η υποστήριξη των μαθητικών συμβουλίων, η συμμετοχή των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας στην συνδιαμόρφωση, στην πραγμάτωση και στην αξιολόγηση των αποφάσεών τους.

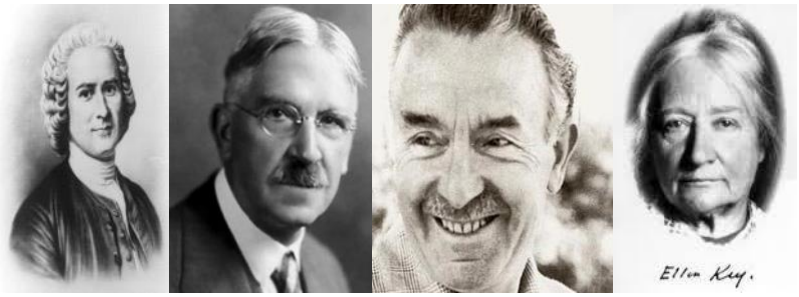
Π 3062 ***Πηγές της Ιστορίας: Αξιοπιστία και Χρήση*** **Φωτεινή Τολούδη**

Downloaded from eduguide.gr

Το παρελθόν δεν είναι δυνατό να διακριθεί εντελώς από το παρόν. Η κατανόηση του ενός προϋποθέτει και την κατανόηση του άλλου. Και σε αυτήν την διαλεκτική διαδικασία κεντρικό ρόλο κατέχουν οι ερμηνευτικές θεωρίες και οι ιστορικές πηγές.

Το μάθημα θα επικεντρώσει στις πηγές της ελληνικής σχολικής ιστορίας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Θα αναλυθούν πηγές από όλες τις ιστορικές περιόδους – Αρχαιότητα, Μέσοι Χρόνοι, Νεότερη και Σύγχρονη Εποχή - και από όλες τις τάξεις της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Θα δοθούν, επίσης, συγκριτικά παραδείγματα πηγών που εμπεριέχονται στη Σχολική Ιστορία άλλων κρατών. Το κεντρικό ερώτημα που θα διατρέχει τις αναλύσεις συμπυκνώνεται στη φράση «πότε μιλούν οι πηγές;».

Το μάθημα συνδέεται άμεσα με τη σχολική εκπαίδευση. Θα δοθεί έμφαση στην έρευνα των πηγών για τη διδασκαλία της Ιστορίας και θα αναλυθούν πηγές από τα καινούργια, πλέον, ελληνικά σχολικά εγχειρίδια της Ιστορίας, που θα τεθούν σε χρήση από το σχολικό έτος 2027-2028.

Downloaded from eduguide.gr

ΑΛΛΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ[1]

ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (5 ECTS)

Χειμερινό εξάμηνο

ΝΕΦ 114 ***Τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ως φιλολογικό – διδακτικό υλικό*** **Δημήτρης Κόκορης**

Θα συζητηθούν οι κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών και η δόμηση των σχολικών εγχειριδίων λογοτεχνίας. Θα παρουσιαστούν παραδοσιακές και νεωτερικές προτάσεις διδακτικής μεθοδολογίας, στις οποίες ενσωματώνονται βασικά στοιχεία από θεματικές και τεχνοτροπικές προσεγγίσεις των κειμένων, τα οποία τοποθετούνται στο γραμματολογικό τους πλαίσιο και εντάσσονται οργανικά στην ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Το μάθημα στοχεύει και στην κριτική προσέγγιση με όρους αλληλοεπίδρασης και χρονικής διαδοχής των σημαντικότερων παλαιότερων και νεότερων έργων της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Θα εξεταστούν οι επιδράσεις των αισθητικών θεωριών στα λογοτεχνικά έργα, η κατάταξη των συγγραφέων σε λογοτεχνικές γενιές και θα προσεγγιστούν τα βασικά τεχνοτροπικά ρεύματα του νεοελληνικού λογοτεχνικού πεδίου.

ΝΕΦ 313 ***Θεωρία και πρακτική της λογοτεχνικής κριτικής*** **Δημήτρης Κόκορης**

Θα μελετηθούν οι θεωρητικές αρχές της λογοτεχνικής κριτικής και επιλεγμένα κριτικά κείμενα, από τα οποία απορρέουν φιλοσοφικές-αισθητικές ιδέες και γράφτηκαν, για να υπηρετήσουν κριτικές και θεωρητικές απόψεις γύρω από τη λογοτεχνική έκφραση. Κάθε φοιτητής /-τρια εκπονεί ερευνητική εργασία, αφού το μάθημα προσφέρεται ως σεμιναριακό.

Εαρινό εξάμηνο

ΝΕΦ 104 ***Νεοελληνική πεζογραφία – Από την ηθογραφία στην κοινωνική διαμαρτυρία*** **Δημήτρης Κόκορης**

Το κίνημα της ηθογραφίας εμφάνισε δύο τάσεις από το 1880 και μετά: ειδυλλιακή αναπαράσταση της ζωής στην ύπαιθρο, απεικόνιση και των σκληρών ή και απάνθρωπων όψεων της καθημερινότητας. Βαθμιαία και με ρεαλιστικό τρόπο, η αφηγηματική πεζογραφία γύρω στις αρχές του εικοστού αιώνα διατυπώνει πλέον με σαφήνεια μία κριτική προς την κοινωνία και αρχίζει να καταγγέλλει τις αρνητικές πλευρές του κοινωνικού γίγνεσθαι. Θα μελετηθούν κυρίως έργα των Γ. Βιζυηνού, Αλ. Παπαδιαμάντη, Γρ. Ξενόπουλου, Κ. Θεοτόκη. Δευτερευόντως, θα προσεγγιστούν και αφηγηματικά κείμενα των Ανδρ. Καρκαβίτσα, Δ. Βουτυρά και Π. Πικρού, ενώ θα σχολιαστεί και η εθνοκεντρική πεζογραφική κατεύθυνση των αρχών του εικοστού αιώνα (Ί. Δραγούμης, Π. Δέλτα, Π. Γιαννόπουλος), η οποία συγκρότησε έναν αντίπαλο ιδεολογικά λόγο προς την πεζογραφία της κοινωνικής διαμαρτυρίας.

ΝΕΦ 118 ***Μεταφρασμένη ποίηση: θεωρία και κριτική προσέγγιση μεταφραστικών δοκιμών*** **Δημήτρης Κόκορης**

Στο πλαίσιο του μαθήματος, θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν οι βασικές θεωρητικές αρχές της λογοτεχνικής μετάφρασης και θα προσεγγιστούν κριτικά και συγκριτολογικά μεταφραστικές δοκιμές

[1] Πληροφορίες για τα μαθήματα που προσφέρονται από το Τμήμα Φιλολογίας και το Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας περιλαμβάνονται στους *Οδηγούς Σπουδών* των Τμημάτων αυτών.

Downloaded from eduguide.gr

ποιητικών κειμένων. Ειδικότερα, θα μελετηθούν νεοελληνικές μεταφράσεις αρχαίων ελληνικών ποιητικών κειμένων (π.χ. Ιλιάδα, Νεφέλες, επιγράμματα από την Παλατινή Ανθολογία), νεοελληνικές μεταφράσεις αγγλόφωνων ποιημάτων (π.χ., «Σονέτο XVIII» του Σαίξπηρ), νεοελληνικές μεταφράσεις γαλλόφωνων ποιημάτων (π.χ., ποιημάτων του Μπωντλαίρ), κ.ά. Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να κατανοήσουν τους ειδικούς μηχανισμούς της λογοτεχνικής μετάφρασης και να κρίνουν ως προς την αισθητική τους λειτουργικότητα αρκετές νεοελληνικές μεταφράσεις ποιητικών κειμένων.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (5 ECTS)

Χειμερινό και Εαρινό εξάμηνο

ΠΛ 101 ***Πληροφορική*** **Θεοδόσιος Σαπουνίδης/**

Χαράλαμπος Τσανίδης/

Χριστίνα Βολιώτη

Πρόκειται για εργαστηριακό και θεωρητικό μάθημα που προσφέρεται, ώστε να δίνεται η δυνατότητα για εκπαίδευση του συνόλου των φοιτητών του πρώτου έτους σε ολιγομελή και πιο λειτουργικά τμήματα. Προσφέρει τη δυνατότητα στον/στην φοιτητή/τρια να εξοικειωθεί στην πράξη με λογισμικά, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτητές/τριες, αφού εξοικειωθούν με βασικές λειτουργίες, δημιουργούν εκπαιδευτικό υλικό χρησιμοποιώντας, κατά κύριο λόγο, λογισμικά της Microsoft. Ο κύριος σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει ιδέες και κατευθύνσεις για το πώς κοινά λογισμικά μπορούν να αποτελέσουν διδακτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών.
Η παρουσία στο εργαστηριακό μέρος του μαθήματος είναι υποχρεωτική, καθώς και η εκπόνηση και παράδοση εργασιών που γίνονται κατά τη διάρκεια των συναντήσεων.

Downloaded from eduguide.gr

Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών στη Φιλοσοφία

Downloaded from eduguide.gr

Downloaded from eduguide.gr

1. ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: "ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ"

Το **Διιδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) "Συστηματική Φιλοσοφία"** λειτουργεί από το ακαδ. έτος 2018-19. Ιδρυτικά Τμήματα του ΔΠΜΣ: Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ., Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης.

Επιδιώκει τη συστηματική ειδίκευση στις ακόλουθες περιοχές της «Συστηματικής Φιλοσοφίας»: 1. Θεωρητική Συστηματική Φιλοσοφία, 2. Πρακτική Συστηματική Φιλοσοφία, 3. Φιλοσοφία της Τέχνης και της Τεχνολογίας. Έχει ελάχιστη διάρκεια σπουδών τεσσάρων (4) εξαμήνων και οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στη Συστηματική Φιλοσοφία.

Ο αριθμός εισακτέων στο ΔΠΜΣ ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε είκοσι πέντε (25) φοιτητές και φοιτήτριες ετησίως. Το ΔΠΜΣ λειτουργεί χωρίς τέλη φοίτησης.

Στο ΔΠΜΣ διδάσκουν οι ακόλουθοι καθηγητές:

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.

Δ. Αθανασάκης, Αναπλ. Καθηγητής: Νεότερη Φιλοσοφία

Κων. Καβουλάκος, Καθηγητής: Νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία, κοινωνική και πολιτική φιλοσοφία

Χ. Ντούσκος, Επίκουρος Καθηγητής: αναλυτική φιλοσοφία και ηθική

Θ. Πενολίδης, Καθηγητής: Φιλοσοφία: Οντολογία και Γνωσιολογία

Κων. Σαργέντης: Ηθική Φιλοσοφία

Χ. Σταμπουλής: Φιλοσοφία του Δικαίου

Τμήμα Φιλοσοφίας Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστήμιου Αθηνών

Γ. Αραμπατζής, Αναπλ. Καθηγητής: Βυζαντινή Φιλοσοφία

Ε. Πρωτοπαπαδάκης, Επίκ. Καθηγητής: Εφαρμοσμένη Ηθική

Γ. Στείρης, Αναπλ. Καθηγητής: Φιλοσοφία των Μέσων Χρόνων και της Αναγέννησης στη Δύση

Συνεργαζόμενοι Καθηγητές

Μ. Βάντσος, Αναπλ. Καθηγητής Α.Π.Θ.: Χριστιανική Ηθική και Βιοηθική

Μ. Μουζάλα, Επίκ. Καθηγήτρια Παν/μίου Πατρών: Φιλοσοφία της Κλασικής Αρχαιότητας: Μεταφυσική – Γνωσιολογία

Ι. Πρελορέντζος, Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.: Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία

Κ. Χατζηκυριάκου, Αναπλ. Καθηγητής Παν/μίου Θεσσαλίας: Μαθηματική Λογική και Μαθηματική Εκπαίδευση

Ε. Ψύλλος, Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.: Φιλοσοφία της Επιστήμης – Μεταφυσική.

Στο ΔΠΜΣ μπορούν επίσης να διδάσκουν και άλλα μέλη ΔΕΠ των ιδρυτικών ή άλλων Τμημάτων ΑΕΙ, καθώς και άλλοι διδάσκοντες που προσλαμβάνονται σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις.

Διευθυντής ΔΠΜΣ: Κωνσταντίνος Καβουλάκος, Καθηγητής

Πληροφορίες για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα:

http://www.edlit.auth.gr/MA-syst-phil

Downloaded from eduguide.gr

2. ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: "ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ"

Το **Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) "Φιλοσοφική, Παιδαγωγική και Διεπιστημονική Ανθρωπολογία"** λειτουργεί από το ακαδ. έτος 2020-21. Ιδρυτικά Τμήματα του ΔΠΜΣ: Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Τμήμα Θεολογίας, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών και Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Α.Π.Θ.

Καταρτίζει και εξειδικεύει στους τομείς της Φιλοσοφίας, της Παιδαγωγικής, της Θεολογίας, της Οικονομίας και της Αρχιτεκτονικής. Έχει ελάχιστη διάρκεια σπουδών τεσσάρων (4) εξαμήνων και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έξι (6) εξάμηνα. Οδηγεί στο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στη Φιλοσοφική, Παιδαγωγική και Διεπιστημονική Ανθρωπολογία.

Ο αριθμός εισακτέων στο Δ.Π.Μ.Σ. ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) φοιτητές και φοιτήτριες ετησίως. Το Δ.Π.Μ.Σ. λειτουργεί χωρίς τέλη φοίτησης.

Στο ΔΠΜΣ διδάσκουν οι ακόλουθοι καθηγητές τα εξής μαθήματα:

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Α.Π.Θ.

Σ. Δεληβογιατζής, πρ. Καθηγητής: Φιλοσοφική ανθρωπολογία – Πολιτική Φιλοσοφία Ι/ΙΙ

Π. Δόικος, πρ. Αναπλ. καθηγητής: Οντολογία της ανθρώπινης δημιουργίας: Ο Μίκης Θεοδωράκης και η θεωρία της Συμπαντικής Αρμονίας – Μεταφυσική ανθρωπολογία: Μηδενισμός και φαντασία – Μεταφυσική ανθρωπολογία: Ο Henry Corbin και η οραματική γνώση

Ε. Καλοκαιρινού, πρ. Καθηγήτρια: Ηθική των επαγγελμάτων ή γιατί οι μηχανικοί χρειάζονται την ηθική; – Η φιλοσοφική ανθρωπολογία του Ιμμάνουελ Καντ.

Δ. Σταμοβλάσης, πρ. Καθηγητής: Μεθοδολογία Έρευνας Κοινωνικών Επιστημών, Η Φιλοσοφία των Πολυπλόκων Συστημάτων

Γ. Ζαρίφης, Καθηγητής: Παιδαγωγική Ανθρωπολογία

Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Κ. Μπονίδης, Καθηγητής

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Α.Π.Θ.

Μ. Βάντσος, Καθηγητής: Βιοηθικοί προβληματισμοί κατά το τέλος της ζωής

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών Α.Π.Θ.

Γ. Ζαρωτιάδης, Καθηγητής: Οικονομική Ανθρωπολογία – Οικονομικές θεωρίες ομαδοποίησης

Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Α.Π.Θ.

Κ. Τσουκαλά, πρ. Καθηγήτρια, Χ. Χριστοδούλου, Επίκ. Καθηγήτρια, Ε. Αθανασίου, Αναπλ. Καθηγήτρια, Λ. Γυιόκα, Αναπλ. καθηγήτρια, Σ. Λεφάκη, Αναπλ. Καθηγήτρια, Κ. Ιωαννίδης, Επίκ. Καθηγητής & Ν. Καλαρά, Επίκ. Καθηγήτρια: Ανθρωπολογία του χώρου.

Στο Δ.Π.Μ.Σ. μπορούν επίσης να διδάσκουν και άλλα μέλη Δ.Ε.Π. των ιδρυτικών ή άλλων Τμημάτων Α.Ε.Ι., καθώς και άλλοι διδάσκοντες που προσλαμβάνονται σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις.

Διευθυντής ΔΠΜΣ: Γρηγόριος Ζαρωτιάδης Καθηγητής, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Downloaded from eduguide.gr

Πληροφορίες για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα:

https://www.edlit.auth.gr/dpms-filosofias/

Downloaded from eduguide.gr

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στην Παιδαγωγική Επιστήμη

Downloaded from eduguide.gr

Downloaded from eduguide.gr

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ: ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το **Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών** Β΄ Κύκλου Σπουδών του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής **"Παιδαγωγική Επιστήμη: Ειδική Αγωγή, Παιδαγωγική του Σχολείου, Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση"** λειτουργεί από το ακαδ. έτος 2019-20, σύμφωνα με τις διατάξεις της Πρυτανικής Απόφασης και του Ν. 4485/2017.

Η φοίτηση διαρκεία τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα και οδηγεί σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης σε τρεις Ειδικεύσεις σε αντίστοιχους κλάδους της Παιδαγωγικής:[1]

1. Ειδική Αγωγή
2. Παιδαγωγική του Σχολείου
3. Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση

Με κριτήριο την προετοιμασία των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών για τη μελλοντική τους επαγγελματική δραστηριότητα στον χώρο της εκπαίδευσης, το ΠΜΣ αποσκοπεί:

- στη θεωρητική εμβάθυνση σε έναν από τους τρεις παραπάνω κλάδους της Παιδαγωγικής
- στην ενεργό και πολύμορφη συμμετοχή τους στο παιδαγωγικό πεδίο του ενδιαφέροντός τους και στην ανάληψη επαγγελματικής δράσης σε αυτό, με τις εφαρμογές στην εκπαιδευτική πράξη και την πρακτική άσκηση
- στην προετοιμασία τους, ώστε να είναι ικανοί και ικανές να διεξάγουν με αυτόνομο τρόπο εκπαιδευτικές έρευνες, συνδέοντας τη θεωρία με την πράξη.

Στο ΠΜΣ διδάσκουν τα ακόλουθα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής:

Σ. Αυγητίδου, Καθηγήτρια: Παιδαγωγική-Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών

Μ. Δόικου, πρ. Επίκουρη Καθηγήτρια: Ειδική Αγωγή

Γ. Ζαρίφης, Καθηγητής: Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση

Α. Κεσίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια: Συγκριτική Παιδαγωγική & Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Κ. Μπίκος, Ομ. Καθηγητής: Σχολική Παιδαγωγική & Νέες Τεχνολογίες

Σ. Παντελιάδου, Καθηγήτρια: Ειδική Αγωγή-Μαθησιακές δυσκολίες

Α. Παπαδημητρίου, Επίκουρος Καθηγητής: Συμμετοχή Ενηλίκων στην Εκπαίδευση

Β. Παπαδοπούλου, Καθηγήτρια: Σχολική Παιδαγωγική

Θ. Σαπουνίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής: Εκπαιδευτικές τεχνολογίες απτικών διεπαφών και εκπαιδευτική ρομποτική

Α. Σαρακινιώτη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια: Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Δ. Σταμοβλάσης, πρ. Καθηγητής: Μέθοδοι έρευνας κοινωνικών επιστημών-Στατιστική

Κ. Τσιούμης, Καθηγητής: Μειονότητες: Ιστορία και Εκπαίδευση

Ε. Χοντολίδου, πρ Αναπλ. Καθηγήτρια: Σχολική Παιδαγωγική – Λογοτεχνική Εκπαίδευση

[1] Η προκήρυξη του ΠΜΣ για το ακ. έτος 2025-2026 αφορά τις ειδικεύσεις της Παιδαγωγικής του Σχολείου και της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης.

Downloaded from eduguide.gr

Βασίλης Α. Φούκας, Καθηγητής: Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης

Ολ. Παντούλη, ΕΔΙΠ: Έμφυλες διαστάσεις της Παιδαγωγικής Διαδικασίας

Φ. Τολούδη, ΕΔΙΠ: Διδακτική Μεθοδολογία του μαθήματος της Ιστορίας

Διευθυντής ΠΜΣ: Γεώργιος Ζαρίφης, Καθηγητής Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης

Πληροφορίες για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα:
https://www.edlit.auth.gr/pms-paidagwgiki/

Downloaded from eduguide.gr

Downloaded from eduguide.gr

Διδακτορικές Σπουδές

Downloaded from eduguide.gr

Downloaded from eduguide.gr

Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής προσφέρει διδακτορικές σπουδές, οι οποίες οδηγούν στην **απόκτηση διδακτορικού διπλώματος**:

- ✓ στη Φιλοσοφία
- ✓ στην Παιδαγωγική

Το νομικό πλαίσιο για τις διδακτορικές σπουδές ορίζεται από τα άρθρα 90-97 του Ν.4957/22. Ισχύει για όλες και όλους τους υποψηφίους διδάκτορες που έχουν εγγραφεί και *πριν* από την έναρξη ισχύος του παραπάνω νόμου (21/7/2022).

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

Ο τρίτος κύκλος σπουδών συνίσταται στην εκπόνηση και αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής και ολοκληρώνεται με την απονομή του Διδακτορικού Διπλώματος. Το Διδακτορικό Δίπλωμα αποτελεί ακαδημαϊκό τίτλο που πιστοποιεί την εκπόνηση πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και τη συνεισφορά του κατόχου του* στην εξέλιξη της επιστήμης στον αντίστοιχο επιστημονικό κλάδο.

Οι Διδακτορικές Σπουδές οργανώνονται από τα Τμήματα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.) και διέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Α.Π.Θ και τον παρόντα κανονισμό.

Ο παρών Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις του Κεφαλαίου Θ΄ (Οργάνωση και Λειτουργία Δεύτερου και Τρίτου Κύκλου Σπουδών) του Ν. 4957/2022 (Α΄ 141), όπως ισχύει.[1]

Άρθρο 2

Σκοπός – Αντικείμενο

Οι Διδακτορικές Σπουδές του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ. αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης και της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας στα πεδία της Φιλοσοφίας και της Παιδαγωγικής Επιστήμης και οδηγούν στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

Άρθρο 3

Νομικό και Θεσμικό Πλαίσιο

Οι Διδακτορικές Σπουδές του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής οργανώνονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών του Α.Π.Θ. και των εν ισχύ διατάξεων.

---

* Οι γραμματικοί τύποι του αρσενικού γένους χρησιμοποιούνται στο παρόν αποκλειστικά για λόγους γλωσσικής απλοποίησης και αναφέρονται σε όλα τα γραμματικά γένη.

[1] Οι γραμματικοί τύποι του αρσενικού γένους χρησιμοποιούνται στο παρόν αποκλειστικά για λόγους γλωσσικής απλοποίησης και συμπεριλαμβάνουν και τα δύο γραμματικά γένη.

Downloaded from eduguide.gr

Αρμόδια όργανα για την οργάνωση και λειτουργία των Διδακτορικών Σπουδών είναι η Σύγκλητος του Α.Π.Θ., η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. και η Συνέλευση του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

Η γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη των Διδακτορικών Σπουδών (εγγραφές, τήρηση αρχείου κ.ά.) πραγματοποιείται από τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ.

Άρθρο 4

Χρονική περίοδος υποβολής αίτησης

Ο υποψήφιος που πληροί τα κριτήρια, όπως αυτά αποτυπώνονται στον παρόντα Κανονισμό, μπορεί να υποβάλει αίτηση υποψηφιότητας στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής στις παρακάτω χρονικές περιόδους:

1-20 Σεπτεμβρίου

1-20 Ιανουαρίου

1-20 Μαΐου.

Οι παραπάνω ημερομηνίες μπορεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, που ανακοινώνεται εγκαίρως, να τροποποιούνται για λόγους ανώτερης βίας ή έκτακτης ανάγκης.

Άρθρο 5

Δικαίωμα Υποβολής Αίτησης

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ. έχουν όσοι πληρούν σωρευτικά τις κάτωθι προϋποθέσεις:

I. Είναι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. (Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου Ιδρύματος της αλλοδαπής.

II. Είναι κάτοχοι Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου Ιδρύματος της αλλοδαπής ή πτυχίου προγράμματος σπουδών Α.Ε.Ι. κατ' ελάχιστον πενταετούς διάρκειας που αντιστοιχεί σε τριακόσιες (300) πιστωτικές μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS).

Για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στα επιστημονικά πεδία της Φιλοσοφίας ή της Παιδαγωγικής Επιστήμης είναι απαραίτητο ο ένας τουλάχιστον από τους δύο παραπάνω τίτλους (πτυχίο και μεταπτυχιακό δίπλωμα) να εμπίπτει στο ίδιο ή σε συναφές πεδίο των γνωστικών αντικειμένων που καλλιεργεί ο οικείος Τομέας. Ειδικά για την Παιδαγωγική Επιστήμη, εάν κανένας από τους δύο απαραίτητους τίτλους δεν εμπίπτει στο ίδιο ή σε συναφές γνωστικό αντικείμενο, μπορεί να γίνει αποδεκτή αίτηση εφόσον ο αιτών έχει επαγγελματικό ή επιστημονικό έργο σε αντικείμενο συναφές με τα γνωστικά αντικείμενα που καλλιεργεί ο οικείος Τομέας ή διαθέτει τριετή τουλάχιστον αποδεδειγμένη εκπαιδευτική εμπειρία.

Κατ' εξαίρεση μπορούν να γίνονται δεκτοί ως Υποψήφιοι Διδάκτορες (Υ.Δ.) και μη κάτοχοι Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, αν είναι ήδη κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σε άλλο επιστημονικό πεδίο.

Η επιλογή των Υ.Δ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

Downloaded from eduguide.gr

Άρθρο 6

Υποβολή της Αίτησης

Οι αιτήσεις για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος, σε ψηφιακή μορφή, αποκλειστικά κατά τις περιόδους, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 4 και ανακοινώνονται με ανάρτηση στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος.

Η αίτηση συμπληρώνεται στο ειδικό έντυπο (αναρτημένο στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος) και σε αυτήν πρέπει να αναγράφονται: ο προτεινόμενος τίτλος, η προτεινόμενη γλώσσα συγγραφής, καθώς και (κατόπιν προσυνεννόησης) ο προτεινόμενος ως επιβλέπων καθηγητής της διδακτορικής διατριβής, ο οποίος υπογράφει στον οικείο χώρο της αίτησης και είναι μέλος Δ.Ε.Π. οποιασδήποτε βαθμίδας του Τμήματος ή αφυπηρετήσαν από το Τμήμα μέλος Δ.Ε.Π. και του οποίου το γνωστικό αντικείμενο ή το επιστημονικό έργο είναι συναφές με αυτό της προς εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Η αίτηση συνοδεύεται από τα εξής απαραίτητα δικαιολογητικά:

1. Αντίγραφο πτυχίου
2. Αντίγραφο μεταπτυχιακού διπλώματος.
3. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα. Τα αναφερόμενα στοιχεία/ προσόντα (δημοσιεύσεις, ερευνητικό ή επαγγελματικό έργο κ.λπ.) πρέπει να αποδεικνύονται από αντίστοιχα δικαιολογητικά.
4. Ερευνητικό προσχέδιο διδακτορικής διατριβής, έκτασης 2.500-3.000 λέξεων, από το οποίο να προκύπτει η ικανότητά του να εκπονεί συνθετική ερευνητική μελέτη και το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα εξής:
    - τον τίτλο και το θέμα της προτεινόμενης διατριβής
    - βιβλιογραφική επισκόπηση της επιστημονικής περιοχής
    - τους επιμέρους στόχους και τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας
    - τα προσδοκώμενα αποτελέσματα
    - τη μεθοδολογία και τα πρωτότυπα σημεία της έρευνας
    - ενδεικτική βιβλιογραφία.
5. Πιστοποιητικό γνώσης της Αγγλικής, Γαλλικής ή Γερμανικής Γλώσσας σε επίπεδο τουλάχιστον Β2 ή κρατικό πτυχίο γλωσσομάθειας επιπέδου Β2. Εναλλακτικά μπορεί να υποβληθεί πτυχίο ή δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών ελληνικού Πανεπιστημίου ή ομοταγούς Πανεπιστημίου της αλλοδαπής, από το οποίο προκύπτει η επιτυχής ολοκλήρωση προγράμματος προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών σπουδών στην αντίστοιχη ξένη γλώσσα. Σε περίπτωση που ο αιτών δεν διαθέτει το παραπάνω αποδεικτικό θα πρέπει να υποβληθεί σε επιτυχή εξέταση στην αντίστοιχη ξένη γλώσσας από εξεταστή που θα ορίσει η Συνέλευση του Τμήματος.
6. Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εκπονεί διδακτορική διατριβή ούτε έχει υποβάλει διδακτορική διατριβή για κρίση, με το ίδιο ή παρόμοιο θέμα, σε άλλο Α.Ε.Ι., ελληνικό ή της αλλοδαπής.
7. Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας.
8. Φωτογραφία.
9. Ο υποψήφιος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει όποιο άλλο έγγραφο/ δικαιολογητικό θεωρεί ότι συμπληρώνει το επιστημονικό του προφίλ.

Άρθρο 7

Downloaded from eduguide.gr

Διαδικασία Υποβολής και Αξιολόγησης της Αίτησης

Η Συνέλευση του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ., με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί, ορίζει, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος, Τριμελή Επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, ανά κατηγορία αιτήσεων. Η Επιτροπή εξετάζει τις υποβληθείσες αιτήσεις σε χρονικό διάστημα ενός μηνός από τη συγκρότησή της και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα.

Η αίτηση αξιολογείται ως εξής:

1. Βαθμός πτυχίου ή ισότιμου τίτλου σπουδών από αναγνωρισμένο Ίδρυμα της αλλοδαπής. (έως 10 μόρια). Η κατάθεση πτυχίου σε οποιοδήποτε άλλο μη συναφές επιστημονικό πεδίο πιστώνεται με 5 μόρια. Η βαθμολόγηση της συνάφειας θα τεκμηριώνεται από την Τριμελή Επιτροπή.
2. Βαθμός διπλώματος μεταπτυχιακών σπουδών ή ισότιμου τίτλου σπουδών από αναγνωρισμένο Ίδρυμα της αλλοδαπής ή βαθμός πτυχίου προγράμματος σπουδών Α.Ε.Ι. κατ' ελάχιστον πενταετούς διάρκειας που αντιστοιχεί σε τριακόσιες (300) πιστωτικές μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS), όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία και στο άρθρο 5 του παρόντος Κανονισμού. (έως 10 μόρια). Για δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών στη Φιλοσοφία ή στην Παιδαγωγική Επιστήμη ο υποψήφιος πιστώνεται με 10 μόρια το μέγιστο (ανάλογα με τον βαθμό του Μεταπτυχιακού του Διπλώματος). Η κατάθεση Δ.Μ.Σ. σε οποιοδήποτε άλλο συναφές επιστημονικό πεδίο πιστώνεται με 5 μόρια. Η βαθμολόγηση της συνάφειας θα τεκμηριώνεται από την Τριμελή Επιτροπή.
3. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα του υποψήφιου, στο οποίο θα αναφέρονται (ενδεικτικά): πτυχιακή εργασία, συναφής επαγγελματική εμπειρία, ερευνητική εμπειρία, συναφείς δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συναφή συνέδρια, δεύτερη ξένη γλώσσα κ.λπ. (έως 35 μόρια). Ειδικότερα: πτυχιακή εργασία έως 5 μόρια, συναφής επαγγελματική εμπειρία (έως 5 μόρια), ερευνητική εμπειρία (έως 5 μόρια), συναφείς δημοσιεύσεις (έως 10 μόρια), συμμετοχή σε συναφή συνέδρια (έως 5 μόρια), δεύτερη ξένη γλώσσα (έως 5 μόρια ως εξής: επιπέδου Β2 με 2,5 μόρια, επιπέδου C1 με 3,5 μόρια και επιπέδου C2 με 5 μόρια).
4. Αξιολόγηση πληρότητας της ερευνητικής πρότασης (ειδικότερα τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου, πληρότητα του πρώτου σχεδιασμού στο θέμα που επιλέχθηκε, ο βαθμός βιβλιογραφικής ενημέρωσης και η ικανότητά του να εκπονεί συνθετική ερευνητική μελέτη με αξιώσεις πρωτοτυπίας). (35 μόρια)
5. Γνώση 1 (μίας) ξένης γλώσσας (Αγγλικής, Γαλλικής ή Γερμανικής) με 10 μόρια, ως εξής: επίπεδο Β2 με 5 μόρια, επίπεδο C1 με 7 μόρια, επίπεδο C2 με 10 μόρια.

Στη συνέχεια, η Τριμελής Επιτροπή υποβάλει εντός ενός μηνός στη Συνέλευση του Τμήματος εισήγηση με συνοπτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται η παραπάνω αξιολόγηση και οι λόγοι για τους οποίους ο υποψήφιος. πληροί ή δεν πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να γίνει δεκτός. Προκειμένου να γίνει δεκτή η αίτηση ο υποψήφιος πρέπει να συγκεντρώνει αθροιστικά, τουλάχιστον, 55 μόρια.

Σε περίπτωση θετικής εισήγησης, και σε συνεννόηση με τον προτεινόμενο επιβλέποντα καθηγητή, η Επιτροπή καταθέτει προς τη Συνέλευση του Τμήματος εισήγηση και για τη συγκρότηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει τον

Downloaded from eduguide.gr

επιβλέποντα σε περίπτωση που δεν έχει ήδη προταθεί από τον υποψήφιο. Σε κάθε περίπτωση το θέμα ανάγεται στην αρμοδιότητα της Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία εγκρίνει ή απορρίπτει την αίτηση.

Σε περίπτωση που απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις για την αποτελεσματική και ουσιαστική έρευνα του αντικειμένου της διδακτορικής διατριβής, η Συνέλευση δύναται, ειδικά σε περίπτωση έγκρισης αιτήσεων Υ.Δ. που δεν διαθέτουν Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στα οικεία πεδία της Φιλοσοφίας και της Παιδαγωγικής Επιστήμης, να καθορίσει ως προϋπόθεση για την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής του υποψηφίου, την παράλληλη επιτυχή παρακολούθηση μαθημάτων κατ' ελάχιστον σε τριάντα πιστωτικές μονάδες (30) ή άλλες συναφείς με την επιστημονική έρευνα υποχρεώσεις του Υ.Δ.

Οι τεχνικές προδιαγραφές της διδακτορικής διατριβής καθορίζονται σε οδηγίες που είναι αναρτημένες στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος.

Άρθρο 8

Γλώσσα Συγγραφής της Διδακτορικής Διατριβής

Η γλώσσα στην οποία συγγράφονται οι διδακτορικές διατριβές στο Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής είναι η ελληνική ή, μετά από αιτιολογημένη πρόταση του Υ.Δ., εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, μία από τις εξής ξένες γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική.

Σε περίπτωση συνεπίβλεψης με Ιδρύματα της αλλοδαπής η γλώσσα εκπόνησης είναι η γλώσσα που προβλέπεται στο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας και σε κάθε περίπτωση μία εκ της αγγλικής, γαλλικής ή γερμανικής.

Στις περιπτώσεις που η γλώσσα εκπόνησης δεν είναι η ελληνική, η διδακτορική διατριβή περιλαμβάνει υποχρεωτικά εκτενή περίληψη (2.000 λέξεων) στην ελληνική γλώσσα.

Άρθρο 9

Χρονική Διάρκεια

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος δεν δύναται να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ως ανώτατη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της διδακτορικής διατριβής ορίζονται τα έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Παράταση σπουδών: Ο Υ.Δ. μπορεί, προτού λήξει η ανώτατη χρονική διάρκεια των σπουδών του, να αιτηθεί παράτασή τους για σπουδαίο λόγο (π.χ. ασθένεια, φόρτος εργασίας, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, στράτευση, λόγοι ανωτέρας βίας). Η Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει αιτιολογημένα επί του αιτήματος, εφόσον κατατεθεί αιτιολογημένη γνώμη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Η ανώτατη χρονική διάρκεια της παράτασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη.

Αναστολή σπουδών: Ο Υ.Δ. μπορεί, εφόσον δεν έχει υπερβεί την ανώτατη χρονική διάρκεια σπουδών, να αιτηθεί, με επαρκώς αιτιολογημένη αίτησή του και για ιδιαίτερα σοβαρούς λόγους, αναστολή σπουδών έως και δύο (2) έτη συνολικά. Η Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει αιτιολογημένα επί του αιτήματος, εφόσον κατατεθεί αιτιολογημένη γνώμη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ο Υ.Δ. χάνει την ιδιότητα του φοιτητή και τα εξ αυτής απορρέοντα δικαιώματα. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στην ανώτατη χρονική διάρκεια φοίτησης.

Downloaded from eduguide.gr

Άρθρο 10

Επίβλεψη Διδακτορικών Διατριβών

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ορίζεται η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή και ένα μέλος της ως επιβλέπων καθηγητής. Στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή δύνανται να μετέχουν, εκτός από τον επιβλέποντα καθηγητή που πρέπει να είναι εν ενεργεία μέλος Δ.Ε.Π. οποιασδήποτε βαθμίδας του Τμήματος ή αφυπηρετήσαν από το Τμήμα μέλος Δ.Ε.Π.:

1. μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) κάθε βαθμίδας του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ.,
2. μέλη Δ.Ε.Π. κάθε βαθμίδας άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Α.Ε.Ι.,
3. Ομότιμοι Καθηγητές και αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π.,
4. ερευνητές κάθε βαθμίδας που υπηρετούν σε ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13α του Ν. 4310/2014 (Α΄ 258), συμπεριλαμβανομένων των ερευνητών της Ακαδημίας Αθηνών, εφόσον διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα και ερευνητική δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής,
5. καθηγητές αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων και ερευνητές ερευνητικών οργανισμών της αλλοδαπής.

Τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής έχουν είτε ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο είτε ίδιο ή συναφές επιστημονικό έργο με την προς εκπόνηση διδακτορική διατριβή. Ο αριθμός των αφυπηρετησάντων μελών Δ.Ε.Π. (συμπεριλαμβανομένων και των Ομότιμων Καθηγητών), που συμμετέχουν ως μέλη στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1). Μέλη Δ.Ε.Π. τα οποία βρίσκονται σε άδεια δύνανται να ορίζονται μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή είναι αρμόδια για την υποστήριξη του Υ.Δ. κατά τη διαδικασία εκπόνησης και συγγραφής της διδακτορικής διατριβής και την παρακολούθηση της προόδου της. Ο επιβλέπων και τα υπόλοιπα μέλη της Τριμελούς δεν δικαιούνται αμοιβή ή άλλη αποζημίωση για την υποστήριξη της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ. μπορούν να αναλαμβάνουν την επίβλεψη έως και οκτώ (8) διδακτορικών διατριβών.

Άρθρο 11

Λόγοι Αντικατάστασης Επιβλέποντος/Μέλους της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής

Αν κάποιο από τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένου του επιβλέποντος, εκλείψει ή αδυνατεί να εκπληρώσει τα καθήκοντά του, μετά από αίτημα του ίδιου ή του Υ.Δ., με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να οριστεί αντικαταστάτης του έως την ολοκλήρωση της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής. Σε περίπτωση αντικατάστασης του επιβλέποντος απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του προτεινόμενου νέου επιβλέποντος. Αν δεν καταστεί εφικτός ο ορισμός νέου επιβλέποντος, ένα από τα άλλα δύο (2) μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής αναλαμβάνει χρέη επιβλέποντος, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψήφιων διδακτόρων· παράλληλα, η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει τρίτο μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Αν ο αρχικός επιβλέπων ή μέλος της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής μετακινηθεί σε άλλο Τμήμα του ίδιου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή αφυπηρετήσει, δύναται να συνεχίσει να κατέχει την ιδιότητα του επιβλέποντος της διδακτορικής διατριβής, εφόσον συναινεί η Συνέλευση του Τμήματος, και ο τίτλος απονέμεται από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής.

Downloaded from eduguide.gr

Άρθρο 12

Υποχρεώσεις και Δικαιώματα Υ.Δ.

Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες:

1. Δεν καταβάλλουν τέλη φοίτησης.
2. Διατηρούν πλήρη τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών για έξι (6) έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Επιτροπής (εφόσον σε αυτό το διάστημα δεν έχει ολοκληρωθεί η διδακτορική διατριβή), καθώς και κάθε άλλο δικαίωμα που ορίζεται από τον παρόντα Κανονισμό.
3. Δύνανται να συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα/προγράμματα.
4. Δύνανται να λαμβάνουν υποτροφίες στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων, αυτοχρηματοδοτούμενων ή λοιπών έργων/προγραμμάτων για την οικονομική ενίσχυση της διδακτορικής τους έρευνας.
5. Καθοδηγούνται από τον επιβλέποντα και τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής κατά την εκπόνηση της διατριβής τους.
6. Έχουν τη δυνατότητα διεξαγωγής μέρους της έρευνάς τους σε άλλο ίδρυμα, ινστιτούτο ή ερευνητικό κέντρο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, και ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε συνέδρια, ημερίδες, εκδηλώσεις και διαλέξεις σχετικές με το θέμα της υπό εκπόνηση διατριβής που διοργανώνονται από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, τους Τομείς του, τα οικεία Εργαστήρια, τις Ερευνητικές του μονάδες κ.ά.
7. Έχουν υποχρέωση ανανέωσης της εγγραφής τους κάθε ακαδημαϊκό έτος, κατά τον μήνα Σεπτέμβριο.
8. Υποβάλλουν σε ψηφιακή μορφή αναλυτικό υπόμνημα προόδου της διατριβής τους σε ετήσια βάση (κάθε Σεπτέμβριο) προς την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή (σύμφωνα με το υπόδειγμα στον ιστότοπο του Τμήματος) και παρουσιάζουν προφορικά την πρόοδό τους.
9. Υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος, πριν από την υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής τους, κατάλογο με τις εργασίες τους που έχουν πραγματοποιηθεί και δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά (ελληνικά και διεθνή), πρακτικά συνεδρίων, βιβλιογραφικές βάσεις (Academia, Google Scholar, Scopus κ.ά.) κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διατριβής.
10. Συμβάλλουν στην εκπαιδευτική και ερευνητική λειτουργία του Τμήματος (π.χ. επιτηρήσεις).

Άρθρο 13

Πρόοδος και Άλλες Προϋποθέσεις για την Απονομή Διδακτορικού Διπλώματος

Οι Υ.Δ. υποχρεούνται κάθε Σεπτέμβριο να υποβάλουν σε ψηφιακή μορφή προς την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, μέσω της Γραμματείας του Τμήματος, υπόμνημα για την πρόοδο της διδακτορικής διατριβής τους.

Μετά την κατάθεση του υπομνήματος και εντός του μηνός Οκτωβρίου, η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή καλεί τον Υ.Δ. να παρουσιάσει και προφορικά ενώπιόν της την πρόοδό του και στη συνέχεια συντάσσει και καταθέτει στη Συνέλευση του Τμήματος τη δική της έκθεση επί της προόδου του Υ.Δ.

Αντίγραφο του υπομνήματος, σχόλια επ' αυτού από τον επιβλέποντα ή την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, καθώς και η έκθεση προόδου καταχωρούνται στον ατομικό φάκελο του Υ.Δ.

Downloaded from eduguide.gr

Για την υποβολή μιας διδακτορικής διατριβής προς κρίση στην αρμόδια Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή είναι αναγκαίο να έχει δημοσιευτεί προηγουμένως κατ' ελάχιστον μια (1) εργασία σε επιστημονικό περιοδικό ή μία (1) ανακοίνωση σε συνέδριο κατόπιν αξιολόγησης, η οποία παρουσιάζει μέρος των αποτελεσμάτων της διδακτορικής διατριβής. Η συγκεκριμένη δημοσίευση δεν συνεπάγεται απώλεια της πρωτοτυπίας της διδακτορικής διατριβής.

Άρθρο 14

Συμμετοχή Υ.Δ. στην Εκπαιδευτική Διαδικασία

Κατόπιν εισήγησης της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών για διατμηματικά/ διιδρυματικά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους Υ.Δ. του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ., υπό την επίβλεψη του διδάσκοντος του μαθήματος και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για επικουρικό διδακτικό έργο σε αντικείμενα που προσφέρονται στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος ή σε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του καθορίζονται οι προθεσμίες υποβολής υποψηφιότητας καθώς και τα ειδικότερα προσόντα ή τα απαραίτητα δικαιολογητικά που απαιτούνται.

Ως επικουρικό διδακτικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Δ.Ε.Π. κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων.

Άρθρο 15

Δημόσια Υποστήριξη και Αξιολόγηση Διδακτορικής Διατριβής

Ο τίτλος της διδακτορικής διατριβής δύναται, σε περίπτωση που συντρέχουν επιστημονικοί λόγοι, να τροποποιηθεί μερικώς, σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την υποβολή αίτησης για δημόσια υποστήριξη, με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος, ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση του Υ.Δ. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Σε περίπτωση που το θέμα της διδακτορικής διατριβής τροποποιηθεί πλήρως, ο Υ.Δ. έχει το δικαίωμα να καταθέσει νέα αίτηση και προσχέδιο και ακολουθούνται οι διαδικασίες επιλογής και επίβλεψης που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Α.Π.Θ. και τον παρόντα Κανονισμό, χωρίς να προσμετράται ο χρόνος που έχει ήδη παρέλθει.

Ο Υ.Δ., αφού λάβει υπόψη του τις τελικές παρατηρήσεις του επιβλέποντος και των άλλων μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, υποβάλλει αίτηση στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, διά της Γραμματείας (σύμφωνα με το έγγραφο που είναι αναρτημένο στον ιστότοπο του Τμήματος), για δημόσια υποστήριξη και αξιολόγησή της. Η αίτηση συνοδεύεται από την κατάθεση της τελικής μορφής της διατριβής σε ηλεκτρονική και, εάν ζητηθεί από μέλος της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, σε έντυπη μορφή.

Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή, εφόσον εγκρίνει την αίτηση, συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση. Στην εισηγητική έκθεση καταγράφεται η ολοκλήρωση της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής και προτείνεται προς τη Συνέλευση του Τμήματος ο ορισμός της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί επίσης να απορρίψει την αίτηση του Υ.Δ. ή να του δώσει αναλυτικές επιστημονικές παρατηρήσεις-βελτιώσεις, καθώς και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Downloaded from eduguide.gr

των ανωτέρω και επανυποβολής της διδακτορικής διατριβής, εντός των ορίων του Άρθρου 9 του παρόντος Κανονισμού.

Σε περίπτωση κατά την οποία η εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής είναι αρνητική και κατά τη δεύτερη αξιολόγηση, ή εάν δεν κατατεθεί εισήγηση προς τη Συνέλευση του Τμήματος, ο Υ.Δ. έχει δικαίωμα να αιτηθεί τη συνέχιση της διαδικασίας αξιολόγησης της κατατεθειμένης διδακτορικής διατριβής του και τον ορισμό επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον παρόντα Κανονισμό.

Σε περίπτωση θετικής Εισηγητικής Έκθεσης της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, και κατόπιν σχετικής πρότασης του επιβλέποντος, η Συνέλευση του Τμήματος, ορίζει με απόφασή της, την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή για την κρίση και την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής. Ως μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής ορίζονται υποχρεωτικά τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και τέσσερα (4) ακόμα μέλη σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, που έχουν είτε ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο είτε ίδιο ή συναφές επιστημονικό έργο με την προς εκπόνηση διδακτορική διατριβή.

Τουλάχιστον τα τέσσερα (4) από τα επτά (7) μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής είναι εν ενεργεία μέλη Δ.Ε.Π. που υπηρετούν στο Α.Π.Θ.

Αμέσως μετά τη συγκρότηση της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ο Υ.Δ. οφείλει να στείλει σε ηλεκτρονική ή και σε έντυπη μορφή, εφόσον του ζητηθεί, αντίτυπα της διδακτορικής διατριβής στα λοιπά μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εντός εξήντα (60) ημερών από τη συγκρότηση της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται δημόσια η προφορική δοκιμασία του Υ.Δ. Η ημερομηνία, η ώρα και ο τόπος της δημόσιας υποστήριξης της διατριβής ορίζονται από την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή. Η δημόσια δοκιμασία αναγγέλλεται τουλάχιστον μία εβδομάδα νωρίτερα, με ανακοίνωση που αναρτάται στους Πίνακες ανακοινώσεων και στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος.

Ο Υ.Δ. αναπτύσσει δημόσια τα κύρια σημεία της διδακτορικής διατριβής του μέσα σε τριάντα (30) λεπτά και στη συνέχεια απαντά στις ερωτήσεις των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται ο επιβλέπων καθηγητής της διδακτορικής διατριβής. Η όλη διαδικασία δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις δυο (2) ώρες.

Μετά την ολοκλήρωση της υποστήριξης της διδακτορικής διατριβής, η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή συνεδριάζει χωρίς την παρουσία τρίτων και αξιολογεί τη διδακτορική διατριβή ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη και τη συμβολή της στην επιστήμη και με βάση τα κριτήρια αυτά, εγκρίνει ή απορρίπτει την απονομή του Διδακτορικού Διπλώματος. Για την απονομή του Διδακτορικού Διπλώματος απαιτείται η σύμφωνη γνώμη και η θετική αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής από πέντε (5) τουλάχιστον μέλη.

Σε περίπτωση που η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή κρίνει ότι η διδακτορική διατριβή χρήζει ουσιαστικών διορθώσεων, ο Υ.Δ. υποχρεούται να την αποστείλει εκ νέου, ενσωματώνοντας τις παρατηρήσεις/ διορθώσεις της Επιτροπής, σε διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες.

Σε περίπτωση έγκρισης η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή αξιολογεί τη διδακτορική διατριβή με τους βαθμούς «άριστα», «λίαν καλώς» ή «καλώς». Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Αν η ισοψηφία παραμείνει, η διατριβή εγκρίνεται, λαμβάνοντας τη χαμηλότερη από τις προταθείσες βαθμολογίες. Υπάρχει δυνατότητα, έπειτα από ομόφωνη απόφαση όλων των μελών της Επταμελούς, να απονέμεται, λόγω εξαιρετικής ποιότητας της διδακτορικής διατριβής, ο διδακτορικός τίτλος με τη μνεία «Άριστα μετ' επαίνου». Στην περίπτωση αυτή συνεκτιμάται το δημοσιευμένο

Downloaded from eduguide.gr

πρωτότυπο έργο του Υ.Δ. σε αναγνωρισμένου κύρους επιστημονικά περιοδικά, καθώς και σε τόμους διεθνών επιστημονικών συνεδρίων υψηλού κύρους.

Η έγκριση και βαθμολόγηση βεβαιώνεται με σχετικό πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από όλα τα παρόντα μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και διαβιβάζεται διά της Γραμματείας, στη Συνέλευση του Τμήματος. Όλα τα παρόντα μέλη, ανεξάρτητα από τον τρόπο συμμετοχής τους (εκ του σύνεγγυς ή διαδικτυακά) υπογράφουν με ψηφιακή υπογραφή.

Η κτήση της ιδιότητας του Διδάκτορα συμπίπτει με την ημερομηνία έγκρισης της διδακτορικής διατριβής από την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή. Η αναγόρευση από τη Συνέλευση του Τμήματος έχει βεβαιωτικό χαρακτήρα.

Άρθρο 16

Δημόσια Υποστήριξη εξ Αποστάσεως

Η συνεδρίαση για τη δημόσια υποστήριξη της διατριβής δύναται να πραγματοποιηθεί και με τη χρήση μέσων τηλεδιάσκεψης, εφόσον δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία όλων των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να γίνει είτε εξ ολοκλήρου μέσω τηλεδιάσκεψης είτε με μεικτό υβριδικό τρόπο, διά ζώσης και εξ αποστάσεως. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να διασφαλιστεί ο δημόσιος χαρακτήρας της υποστήριξης. Η ανακοίνωση της υποστήριξης και ο τυχόν σχετικός σύνδεσμος αναρτάται στον ιστότοπο του Τμήματος τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν από την ημερομηνία της υποστήριξης.

Άρθρο 17

Λόγοι και Διαδικασία Διαγραφής

Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή Υ.Δ. Στην απόφαση τεκμηριώνονται οι λόγοι διαγραφής. Τέτοιοι λόγοι μπορούν να είναι οι εξής:

1. η ανεπαρκής πρόοδος του Υ.Δ., η οποία τεκμηριώνεται από την παράλειψη για δύο (2) τουλάχιστον έτη υποβολής έκθεσης προόδου ή από δύο (2) τουλάχιστον αρνητικές εκθέσεις προόδου,
2. η παρέλευση του ανώτατου χρόνου εκπόνησης της διατριβής, μετά και από την εξάντληση της ανώτατης χρονικής παράτασης,
3. η παράβαση των κανόνων κατά της λογοκλοπής και της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Ο Υ.Δ. διαγράφεται αυτοδίκαια μετά από αίτησή του. Για τη διαγραφή εκδίδεται απλή διαπιστωτική πράξη της Συνέλευσης του Τμήματος.

Άρθρο 18

Βιομηχανικά Διδακτορικά

Επιχειρήσεις/βιομηχανίες που εδρεύουν ή έχουν παράρτημα στην ημεδαπή δύναται να χρηματοδοτούν ολόκληρη ή μέρος της εκπόνησης βιομηχανικού διδακτορικού. Η οικονομική διαχείριση της χρηματοδότησης πραγματοποιείται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Α.Π.Θ.

Οι υποψήφιοι που πληρούν τις προϋποθέσεις εγγραφής σε Διδακτορικές Σπουδές, όπως αυτές ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών Α.Π.Θ. και στον παρόντα Κανονισμό, μπορούν να αιτηθούν την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε συνεργασία με

Downloaded from eduguide.gr

επιχείρηση/βιομηχανία, που εδρεύει ή λειτουργεί παράρτημά της στην Ελλάδα. Η αιτούμενη εκπόνηση διδακτορικής διατριβής αφορά τη διεξαγωγή βιομηχανικής ή εφαρμοσμένης έρευνας με σκοπό την παραγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Καταρτίζεται πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του Α.Π.Θ., της συνεργαζόμενης επιχείρησης/βιομηχανίας και του Υ.Δ., το οποίο εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του Α.Π.Θ, κατόπιν εισήγησης του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ. και της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. Στο πρωτόκολλο συνεργασίας καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι συνεργασίας για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στην επιχείρηση/ βιομηχανία και την εξαγωγή των ερευνητικών αποτελεσμάτων, τη χρήση υποδομών και εξοπλισμού του Α.Π.Θ., εάν η έρευνα διεξάγεται εντός του Α.Π.Θ, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα κάθε συμβαλλόμενου μέρους, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί του έργου που διεξάγεται κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

<u>Δικαιώματα και υποχρεώσεις επιχείρησης/βιομηχανίας</u>

1. Η συνεργαζόμενη επιχείρηση/βιομηχανία υποδεικνύει έναν (1) εκπρόσωπό της με εμπειρία και γνώση σχετική με το αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής, που έχει ως καθήκοντα την καθοδήγηση του Υ.Δ. Ο εκπρόσωπος της επιχείρησης/βιομηχανίας δύναται να συμμετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, στις συνεδριάσεις της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, εκφράζοντας τις απόψεις του.
2. Επιχειρήσεις/βιομηχανίες που εδρεύουν ή έχουν παράρτημα στην ημεδαπή δύναται να χρηματοδοτούν ολόκληρη ή μέρος της εκπόνησης βιομηχανικού διδακτορικού. Η οικονομική διαχείριση της χρηματοδότησης πραγματοποιείται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Π.Θ. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου/προγράμματος καθορίζεται με το πρωτόκολλο συνεργασίας.

<u>Δικαιώματα και υποχρεώσεις Υ.Δ.</u>

1. Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής ο Υ.Δ. δύναται να διεξάγει ολόκληρη ή μέρος της ερευνητικής του δραστηριότητας σε χώρους της επιχείρησης/βιομηχανίας, μετά από σύμφωνη γνώμη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζονται η υποστήριξη και η καθοδήγηση από τον επιβλέποντα και εφαρμόζονται ο Εσωτερικός Κανονισμός του Α.Π.Θ. και ο παρών Κανονισμός.
2. Οι Υ.Δ. που εκπονούν βιομηχανικά διδακτορικά έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό του Α.Π.Θ., του Κανονισμού Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών του Α.Π.Θ. και τον παρόντα Κανονισμό.

Οι Υ.Δ. που εκπονούν βιομηχανικά διδακτορικά, κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, ασφαλίζονται για παροχές σε είδος και σε χρήμα στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), εκτός αν είναι παράλληλα ασφαλισμένοι, άμεσα ή έμμεσα, για υγειονομική περίθαλψη σε φορέα ασφάλισης ασθενείας. Η υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη, οι οποίες υπολογίζονται επί του κατώτατου μισθού, βαρύνει τη συνεργαζόμενη επιχείρηση/βιομηχανία, εκτός εάν η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής χρηματοδοτείται μέσω της επιχείρησης/βιομηχανίας για την εκτέλεση έργου/προγράμματος μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), οπότε οι ασφαλιστικές εισφορές δύνανται να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του χρηματοδοτούμενου έργου/προγράμματος του Ε.Λ.Κ.Ε.

Η εκπόνηση βιομηχανικού διδακτορικού δύναται να χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και επιχειρήσεις/βιομηχανίες, που εδρεύουν ή λειτουργούν παράρτημα

Downloaded from eduguide.gr

στην ημεδαπή. Με την υπ' αριθμ. 1569/21-3-2023 (ΦΕΚ 1827/τ. Β'/22-3-2023) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με την εκπόνηση βιομηχανικών διδακτορικών που χρηματοδοτούνται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Άρθρο 19

Εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής με Συνεπίβλεψη

Τα προγράμματα σπουδών τρίτου κύκλου για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη μπορούν να διοργανώνονται από το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ. σε συνεργασία με:

- ένα ή περισσότερα Τμήματα του Α.Π.Θ. ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής,
- ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13α του Ν. 4310/2014 (Α΄258),
- ερευνητικά πανεπιστημιακά Ινστιτούτα,
- την Ακαδημία Αθηνών,
- καθώς και με αναγνωρισμένα Ιδρύματα της αλλοδαπής.

Δεν επιτρέπεται η σύμπραξη με εκπαιδευτικούς φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης του Ν. 3696/2008 (Α΄ 177).

Μεταξύ των συνεργαζόμενων φορέων καταρτίζεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.), το οποίο εγκρίνεται από τις Συγκλήτους των πανεπιστημίων και τα αρμόδια όργανα διοίκησης των άλλων φορέων.

Άρθρο 20

Αναγόρευση και καθομολόγηση Διδακτόρων

Για την αναγόρευση κάθε Υ.Δ. σε Διδάκτορα του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής είναι απαραίτητα τα εξής:

1. Κατάθεση αίτησης από τον Υ.Δ. στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ. για αναγόρευση-καθομολόγηση.
2. Κατάθεση της τελικής μορφής της διδακτορικής διατριβής, μετά τις τυχόν διορθώσεις που υποδείχθηκαν:
   α. στη Γραμματεία του Τμήματος σε ψηφιακή και έντυπη μορφή (1 αντίτυπο), και, εάν πρόκειται για διατριβή στο πεδίο της Φιλοσοφίας, ένα επιπλέον αντίτυπο σε έντυπη μορφή για τη Βιβλιοθήκη του Τομέα Φιλοσοφίας,
   β. στο Ιδρυματικό Αποθετήριο/Γραφείο Επιστημονικών Εργασιών (Ι.Κ.Ε.Ε.) της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Α.Π.Θ. σε ψηφιακή μορφή,
   γ. στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών (ΕΑΔΔ) του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (Ε.Κ.Τ.) σε ψηφιακή μορφή.

Η Συνέλευση αναγορεύει και καθομολογεί τον Υ.Δ. σε δημόσια Συνεδρίαση του Τμήματος, παρουσία του Υ.Δ. Ο Πρόεδρος του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ. θέτει υπόψη του Σώματος το πρακτικό, που πιστοποιεί την επιτυχή ολοκλήρωση της προφορικής παρουσίασης και αξιολόγησης της διδακτορικής διατριβής και ακολουθεί η αναγόρευση και καθομολόγηση του Υ.Δ. σε Διδάκτορα του Τμήματος. Στη Συνεδρίαση παρίσταται ο Πρύτανης ή ο Αντιπρύτανης και μπορεί να παρίσταται και ο Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Downloaded from eduguide.gr

Η τελετή αναγόρευσης και καθομολόγησης, καθώς και ο τύπος του Διδακτορικού Διπλώματος του Διδάκτορος ακολουθεί τα Πρότυπα σχετικών Αποφάσεων της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. Σε περίπτωση που οι Διδάκτορες της Σχολής είναι παραπάνω από ένας, τον όρκο ή/ και τη διαβεβαίωση διαβάζει αυτός που έχει λάβει τον μεγαλύτερο βαθμό· σε περίπτωση ισοβαθμίας, διενεργείται κλήρωση από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Οι Διδάκτορες επιλέγουν τον τρόπο καθομολόγησης (όρκος ή επίκληση της τιμής και της συνείδησής τους).

Η τελετή δύναται να διενεργείται τρεις (3) φορές ανά ακαδημαϊκό έτος: κατά τους μήνες Μάρτιο, Ιούνιο και Νοέμβριο.

Στον Διδάκτορα χορηγείται Αντίγραφο Διδακτορικού Διπλώματος. Το Διδακτορικό Δίπλωμα (μεμβράνη), υπογράφεται από τον Πρύτανη, τον Πρόεδρο και τον Προϊστάμενο Γραμματείας του Τμήματος και φέρει τη σφραγίδα του Α.Π.Θ.

Άρθρο 21

Τύπος Απονεμόμενου Διδακτορικού Διπλώματος

Ο τίτλος του Διδακτορικού Διπλώματος είναι δημόσιο έγγραφο και απονέμεται στο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος, στο οποίο εκπονήθηκε η διδακτορική διατριβή.

Ο Υ.Δ. πριν από την αναγόρευση και καθομολόγησή του από τη Συνέλευση του Τμήματος, μπορεί να αιτηθεί χορήγηση Βεβαίωσης Επιτυχούς Περάτωσης.

Ο τρίτος κύκλος σπουδών αφορά την οργάνωση Διδακτορικών Σπουδών με ελάχιστη διάρκεια τριών (3) ακαδημαϊκών ετών, η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί στο επίπεδο οκτώ (8) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020.

Άρθρο 22

Πνευματικά Δικαιώματα

Σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας του Α.Π.Θ., απαγορεύεται ρητά η αναπαραγωγή του συνόλου ή μέρους πνευματικών έργων τρίτων προσώπων (βιβλίων, άρθρων, εργασιών, κ.λπ.), καθώς και η μετάφραση, η διασκευή, η προσαρμογή ή άλλη μετατροπή τους, χωρίς την έγγραφη άδεια του δικαιούχου (δημιουργού ή/και εκδότη). Η απαγόρευση ισχύει ανεξάρτητα από τη μορφή ή/και το μέσο, με τα οποία γίνεται (έντυπη, ηλεκτρονική, φωτογραφική, κ.ά.).

Απαγορεύεται κάθε «λογοκλοπή», δηλαδή η αυτούσια ανάληψη και ενσωμάτωση σε κάποιο πνευματικό έργο σύντομων αποσπασμάτων ή/και μεμονωμένων φράσεων έργου τρίτου προσώπου, χωρίς να γίνεται αναφορά στη σχετική πηγή καθώς και στα ονόματα του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Απαγορεύεται η παράλειψη αναφοράς της πνευματικής συνεισφοράς τρίτου/ων προσώπου/ων σε οποιοδήποτε δημοσιευμένο έργο ή, αντίθετα, η συμπερίληψη φυσικού προσώπου ως δημιουργού ή συν-δημιουργού σε έργο, στο οποίο δεν εισέφερε πραγματικά προσωπική πνευματική εργασία.

Σε περίπτωση πνευματικού έργου που είναι αποτέλεσμα συνεργασίας, υπό την έννοια ότι σε αυτό έχουν συνεισφέρει πραγματικά περισσότερα του ενός φυσικά πρόσωπα, αυτά πρέπει απαραίτητα να αναφέρονται ως συν-δημιουργοί του συγκεκριμένου πνευματικού έργου, κατά τη σειρά σπουδαιότητας της συμβολής τους ή, εφόσον αυτή είναι αδύνατον να εκτιμηθεί αντικειμενικά, κατά την έκταση της συμβολής τους.

Στην περίπτωση εκπόνησης διδακτορικών διατριβών, τα πνευματικά δικαιώματα (περιουσιακά και ηθικά) ανήκουν στον Υ.Δ. Όταν μια διδακτορική διατριβή αποτελεί μέρος ερευνητικής μελέτης που

Downloaded from eduguide.gr

χρηματοδοτείται από κάποιον φορέα, τα περιουσιακά δικαιώματα επί των αποτελεσμάτων της μπορεί να ανήκουν και στον χρηματοδότη φορέα, σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις που έχουν ειδικότερα αναληφθεί. Σε κάθε περίπτωση, τα ηθικά δικαιώματα παραμένουν στους δημιουργούς, δηλαδή στα φυσικά πρόσωπα που εκπόνησαν τις οικείες διδακτορικές διατριβές.

Ο Υ.Δ. υποχρεούται, μετά το εξώφυλλο, στη δεύτερη σελίδα της διδακτορικής διατριβής του, να συμπεριλάβει την εξής βεβαίωση: «Ο [ονοματεπώνυμο Υ.Δ.] βεβαιώνω ότι το περιεχόμενο της παρούσας εργασίας είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει η κατάλληλη αναφορά στις εργασίες τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας».

Στην περίπτωση εκπόνησης βιομηχανικής διδακτορικής διατριβής τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας επί της διδακτορικής διατριβής ανήκουν καταρχάς στον διδάκτορα που θα την εκπονήσει. Αν προκύψουν επιστημονικά αποτελέσματα που είναι δεκτικά κατοχύρωσης ή/και προστασίας, τότε για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας ισχύουν τα κάτωθι:

Ι. Αν η χρηματοδότηση προέρχεται εν μέρει ή εν όλω από ιδιωτικούς πόρους (επιχειρήσεις ή βιομηχανίες), τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας θα ανήκουν, αφενός, στον διδάκτορα και στον Ε.Λ.Κ.Ε. Α.Π.Θ. και, αφετέρου, στην επιχείρηση κατά ποσοστό που καθορίζεται από τη συμφωνία των μερών. Σε κάθε περίπτωση, το ποσοστό που αναλογεί στον διδάκτορα και στον Ε.Λ.Κ.Ε. Α.Π.Θ. δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσοστού 40%. Η επιχείρηση έχει το δικαίωμα εμπορικής αξιοποίησης των εν λόγω αποτελεσμάτων κατά προτεραιότητα και κατ' αποκλειστικότητα, εφόσον έχει συναφθεί γραπτή σύμβαση οικονομικής εκμετάλλευσης με τους ως άνω συνδικαιούχους αυτών.

ΙΙ. Αν η εκπόνηση βιομηχανικού διδακτορικού χρηματοδοτείται και από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με την υπ' αρ. 1569/21-3-2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας (Β' 1827) καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με την εκπόνηση βιομηχανικών διδακτορικών. Στην περίπτωση που η εκπόνηση του βιομηχανικού διδακτορικού συγχρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ή άλλους εθνικούς ή ίδιους πόρους του Α.Π.Θ., τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που αναλογούν στον διδάκτορα και στον Ε.Λ.Κ.Ε. Α.Π.Θ. καθορίζονται με συμφωνία των μερών και δεν μπορούν να υπολείπονται του ποσοστού 50% στον διδάκτορα και στον Ε.Λ.Κ.Ε. Α.Π.Θ. Η επιχείρηση, διατηρεί το δικαίωμα εμπορικής αξιοποίησης των εν λόγω αποτελεσμάτων κατά προτεραιότητα και κατ' αποκλειστικότητα εφόσον έχει συναφθεί γραπτή σύμβαση οικονομικής εκμετάλλευσης με τους ως άνω συνδικαιούχους αυτών.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις: α) Η εσωτερική σχέση μεταξύ του Υ.Δ και του Ε.Λ.Κ.Ε. διέπεται από τον Οδηγό Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) Α.Π.Θ. β) Το Γραφείο Μεταφοράς Τεχνολογίας του Ε.Λ.Κ.Ε. συνεπικουρεί τους ενδιαφερόμενους στο στάδιο των διαπραγματεύσεων που προηγούνται της υποβολής της σχετικής αίτησης και παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Άρθρο 23

Υποτροφίες

Το Α.Π.Θ. δύναται να παρέχει ανταποδοτικές υποτροφίες, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Α.Π.Θ., σε Υ.Δ. για την παροχή επικουρικού διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, διοικητικού, τεχνικού και λοιπού υποστηρικτικού έργου των δραστηριοτήτων του Τμήματος. Το κόστος των υποτροφιών δύναται να βαρύνει τον

Downloaded from eduguide.gr

προϋπολογισμό έργων/ προγραμμάτων, τα οποία χρηματοδοτούνται από εθνικούς, διεθνείς, ιδιωτικούς και ίδιους πόρους (σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο), καθώς και συγχρηματοδοτούμενων έργων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ). Ο υπότροφος οφείλει:

1. Να τηρεί τα οριζόμενα από τη σχετική προκήρυξη.
2. Να τηρεί τις προθεσμίες για την κατάθεση όλων των δικαιολογητικών, όπως αυτές ορίζονται από τη σχετική προκήρυξη.

Τα κριτήρια επιλογής, η διαδικασία χορήγησης των υποτροφιών και οι υποχρεώσεις των ωφελούμενων ορίζονται από την εκάστοτε προκήρυξη.

Άρθρο 23

Μεταβατικές Διατάξεις

Κάθε άλλο θέμα σχετικό με τις διδακτορικές σπουδές που δεν προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό ρυθμίζεται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Α.Π.Θ. και στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, ή αλλιώς από τα αρμόδια όργανα για τις διδακτορικές σπουδές, με βάση τις κείμενες διατάξεις.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών, όλοι οι Υ.Δ. του Τμήματος εντάσσονται στις διατάξεις του.

Πληροφορίες για το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών:
http://www.edlit.auth.gr/PhD

Downloaded from eduguide.gr

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ακαδημαϊκό ημερολόγιο 2026-2027

Εξεταστική Σεπτεμβρίου 2026: 01-09-2026 έως 25-09-2026

Χειμερινό εξάμηνο
Έναρξη: Δευτέρα 28 Σεπτεμβρίου 2026
Λήξη: Παρασκευή 8 Ιανουαρίου 2027
Κενή εβδομάδα από 11-01-2027 έως και 15-01-2027

Εξεταστική περίοδος Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου 2027
Δευτέρα 18 Ιανουαρίου έως Παρασκευή 5 Φεβρουαρίου 2027

Εαρινό εξάμηνο
Έναρξη: Δευτέρα 8 Φεβρουαρίου 2027
Λήξη: Παρασκευή 21 Μαΐου 2027
Κενή εβδομάδα από 24-5-2027 έως και 28-5-2027

Εξεταστική περίοδος Ιουνίου 2027
Δευτέρα 31 Μαΐου έως και Παρασκευή 18 Ιουνίου 2027

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2027
Δευτέρα 6 Σεπτεμβρίου έως και Παρασκευή 1 Οκτωβρίου 2027

Αργίες-διακοπές μαθημάτων
Δευτέρα 26-10-2026 (Εορτή Αγ. Δημητρίου)
Τετάρτη 28-10-2026 (Επέτειος ΟΧΙ)
Τρίτη 17-11-2026 (Επέτειος Πολυτεχνείου)
Πέμπτη 24-12-2026 έως και Πέμπτη 7-1-2027 (Διακοπές Χριστουγέννων και Νέου Έτους)
Δευτέρα 15-3-2027 και Τρίτη 16-3-2027 (Διακοπές Αποκριάς –αργία Καθαράς Δευτέρας)
Πέμπτη 25-3-2027 (Επέτειος 25ης Μαρτίου)
Μ. Δευτέρα 26-4-2027 έως και Παρασκευή 7-5-2027 (Διακοπές Πάσχα)
Δευτέρα 21-6-2027 (αργία Αγίου Πνεύματος)

Κατά τη διάρκεια των τριών διακοπών δεν γίνονται μαθήματα· οι άλλες υπηρεσίες του Τμήματος (Γραμματεία, Βιβλιοθήκες) λειτουργούν σύμφωνα με το πρόγραμμα που ανακοινώνεται.

Διδάσκοντες / διδάσκουσες σε άδεια το 2026-2027

Χειμερινό εξάμηνο

Αθανασάκης Δημήτριος
Από 19-10-2026 έως 5-02-2027

Δασκαλάκη Μαρία
Από 1/10/2026 έως 31/1/2027

Downloaded from eduguide.gr

Επικοινωνία

Ταχυδρομική

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Φιλοσοφίας & Παιδαγωγικής, Πανεπιστημιούπουλη, 541 24 Θεσσαλονίκη

Τηλεφωνική – Ηλεκτρονική

- Γραμματεία Τμήματος (Κτήριο Διοίκησης Α.Π.Θ., 3ος όροφος): τηλ.: 2310.99.5203, 2310.99.5220, 2310.99.1608 info@edlit.auth.gr
- Γραμματεία Τομέα Φιλοσοφίας (Παλαιό Κτήριο Φιλοσοφικής, γρ. 215): 2310.99.7319, gramphilos@edlit.auth.gr
- Γραμματεία Τομέα Παιδαγωγικής (Παλαιό Κτήριο Φιλοσοφικής, γρ. 215): 2310.99.7358, grampedag@edlit.auth.gr

Πρόσβαση στο Τμήμα:

Το Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής βρίσκεται στην Κεντρική Πανεπιστημιούπολη του Α.Π.Θ. Για την πρόσβασή σας στο Α.Π.Θ. μπορείτε να συμβουλευτείτε το *Ευφυές Σύστημα Διαχείρισης Αστικής Κινητικότητας και Ελέγχου Κυκλοφορίας* της Θεσσαλονίκης.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες πρέπει να παρακολουθούν τακτικά τις ανακοινώσεις και τα νέα στον ιστοχώρο του Τμήματος: http://www.edlit.auth.gr, καθώς και να ελέγχουν, επίσης τακτικά, το ιδρυματικό τους e-mail για σχετικά μηνύματα και ενημερώσεις.